Bogomil Rainov

FRUMOS E TIMPUL MOHORÎT

EDITURA ALBATROS

Desenul copertei:
GHEORGHE MARINESCU

COLECTIA AVENTURA

Bogomil Rainov

FRUMOS E TIMPUL MOHORÎT

Traducere de
ALEXANDRA RUNTOVA
ŞI CONSTANŢA CĂNĂNĂU-BATALOVA

Prelucrare literară
D. MANU

EDITURA
ALBATROS

Богомил Райнов
НЯМА НИЩО ПО-ХУБАВО
ОТ ЛОШОТО ВРЕМЕ
Роман
Народна младеж
издателство на ЦК на ДКМС
София, 1968 г.

SOFIA — PRESS • 1971

Capitolul I

O istorie încîlcită aidoma celei de faţă poate să înceapă într-o sută de feluri. Ei bine, povestirea noastră începe cu o aşteptare.

Am auzit vorbindu-se de bucuria aşteptării, dar numi amintesc să fi întîlnit oameni bucuroşi să aştepte. Iar cînd, după o noapte de insomnie, începi o zi de caniculă cu o durere de cap infernală, aşteptarea se transformă în chin chiar şi pentru cineva ca mine. Începi să-ţi otrăveşti sufletul cu presupuneri şi-ţi imaginezi fel de fel de lucruri — de pildă că omul pe care îl aşteptţi n-o să vină, sau că va veni foarte tîrziu, ceea ce, în cazul de faţă, înseamnă aproape acelaşi lucru.

La prima vedere aşteptarea pare ceva simplu: stai şi -aştepţi, doar atît. Dar nu-i aşa. Să ştii să stai fără să faci nimic e o artă, după cum artă este să nu-ţi macini nervii şi să nu te laşi ros de unul şi -acelaşi gînd, ca de pildă de gîndul că astăzi e luni şi că o zi de luni pierdută poate să încurce totul. Arta de a aştepta... pare simplă, dar dacă n-o stăpîneşti, poţi să dai de dracu. Aşa cum a dat de dracu Bătrînul, odinioară, numai pentru că n-a putut rezista pînă la capăt. N-a mai putut să stea aşa, fără să facă nimic, să stea şi să aştepte...

Astfel de gînduri mi se perindă prin minte în timp ce stau sub umbrela albastră a cafenelei, în faţa unei ceşti de cafea rece — a treia la rînd — cercetînd piaţa şi bătînd uşor darabana cu degetele pe masă.

Cinci mese se află cu totul pe veranda şubredă, din lemn pe jumătate putred, a cafenelei. O parte a verandei se sprijină pe trotuar, cealaltă se apleacă ameninţător deasupra apei. Inconvenientul acestei dărăpănături nu constă atît în pericolul de a se prăbuşi oricînd în mocirla verzuie a canalului, cît în faptul că, aflîndu-se la nivelul străzii, nu-mi oferă o suficient de bună posibilitate de observare.

Piaţa este mică, ticsită de tarabe cu banane şi portocale, de lăzi goale, aşezate unele peste altele, de negustori gălăgioşi şi de lume pestriţă. Totul se petrece la Veneţia, cam pe la ora douăsprezece, şi arşiţa umedă este greu de suportat, deşi ne aflăm abia la sfîrşitul lunii mai.

Sub ocrotirea umbrelei albastre, eu nu sufăr atîta de arşiţă, cît din pricina furnicarului de lume ce se strecoară prin labirintul tarabelor. Nu că mi-ar călca pe nervi, dar trecătorii îmi ascund mereu privirii intrarea casei de vizavi, unde trebuie să intre omul pe care îl aştept. Casa, o clădire veche cu etaj, are faţada de marmură îngălbenită de ploi; în schimb, uşa de la intrare pare nou-nouţă. Este proaspăt vopsită în verde-închis şi pe ea străluceşte o impunătoare plăcuţă de alamă cu numele proprietarului. Din locul unde stau, firmuliţa nu poate fi citită nici atunci cînd mi se dezvăluie printre capetele şi pălăriile trecătorilor. Eu însă ştiu prea bine ce scrie pe ea chiar fără să citesc. Şi nici riscul de a uita acest lucru nu există, întrucît îl

repet mereu în gînd, însoţindu-l de fiecare dată cu cîte o înjurătură răcoritoare.

Am sosit la Veneţia foarte devreme în dimineaţa aceasta tocmai ca să-l prind pe domnul Antonio Tozzi înainte de a pleca de-acasă. Conform înţelegerii, urma să mă aştepte pînă la ora nouă, iar cînd am sunat la uşa lui era abia opt.

— Aş vrea să vorbesc cu... — mi-am început fraza încropită dinainte cu ajutorul sărăcăciosului meu vocabular de cuvinte italieneşti.

— Domnul Tozzi nu-i acasă — m-a întrerupt servitorul, măsurîndu-mă din cap pînă în picioare cu o privire fugară.

— Am întîlnire cu el — am dat eu drumul celei de-a doua fraze pregătite în prealabil.

— În loc de răspuns, servitorul cercetă din nou cu privirea înfăţişarea mea exterioară.

În treacăt fie zis, nu arătam grozav. Nu că aş fi avut o înfăţişare cumva necuviincioasă, dar costumul îmi era destul de şifonat, iar gulerul cămăşii mele albe probabil că nu era prea alb — ca după un drum atît de lung. Domnul Tozzi, după cum scria pe firmuliţa de lîngă uşă, era avocat, aşa că servitorul, în mod evident, m-a luat drept un borfaş venit să-l caute pe stăpîn pentru cine ştie ce proces neînsemnat, dar care dă multă bătaie de cap.

— Am întîlnire cu domnul Tozzi — am insistat.

— Imposibil — mi-a răspuns sec servitorul. Domnul are astăzi proces la tribunal. Imposibil să vă fi dat întîlnire.

Atitudinea de stăpîn a acestui servitor mă scotea din sărite, dar eu ştiu să mă şi stăpînesc atunci cînd trebuie. De-aceea am întrebat politicos:

— Cînd credeţi că se întoarce?

— Nu ştiu — a mormăit la fel de sec servitorul şi mi-a închis în nas uşa proaspăt vopsită.

Aşa că nu-mi rămînea altceva decît să mă instalez pe veranda cafenelei din faţă, să comand ceva de băut şi să-mi încep aşteptarea. Dacă domnul Tozzi e într-adevăr la tribunal, va trebui să se întoarcă odată şi-odată. Iar dacă totuşi, în ciuda afirmaţiei servitorului e acasă, va trebui cîndva să iasă.

Pentru orice eventualitate, pe la ora zece m-am hotărît să repet operaţiunea. De data asta servitorul abia a crăpat uşa şi, fără să aştepte întrebarea mea, a bombănit:

— Domnul Tozzi nu s-a întors încă.

După care din nou mi-a trîntit uşa în nas.

Şi uite-aşa, stau şi aştept. Nu pot nici măcar să studiez amănunţit harta oraşului, cumpărată la gară, pentru că trebuie să ţin sub observaţie uşa verde închisă. Aşadar, după cum am spus trebuie să mă dedic cu totul artei de a nu face nimic, absolut nimic, fără să mă gîndesc că astăzi este luni şi că o zi de luni pierdută poate să încurce multe...

Din cînd în cînd, la mesele vecine se aşază oameni, beau cîte o cafea şi pleacă. Apoi vin alţii... Cafeaua mea probabil s-a răcit de-a binelea... Şi-afară de asta, e a treia la rînd. De aceea comand un Martini, străduindu-mă să urmăresc printre capetele trecătorilor, dreptunghiul întunecat al uşii din faţă. Va intra sau va ieşi — asta-i sigur. Dar cînd?! Aceasta-i întrebarea!

Ciuperca mare a umbrelei albastre mă fereşte de soarele dogoritor. Arşiţa însă nu izvorăşte numai din cer,

ci şi din pereţii clădirilor vecine, din pavajul pieţei, din apa bîhlită, murdară, verzuie. Mă înăbuşe zăbuşeala şi mirosul jilav de mucegai...

Din cînd în cînd, pe lîngă verandă trece zbîrnîind răguşit o şalupă cu motor, şi-atunci suprafaţa canalului se învălureşte, iar hardughia de lemn aproape putrezit se clatină ameninţător.

Este aproape ora unu cînd în faţa uşii de vizavi zăresc un bărbat de vîrstă mijlocie, cu un costum în dungi, de culoare închisă şi cu o servietă sub braţ. Văzînd că omul ridică mîna spre sonerie las pe masă bancnota dinainte pregătită şi traversez piaţa cu paşi repezi. Repezi, bineînţeles, e un fel de-a spune, căci prin furnicarul de lume ce mişună printre tarabe îmi croiesc atît de greu drum, încît am ajuns la uşă după ce bărbatul a dispărut. Apăs la rîndu-mi pe butonul soneriei. Servitorul deschide abia după a doua apăsare şi imediat încearcă să se retragă.

— Ascultă... — mîrîi eu, prevenitor, strecurînd la timp piciorul în deschizătura îngustă a uşii.

Servitorul priveşte cu dispreţ făţiş pantoful obraznic care îl împiedică să-şi îndeplinească misiunea de lacheu — pantof care, într-adevăr, se cerea lustruit.

— Ascultă... — repet eu. Anunţă imediat pe stăpînul dumitale că domnul Henri de la Bordeaux vrea să-l vadă.

— După ce voi închide — răspunde sec servitorul.

N-am încotro. Îmi retrag piciorul şi aştept, deşi bănuiesc că acest individ — măcar aşa, din răutate — va întîrzia să mă anunţe cel puţin vreun sfert de oră. Noroc că soneria e la îndemînă.

N-apuc să mai sun. Cîteva clipe mai tîrziu servitorul,

tot atît de puţin amabil, dar parcă totuşi ceva mai împăciuitor, mă conduce prin vestibulul rece de marmură al casei vechi.

Domnul Tozzi mă întîmpină în cabinetul său, exclamînd într-o franţuzească plină de frenezie: *„Bonjour, mon vieux ami!"* şi, prinzîndu-mi cordial palma dreaptă cu ambele mîini, manifestă un entuziasm desigur exagerat, dacă ţinem seama de faptul că înainte cu un minut abia dacă bănuia că exist. Apoi, după ce servitorul iese, faţa grăsulie şi oacheşă a gazdei capătă dintr-o dată o expresie serioasă, puţin plictisită chiar. Ridică spre mine ochii măslinii, somnoroşi, aşteptînd să vorbesc.

Mă mănîncă limba să-i spun că, de vreme ce există o înţelegere, ea trebuie respectată, şi că dacă domnul Tozzi dispune de foarte mult timp liber, ăsta nu-i un motiv să răpească timpul celorlalţi! Experienţa însă m-a învăţat să-mi stăpînesc pornirile şi să nu spun nimic din ceea ce n-ar putea să-mi aducă folos.

— Vin din partea lui Martin. Iar a rămas văduv.

Vestea despre nenorocirea abătută asupra necunoscutului Martin nu-l întristează peste măsură pe domnul Tozzi. Clatină doar maşinal din cap, de parcă nici nu s-ar fi aşteptat la altceva.

— Bine, bine, să vedem ce putem face pentru acest nenorocit — răspunde distrată gazda, gata fie să-i găsească bietului Martin o nouă nevastă, fie s-o învie din morţi pe răposată.

În loc de aceasta, domnul Tozzi se apropie de rafturile cu cărţi, scoate un volum gros, vîră mîna în deschizătura ivită şi, o clipă mai tîrziu, rafturile se dau în lături fără zgomot, descoperind uşa unui seif zidit în perete. Gazda descuie seiful şi găseşte fără să scoto-

cească prea mult un plic gros, apoi încuie, repetă operaţiunea în sens invers şi, abia cînd rafturile îşi reiau locul iniţial, îmi întinde plicul. Îl deschid şi scot din el un paşaport belgian. Pe paşaport se află lipită fotografia mea, însoţită de numele Albert Caré. Numele acesta nu este al meu, dar ce importanţă are? Eu niciodată n-am avut un nume adevărat. În plic mai găsesc cîteva documente mai puţin importante, aparţinînd aceluiaşi Caré — un permis de conducere, o chitanţă şi altele, precum şi o importantă sumă de bani în bancnote belgiene şi italiene. În timp ce cercetez în grabă aceste obiecte şi le strecor în buzunare, domnul Tozzi mă anunţă cu o voce indiferentă, oficială:

— Aşteptaţi, vă rog, să expediez servitorul şi-am să vă predau valiza cu tot ce vă trebuie. Pe urmă luaţi vaporaşul şi coborîţi la Piaţa San Marco, a treia staţie de-aici. E mai bine să trageţi la hotelul Luna. Vă reţin imediat o cameră prin telefon. Ei, cam asta-i totul!

Pentru mine nu era nici pe departe totul, şi domnul Tozzi ştia asta, dar a spus aşa ca să-mi dea de înţeles că misiunea lui s-a terminat.

— Dar luaţi loc... — îşi aduse el aminte, în sfîrşit.

Iese din cameră, iar după un minut îl aud vorbind cu servitorul pe coridor, ca în clipele următoare să intre în birou cu o valiză luxoasă, nu prea mare.

— Iată bagajul. Acum puteţi pleca.

Domnul Tozzi mă conduce tăcut pînă la uşă. Înainte de a-şi lua rămas bun, îmi urează *„bonne chanse"* cu vocea sa monotonă, dar se abţine să-mi spună ceva în sensul „la revedere, pe curînd". Eu, de asemenea. Acest om are un personal de serviciu prea nepoliticos.

În ciuda denumirii sale romantice, exteriorul hotelului Luna n-are nimic atrăgător. Uneori însă aparenţele sînt înşelătoare. În spatele faţadei întunecate, măcinată de umezeală, se ascund saloane elegante, cu mozaicuri şi covoare scumpe, cu scări de marmură, camere luminoase cu tapete de un albastru-deschis, cu mobilier scump şi băi în faianţă bleu. Una din aceste camere, cu faţa spre vechile palate vecine, este rezervată domnului Albert Caré.

Îmi scot în grabă hainele şi intru sub duş, ca să verific ce efect are apa rece asupra durerii de cap. Pe urmă scot din valiză o cămaşă curată, un costum nou gri şi pantofi negri, mă îmbrac, îmi pun în buzunare documentele şi o zbughesc pe uşă afară. Este ora trei fără douăzeci.

La trei fără cinci iau loc la o masă în faţa cafenelei din colţul Pieţei San Marco şi comand o cafea, deşi în clipa aceea întreaga mea fiinţă nu cafea dorea, ci un biftec suculent cu cartofi prăjiţi calzi. Aprind o ţigară şi sorb o înghiţitură din lichidul fierbinte, cu care înghiţitură de fapt termin cafeaua, deoarece în Italia cafeaua se serveşte la dimensiunile unei înghiţituri. Pe urmă cuprind cu privirea piaţa şi-mi reiau îndeletnicirea obişnuită: aşteptarea.

Altul, în locul meu şi în alte împrejurări, s-ar fi apucat probabil să cerceteze monumentele arhitectonice din jur, care, de bună seamă, trebuie să fie renumite din moment ce-mi trezesc în minte imaginea tulbure a unor ilustrate de mult cunoscute. Numai că eu, în această clipă, nu încerc nici un fel de curiozitate pentru biserici, clopotniţe şi palate. Întreaga-mi atenţie este

îndreptată spre arcada din dreapta, de unde presupun c-o să apară omul cu pălăria de panama albă, ochelari negri şi un Roleiflex atîrnat pe umăr.

In piaţa cu plăcile de marmură strălucitoare sub soarele nemilos, pustie, liniştită şi încinsă de arşiţă, umbra de sub arcadă pare aproape neagră. Doar un grup de turişti perseverenţi, înfruntînd dogoarea, hrănesc cu cornuleţe un stol de porumbei şi ţăcănesc unul spre celălalt cu aparatele de fotografiat, ca să-şi poată dovedi cîndva strînsele relaţii cu păsările şi cu Veneţia. Mesele din faţa cafenelei sînt pustii, dacă nu ţin seama de două femei în vîrstă, cu rochii de dantelă şi pălării de pai, care stau ca şi mine, la umbra arcadei.

La ora trei fix omul cu pricina apare din dreapta. Se apropie încet, privind distrat vitrinele de sub arcadă, ca să-şi omoare timpul. Îl recunosc de departe mai înainte de a-i fi zărit Roleiflexul atîrnat pe umăr, îl recunosc după mersul lui caracteristic — îşi tîrăşte uşor, aproape neobservat, piciorul stîng — şi după obiceiul de a-şi ţine o mînă înfiptă la cingătoare.

"Liubo!", îmi vine să-l strig cînd omul se apropie. Bineînţeles că nu fac una ca asta — atît ar mai lipsi, să-l strig! — dar abia în momentul acela îmi dau seama de cîte luni trăiesc departe de cei ce-mi sînt dragi.

La rîndu-i, bărbatul cu pălărie de panama mă zăreşte, dar, trecînd pe lîngă masa mea fără să-mi acorde nici o atenţie, îşi continuă drumul la fel de tactícos şi dispare sub arcadele din stînga. Plătesc cafeaua, aprind o ţigară şi, fără grabă, pornesc în aceeaşi direcţie, spre Calea Largă.

— Liubo! rostesc cu jumătate de glas cînd îl ajung din urmă pe omul cu pălărie.

— Mă confundaţi, domnule — mormăie el, oprindu-

se şi schiţînd un zîmbet. Mă numesc Robert Leroux, sînt belgian şi am profesia de fotograf. Dar dumneata?

— Tot belgian. Albert Caré. Poţi să-mi spui "mon cher Caré!"

— Bineînţeles. Doar sîntem cunoştinţe vechi din Bruxelles. Cu ce treburi pe-aici?

— Ca şi dumneata.

— Altceva te-ntreb.

Ştiu prea bine ce mă întreabă, dar nu pot tolera acest ton oficial după un an de despărţire şi într-o după-amiază cînd pe strada pustie nu se află ţipenie de om.

— Negustorie. Mă interesează în special cristalurile "Murano".

Liubo dă din cap:

— Eu, în schimb, pregătesc un album de fotografii pentru o editură belgiană.

Tace de parcă nu mai are ce să-mi spună şi porneşte mai departe. Urmîndu-l, mergem agale un timp, fără să scoatem o vorbă, prin umbra îngustă a clădirilor vechi.

— N-arăţi prea bine — îi spun eu.

— După ce cunoşti?

— Eşti prea oficial. S-ar părea că arşiţa nu-ţi prieşte.

— Nu arşiţa mă indispune — zîmbeşte Liubo trist — ci păcătoasa asta de muncă. Pînă acum tot în gol am călcat.

— Dar cum rămîne cu deviza ta! "Cu mine mergi la sigur, nu te teme!"?

Liubo schiţează acelaşi zîmbet:

— Am uitat-o. Era o deviză bună, dar am uitat-o.

Fără să-i răspund ne continuăm drumul prin umbra îngustă, abia desprinsă de faţadele întunecate de vre-

me. Asta-i principiul meu: dacă cineva nu-i în apele lui, îl las să tacă pînă-i trece.

— Ce instrucţiuni ai? mă întreabă deodată Liubo.

— Le aştept de la tine.

— Nu te-au pus la curent?

— N-au avut cînd.

— Nu-i nimic. De fapt, tot ce ştim se poate rezuma în cîteva cuvinte. Cazul începe de la un oarecare Stavrev, funcţionar la Comerţul Exterior. Contact permanent cu reprezentanţi ai firmelor străine, recrutat în primii ani de după 9 septembrie* de către spionajul american, dar nefolosit niciodată. Abia acum şase luni l-a vizitat cineva de la firma occidentală "Zodiac", i-a spus parola pe care Stavrev nu se aştepta s-o mai audă vreodată şi i-a lăsat un emiţător şi instrucţiuni pentru a trece la acţiune. Atît.

Liubo scoate din buzunar un pachet mototolit de Kent şi mi-l întinde.

— Cum "atît"? întreb eu, luînd maşinal o ţigară.

Prietenul meu scoate şi el o ţigară din pachet şi se opreşte o clipă să aprindă bricheta.

— Atît — repetă el, în timp ce tragem din ţigări primul fum şi pornim din nou prin fîşia îngustă de umbră. Vreau să spun că asta-i tot ce ştiu.

— Cînd a fost prins Stavrev?

— N-a fost prins. A venit singur. Ani în şir a trăit ca un cetăţean onorabil, şi-a creat o situaţie, şi deodată un emiţător! Cîteva zile a şovăit, a tremurat, iar în cele din urmă a venit şi a povestit totul. De atunci,

---

* 9 Septembrie 1944 — ziua eliberării Bulgariei de sub jugul fascist.

conform dispoziţiilor noastre, el îndeplineşte instrucţiunile date de agent.

— Va să zică dispunem totuşi de două piste — remarc eu. Cel care l-a recrutat pe Stavrev, şi omul de la "Zodiac", cel care a restabilit legătura.

— O pistă! mă corectează Liubo. Celui dintîi, militar al Misiunii americane, i s-a pierdut de mult urma. Poate a şi murit. O singură pistă: Carlo Morandi, funcţionar la filiala firmei "Zodiac" din Veneţia.

— Totuşi...

— Ei, da, totuşi... Numai că acest totuşi, practic, s-a dovedit a fi mai puţin decît nimic.

Ajungem la canal. În umbra clădirii din colţ, chiar lîngă canal, ne îmbie, pustie şi izolată, o bancă de marmură.

— Să stăm puţin — propune Liubo şi se îndreaptă spre bancă.

— Aş fi preferat în altă parte. Mor de foame...

— Iar eu de sete — bîiguie prietenul meu, aşezîndu-se. Din păcate nu dispunem de prea mult timp. O să ne cinstim diseară.

Iau loc lîngă el, trag pentru ultima oară din ţigară şi o arunc în apa liniştită a canalului. Adîncă şi străvezie ca moartea, apa are reflexe verzi ca smaragdul sub razele piezişe ale soarelui şi pare sinilie la umbră.

— De cînd eşti aici? îl descos eu.

— Cam de vreo trei luni. Trei luni cu rezultatul general zero. În condiţiile de care dispun, mi-a fost extrem de greu să-l filez pe acest individ. Cred totuşi că am aflat ce era de aflat.

Liubo tace, ceea ce ar putea să însemne că datele culese nu merită să fie arătate.

— Ce fel de individ e acest Morandi?

Prietenul meu se scotoceşte în buzunar, scoate cîteva fotografii şi îmi întinde una din ele:

— Palatul Dogilor cu Morandi în prim plan — explică el. Bună fotografie, nu?

Ridicînd din umeri, privesc fotografia.

— Trebuia să mă fac fotograf. Ca fotograf mă descurc mai bine ...

În faţa palatului se zăresc siluetele cîtorva trecători.

— Care-i Morandi? întreb eu.

— Cel cu femeia.

Cel cu femeia este un bărbat de vîrstă mijlocie, scund dar ţanţoş ca un cocoş, cu mustăcioară subţire şi cu o pălărie caraghioasă, cu boruri înguste, dată pe ceafă.

— Femeia-i mai interesantă în toate privinţele — spun eu mai în glumă, mai în serios.

— Da, dar e în afara jocului. De fapt, şi Morandi se pare a fi în afara jocului. Funcţionar mărunt, om de viaţă, cheltuieşte ceva mai mult decît primeşte ...

— Va să zică ...

— Va să zică face datorii, altceva nimic. Călătoreşte adesea în interes de serviciu pînă la Geneva, unde se află o altă filială a „Zodiac"-ului. Nici un fel de legături, nici un fel de manifestări care să aibă ceva comun cu spionajul.

— Şi femeia?

— Nu-i liberă — răspunde Liubo, luîndu-mi fotografia din mînă. Este amanta lui.

— Ai încercat să stai de vorbă cu ea?

— Te-am aşteptat pe tine! Ce rost avea? O pomicică. Periculos şi inutil. Am încercat însă altceva.

Tace şi se uită la ceas. Pe urmă ridică privirea şi-

mi face şiret cu ochiul, întocmai ca Liubo Anghelov de odinioară, glumeţul şi şmecherul Liubo, căruia prietenii îi spuneau Diavolul. Numai că acum, în acest gest, se întrezăreşte ceva jalnic: pare mai degrabă că-şi face curaj decît că se-mpăunează cu succesele lui.

— Am luat legătura cu un individ — continuă Liubo. Unul Arturo Conti. Poveste lungă, îţi spun eu mai tîrziu. Conti e coleg cu Morandi, chefuiesc împreună ... Nu mă îndoiesc că ştie şi cîte măsele are în gură.

— Dar dacă acest Conti ...

Liubo dă din mînă, plictisit:

— Îmi cunosc eu meseria.

— Vorba-i dacă eşti sigur ...

— Nu-s sigur de nimic. Ştiu numai că altă soluţie nu există. Cu atît mai mult cu cît Conti s-a dovedit a fi băiat isteţ. A înţeles imediat ce fel de cumpărător sînt şi ce marfă mă interesează. S-a prefăcut puţin că şovăie, numai ca să ridice preţul, pe urmă a primit.

— Rezultatul?

— Astăzi se clarifică. El va vedea culoarea banilor, iar eu voi primi ... ce, nu ştiu. S-ar putea chiar să mă trimită pe lumea cealaltă, dar altă soluţie nu văd. De trei luni aştept degeaba ...

Prietenul meu se uită la ceas şi se ridică:

— Trebuie să plec. Ne vedem la şase fix. Pînă atunci voi primi informaţiile. Aşteaptă-mă în staţia de autobuz de la capătul Podului Libertăţii. Îţi iei bilet şi m-aştepţi. Te descurci tu. Iar acum, dacă vrei să mănînci bine, ia-o tot înainte pînă dai de Campo Morosini.

Liubo ridică uşor mîna în semn de rămas bun şi abia în clipa aceea îşi aminteşte să mă întrebe:

— De unde vii? Din Franţa?

— Din Franţa.

— Va să zică te-ai descurcat.
— Doar sînt elevul tău ...
— Ia nu mă peria — zîmbeşte Liubo. Nu eram eu, era altul ... În tot cazul, mă bucur că ai reuşit ... Pe urmă adăugă fără nici o legătură: Iar eu, frate, am un fiu. Un fiu de cinci luni ...

●

Campo Morosini — o piaţă cu un aspect nu prea veneţian, în sensul că din peisajul ei lipsesc canalele. În schimb există cafenele, cafenele şi restaurante în acelaşi timp. Mă instalez sub un umbrar de pînză cu dungi albe şi albastre şi, preocupat, străduindu-mă să nu par din cale afară de flămînd, încep să mă înfrupt din cotletul milanez garnisit cu o porţie uriaşă de spaghete, adus fără întîrziere de chelner.

În ciuda arşiţei amiezii, pe terasa din faţa cafenelei se află cîţiva pierde-vară şi două-trei grupuri de turişti. Nici unul din cei prezenţi nu-mi acordă vreo atenţie, cu excepţia chelnerului, care se învîrte în jurul meu în speranţa că voi mai comanda ceva. Ca să-i fac pe plac, cer un desert şi scot din buzunar planul oraşului. Drumul pînă la Podul Libertăţii nu-i complicat. Trebuie să iau vaporaşul de la Podul Academiei şi să cobor la staţia terminus. Întregul parcurs îmi va răpi, probabil, o jumătate de oră. Iar acum abia a trecut de patru. Am deci la dispoziţie o oră şi jumătate, timp în care unica mea preocupare va fi să consum un biet desert.

Şi, bineînţeles, să aştept.

„Vii din Franţa?" m-a întrebat prietenul meu.

„Din Franţa" ...

Ce se ascundea în dosul acestui răspuns laconic numai eu ştiam. Şi cîţi amperi de încordări maxime purtam încă în mine, asta, de asemenea, numai eu o ştiam. După fiecare operaţiune de genul celei din Franţa e necesară o pauză pentru ca motorul să se poată răci. Aproape că şi întrezăream această pauză în perspectiva unei scurte, dar depline odihne la „Nisipurile de aur“ ... Un concediu plăcut acum, la începutul verii, cînd n-a început aglomeraţia şi apa mării este încă rece. Îmi place la nebunie marea rece, pentru că îmi dă posibilitatea să stau întins în pat pînă la prînz, cu conştiinţa împăcată, iar după-amiază să hoinăresc fără ca străinii să mă calce la fiecare pas pe pantofii noi. Nimic nu-i mai plăcut decît odihna la mare în iunie, mai ales dacă faci baie numai în cadă.

Da, am început să visez la concediu încă din clipa cînd, împreună cu Lida, m-am văzut urcat pe bordul vaporului „Rodina“. Vasul apucase să iasă din apele teritoriale franceze, iar nava de grăniceri pornită pe urmele noastre nici nu şi-a mai dat osteneala să se apropie de bord, ci a cotit undeva în larg, ca şi cum ar fi avut cu totul alt drum.

Comandantul, om dibaci şi întreprinzător, mi-a asigurat imediat legătura prin radio. Am transmis pînă noaptea tîrziu amănunte în legătură cu îndeplinirea misiunii. Eram atît de obosit, încît nici nu ştiu cum am ajuns pînă la cabina ce-mi fusese rezervată — probabil c-am adormit de-a-n picioarele în timp ce mă conduceau într-acolo.

„În sfîrşit! — a exclamat Lida cînd, a doua zi spre prînz, am apărut pe bord. Va să zică n-aţi fost arestat?“

„De ce să fiu arestat?“ am întrebat, încă ameţit de somn.

„Nu sînteţi emigrant?“

„ Ba da“ — mi-am amintit. Mi-am făcut autocritica şi oamenii s-au arătat înţelegători. În cele din urmă, s-a aranjat.

Ea m-a privit iscoditor; apoi s-a bosumflat:

„Vă bateţi joc de mine!“

N-am mai avut timp să ripostez, deoarece în aceeaşi clipă un marinar a venit în fugă să mă cheme urgent în cabina radiotelegrafistului. Mă aşteptam să mi se ceară unele amănunte suplimentare în legătură cu operaţiunea. Dar radiograma avea cu totul alt conţinut. Două cuvinte puneau capăt visurilor de lenevire în luna iunie pe malul mării albastre. Primisem o nouă misiune plină de necunoscute, adică, mai exact, care se compunea numai din necunoscute. O adresă, una singură, o parolă, o întîlnire într-un anumit loc şi într-un anumit fel cu un tip care mă va aştepta luni, în fiecare luni, numai luni, la ora trei fix.

În aceeaşi zi, imediat după-amiază, am coborît în port la Neapole, fără să mai apuc să-i explic Lidei că n-am cîtuşi de puţin intenţia să glumesc cu ea.

Iar acum, iata-mă la începutul noii operaţiuni.

Necunoscutele au dispărut doar atît cît să-mi demonstreze că treaba se arată a fi de-a dreptul lipsită de speranţe. De fapt, încă din prima clipă am înţeles că-i vorba de o sarcină dificilă. Şi asta nu pentru că radiograma ar fi pomenit ceva în acest sens; am dedus-o din faptul că am fost lansat în acţiune înainte ca motorul să se răcească şi fără să fi fost instruit în prealabil.

Privesc literele de pe paharul de material plastic din faţa mea şi abia acum îmi dau seama că desertul pe care l-am consumat distrat n-a fost altceva decît renu-

mitul **„gelati motta“**. În aceeaşi clipă chelnerul, care se învîrteşte pe lîngă mine la fel de insistent, îmi propune serviabil:

— O cafea?

Dau din cap afirmativ, ca să nu-l indispun.

— Mică sau mare?

— Mare — răspund în acelaşi scop.

Chelnerul aduse cafeaua cu o iuţeală fulgerătoare şi aleargă să-şi ofere serviciile la o masă vecină, unde un grup de englezi în vîrstă, înarmaţi cu plicuri şi ilustrate multicolore, sînt cufundaţi în scris.

„Gelati motta“, „gelati motta“ — repetam maşinal, gîndindu-mă la cu totul altceva, şi anume la faptul că sînt tocmai bun de scos la pensie. Ce importanţă are că n-am împlinit încă patruzeci de ani? Meseria noastră este ca aceea a piloţilor care deservesc avioanele cu reacţie. Solicitare peste măsură, uzare înainte de vreme — iar după aceea poţi să întocmeşti referate pentru organizaţia din cartier, să citeşti ziare în grădina publică sau să umbli naiba ştie pe unde.

Pînă nu demult, o operaţiune dificilă îmi dădea emoţiile jucătorului de şah înaintea unei noi partide cu un adversar puternic. Adică ce tot spun eu? Prostii! Emoţia era mult mai puternică şi de altă natură. Nu ca o înfiorare a jocului, ci un fel de hotărîre rece, dîrză şi răscolitoare în acelaşi timp, hotărîrea neclintită de a merge pînă la capăt. Căpătasem experienţa acestei hotărîri de mult, încă de pe vremea cînd cutreieram munţii de la graniţă împreună cu Bătrînul şi cu Liubo Diavolul. „Cu mine mergi la sigur, nu te teme!“ spunea Liubo. Iar eu credeam, deşi mi-era teamă, şi tot aşa, temîndu-mă, am deprins arta de a-mi înfrînge frica.

Ei, da, dar de-atunci a curs multă apă la vale! Şi chiar Liubo este bun de scos la pensie. „Ca fotograf mă descurc mai bine!“ Trei luni sînt de ajuns ca să-ţi epuizeze răbdarea într-atîta încît să te dai pe mîna unui escroc de rînd, care te va stoarce de bani în schimbul unor informaţii fără importanţă sau de-a dreptul mincinoase. „Altă soluţie nu există“. Nu există azi, dar mîine? De unde ştii că mîine nu intri în posesia unei mărturii mai importante şi mai sigure decît informaţiile acestui agent întîmplător care nu-i exclus să fi fost trimis dinadins ca să te înhame la căruţa lui?

Încet-încet, gîndurile mi se îndreaptă spre misiunea pe care o am de îndeplinit, şi asta îmi redă într-o oarecare măsură încrederea în mine. Va să zică iată-mă din nou într-o dispoziţie normală. Chiar şi durerea de cap a devenit acum suportabilă. Dar cu cît mă gîndesc mai mult la acţiune, cu atît îmi dau mai limpede seama că-mi lipsesc chiar şi cele mai elementare condiţii pentru a duce totul la bun sfîrşit. N-am să pot lua nici o hotărîre pînă nu voi primi de la Liubo toate informaţiile pe care le deţine, oricît ar fi ele de mărunte, pînă nu voi lua cunoştinţă de rezultatele observaţiilor făcute de el în cursul acestor trei luni, chiar dacă la prima vedere acestea nu fac nici două parale.

Ce ştiu acum nu poate decît să mă încurce. Iar contradicţia dintre directivele de la centru şi modul cum procedează Liubo îmi îngreunează şi mai mult intrarea în temă. Directiva — unica de altfel — recomanda „o prudenţă dusă pînă la extrem“, şi cînd colo iată că Liubo, sub cuvînt că n-are altă soluţie, a căzut la învoială cu un individ de-a dreptul dubios! Dar, cine ştie? Poate că Liubo are directive mai precise. Poate că individul nu-i chiar atît de nesigur. Poate că ...

poate că ... va trebui să aştept întîlnirea de la şase ...

Puţin înainte de ora şase ajung în staţia de autobuz, la Podul Libertăţii.

Ca de obicei sosesc numai cu un minut-două mai devreme ca să nu aştept exagerat de mult aici şi să nu dau cumva de bănuit, deşi a aştepta într-o staţie de autobuz nu-i ceva deosebit de suspect.

În stînga mea, podul se înalţă treptat de la nivelul şoselei, ca să continue spre dreapta, peste calea ferată, apoi peste lagună, ca o linie albă, lungă şi dreaptă, trasă pe deasupra întinderii albastre-verzui a apelor. Dinspre oraş se apropie un autobuz. Uruind obosit în viteza a doua, vehiculul se opreşte brusc sub nasul meu. Cei cîţiva călători din preajmă se urcă în maşină. Şoferul mă priveşte, spunîndu-mi parcă: „Hai, ce mai caşti gura!", dar eu fac pe distratul, iar el, apăsînd energic pe accelerator, porneşte spre Mestre. Mă uit cîteva clipe după autobuz şi cînd întorc privirea în direcţia opusă îl văd pe Liubo. Prietenul meu se află încă departe, dar îl recunosc după pălăria de panama şi după mersu-i caracteristic: îşi tîrîie imperceptibil piciorul stîng. Odinioară, pe vremea cînd urmăream bandele de diversionişti în munţi, a primit un glonţ în picior şi a rămas şchiop, dar cu perseverenţă şi exerciţii aproape că a reuşit să-şi redobîndească mersul normal, astfel încît cu greu puteai observa tîrşitul uşor al tălpii piciorului.

Liubo merge încet pe trotuarul de refugiu al podului, cu un deget vîrît la cingătoare, de parcă ar fi pornit fără ţintă, să ia puţin aer. Eu însă îl cunosc îndeajuns de bine ca să-mi dau seama că, în pofida atitudinii lui aparent degajate, este cu ochii în patru, de

parcă ar vrea să privească în jur şi nu îndrăzneşte. Dar ceea ce nu îndrăzneşte el să facă, fac eu. De ce anume se teme? În clipa aceasta podul, cît pot cuprinde cu privirea, este aproape pustiu — nimeni în afară de un grup de tineri, pe trotuarul celălalt, care se apropie cu strigăte şi rîsete.

Liubo se afla la numai douăzeci de metri de mine cînd observ în spatele lui o maşină. Sau poate am văzut-o mai înainte, dar abia acum i-am acordat atenţie — este un Buick negru, cu aspect banal. Buickul merge cu viteză normală şi-l observ abia cînd coteşte brusc de pe mijlocul străzii spre trotuar. Liubo se întoarce şi face un pas în lături tocmai în clipa cînd maşina grea se năpusteşte asupra lui şi-l doboară, zvîrlindu-l în balustrada podului; apoi zboară pe lîngă mine, îndreptîndu-se spre Mestre. Pentru o fracţiune de secundă zăresc faţa palidă, prelungă a bărbatului de la volan, ascunsă de ochelari mari cu oglindă, şi chipul omului de lîngă el — gras şi buhăit, cu o bărbuţă căruntă. Încerc să descifrez numărul maşinii ce se îndepărtează în plină viteză, dar este acoperit de noroi, şi-apoi la ce mi-ar folosi? Maşina va fi probabil abandonată undeva pe lîngă Mestre şi nimeni nu-şi va da osteneala să-i caute pe asasinii unui necunoscut, ai unui om fără importanţă.

„Necunoscutul" zace pe trotuar, la picioarele grupului de tineri curioşi, adunaţi în jurul lui. Mă apropii de ei, mînat parcă de aceeaşi curiozitate.

— S-a zis cu el . . . — spune cineva.

— Mai mişcă — observă altul.

Într-adevăr, picioarele victimei tremură convulsiv, dar acesta e spasmul muşchilor care încă nu ştiu că aparţin unui trup mort. Cineva aleargă să telefoneze

în timp ce ceilalți discută dacă crima este sau nu opera mafiei. După cîteva minute, în depărtare se aude sirena ascuțită a mașinii poliției.

Dar înainte de a se apropia o pornesc în direcția opusă, fără să arăt că mă grăbesc. De altfel, nu sînt singurul care părăsește locul „accidentului". Tinerii mă ajung din urmă și, depășindu-mă, dispar spre oraș. Nimeni nu vrea să-și piardă timpul depunînd mărturii.

Am ajuns la capătul podului, cînd pe lîngă mine trecu în goană Salvarea și mașina poliției. Mă opresc și mă întorc să privesc epilogul — de la așezarea cadavrului pe targă pînă la acoperirea cu cearșaful alb.

●

Îmi trebuie o carte de telefon, dar pînă să descopăr vreo cafenea în acest cartier trece destulă vreme. Contrar așteptărilor mele, numele Arturo Conti nu figurează în cartea de telefoane. Găsesc însă numărul întreprinderii „Zodiac". Să sun la „Zodiac", este periculos. Totuși, aceasta e singura soluție.

— Cu domnul Conti, vă rog!

— Domnul Conti a plecat de mult. Nu știți că există un orar de lucru? răspunde vocea morocănoasă a portarului.

— Scuzați-mă, dar trebuie să-i comunic ceva foarte urgent. Abia am sosit de la Geneva. Dacă sînteți amabil, nu-i știți adresa?...

— Adresa ... adresa ... — bombăne la fel de morocănos vocea.

Pesemne însă că degetele au și început să răsfoiască

lista cu adrese, deoarece puţin mai tîrziu aud în receptor:

— Strada Nuova 19.

Simt nevoia să mă concentrez şi să beau o bere, dar mă decid s-o beau în altă parte. După imprudenţa săvîrşită, iau hotărîrea ca, în general, să fiu extrem de prudent. Portarului poate să-i treacă prin minte să verifice de unde s-a sunat, să anunţe pe cineva ori să-l avertizeze pe Arturo Conti că l-a căutat cineva urgent. N-are rost să suprasolicităm poliţia locală cu încă un accident în aceeaşi zi. Mai ales că este obişnuită să se ocupe mai mult de înecaţi.

Părăsesc cafeneaua şi pe drum cercetez ghidul şi planul oraşului. Pot ajunge în Strada Nuova şi pe jos, lucru aproape de necrezut în acest oraş. Este ora şapte. Străzile sînt pline de lume. Traversez Podul Scalzzi, ies în piaţa gării şi o iau la dreapta, urmînd torentul de oameni.

Pe strada Nuova la numărul 19 se afla o clădire cu patru etaje, cu faţada scorojită şi cu o intrare mizerabilă. Trec de ea fără să-i dau atenţie şi-mi continui drumul pînă ajung la o piaţă cu monument şi, ceva mai important, cu o cafenea. Mă instalez la o masă afară şi comand berea dorită.

Coboară amurgul. Faţadele din jur se cufundă în întuneric, dar în mijlocul pieţei mai e încă lumină şi acolo se profilează impunător contururile unei statui ecvestre. Judecînd după felul semeţ în care stă pe calul de bronz, călăreţul trebuie să fie vreun mare comandant de oşti sau cine ştie ce altă figură istorică. Fălcile încleştate şi fruntea încruntată a viteazului inspiră respect, de aceea îmi vine să-l onorez comandînd încă o bere. Beau încet, contemplînd piaţa cu-

fundată în întuneric şi mă chinuiesc să-mi alung unele gînduri, ca să pot analiza la rece şi în linişte ceea ce am de făcut. Numai că imaginile pe care vreau să le alung din cap au prins zdravăn rădăcini: trupul ghemuit, strivit, cu picioarele încă zvîcnind, cu capul zdrobit de parapetul de piatră al podului, începutul de chelie şi panamaua albă mototolită, toate îmbibate de sînge.

„Sînt bun de scos la pensie îmi spun. Din moment ce am ajuns să fiu atît de impresionabil, e clar că ar trebui să ies la pensie!" Dar pentru că aceste cuvinte rămîn fără rezultat, îmi îndrept din nou atenţia spre monument. Acum este cu totul învăluit în umbră, în afară de umerii şi capul călăreţului cu maxilarele strînse şi fruntea încreţită. „Noroc! — îi spun eu — şi nu te mai umfla atît în pene. Ai noroc că pe timpul tău nu exista încă spionaj imperialist, că dacă ar fi existat, în timp ce te împăunai pe cal, te-ai fi trezit cu un glonţ în spate! Aşa că fii mai modest!" Dar şi aceste prostii rămîn fără rezultat, pentru că tocmai în clipa aceea aud şoapta lui Liubo: „Iar eu, frate, am un fiu, un fiu de cinci luni". Ai un fiu, îi spun, numai că fiul tău nu mai are tată. Şi totuşi, mai bine să laşi în urma ta un fiu fără tată, decît să nu nu laşi nimic, ca mine, de exemplu, cu toate că şi eu aş fi putut să am un fiu, şi nu de cinci luni, ci de cinci ani. Dar asta-i altă istorie.

Pentru puţin timp în mintea mea reînvie ceva din această istorie, dar numai pentru o clipă, deoarece în urechi îmi răsună din nou: „Ai auzit, frate: am un fiu de cinci luni".

Termină cu acest fiu al tău — îi spun. Să te fi gîndit înainte la el! La urma urmelor, de ce te lăudai că-ţi

cunoşti meseria, dacă n-ai fost în stare să stai şi să aştepţi. N-ai avut răbdare şi te-a luat naiba. Ca şi Bătrînul.

Eu ştiam totuşi că Liubo îşi cunoştea meseria, şi i-am spus asta numai ca să înceteze să-mi tot şoptească la ureche, împiedicîndu-mă să mă concentrez. Poate că sarcina a fost peste puterile lui, poate că nervii i s-au tocit ... Cîţi nu obosesc înainte chiar de a căpăta cheliei

Da, Liubo îşi cunoştea meseria. De altfel de la el am învăţat-o şi eu.

Din nou privesc piaţa, dar acum ea este cu totul cufundată în umbre neclare. În capul meu, de asemeni se perindă gînduri vagi şi umbre neclare. Şi ca să am o preocupare cît de cît mai reală, ridic mîneca şi arunc o privire la ceas. Opt şi douăzeci. Am să aştept pînă la zece.

Ba pînă la miezul nopţii. Şi de ce pînă la miezul nopţii? Poate nu chiar pînă la miezul nopţii, dar în orice caz cît mai tîrziu, atunci cînd omul e sigur acasă şi cînd nu se mai aşteaptă să-i calce nimeni pragul, nici prietenii de chefuri, nici vreun oaspete nedorit.

Operaţiunea e riscantă, ca şi procedeul lui Liubo. Cu deosebirea că pe Liubo nu-l obliga nimeni să-şi asume riscul, pe cînd eu sînt obligat să mi-l asum. Liubo mai putea să aştepte, eu nu. Liubo nu era sigur că Arturo Conti ştie ceva, eu sînt absolut sigur. Şi am să-i pun lui Conti o întrebare concretă, la care va trebui să răspundă exact. Pînă acum la orizont exista numai Morandi, iată că au mai apărut doi. Morandi nu se afla în maşină, l-aş fi cunoscut din fotografie. În concluzie, în afară de Morandi, mai sînt şi alţii. Cine

sînt cei din maşină? Se va lămuri abia după ce voi afla pe cine a informat Conti de legătura lui cu Liubo. Bineînţeles, dacă îl voi putea face pe Conti să vorbească. Va trebui să vorbească! Am să-l silesc!

Timp de aşteptare am destul. Am şi timp de a acţiona. Totul este să nu le confund, aşa cum le-a confundat Liubo. Şi cum le-a confundat cîndva şi Bătrînul. Istoria cu Bătrînul s-a întîmplat demult, cînd urmăream bandele de diversionişti de la graniţă. Odată am dat de urmele unei asemenea bande într-o moară părăsită. Era în zori şi nu ştiam cîte persoane sînt ascunse înăuntru. Noi eram doar patru. De-aceea Liubo l-a trimis pe prichindelul Savov după întăriri. Eu, Liubo şi Bătrînul ne-am pitit în dosul copacilor. La un moment dat unul dintre bandiţi a apărut în uşa. Bătrînul, în ciuda ordinului dat, a tras. L-a nimerit, dar a aţîţat roiul. Gloanţele cădeau ploaie asupra noastră de la ferestre, de prin crăpături, iar noi ne străduiam să economisim muniţia. Înţelegînd că sîntem puţini, bandiţii s-au năpustit afară. Atunci, la ordinul lui Liubo, m-am strecurat înainte şi am aruncat grenada în grupul celor ce apucaseră să iasă iar Liubo, în acelaşi timp, a aruncat grenada lui pe fereastră. După cele două explozii s-a aşternut o linişte de moarte. Nu mai aveam grenade, iar gloanţele noastre erau pe sfîrşite.

Trebuia să stăm culcaţi şi să aşteptăm întăririle. Dar liniştea continua şi Bătrînul repeta mereu: „Ce mai aşteptăm? Nu vedeţi, au crăpat toţi!" Era morocănos şi obosit după o noapte întreagă de umblet şi se gîndea să ajungă mai repede în sat. „Ce mai aşteptăm?" tot întreba Bătrînul şi deodată, înainte de a apuca Liubo să-l oprească, a sărit în picioare şi a alergat pînă la uşe, dar pînă să-şi arunce privirea, dinăuntru s-a

auzit o împuşcătură. Bătrînul a îngenunchеat de-ai fi zis că a scăpat ceva şi se apleacă să-l ridice. Un scurt oftat şi s-a ghemuit în prag. Curînd au sosit întăririle.

Acum Liubo a comis aceeaşi greşeală. După douăzeci de ani un om de profesia noastră se poate uza îndeajuns. Te uzezi înainte de a-ţi cădea părul. Şi iarăşi îmi răsare în minte trupul întins lîngă parapet, creştetul capului cu început de chelie şi pălăria de panama mototolită. Nu i-am văzut faţa, căci a căzut înainte. Cu atît mai bine.

Chelneriţa a luat banii de pe masa vecină. Se afla acolo o pereche de turişti mai în vîrstă şi nici n-am observat cînd a plecat. Am spus eu că-s bun de scos la pensie.

— Închideţi? întreb.

— O, nu! se grăbeşte chelneriţa să mă liniştească. Lucrăm pînă la miezul nopţii.

— Ce s-ar putea mînca?

— Doriţi un cotlet milanez?

Aprob, deşi chiar şi de-un cotlet milanez servit de două ori pe zi ţi se urăşte.

— Încă o bere?

Aprob din nou.

Va să zică „lucrăm pînă la miezul nopţii". Noi însă vom lucra şi după miezul nopţii. Important e ca treburile să meargă bine. Treburile să meargă, asta-i important, domnule Conti, aşa că ai grijă să nu te eschivezi.

— Nu vă place cotletul! Vocea neaşteptată a fetei mă face să tresar.

— Dimpotrivă, răspund aruncînd o privire fugară spre mîncarea de care abia mă atinsesem şi spre re-

gala golită. Dar din cauza căldurii mi-a pierit pofta de mîncare.

— Da, azi a fost cald, aprobă fata. Încă o bere?

— Prefer cafea. N-aveţi ceşti mai mari?

— A, esspreso ... Cum să nu. O porţie dublă.

Tocmai terminam de băut al treilea esspreso, cînd limba cea mare a ceasului meu se suprapuse peste cea mică, indicînd ora douăsprezece. Plătesc şi mă ridic fără grabă. Mă întorc pe-acelaşi drum, străbătînd străzile slab luminate şi aproape pustii. Strada Nuova este ceva mai luminată şi circulaţia mai vie. Ajungînd la numărul 19 intru direct, fără să şovăi, prin intrarea mizerabilă şi o pornesc pe scări, citind în drum tăbliţele de pe uşi. Descopăr numele lui Arturo Conti abia la etajul patru, pe uşa din stînga. Sun calm, ca să zic aşa fără vreo teamă şi nu prea insistent. Nici un răspuns. Aştept vreo zece secunde şi sun din nou. Se pare că nu este nimeni înăuntru. Pentru orice eventualitate apăs pe clanţă. Uşa se deschide.

Intru şi închid fără zgomot. Găsesc pe dibuite zăvorul şi-l trag fără zgomot. Vestibulul este cufundat în întuneric. Aprind un băţ de chibrit şi văd în faţa mea o uşă deschisă. Mă apropii de prag şi arunc o privire ... Aşa cum a făcut şi Bătrînul odinioară.

Chibritul îmi frige degetele şi se stinge. Şi în cameră domneşte un întuneric deplin. Ferestrele sînt probabil acoperite cu draperii groase. Pipăi lîngă uşă butonul de contact şi-l răsucesc. Din plafon se revărsă lumina orbitoare a unui candelabru vechi de cristal. Dar în clipa aceea nu candelabrul îmi atrage atenţia. Pe covor, la cinci paşi de mine zace un om, cu faţa în jos, cu mîinile întinse de parcă în clipa morţii ar fi vrut să se prindă de ceva.

Păşind cu grijă pe covorul îmbibat de sînge, mă apropii şi, cu băgare de seamă, ridic capul mortului. Este al grăsunului cu bărbuţa căruntă din Buick.

Capitolul II

Încă cinci minute tolănit în pat. Ba chiar mai mult Ce altceva să fac? De cîteva zile trăiesc aproape ca un trîntor. Stau în aşternut pînă tîrziu, apoi comand dejunul şi ziarele. Îmi fac duşul fără să mă grăbesc, şi tot atît de lent mă îmbrac. N-am de ce să mă grăbesc. Încă o zi de hoinăreală, fără treabă şi fără ţintă.

Pentru că veni vorba de ziare, trebuie spus că cele două crime au fost menţionate de presa locală exact aşa cum de altfel era de aşteptat. Informaţia cu privire la accidentul de pe Podul Libertăţii ocupa doar zece rînduri. În afară de anunţarea accidentului, se menţiona că maşina a fost abandonată undeva, dincolo de Mestre, şi că cercetările sînt în curs. Dar cine nu ştie cum se fac aceste cercetări? Ele se clasează după un an, intrînd în prescripţie, fără ca cineva să le fi făcut. Defunctul Conti, în schimb, era elogiat într-un reportaj special. Aspectul sinistru al locuinţei în zorii zilei, cadavrul în mijlocul băltoacei de sînge închegat, sertarele şi dulapurile răvăşite, ipoteza mediculuí legist, discuţia cu comisarul local şi mobilul presupus al acestei crime macabre, toate acestea erau descrise şi expuse cu o elocvenţă provincială. Dar în ciuda reportajului răsunător, şi această istorie era sortită uitării.

Într-un fel sau altul, iată că presimțirea mea în legătură cu o vacanță apropiată nu mă înșelase. Sînt într-adevăr osîndit la o odihnă forțată, chiar dacă mă aflu departe de împrejurimile pitorești și de „nisipurile de aur" ale Varnei, această perlă a Mării noastre Negre. Adevărul e însă că în tensiunea în care mă găsesc, trîndăveala de-aici nu-mi priește ca o odihnă adevărată. Chiar înaintea celor două crime am bănuit că noua sarcină primită e deosebit de grea. M-am convins între timp că-i și foarte importantă, desi n-aș fi putut spune de ce. Contrariu baliverneloor ce se scriu în romane, în încleștarea dintre serviciile de spionaj cadavrele nu cad chiar la fiecare pas ca secerate. Și aici, ca pretutindeni, crima este o măsură extremă, folosită numai în cazuri excepționale. Lichidarea lui Liubo era dovadă că ucigașii lui au vrut cu orice preț să-l împiedice de a descoperi ceva important. Altminteri s-ar fi mulțumit să pună pe urmele lui un agent, doi, ca să-i stabilească biografia. Tot din același motiv, n-au șovăit să-l lichideze și pe Conti, în care probabil nu prea aveau mare încredere. L-au forțat să se urce în Buick pentru a-l identifica pe Liubo, apoi l-au lichidat în propria-i locuință. Astfel, prin înlăturarea atît a cumpărătorului, cît și a vînzătorului combinația se epuiza în mod automat, dîndu-i astfel lui Morandi posibilitatea să acționeze nestingherit.

Această ipoteză iscă o serie de întrebări suplimentare. Dacă în acel moment m-aș fi aflat în cabinetul generalului, îmi închipui cu ce replici m-ar fi asaltat și colonelul și șeful meu direct, pînă în clipa cînd generalul i-ar fi oprit cu un gest:

— Stați! Lăsați-l să răsufle. Nu-l supuneți unui interogatoriu încrucișat.

Bineînțeles nici colonelul, nici șeful n-au intenția să mă încurce, dar așa sînt ei: colonelul — necruțător în logică și meticulos pînă la pedanterie — vrea să stabilească totul pînă la cel mai mic amănunt, iar șefului meu îi place să spună că aș fi un agent excepțional dacă n-aș abuza prea mult de fantezie. Astfel că prima întrebare pe care mi-ar pune-o ar fi probabil aceasta:

—Dacă au hotărît să ia măsuri extreme, de ce nu l-au lichidat și pe Morandi?

Și după această directă la figură, ar fi privit distrat și nevinovat spre fereastră, parcă nimic nu l-ar fi interesat, lovitura plasată fiind cu totul întîmplătoare.

Colonelul ar fi intervenit numai ca să-mi ceară amănunte, ochii lui cenușii s-ar fi contractat ușor într-o expresie puțin neîncrezătoare, puțin cercetătoare, iar arătătorul lui îngălbenit de tutun s-ar fi ridicat în spațiu:

— Cînd a comunicat Conti afacerea ce i-a fost propusă, înainte sau după întîlnirea lui cu Liubo?

— Dacă a comunicat *înainte* de întîlnire, de ce l-au luat în mașină să-l identifice pe Liubo? Puteau doar să-l urmărească la locul întîlnirii.

— Iar dacă a comunicat *după* întîlnire, înseamnă că se despărțise de Liubo. Atunci cum de i-au dat iarăși de urmă împreună cu persoana din Buick?

— O altă ipoteză: Presupunînd că acest Conti i-a informat pe-ai lui *după* întîlnire, cum s-a putut pune la cale crima într-un timp atît de scurt?

Și așa mai departe, întrebări tot de genul acesta, întrebări tot atît de supărătoare ca nucile pe care trebuie să le spargi în dinți. Și eram obligat să le sparg, din moment ce m-am angajat cu o ipoteză. Eu am găsit răspuns la toate aceste șarade datorită faptului că

în ultimele zile am avut suficient timp liber. Dar ferească Dumnezeu să fii bombardat cu două duzini de asemenea întrebări în timpul unei şedinţe, înainte de a fi avut posibilitatea să le analizezi în prealabil! În cazul acesta numai generalul te-ar putea salva, făcînd un gest cu mîna şi rostind cu o compătimire vădită:

— Destul. Lăsaţi omul să-şi vină în fire.

O compătimire grea, sub povara căreia simţi că te trec toate năduşelile. Iar pe coridor vei auzi vocea colonelului insinuantă:

— Imaginează-ţi că eşti în locul lor, că lucrezi cu metodele lor şi că eşti la fel deştept: nici mai mult, nici mai puţin.

Iar pe de altă parte îţi va răsuna în urechi glasul şefului:

— Imaginează-ţi mai puţin şi analizează mai mult faptele concrete. Fantezia, scumpule...

În sensul sarcinilor trasate analizam profund elementele de care dispuneam, întorcîndu-le pe toate feţele şi fixîndu-le prin detalii într-o viziune de ansamblu, asta în timp ce hoinăream prin oraş cu mulţimea de turişti, mînat la fel ca ei, de curiozitate. Nu însă de curiozitatea faţă de Venerele lui Tiziano, cu tot respectul meu profund, înnăscut, faţă de sexul opus.

Să fiu sincer, nu-i agreez pe turişti. Dar pentru unul ca mine e cît se poate de nimerit să mă pierd în mulţimea poliglotă a acestor vizitatori care mişună de colo pînă colo, plimbîndu-se în gondole, urcînd şi coborînd scările de marmură ale palatelor, năpustindu-se caulii cu aparatele de filmat şi de fotografiat spre monumente, înghesuindu-se în faţa magazinelor de artizanat, pentru ca, în sfîrşit, frînţi de oboseală, să se

aşeze sub umbrarele de pînză ale cafenelelor-restaurant.

Într-adevăr, să te confunzi cu turiştii e foarte potrivit. Un anonimat deplin. Dar pentru aceasta totdeauna se plăteşte. Aici toţi trăiesc de pe spinarea străinilor — primăria, băncile, hotelurile, localurile, muzeele, negustorii, gondolierii, clerul, cerşetorii, pînă şi marea majoritate a trecătorilor întîmplători care, în schimbul unui mic bacşiş, dau informaţii despre acest minunat oraş. Te pîndesc din toate părţile, la fiecare colţ te acostează, te jumulesc, îţi vîră-n mîini bilete de intrare şi cărţi poştale, te silesc să cumperi lucruri de care n-ai nevoie şi, cu manevre iscusite, neaşteptate, te fac să sari de pe chei în bărcile cu motor ancorate intenţionat, pentru o plimbare pînă la Lido.

Mă supun tuturor acestor încercări. Mă las legănat de valuri sub arşiţa soarelui, păşesc prin sălile nesfîrşite ale palatelor, intru în subterane umede şi întunecoase, admir tablourile şi frescele, privesc din clopotniţe şi de pe poduri şi ascult explicaţiile laconice ale ghidului, care marchează fiecare monument cu cîte cinci fraze dinainte formulate. Şi reuşesc să rezist stoic acestui purgatoriu poate tocmai datorită faptului că mă gîndesc tot timpul la altceva, la treburile mele.

„Odată ce-au hotărît să ia măsuri extreme, de ce nu l-au lichidat şi pe Morandi?"

●

Odiseea mea turistică durează de două săptămîni.

Mă abţin de la toate acele acţiuni pe care, în alte împrejurări, n-aş fi întîrziat să le întreprind.

Important este acum: nici o încercare de a-l urmări pe Morandi.

„De ce n-a fost lichidat Morandi?"

„Nu cumva l-au păstrat ca momeală?"

Iată unul din răspunsurile posibile la întrebarea pusă. Poate că nu cel mai just, dar destul de plauzibil ca să mă ţină un anumit timp la distanţă de unica pistă stabilită. Există şi o a doua pistă — omul cu ochelarii cu oglindă. Acesta însă, deocamdată, s-a pierdut undeva în necunoscut.

Totuşi, nu eram într-atîta molipsit de superficialitatea turistică ca să nu întreprind şi unele lucruri utile. În primul rînd am luat contact cu firma de cristaluri „Murano". O discuţie de afaceri, un morman de liste de preţuri, tîrguieli pentru comision — toată această comedie în scopul unei depline justificări a noii mele identităţi. În al doilea rînd, înarmat cu cartea de telefoane, şi confruntînd adresele tuturor celor ce purtau numele Morandi cu adresa întreprinderii „Zodiac" am încercat şi am reuşit să aflu unde locuia Morandi al meu. În al treilea rînd, ţinînd seama de circumstanţe, mi-am schiţat un plan de acţiune.

Iată-ne din nou într-o zi de luni. O luni la fel ca şi celelalte zile, pe care o petrec coborînd şi urcînd poduri ori scări de marmură, asta însă numai cît durează ziua de lucru la „Zodiac", adică pînă la şase. La şase şi-un sfert mă aflu pe terasa cafenelei „Sirena" cu un Martini în faţa. Spre norocul mea cafeneaua „Sirena" se afla foarte aproape, doar la două clădiri, de locuinţa lui Morandi.

Piaţa din faţa cafenelei era animată iar aici, pe terasă, se afla de asemenea lume multă, aşa că pentru întîia oară aveam prilejul să-l supraveghez pe Morandi

îndeaproape, fără risc prea mare. La al doilea pahar de Martini, iată că-l zăresc printre trecători. Morandi se îndrepta spre casă. Aceeaşi ţinută chipeşă şi aceeaşi pălărie caraghioasă, cu boruri înguste, de culoare gri-albastru. Morandi trece la un pas de masa mea, fără să acorde vreo atenţie consumatorilor, apoi o ia spre casă. Misiunea mea pe ziua respectivă părea să fi luat sfîrşit.

Dar lucrurile nu stau chiar aşa. Jumătate de oră mai tîrziu Morandi apare din nou. El se apropie de terasa cafenelei şi brusc se îndreaptă spre mine. Mă ocoleşte, izbind neglijent scaunul liber, şi se aşează la o masă în spatele meu. Se pare că noul venit este un vechi client al localului. Schimbă cîteva cuvinte cu chelnerul despre arşiţa zilei şi comandă o porţie dublă de Cinzano cu gheaţă. Paharul meu este gol şi e bine ştiut că persoana care nu consumă adeseori atrage atenţia. De-aceea fac semn chelnerului să se apropie şi comand cina. Aleg meniul cu mare grijă, formulînd unele exigenţe în ce priveşte felul cărnii şi garnitura, dînd de înţeles că am poposit aici nu pentru ochii negri ai patroanei care, în treacăt fie spus, e destul de impunătoare ca vîrstă şi greutate.

Ştiam din experienţă că unii chelneri sînt cu atît mai aroganţi faţă de clienţi, cu cît aceştia sînt mai puţin exigenţi. Îi caracterizează o trăsătură cu totul specifică — nu ştiu cum să servească mai bine cînd sînt asaltaţi cu porunci autoritare şi pretenţii capricioase. Dintr-aştia era şi chelnerul meu. În timp ce-i făceam comanda se lăsa cînd pe un picior, cînd pe celălalt, repeta cu încîntare „da, domnule“ şi „am înţeles, domnule“, părînd că abia se abţine să nu ia poziţia de drepţi.

Dar eu nici n-aş fi pretins aşa ceva. Exagerările au totdeauna un efect contrar.

În timp ce-mi iau aperitivul, Morandi bea al doilea pahar de Cinzano. Iar cînd chelnerul îmi serveşte friptura, îl comandă pe-al treilea. Nu trece mult şi apare „porţia suplimentară": prietena lui Morandi, aceeaşi pe care o văzusem în fotografie. Ea îl salută cu un „bună ziua" rostit maşinal, apoi cavalerul face o remarcă pe care abia am auzit-o, referitoare la întîrzierea doamnei.

— Norocul tău, răspunde ea imperturbabil. Ai băut un Cinzano în plus.

Urmează o nouă replică abia auzită şi din nou îmi ajunge la ureche vocea femeii:

— Nu-i adevărat! Comandă-mi un pahar cu Martini.

După care urmează o conversaţie cît se poate de banală, uşor de urmărit chiar de un străin ca mine, şi destul de lipsită de interes pentru a merita s-o redau — ceva despre căldura insuportabilă, croitoreasă şi manichiuristă, plus nişte îndoieli neformulate dar uşor de sesizat ale lui Morandi cu privire la modul real în care doamna şi-a petrecut timpul.

Vrînd parcă să schimbe subiectul, la un moment dat femeia întreabă:

— Cînd pleci?

Spre deziluzia mea, Morandi dă un răspuns evaziv. După care întreabă:

— Mîncăm?

— Da, dar nu aici! Hai să mergem la Excelssior.

— A, nu. Nu-s dispus să merg pînă acolo, obiectează acru cavalerul.

În cele din urmă, după cum era de aşteptat, s-au hotărît şi o pornesc spre Excelssior. După ce trec de

masa mea, învălui spatele femeii cu privirea: o privelişte demnă de atenţie.

Continui să-mi mănînc încet friptura.

— V-a plăcut, domnule? întreabă servil chelnerul.

Aprob îngăduitor, ca să nu-l răsfăţ prea mult. Apoi servesc o cafea, achit consumaţia şi mă ridic. Nu mai am ce face aici. Voi aştepta pe chei lîngă Palazzo Ducale, de unde pornesc autobuzele spre Excelssior. Şi unde de altfel se întorc.

●

Informaţiile culese din conversaţia surprinsă la „Sirena" sînt insuficiente şi nesigure, dar conţin un amănunt sigur: e vorba de o călătorie. Acest amănunt, adăugat celor spuse de Liubo că Morandi călătoreşte des la Geneva, mă determină ca în dimineaţa următoare să mă abat la gară să studiez cu atenţie mersul trenurilor. Singura legătură directă Veneţia-Lausanne-Geneva era acceleratul de după-amiază. Se mai putea ajunge la Geneva şi prin Milano, schimbînd trenul; era de presupus însă că un om de afaceri care călătoreşte des şi cu treburi va folosi legătura cea mai rapidă şi mai directă, ca să nu piardă timp în dauna zilei de lucru. Deşi, la drept vorbind, un om de afaceri putea să facă întrerupere şi la Milano...

Oricum, mi-ar fi cu neputinţă să stau de gardă zi şi noapte la gară, de-aceea prefer să mă bizui pe logică. Mă aşteaptă o muncă dificilă, plictioasă pînă la idioţenie. Din moment ce nu-i cu putinţă să urmăresc persoana, voi urmări trenurile.

Şi-mi încep veghea în aceeaşi zi. Cu douăzeci de minute înainte de plecarea trenului mă aflu pe peronul

vecin, în mulțimea care așteaptă trenul de la Milano. Printre călătorii urcați în acceleratul de Geneva nu-l descopăr pe Morandi. Și nu-l zăresc nici printre cei ce aleargă pe peron cu valize și serviete în mînă. Trenul de Milano sosește și-mi închide cîmpul vizual, așa că trebuie să ies pe peronul mare, de unde continui supravegherea. Morandi nu apare, și acceleratul pleacă fără el.

În ziua următoare povestea se repetă, cu deosebirea că-mi mut postul de observație de pe peron în sala de așteptare, lîngă chioșcul cu cărți și reviste. Morandi nu apare nici în zilele următore, încît cu greu rezist ispitei de a face o verificare fugară la întreprinderea „Zodiac" sau de a poposi iarăși pe terasa „Sirenei" Dar mă abțin. Arta de-a aștepta își are regulile ei. Dacă Morandi a plecat totuși, o simplă verificare nu. poate clarifica nimic; nici măcar dacă a plecat n-aș fî putut să aflu. Iar dacă n-a plecat, puteam rata totul în modul cel mai stupid.

Cînd nu stau de pîndă la gară, continui să colind orașul, pierdut în mulțimea monotonă și apăsătoare de turiști. Nu-mi dau seama ce anume atrage această gloată de turiști la Veneția, privindu-i însă cum se perindă, am senzația că asist la o procesiune în fața sicriului unui defunct. Acest oraș e sortit pieirii. Îl mai cină din temelii, încet și necruțător, anii, valurile mări și această umezeală densă, insinuantă.

S-ar putea să fie o dovadă de ignoranță, dar cînd trec pe lîngă toate aceste locuri demne de remarcat simt nu atît măreția trecutului, cît vremelnicia lui — fațade roase de vreme, înverzite, pietre care se fărîmițează, ziduri crăpate, cu tencuiala scorojită, ruină și putregai sub un exterior pitoresc care apune, moartea

însăşi care s-a cuibărit în acest corp frumos, nimicindu-l treptat pînă îl va transforma într-un simplu schelet... Îmi iertaţi aceste gînduri optimiste, vesele ca şi buna mea dispoziţie...

În cele din urmă, ca un prinos adus răbdării mele după opt zile de pîndă îl prind în cîmpul observaţiei pe Morandi cel atît de mult aşteptat. Cu cinci minute înainte de plecarea acceleratului apare pe peron cu o valiză uşoară, elegantă, în mînă. Păşeşte ţanţoş pe lîngă tren, cu pălăria lui caraghioasă pe creştet, de parcă n-ar defila prin faţa unor vagoane, ci a unei companii de onoare.

Locul meu de observare de data aceasta este bufetul. Aştept pentru orice eventualitate să plece trenul şi abia după ce m-am convins că omul meu n-a coborît în ultima clipă, părăsesc gara. Morandi este gelos, iar geloşii de multe ori sînt în stare de cele mai josnice fapte.

●

Arşiţa zilei s-a mai potolit. Dinspre Lido adie o briză răcoroasă şi în timp ce cobor scările largi spre Canale Grande, mă cuprinde dintr-o dată dorinţa de a trăi. Mă simt uşor, gîndurile îmi sînt limpezi iar încordarea acumulată în timpul acelor zile a scăzut pe nesimţite pînă la nivelul normal. Nu mai am nici o dorinţă de-a ieşi la pensie şi abia mă abţin să nu mă prind de mîini cu copiii care dansează în jurul vînzătorului de îngheţată. Numai faptul că merg spre patruzeci de ani mă face să-mi vin în fire.

Important este că din nou pot să mă concentrez, să evit gîndurile parazite despre lucruri maladive şi să

împrăştii umbrele neclare ale amintirilor şi ale fricii, care îţi vin tocmai atunci cînd nu ai nevoie de ele. Pe scurt, mă simt capabil să fac faţă obstacolelor.

Problema care mă frămîntă deocamdată e femeia din fotografie. Ipoteza mea e că dacă Morandi a fost lăsat ca momeală, cele trei săptămîni scurse fără rezultat i-au convins poate pe cei în cauză că momeala nu acţionează pentru că nu are asupra cui să acţioneze. Însăşi împrejurarea că Morandi a plecat, confirmă un asemenea punct de vedere. Cît despre femeie, nu cred ca ea să fie permanent supravegheată şi-apoi să ai un flirt cu o femeie pare totdeauna mult mai nevinovat decît să urmăreşti un bărbat.

Flirtul nu e specialitatea mea, dar oarecari cunoştinţe în acest domeniu, ca orice bărbat, tot am, aşa că în timp ce mă îndrept spre locuinţa ei, repet din nou planul de acţiune pe care mi l-am schiţat. Adresa femeii, ultima mea descoperire — rezultat a trei ore de aşteptare pe chei, lîngă Palazzo Ducale — am aflat-o în seara cînd Morandi şi prietena lui au mers la Excelssior. Locul îmi convine de minune. După verificarea făcută de mine, femeia se numeşte Anna Ferrari şi locuieşte pe cea mai animată arteră comercială, Merceria.

Cînd ajung pe Merceria, ziua de muncă a luat sfîrşit şi strada lungă şi îngustă e plină de trecători şi de gură cască. Neexistînd prin preajmă nici o cafenea, un timp oarecare joc rolul trecătorului[iar după aceia trec în rîndul numeroşilor „gură cască" proptiţi de barele vitrinelor. Cîteva ocheade mă conving că nu sînt vizat de nimeni. Studiez cu interes mărfurile unui magazin de confecţii bărbăteşti, apoi vitrinele a două magazine cu articole de damă şi multe alte vitrine cu bi-

juterii, articole de parfumerie şi lenjerie. Îmi arunc din cînd în cînd privirea spre fereastra de la etajul doi al unei clădiri vechi, înnegrită ca şi toate celelalte de altfel. Pătrunzînd prin fereastra întredeschisă, vîntul flutură uşor perdeaua albă, fină — semn că femeia mai este acasă. În clipa cînd se va plictisi de moarte, probabil va ieşi.

Pentru a doua oară studiez noutăţile expuse în vitrina parfumeriei Jak Fat şi Christian Dior cînd o privire fugară mă convinge că fereastra s-a închis. Nu după mult timp Anna Ferrari iese în stradă. Poartă o rochie din pînză de in bleu pal, destul de scurtă şi destul de strîmtă ca să nu ascundă nimic din ceea ce de fapt ar fi fost păcat să fie ascuns. Femeia trece pe lîngă mine legănîndu-şi şoldurile şi, fără să mă privească, cercetează atent vitrinele. Probabil că în faţa acestor vitrine întîrzie cel puţin de două ori pe zi, ceea ce n-o împiedică nici acum să se oprească ici şi colo, cu un interes vădit. „O pomicică" — mi-a spus Liubo. Asta nu-i chiar aşa de grav, mai ales cînd „poama" este atît de atrăgătoare. Nici înaltă, nici scundă, nici plină, nici slabă, femeia din faţa mea atrage atenţia nu numai cu proporţiile sale armonioase, dar şi cu cele mai puţin armonioase, îndeosebi cu sînii exagerat de mari. Stăpînită probabil de sentimentul că-i veşnic admirată, şi cînd priveşte în vitrine nu pierdea ocazia să pozeze, scoţînd în evidenţă anumite părţi ale corpului.

Anna Ferrari trece grăbită pe lîngă magazinele de confecţii şi se opreşte în faţa vitrinei cu bijuterii. Mă apropii de ea şi mă opresc. Femeia nu mă observă. Privirea îi este aţintită asupra unui inel cu un topaz remarcabil, pus la loc central.

— Ametistul acela nu-i de loc urît, şoptesc ca pentru mine.

— Topazul e mult mai frumos, obiectează aproape maşinal femeia, şi abia atunci mă priveşte mai atent.

Mă pregăteam să mai spun ceva, dar aproape în aceeaşi clipă aud în spatele meu o voce bărbătească plină de voioşie:

— Anna!

La care femeia răspunde tot atît de voioasă;

— Mario!

Mario face un pas înainte şi degajat cuprinde mijlocul femeii, dar ea îi înlătură mîna aşa cum cere buna-cuviinţă şi amîndoi pornesc sub privirea mea spre capătul străzii. Acolo, oprindu-se încep să discute cu însufleţire.

Intru imediat în magazin, arăt inelul cu topaz şi întreb cu un aer interesat:

— Cît costă?

Fără să se grăbească, negustorul scoate din vitrină bijuteria şi începe să-mi vorbească detailat despre calităţile ce le posedă.

— Cît face? repet eu. Scap trenul!

Negustorul ridică inelul spre lumină în aşa fel ca să pot vedea mai bine strălucirea pietrei şi rosteşte o sumă exorbitantă.

— Regret — îi răspund, şi mă prefac că plec.

Două minute mai tîrziu ies din magazin, după ce am plătit numai jumătate din suma cerută. Doamna şi cavalerul nu se mai zăresc în colţ. Iuţesc paşii şi observ în depărtare silueta în bleu pal ce se îndreaptă spre San Marco. Femeia este singură. O ajung şi mă apropii de ea tocmai în momentul cînd se aşază în faţa cafenelei.

— Aş putea să vă ofer ceva?

Ea ridică ochii şi mă priveşte cu ostilitate:

— Iarăşi dumneata?

— Acelaşi. Aş putea...

Femeia răspunde cu un oftat de exasperare:

— Nu mă pot debarasa de impertinenţi. Abia am scăpat de unul, şi iată-l pe-al doilea.

Mă pregătesc să obiectez că eu sînt cu totul altceva, cînd aud în spatele meu un nou strigăt vesel:

— Ciau, Anna!

— În sfîrşit! răspunde ea.

Din care se poate deduce că pe acesta îl aştepta. E un bărbat tînăr, frumos, oacheş, lat în spate, dar nici eu nu-s de lepădat. Tînărul se mărgineşte să-mi arunce o privire dispreţuitoare, apoi se aşază pe scaunul liber. Iau loc la masa vecină, astfel încît s-o pot privi pe Anna fără ca „Apolo" să mă vadă. Comand un Martini şi arunc o privire plină de tandreţe spre femeie.

Antrenată în discuţia cu chipeşul bărbat, ea se preface că nu mă observă, dar sînt sigur că m-a remarcat şi că prezenţa a încă unui admirator evident nu-i displace, deşi mi-a dat de înţeles că o incomodez.

Îmi beau paharul de Martini, apoi din lipsă de ocupaţie scot inelul din cutiuţa de catifea şi încep să-l privesc distrat. Într-adevăr este frumos şi neobişnuit de mare, iar la lumina zilei pare şi mai atrăgător. Atrăgător pentru femeia de la masa vecină, bineînţeles. Din momentul apariţiei inelului în mîna mea, Anna începe să dea tot mai mult semne de nelinişte. Mai întîi pe furiş, apoi cu totul făţiş, ea aruncă peste umărul cavalerului priviri indiscrete spre bijuterie. Convorbirea dintre ei şchioapătă. Mai exact, lunecă într-o direcţie

nedorită de „Apolo" pe cît pot constata din frînturile de cuvinte auzite:

— Azi nu — răspunde Anna.

— Dar mi-ai promis!

— ... Ceva neprevăzut...

— ... Îţi baţi joc de mine...

Şi aşa mai departe, pînă cînd „Apolo" aruncă enervat o bancnotă mototolită pe masă şi pleacă.

— Aş putea să vă ofer ceva? repet întrebarea două minute mai tîrziu, apropiindu-mă de masă şi aşezîndu-mă pe scaunul rămas liber.

— Pot să-l văd şi eu? întreabă fără introducere Anna.

Îi întind cutiuţa de catifea, şi fac semn chelnerului.

— Ce serviţi?

— Ce serviţi şi dumneavoastră — răspunde femeia, aţintind o privire avidă spre piatra de culoarea chihlimbarului.

Răspunsul îmi dă speranţa că ne vom înţelege. Comand două pahare cu Martini.

— E splendid — recunoaşte femeia.

— Pe degetul dumneavoastră ar fi şi mai splendid.

Tocmai acestea erau cuvintele pe care femeia le aştepta. Îşi pune inelul pe deget şi, admirîndu-l, exclamă:

— Ce reflexe pure!

— Ca şi sentimentele mele.

— Nu cred în sentimente spontane, obiectează Anna.

Inelul se află la locul lui, pe deget, aşa că nimic n-o împiedică să se gîndească puţin şi la demnitatea ei. O femeie, chiar dacă-i „pomicică", ţine totdeauna să i se dea o preţuire mai mare decît cea pe care o merită.

— Sentimentele mele nu sînt spontane, remarc după ce chelnerul plecă.

— Ştiu, aprobă Anna. Durează de o jumătate de oră.

— De aproape o lună.

— A! Asta-i ceva nou pentru mine!

Face o mină surprinsă rotunjindu-şi buzele cărnoase. O mină vulgară, de cocotă, care descoperă un şirag frumos de dinţi albi.

— V-am văzut la „Sirena". Din păcate nu eraţi singură.

— Sînt atît de des acostată, încît rareori am prilejul să rămîn singură.

— De-atunci trăiesc cu speranţa că vă voi mai revedea...

Fraza rămîne în suspensie. Exagerările, după cum am mai spus, pot avea rezultate contrarii. Nu trebuie s-o perii peste măsură. Altfel nu se ştie pînă unde pot ajunge cheltuielile necesare operaţiunii. De-aceea adaug simplu:

— Şi v-am găsit...

— E mic pămîntul — mă întrerupe Anna filozofînd. Unde intenţionaţi să mergem?

— Unde doriţi. La Hotel Grande sau la Excelssior..

Femeia aprobă cu entuziasm localurile renumite. Apoi mă priveşte, iscoditor:

— Vă îndrăgostiţi uşor?

Ezitarea mea nu durează mai mult de o secundă.

— Mai curînd... generos.

Din nou un zîmbet complice din partea buzelor cărnoase, fardate.

— M-am săturat pînă-n gît de nărozi îndrăgostiţi. E

de ajuns să le acorzi un pic de atenţie şi devin agasanţi. Ca de pildă puştiul de mai înainte.

— Frumos bărbat — mormăi cu generozitate. Probabil un bun amant.

— Cu capul sec. Ca şi buzunarele de altfel.

— Aşa e. Amanţii buni n-au bani, iar cei care au bani nu-s buni amanţi.

— Da, într-adevăr — scapă un oftat Anna.

După care îmi aruncă o nouă privire iscoditoare:

— Şi dumneavoastră din ce categorie faceţi parte?

— Rămîne să apreciaţi — răspund eu cu modestie.

Ea îmi surîde fără nici o jenă şi adaugă:

— Cred că putem pleca.

Cina pe teresa de la Hotel Grande se desfăşoară în atmosfera unei intimităţi care abia se înfiripă. Spre surprinderea mea femeia se dovedeşte plăcută şi posedă limba franceză mai bine decît mine italiana. Ambianţa corespunde întru totul uverturii sentimentale — cristaluri şi argintărie, chelneri în smochinguri albe, scînteieri de lumină plină de poezie, reflectate în apele întunecate ale canalului, gondole şi serenade suave de care sînt sătui gondolierii, dar care le asigură existenţa.

Anna se dovedeşte mai accesibilă decît mi-aş fi închipuit. Vorbeşte deschis, pînă la naivitate, şi nu cochetează exagerat. Iar cînd, printr-un gest, îşi pune în valoare sînii voluminoşi, o face numai pentru plăcerea mea.

— Am întrebat dacă vă îndrăgostiţi uşor, pentru că am un prieten — mă informează pe neaşteptate Anna, spre sfîrşitul mesei.

Îi răspund că nici nu mă aşteptam la altceva.

— Toţi aceşti puşti pot fi amuzanţi, dar o femeie

trebuie să se gîndească şi la viitor — îşi continuă ea ideea.

— Din partea mea n-o să aveţi nici un fel de complicaţii — o asigur, deoarece era clar că asta şi aştepta.

— Îmi face plăcere să aud acest lucru.

— Din partea mea vă puteţi aştepta numai la surprize plăcute.

Ea îmi zîmbeşte cu drăgălăşenie şi făcînd gestul prin care îşi scoate în evidenţă sînii, îmi dă a înţelege că nici din partea ei nu vor lipsi de loc surprize.

— De fapt, totul va fi aşa cum doriţi dumneavoastră. Mie îmi va fi de ajuns să vă admir din cînd în cînd la ora şi locul care vă va conveni.

— Am dedus numaidecit că sînteţi un adevărat cavaler — îmi răspunde femeia, privindu-mă gînditoare.

În clipa aceea, probabil, în capul frumos cu păr rebel s-a şi născut ideea unei legături tainice, rentabilă şi de lungă durată.

Seara tîrziu îi fac Annei o vizită la locuinţa de pe strada Merceria. Puţin mai tîrziu gazda aproape dezbrăcată, mă înlănţuie cu braţele ei frumoase şi-mi alintă urechea şoptindu-mi o dorinţă suavă:

– Să fii drăguţ cu mine. Aş vrea să-mi faci mai des cadouri . . .

Cadouri? De ce nu. Totul e să le faci cu chibzuială. O operaţiune este legată totdeauna de cheltuieli. Important este ca aceste cheltuieli să fie justificate. Anna credea că prin corpul ei de femeie răscumpără dărnicia mea. Eu sînt însă de altă părere.

Ca un fapt încurajator trebuie remarcat că amîndoi manifestăm cumpătare în poftele noastre. Anna, deşi susţine că are douăzeci şi cinci de ani, probabil că se apropie de treizeci, şi experienţa a învăţat-o să nu ceară mai

mult decît i se poate oferi, o exploatare nechibzuită putînd duce la pierderea unei legături cu perspective de durată. În ceea ce mă priveşte, şi eu am o anumită experienţă. De-aceea abia după trei zile, pe ocolite ating subiectul ce mă interesează.

Acele trei zile, în afara amănuntelor ce interesează numai pe îndrăgostiţi, reprezintă plimbări pînă la Lido, plajă, mese în restaurante de renume, dans sub ghirlandele de lumină ale grădinilor, două vizionări de filme şi cîteva vizite mult mai costisitoare în magazinele de lenjerie de damă şi de confecţie. Lenjeria de damă îmi dă prilejul să abordez tema ce mă interesa.

Am făcut cumpărăturile după-amiază, la întoarcerea noastră de la restaurant, şi deoarece căldura era în culmea ei, ne-am retras în locuinţa Annei. În mijlocul grămezii de cutii deschise, Anna, în faţa oglinzii, încearcă darurile primite, în timp ce eu, fumînd pe canapea, privesc perdeaua albă fluturată uşor de vînt, străduindu-mă să evit sectorul din preajma oglinzii.

— Nu-mi spui măcar ce-mi stă mai bine! remarcă pe un ton capricios Anna, mîhnită de lipsa mea de atenţie.

— Toate îţi vin bine. Mă gîndesc doar că prietenul tău ar fi putut să se îngrijească mai mult de garderoba ta.

— Nu-mi mai aduce aminte! oftează ea.

— În cazul ăsta nu înţeleg de ce-l suporţi. Eşti atît de îndrăgostită încît?...

Tac, sugrumat parcă de-un acces de gelozie.

— Îndrăgostită de el?... Anna zîmbeşte uşor.

— Atunci nu mai înţeleg nimic. Poate sînt prost, dar nu înţeleg.

— Ah, toţi bărbaţii sînteţi la fel — suspină Anna, descheind sutienul de dantelă, ca să probeze un altul.

Gelozia vă roade în permanenţă. Acum doi ani, cînd l-am cunoscut pe Morandi, avea bani mulţi, iar acum nu mai are. E aşa de complicat?

— Şi-a schimbat profesia sau? . . .

— N-a schimbat minic. Dar atunci călătorea în străinătate şi era mai bine plătit. Acum, dacă nu mai călătoreşte, sigur că primeşte mai puţin.

Tace plictisită de această discuţie şi se consacră cu totul lenjeriei. Din nou îmi îndrept privirea spre perdeaua albă. Deocamdată ajunge.

Două zile mai tîrziu, după a doua vizită ruinătoare prin magazinele de pe Mercerie, Anna probează din nou, în faţa oglinzii, rochia de dantelă gri abia cumpărată.

— Îmi vine bine? întreabă ea, imitînd manechinele de pe jurnalele de modă.

— Fireşte. Tu eşti făcută pentru lucruri scumpe.

— Tocmai asta nu înţelege Morandi, bombăne femeia, luînd o nouă poză.

— Poate nici tu nu-l înţelegi. Dar ce spun eu, eşti îndrăgostită pînă peste urechi de Morandi al tău!

— Săracul, face pentru mine tot ce poate — răspunde Anna cu indulgenţă.

— Ce face? Te minte cît poate! Atunci primea bani cu ghiotura, iar acum nu mai primeşte. Şi tu îl crezi...

Femeia se întoarce spre mine şi mă priveşte înciudată. Eu, lungit pe canapea, fumez fără să mă sinchisesc.

— Nu cred, ci ştiu sigur. Atunci primea bani mulţi pentru deplasări în străinătate. Acum nu mai face deplasări. . .

— Bine, bine! Asta-i treaba ta — caut chipurile s-o liniştesc. Nu uita însă că şi eu lucrez în această bran-

şă. Nici o întreprindere nu-ţi plăteşte mai mult pentru deplasări decît diurna cuvenită. Dacă Morandi avea înainte bani, probabil că are şi-acum. Dar. . . generozitatea scade pe măsură ce sentimentele se răcesc.

— Prostii! bate din picior Anna. Morandi e nebun după mine. Nebun, înţelegi? Cîteodată chiar mă exasperează cu gelozia lui. Dacă ar fi după cît mă iubeşte m-ar polei cu aur. Dar nu poate. . .

— Am înţeles, pentru că nu mai face deplasări — răspund ironic, trimiţînd spre plafon rotocoale de fum.

— Exact! exclamă femeia enervată de îndărătnicia mea. Numai că deplasările lui nu erau din cele obişnuite, de aceea încasa bani mulţi. Călătorea dincolo de cortina de fier. . . Înţelegi?

Deşi „înţeleg" prea bine, continui s-o sîcîi, cu speranţa că, enervîndu-se îşi va da drumul la gură.

— S-ar putea să fie şi-aşa, accept în cele din urmă cu o nuanţă de neîncredere. Dar atunci nu înţeleg ce mai ai cu el.

— N-am nimic. Dar mă simt obligată. Cînd l-am cunoscut, acum doi ani, eram manechin la o casă de mode de mîna a treia şi salariul îmi ajungea doar pentru ciorapi şi sandviciuri.

— O fi.

— Şi-apoi îmi asigură un minimum. Fără să mai vorbim de faptul că oricînd poate să fie din nou trimis. . .

— Mda.

— În timp ce tu eşti un străin. Eşti foarte galant, recunosc, dar astăzi eşti aici, mîine cine ştie unde.

— Ţi-am spus că afacerile mă obligă să vin des la Veneţia. . .

— Înseamnă că ne vom vedea des. Pe cînd Morandi. . .

— Bine, bine, spun eu pentru a treia oară. Să nu crezi c-am să te forţez să faci ceva împotriva voinţei tale. Doar ţi-am promis. . .

— Atunci încetează cu scenele astea de gelozie. Mi-ajunge cît mă torturează Morandi.

După aceste cuvinte, mai calmă, Anna mă cheamă să-i deschei rochia.

●

Cele aflate pînă acum nu depăşesc limitele informaţiilor culese anterior. Asupra unui singur punct mă pot socoti bine edificat: temporar sau definitiv. Morandi este scos din circulaţie. Cîte sarcini a îndeplinit, natura lor şi — ceea ce era mai important — cine i le-a trasat, iată întrebări la care încă n-am găsit răspunsul. Anna a divulgat tot ce ştia. Întrebările subtile puse, chipurile, întîmplător şi cu totul nevinovat, în timpul discuţiilor noastre, despre legăturile lui Morandi, despre treburile lui la Geneva, şi aşa mai departe — nu aduc un rezultat deosebit. Doar cîteva amănunte neînsemnate, care corespund întru totul prezentării făcute de Liubo: om de viaţă şi amant pe cale de-a îmbătrîni, ataşat dintr-un motiv sau altul de-o prietenă destul de lasciv, destul de vanitoasă şi de infidelă.

Totuşi, legătura mea cu Anna nu este lipsită de importanţă, mai ales ca posibilităţi viitoare, cu condiţia să continue în mod normal, fără eventuale complicaţii.

A şaptea zi de la începutul aventurii noastre, seara cînd ne urcăm la ea, Anna mă previne că n-ar fi exclus ca Morandi să apară pe neaşteptate.

— În mod obişnuit el stă la Geneva cam o săptămînă, şi cum se întoarce vine să mă vadă.

Asta mi-o spune doar aşa, cu titlu informativ, şi indiferenţa ei faţă de un eventual pericol îmi pare oarecum stranie.

— Şi ce se întîmplă dacă dă peste noi?

— Nu ne poate prinde. Dacă vine, ieşi pe scara de serviciu.

— Ar însemna să stăm pe ghimpi toată noaptea. . .

— Prostii. Dacă pînă la zece nu apare, sigur nu mai vine.

Pentru orice eventualitate, Anna îmi arată coridorul spre intrarea de serviciu şi scările pe care va trebui să mă strecor. Şi-ar fi economisit această osteneală dacă ar fi ştiut că încă din primele zile am examinat aceste locuri cu grijă, în timp ce era plecată după cumpărături pentru gustările noastre tîrzii.

Femeia îşi scoate rochia cea nouă de dantelă gri şi îmbracă un capot. Apoi se îndreaptă spre baie. Tocmai în clipa aceea cineva sună insistent de trei ori.

— Morandi! spune calm Anna. Du-te!

— Să nu deschizi pînă n-auzi că am ieşit!

— Ştiu, dă ea din cap. Du-te!

Ceea ce şi fac. Dar ajungînd pe scară nu cobor, ci rămîn la uşă, să moşmondesc ceva la sonerie. Această sonerie, defectă, probabil că n-a mai fost folosită de multă vreme. Şi iată că i-a venit rîndul să intre din nou în funcţiune, de data asta însă nu în rol de sonerie. În mecanismul ei, instalat pe coridor, chiar lîngă uşa dormitorului, strecurasem la momentul potrivit emisfera metalică a unui microfon minuscul, dar extrem de sensibil. Nu-mi mai rămînea decît să fac legătura firului cu mica membrană a microfonului, ca să pot

participa cel puţin ca ascultător la discuţia ce va urma. Operaţiune pe care o efectuai în cîteva clipe.

— A fost cineva aici! . . . — aud slab dar destul de desluşit vocea lui Morandi.

— Şi acum e cineva. . . — răspunde Anna.

— Vreau să spun cineva dinafară. Ăsta nu-i mirosul ţigărilor tale.

— A, da am trecut la Kent.

— Găseşti răspuns la toate — răsună din nou vocea nemulţumită a bărbatului.

— După cum tu eşti gata să te cerţi pentru orice. Sînt sigură că iarăşi ai neplăceri. . .

— Şi încă ce neplăceri!

Intervine o pauză.

— Spune, ce mai aştepţi! se aude vocea Annei. Ştiu că n-o să-ţi treacă necazul pînă nu mi-l spui.

— E numai o presupunere. Presimt că plasa se strînge în jurul meu tot mai mult. . . că sînt suspectat. . . că-s urmărit. . .

— . . . că nu stai bine cu nervii, că ai halucinaţii. . . — completează femeia.

— Nu sînt halucinaţii. Am destulă experienţă în această privinţă. Dar nu înţeleg de unde vin toate astea.

— N-au de unde să vină, e numai în închipuirea ta. Din moment ce n-ai spus nimănui nimic. . .

— Nu. Dar poate ai scăpat tu ceva.

— Prostii! se eschivează Anna.

Vocea îi răsună însă fără prea mare siguranţă.

— Trăncăneşti atîta pe la prietene şi coafori, de nu mai ştii nici tu ce-ai vorbit şi ce nu.

Anna tace.

— Ei vezi?! Dacă ai scăpat întîmplător vreo vorbă

e mai bine să-mi spui. Bagă de seamă că ăia nu glumesc!

— Care „ăia"?

Îmi încordez auzul, dar Morandi, iritat, bombăne doar atît:

— N-are aface cine. Important e că ei nu glumesc. Dacă vrei să ştii, Conti n-a fost lichidat pentru bani, ci pentru c-a avut limba prea lungă.

— De ce nu mi-ai spus pînă acum?

— Pentru că abia acum am aflat şi eu, la Geneva. Şi să nu-ţi închipui că, dacă mi se întîmplă şi mie ce i s-a întîmplat lui Conti, tu ai să fii cruţată.

Din nou intervine o pauză. Apoi se aude glasul Annei, în şoaptă şi complet schimbat:

— Carlo, mi-e frică. . .

— De ce ţi-e frică? Ce-ai făcut?

— N-am făcut nimic. Dar zilele acestea mi-a tot dat tîrcoale un individ. . . Eu, bineînţeles, i-am făcut vînt, dar el nu m-a lăsat în pace. . .

— Ce fel de individ?

— Un belgian. . . Mi-a spus că-i comerciant. . . Îmi tot dă tîrcoale şi-mi pune tot felul de întrebări în legătură cu tine. Eu, bineînţeles. . .

— Cum îl cheamă? Şi unde stă?! o întrerupe brusc Morandi.

Răspunsul nu-l mai aştept. Pornesc grăbit pe scara de serviciu.

●

Dacă pesimist e omul care se aşteaptă întotdeauna la ceea ce poate fi mai rău, fără îndoială că şi eu fac parte din această categorie. Relaţiile idilice cu Anna

nu m-au împiedicat să-mi achit hotelul şi să-mi expediez bagajul încă din ziua precedentă, aşa că singurul lucru ce-mi mai rămîne de făcut este să mă îndrept spre gară şi să iau primul tren spre Apus.

O oră mai tîrziu moţăi într-un compartiment gol, legănăt în ritmul roţilor şi cuprins de toropeală din cauza zgomotului monoton al roţilor pe şine. Aţipesc, mă trezesc şi din nou aţipesc, încercînd ba să-mi adun gîndurile, ba să mi le alung, pentru că în acel moment nimic nu se mai poate repara şi nu-mi mai rămîne altceva de făcut decît să mă las dus de tren cît mai departe. Distrugerea unei piste importante este totdeauna un lucru neplăcut. Dar cînd această pistă este unica, situaţia e catastrofală.

Îmi trec prin minte gînduri haotice. Trebuie să analizez totul, să iau totul de la început. Nu acum. Mîine sau mai tîrziu, dar va trebui să analizez totul, să găsesc o soluţie. Să-mi schimb locul de acţiune, să-mi schimb identitatea, să-mi schimb, dacă va trebui şi înfăţişarea.

Capitolul III

Generalul, din fotoliul negru de piele, mă străpunge cu privirea. În dreapta şi-n stînga lui, colonelul şi şeful de asemenea nu mă slăbesc din ochi. Şi aceste priviri, împreună cu tăcerea care se prelungeşte, mă apasă.

— Bine, spune în cele din urmă generalul, întrerupînd parcă o idee a sa proprie. Ce apreciere dai tu muncii tale?

— Aprecierea e clară, răspund eu. O apreciere cu totul negativă. Dar am intrat în acţiune într-un moment cînd operaţiunea era total compromisă şi n-aveam posibilitatea să fac nimic altceva decît ce-am făcut.

— Vrei să spui că dacă ar trebui s-o iei de la capăt, ai acţiona conform aceluiaşi plan? mă întreabă generalul.

Eu tac. Generalul îşi îndreaptă privirea către şeful meu care se agită penibil pe scaun, apoi întorcîndu-se spre mine remarcă:

— Ai procedat la fel ca Anghelov. Ai repetat greşeala făcută de el.

— Dar cum trebuia să procedez?

— Să aştepţi. Să mai fi aşteptat.

"Să aştept? Pînă cînd?! Pînă la paştele cailor!?" mă înfurii, bine înţeles numai în sinea mea.

Generalul priveşte spre colonel care, cu capul plecat, bate încet darabana, cu degetele sale îngălbenite de tutun, pe postavul roşu al mesei.

— Ţinînd seama de situaţia care s-a creat în urma eşuării acţiunii, eu personal aprob încercarea lui Boev de a stabili legături cu Anna Ferrari . . . — începe colonelul.

Introducerea dă speranţe doar celui care nu-l cunoaşte îndeajuns pe colonel. Pentru că în clipa următoare chiar, el ridică arătătorul îngălbenit de tutun şi-l îndreaptă spre pieptul meu:

— Dar de ce i-ai pus atîtea întrebări privitoare la persoana lui Morandi?

— Cum „de ce?" nu mă pot abţine.

— Da, de ce? Ca să afli ceva pe care de fapt şi aşa îl ştiai? Sau pentru a rata legătura?

Tac.

— Şi altceva. Ce-a însemnat exhibiţia din sonerie?

— Nici cu ajutorul celei mai desăvîrşite aparaturi n-aş fi putut auzi mai mult, mormăi.

— Da, dar numai o singură dată.

El tace cîteva clipe, doar atît cît mi-ar fi necesar să pot pricepe la ce anume a făcut aluzie, apoi continuă:

— Trebuia să stabileşti această legătură calm, fără pripeală, fără nici un fel de acţiuni care să poată da naştere la bănuieli. O legătură de durată şi în afară de orice suspiciune. Iţi puteai asigura un mijloc eficace şi sigur de ascultare a conversaţiei din cameră . . . pe piaţă găseşti asemenea mecanisme cîte vrei! . . . şi să aştepţi!

Toţi îmi spun acelaşi lucru: "Să aştepţi!" Parcă eu nu ştiu. Ştiu mai bine ca ei acest lucru! ... Ori te pomeneşti că nu-l ştiu îndeajuns de bine.

Ei, şi-acum? mă priveşte cu insistenţă generalul.

— Îmi trebuie o nouă identitate. Ipostaza numărul trei.

— Boev, tu ştii cît de greu se poate asigura o identitate nouă — spune domol generalul. Cu cîte eforturi şi cheltuieli . . .

Această replică cuprinde de fapt totul: şi aprecierea muncii mele de pînă atunci şi deziluzia datorită eşecului, fiind în acelaşi timp şi un avertisment în vederea acţiunilor mele viitoare.

Generalul face o pauză scurtă, de parcă s-ar gîndi la cu totul altceva, apoi se ridică:

— Bine. Ipostaza trei.

Cu o mişcare bruscă dau la o parte pledul şi sar din pat. Fac cîteva mişcări ca să mă înviorez. Cinci

minute gimnastică. Dau apoi fuga în baie, intru sub duş, după care trec la neplăcuta "operaţiune" a bărbieritului.

Scena din cabinetul generalului este doar o închipuire, rod al imaginaţiei mele, o ticluire din reprezentări şi amintiri mai vechi. Dar nu mă îndoiesc că, dacă ar fi avut loc în realitate, s-ar fi desfăşurat întocmai aşa, dacă nu şi mai penibil pentru mine, cu întrebări mult mai dificile, cu caracterizări şi mai caustice. Ceea ce de altfel şi merit.

Am subapreciat-o pe Anna. Poate nu în privinţa intelectului, dar sigur în ceea ce priveşte ataşamentul ei faţă de Morandi şi instinctul ei de autoconservare. Nu m-am aşteptat ca Morandi să-i servească un şoc de spaimă. Şi în nici un caz atît de curînd. A fost o prostie şi o imprudenţă din partea lui Morandi s-o pună la curent cu motivul asasinării lui Conti. Dar iată că această prostie a fost în favoarea lui.

Comand prin telefon dejunul şi încep să mă îmbrac. Prin uşa întredeschisă a balconului adie vîntul răcoros al dimineţii. Cerul, deşi ne aflăm la sfîrşitul lui iunie, este de un albastru primăvăratic. Iar jos, dincolo de coroanele verzi ale copacilor tunşi, tot albastru scînteie şi lacul Genevei.

Sosisem în zori, abia de două ore, şi n-am putut aţipi o clipă. De aceea recuperez lipsa de somn printr-un dejun îmbelşugat, după care încui uşa şi cobor. Cînd traversez grăbit holul, recepţionerul hotelului mi se adresează direct:

— Fiţi amabil, vă rog, şi lăsaţi-mi paşaportul . . .

— Am nevoie de el ca să scot bani de la bancă — răspund eu. Vi-l las la întoarcere.

Recepționerul aprobă îngăduitor. Să ai bani la bancă — iată mijlocul cel mai sigur de a insufla respect.

Cumpăr de la cel dintîi debit planul orașului Geneva, îl examinez în fugă și, traversînd cel mai apropiat pod, mă îndrept spre celălalt mal. În ciuda denumirii sale, Grande rue se dovedește a fi o stradă îngustă și întunecoasă ce coboară în pantă abruptă spre orașul vechi. Intrarea în casa care mă interesează este tot atît de îngustă și întunecoasă. Urc treptele de piatră tocite pînă la etajul doi, descifrez în semiîntuneric numele Georg Ross și sun de două ori. Îmi deschide ușa un bătrînel scund, în halat, cu capul mare și cu gît subțire de pasăre:

— Ce doriți?

— Domnul Georg Ross?

Bătrînelul dă din cap.

— Mă scuzați, aici e spitalul de copii?

Un om în toate mințile m-ar fi trimis la toți dracii pentru o întrebare atît de stupidă ca asta. Dar bătrînelul meu dă din cap și-mi răspunde fără să clipească:

— Da. De trei luni. Poftiți.

Traversăm un vestibul întunecos, și iată-ne într-un salon vechi, cu mobilă aparținînd nu mai știu cărui stil, cu poleiala căzută, și o oglindă imensă deasupra căminului, înnegrită și înverzită ca apa bălților.

— Aveți noroc. Tocmai pregătisem cafeaua — îmi spune cu amabilitate gazda, oferindu-mi un fotoliu. Mă iertați o clipă.

— Nu vă deranjați, vă rog . . .

Dar domnul Ross și ieșise pe ușă, ca după cîteva clipe să apară din nou, cu o cafetieră în mînă.

Slujnica vine abia la zece, aşa că-mi voi permite să vă servesc eu. . .

Nu puteam refuza. Dar ca să-i amintesc că n-am venit să bem cafea şi să discutăm despre starea vremii, adaug:

— Bănuiţi, cred, că vin din partea lui Mercier. Mă trimite pentru diagnostic.

— Ştiu, ştiu — dă bătrînelul din cap. Beţi cafeaua, că se răceşte.

Bună ar fi politeţea, dacă nu ţi-ar răpi atîta timp. Resemnat, iau ceaşca cu cafea, apoi şi paharul de coniac cu gustul şi aroma unei veritabile constelaţii. Abia atunci gazda dispare din nou şi, după o oarecare întîrziere, îmi aduce plicul aşteptat.

Îl deschid: un carnet de cecuri, alte cîteva documente, bani, un inel cu monogramă şi un paşaport pe numele Maurice Roland, de naţionalitate elveţiană, de profesie comerciant, avînd o înfăţişare aidoma chipului meu. Ipostaza trei.

— Cu ce v-aş mai putea fi de folos? întreabă serviabil bătrînelul, privindu-mă cu ochii lui mici, albaştri

— Un plic, vă rog.

Pun în plicul adus paşaportul lui Albert Caré şi celelalte hîrţoage pe acelaşi nume, sigilez plicul cu ceara oferită şi apăs deasupra cu monograma inelului.

— Acesta e pentru domnul Mercier-îi spun înmînîndu-i plicul.

Gazda ia plicul şi ieşind, zăboveşte iarăşi destul de mult. Ascunzătoarea este probabil demodată. Întocmai ca şi el.

— Dacă mai doriţi ceva, spuneţi-mi, mă îmbie el, după ce îşi reia locul în fotoliu.

— După cîte ştiu, dumneavoastră sînteţi notar?

— Am fost! mă corectează domnul Ross. Acum sînt rentier.

— Aş dori să vă consult într-o chestiune . . . Bineînţeles, într-o chestiune care nu intră în obligaţiile dumneavoastră. . .

—N-are importanţă. Spuneţi.

Îl pun în temă. Gazda mă ascultă cu atenţie.

— Excelent! exclamă el cînd termin. Am ceva anume pentru dumneavoastră. Ceva ce nu întîlneşti în orice zi. Vă voi trimite la prietenul meu Claude Richard. Un om remarcabil, dar ghinionist. Vă dau o scrisoare către el şi am eu grijă de toate formalităţile . . .

— Nu, nu! îl întrerup eu. Daţi-mi doar cîteva informaţii.

Puţin dezamăgit că nu poate să revină la profesia sa, fie şi numai pentru cîteva zile, domnul Ross mă asigură că ar fi făcut treabă bună, dar nu insistă, şi îmi expune cu răbdare cazul, răspunzînd la toate întrebările mele. Apoi mă conduce, la fel de amabil.

— Spuneţi-mi — mă opreşte el în vestibul — va fi război?

Deoarece sînt agent secret, gazda îşi închipuia că toate secretele lumii se află în buzunarul meu.

— Care război? — zîmbesc.

— Nu mă refer la războiul rece.

Domnul Ross mă priveşte atît de încrezător cu ochii săi albaştri spălăciţi, încît mă cuprinde dorinţa de a-i spune ceva care să-l liniştească, dar nu-mi vine în minte nimic liniştitor. De aceea mormăi:

— Despre războiul armat nu sînt în stare să mă pronunţ. După cum bănuiţi, celălalt război, în specialitatea mea . . .

Şi ca să închei discuţia adaug:

— Vă aflaţi într-o ţară străină de toate acsete probleme.

— Am trăit într-o ţară în care a pierit întreaga mea familie — îmi răspunde bătrînul.

Şi deschide uşa.

●

Intreprinderea „Chronos" este mai aproape de Lausanne decît de Geneva şi, pentru că proprietarul ei — ghinionistul Claude Richard, cum îl consideră domnul Ross — mi-a fixat întîlnire abia spre seară, profit de timpul liber ca să arunc o privire asupra „locurilor unde am copilărit". Pentru că Maurice Roland, adică eu, m-am născut la Lausanne.

Oraşul cu străzi în pantă, încins de soare, cu furnicarul de oameni şi automobile, este zgomotos şi apăsător în primele ore ale după-amiezii, dar eu n-am venit aici de plăcere, nici chemat de amintirile copilăriei. Cînd cineva îşi schimbă identitatea nu-i de prisos să aibă şi impresiile vizuale ale mediului în care a trăit persoana căreia i se substituie, deoarece nu se ştie niciodată ce întrebări îi pot fi adresate mîine. Mă plimb deci pe străzi şi cercetez împrejurimile cu răbdare şi corştiinciozitate, împrospătîndu-mi în acelaşi timp numeroasele amănunte ale noii biografii.

La ora cinci iau trenul în direcţia opusă, cobor la a doua staţie şi găsesc întreprinderea fără prea mare osteneală. Clădirea modernă a fabricii, cu ferestrele largi, două construcţii mai mici în stil alpin, şi un garaj — toate acestea te fac să te crezi într-o staţiune de odihnă, ascunsă în mijlocul pădurii de brad. Bărba-

tul la care sînt condus — ceva mai în vîrstă decît mine, uscăţiv şi cu mişcări de om nervos — îşi întrerupe plimbarea, pe care de cine ştie cîtă vreme o făcea între fereastră şi uşă, îmi prinde mîna strîngîndumi-o mai puternic decît era nevoie, mă pofteşte să iau loc într-un fotoliu, apoi se aşază şi el, dar se vede bine ce efort face pentru a se menţine în această poziţie de linişte relativă.

— Cu ce doriţi să începem?

— Dacă vreţi, cu sfîrşitul — spun eu. Posed destule informaţii despre întreprinderea dumneavoastră. Singurul lucru pe care nu-l ştiu e preţul.

— Preţul, preţul! se agită Claude Richard în fotoliul său. Mai e pînă la preţ! Tot ce vedeţi aici, în jurul dumneavoastră, dragă domnule, reprezintă o lume întreagă, cu viaţa ei, cu logica ei ... o lume creată de mine în urma a numeroase idei şi multe căutări, ca să nu mai vorbesc de sacrificii.

— Nu mă îndoiesc ...

El se ridică, face doi paşi spre uşă, apoi se întoarce brusc:

— Preţul! Preţul este funcţia unei realităţi, echivalentul în bani a ceva dat ...

— De acord. Arătaţi-mi acel ceva dat. Timp am.

— Cît timp? O jumătate de oră sau o oră?

— Cît doriţi dumneavoastră — încerc să-l liniştesc.

Dar domnul Richard nu se linişteşte. Ba dimpotrivă, din clipa aceea îşi dezlănţuie întregul său diramism. Se duce în grabă la seif şi scoate un teanc de documente, după aceea o sună pe secretară să-i găsească altele, desface în faţa mea planuri şi conturi, descrie elipse largi cu mîna sa osoasă şi se învîrte în jurul

fotoliului meu, vărsînd cascade de cuvinte. Apoi mă ia de braţ şi mă conduce afară. Dînd dispoziţie să fie aprinse luminile în fabrica acum pustie, începe să-mi arate încăpere cu încăpere şi mecanism cu mecanism, atît de amănunţit încît îmi reapare, cu aceeaşi tărie, durerea de cap de la Veneţia. Iar la sfîrşit, după ce întregul ciclu al producţiei este expus pînă la ultimul detaliu, revenim în cabinet şi în faţa ochilor mei se perindă din nou planuri şi socoetli.

Torentele de cuvinte pe care Claude Richard le revărsa asupra mea nu sînt lipsite de interes şi ingeniozitate. Nenorocirea constă doar în faptul că un om, atunci cînd se crede geniu iar pe interlocutorul său îl consideră idiot, începe să-l plictisească cu detaliile. În două cuvinte, întreaga istorie a lui „Chronos" se rezumă la următoarele:

Punctul de plecare al domnului Richard l-a constituit observaţia că ceasurile de calitate sînt foarte scumpe, iar cele ieftine sînt proaste. După calcule lungi, făcute însă cu pricepere — trebuie s-o recunosc — a ajuns la următoarea concluzie: cu o tehnică ultramodernă şi cu o organizare pe deplin nouă a proceselor de producţie, pot fi produse ceasuri care să concureze din punct de vedere calitativ cele mai renumite mărci, fiind ca preţ doar cu puţin mai scumpe decît ceasurile ieftine, produse în serie.

Toate acestea nu sînt cine ştie ce filozofie. Mai demn de luat în seamă e faptul că Richard a reuşit într-adevăr să-şi realizeze planul şi să înceapă producţia. În depozitul întreprinderii se află, împachetată cu grijă şi pregătită pentru a fi expediată, o cantitate însemnată din cîteva modele de ceasuri elegante şi pre-

cise. Numai că de expediat nu s-a expediat încă nimic şi probabil mult timp de acum înainte nu se va face acest lucru.

Aşa cum se întîmplă adeseori cu geniile, domnul Richard prevăzuse toate amănuntele, cu excepţia unuia singur: concurenţa marilor firme. Excelent specialist în domeniul tehnicii şi organizării, el s-a dovedit un diletant absolut în materie de comerţ. Rechinii din domeniul producţiei s-au aliat cu rechinii din domeniul desfacerii şi au pus barieră în calea ceasornicelor „Chroros" fără să se intereseze de calitatea lor, astfel încît Claude Richard a fost adus în pragul falimentului.

Şi în mometul cînd Claude Richard s-a convins că nu mai are nici o ieşire din capcana întinsă, rechinii s-au prezentat în chip de peştişori de aur salvatori: ageamiului i s-a propus să-şi vîndă întreprinderea la preţul de cost ... cu alte cuvinte, să-şi salveze pielea. Dar iată că ageamiul avea ambiţia lui. Se încăpăţîna să refuze această capitulare ruşinoasă. Domnul Richard făcea parte din acea categorie de oameni la care înverşunarea, ajunsă la un anumit grad de înfierbîntare, este în stare să înăbuşe judecata sănătoasă! Era gata să-şi vîndă întreprinderea, deoarece altă soluţie nu mai avea, dar oricui altcineva numai ucigaşilor săi nu! Aştepta clienţi, dar alţi clienţi nu se iveau, deoarece oricine i-ar fi luat locul ar fi avut aceeaşi soartă. Şi tocmai cînd şi de acest lucru s-a convins nefericitul Claude Richard, iată că apare un prostănac neiniţiat care se interesează de preţ!

— Preţul? exclamă în cele din urmă proprietarul (era ora nouă seara). Vă închipuiţi că aici s-a investit un capital însemnat ... După un calcul foarte sumar, preţul nu poate coborî sub ...

Şi pronunţă o sumă cu totul exagerată din punctul meu de vedere.

Documentaţia prezentată nu justifică o asemenea cifră — obiectez calm. Toate cheltuielile, inclusiv salariile plătite pînă în prezent ...

— Dar timpul cheltuit? intervine cu o voce stridentă domnul Richard. Dar preţul ideilor, invenţiilor, al nopţilor nedormite, al nervilor tociţi? Nu se poate calcula costul unei întreprinderi numai după cantitatea de ciment consumată, aşa cum dumneavoastră n-aţi admite să fiţi apreciat după numărul kilogramelor de carne din care sînteţi compus. Tot ceea ce se află în jurul dumneavoastră, dragă domnule, este un organism viu, un mic univers care, să mă ierte Dumnezeu, e mult mai desăvîrşit decît marele univers ...

Omul acesta are vederi ultramoderne în domeniul tehnicii, dar din punct de vedere al elocvenţei şi-a oprit dezvoltarea undeva, la lecţia despre Cicero. Şi pe deasupra nu ştie că sînt pus la curent cu greutăţile lui mult mai în amănunt decît ar fi fost de aşteptat.

— Veţi fi înghiţiţi — îi spun liniştit. Vor mai aştepta poate o lună sau două, apoi vor pune în acţiune băncile. Deocamdată v-au sistat creditul. Mîine vă vor constrînge să restituiţi tot ce vi s-a acordat pînă acum. Vă vor declara falit şi vor lichida micul dumneavoastră univers fără să vă mai plătească nici măcar cărămizile cu care aţi construit întreprinderea.

— A, dumneavoastră vreţi să mă salvaţi! se răsteşte nervos Richard. Vreţi să mă salvaţi ca să nu fiu mistuit, înghiţindu-mă în schimb dumneavoastră! E într-adevăr mişcător ...

— Ascultaţi-mă — îl întrerup. Nu sînt filantrop şi n-am venit aici cu scopuri salvatoare. Situaţia este

însă de așa natură încît ați putea fi salvat, într-adevăr, dacă v-ați arăta mai îngăduitor.

— În timp ce dumneavoastră personal vă veți sacrifica ...

— Există și o asemenea probabilitate — aprob eu. Profitul dumneavoastră este asigurat. Al meu e posibil, dar plin de riscuri.

— Și ce vă face să vă asumați acest risc?

— Îmi permit riscul întrucît dispun de un capital mult mai important decît al dumneavoastră. Nu intelectual, ci financiar. Un capital care să reziste boicotului un an, doi, chiar și mai mult.

— Atunci oferiți-mi o sumă acceptabilă. Dați-mi prețul pe care vi-l cer. Este un preț rezonabil și acceptabil pentru ambele părți.

— Prețul va fi rezonabil dacă scădeți treizeci la sută. Asta-i concesia pe care v-o cer în schimbul riscului ce mi-l asum.

— Imposibil.

— O spun ca unică posibilitate, nu ca baza unui tîrg

— Imposibil.

Dau din umeri și mă ridic. Mă dor genunchii. Mă doare și capul.

— Vă privește. Mai reflectați. În cazul că aveți nevoie de mine, știți numărul meu de telefon.

— Sînteți surd?! izbucnește Richard. V-am spus: e imposibil.

Faptul că s-a enervat e încurajator.

— Și eu v-am spus, aceasta este limita posibilităților mele. Și încă ceva. Nu întîrziați prea mult cu răspunsul. În momentul de față duc tratative într-o altă afacere, mai puțin atrăgătoare, dar incomparabil mai sigură.

Proprietarul deschide gura să-mi răspundă, de data aceasta probabil cu vreo insultă, dar eu îl opresc cu un gest:

— Nu mai insist şi nici n-am să vă mai deranjez. Nu uitaţi însă că vi se oferă o şansă unică nu numai de a vă recupera capitalul, dar şi de a-i sfida pe şantajiştii de la marile firme.

Apoi plec ca să-i dau posibilitatea să reflecteze în linişte asupra ultimei decizii. De altfel liniştea este la acest om ceva cu totul relativ.

●

Cumpărarea întreprinderii „Chronos" mi se pare un lucru foarte potrivit planurilor mele viitoare, printre altele şi pentru faptul că, dacă operaţiunea mea nu va reuşi, importanta sumă investită poate fi oricînd recuperată. „Chronos" merită toţi banii. Numai că Richard nu dă nici un semn de viaţă nici a doua şi nici a treia zi. „Imposibil!" — Să fi fost aceasta ultimul lui cuvînt? Nu-i exclus. Ori aşteaptă cumva să-l caut eu? În cazul acesta poate s-aştepte mult şi bine! Îmi voi îndrepta atenţia spre o altă afacere, de îndată ce mi se va oferi vreun prilej.

Şi cum nu se iveşte încă prilejul aşteptat, îmi folosesc timpul cutreierînd oraşul în lung şi-n lat, să cunosc tot ce-ar fi trebuit să cunoască un om „de prin partea locului". Paşii mă poartă adesea prin faţa întreprinderii „Zodiac". Situată pe unul dintre bulevardele centrale, clădirea uriaşă a firmei, cu faţada masivă şi înnegrită de vreme inspiră respect. Intenţia mea este să pătrund odată şi odată dincolo de faţadă. În felul acesta mă voi putea apropia de pista Morandi.

Să cumperi o întreagă întreprindere, numai ca să poţi urmări legăturile unui oarecare Morandi poate să pară un lucru stupid. Dar să nu uităm că datorită acestui Morandi şi celor care îl folosesc s-au comis două crime.

În informaţiile primite de la Anna, în afara faptelor lipsite de importanţă şi cunoscute de mine, se află totuşi un element important: activitatea de spionaj a lui Morandi era legată de sarcinile de serviciu. Deplasări pentru afaceri comerciale plus spionaj. Pentru mine asta înseamnă că „Zodiac" e însăşi C. I. A. Şi chiar dacă C. I. A. şi „Zodiac" nu-s unul şi acelaşi lucru, sigur cineva dintre conducătorii întreprinderii „Zodiac" e reprezentant al C. I. A.

Un proverb spune că noaptea e un bun sfetnic. Iar o mică socoteală arată că trei nopţi înseamnă mai mult decît o noapte. De aceea n-am rămas din cale-afară de surprins cînd, după trei zile, domnul Richard îmi telefonează şi mă întreabă dacă n-aş vrea să trec pe la „Chronos. În aceeaşi zi spre amiază, după trei ore de debit verbal, gesticulări şi plimbări agitate prin cabinet, proprietarul întreprinderii capitulează. Capitularea este serbată pe terasa restaurantului „La trei butoaie", dar învinsul profită prea puţin de ospăţ, deoarece tot timpul, în loc să savureze mîncărurile excelente, laudă în fel şi chip calităţile — atît cele evidente cît şi cele ascunse — ale neasemuitului „Chronos".

Îl ascult cu răbdare, ba chiar, aş putea spune, cu atenţie, deoarece de aici înainte îmi prinde bine să cunosc toate subtilităţile branşei. Apoi, cînd ni se serveşte cafeaua, venindu-mi o idee, îl întrerup pe orator.

— Să nu vă uitaţi ideea ... Aş vrea să vă fac o propunere ... acum m-am gîndit ... n-aţi vrea să pre-

luaţi conducerea întreprinderii „Chronos" în calitate de director? Vreau să spun, pînă vă veţi dedica vreunei alte afaceri ...

— Niciodată n-am să mă dedic altei afaceri — ripostează nervos Richard, cît pe ce să răstoarne cafeaua cu gestul său categoric. Nu intenţionez să concurez cu bandele astea de gangsteri ...

Problema gangsterilor este una din temele sale preferate. De aceea mă grăbesc, spre a nu-i lăsa timp să-şi debiteze tiradele împotriva lumii rechinilor.

— Atunci?

— Accept — îmi răspunde Richard. După ideea de a cumpăra întreprinderea „Chronos", aceasta, este a doua idee înţeleaptă de care daţi dovadă. Deoarece, fie-mi iertat, dragă domnule, dacă întreprinderea rămînea s-o conduceţi dumneavoastră, nu-i greu de bănuit ce soartă o aştepta. Să nu credeţi că dacă purtaţi ceas la mînă încă de copil, vă puteţi număra printre aşii branşei...

Numai că eu n-am purtat de mic ceas la mînă. Ce dintîi ceas al meu l-am cumpărat din primul salariu un deşteptător cît toate zilele, cu cadranul de carton şi cu un sunet răguşit, care amintea zgomotul bormaşinei. Cu excepţia acestui amănunt, logica lui Richard nu era lipsită de temei.

La despărţire, noul director îmi spune pe un ton nu prea amical:

— Mi-aţi dat cea mai josnică lovitură, amăgindu-mă cu speranţa că-i voi putea înfrunta pe rechini! Dar nu-i nimic. Am să rămîn la „Chronos" ca să-i sîîdez şi să lupt în continuare cu ei. Da, da, aşa voi face, credeţi-mă. Şi împreună vom învinge, o să vedeţi!

Aş fi vrut să-l cred, dar nu îndrăzneam. În lumea aceasta a rechinilor rareori sardeaua îşi depăşeşte rolul de... sardea. Numai că asemenea lucruri nu pot fi spuse tare. Mai ales în prezenţa unei sardele.

●

Avînd director, urma să-mi găsesc şi o secretară. Proprietarul unei întreprinderi nu poate să dea singur telefoane unuia sau altuia, pentru a-şi fixa întîlniri de afaceri. Ca să nu mai vorbim de faptul că, dacă ar trebui să scriu la maşină vreo scrisoare comercială în limba franceză aş fi pur şi simplu la pămînt. Deocamdată numai de-o întîlnire cu directorul întreprinderii „Zodiac" am nevoie aşa că mă hotărăsc s-o folosesc pe telefonista hotelului în calitate de secretară, bineînţeles în schimbul unei mici remuneraţii.

— Domnul director vă poate primi mîine între orele douăsprezece şi unu — îmi comunică telefonista.

Oricît aş fi fost de profan în lumea afacerilor, expresia „între douăsprezece şi unu" este destul de clară ca să-mi strice buna dispoziţie. Probabil că acestea sînt orele de primire, cînd directorul îngăduie muritorilor de rînd să se apropie de sanctuarul său. Cu alte cuvinte nici o atenţie faţă de proprietarul întreprinderii „Chronos", în viitor mîndria celor cinci continente!

Pare-se c-am avut dreptate. A doua zi cînd îmi fac apariţia în sala de primire a directorului comercial, găsesc o mulţime de lume, venită înaintea mea. Îi comunic secretarei încet numele meu, deoarece cărţile de vizită comandate în ajun încă nu sînt gata. Secretara dă din cap şi îmi arată un scaun liber. Aprind ţigara şi examinez persoanele din sală. Nimic demn de atenţie, în

afară de vecina mea din stînga. Din stînga... asta e bine, mai aproape de inimă.

Femeia a băgat de seamă că o privesc (aceste lucruri nu scapă niciodată femeilor), dar în mod demonstrativ îşi vîră capul în revista de cinema pe care o citeşte ca să-i treacă mai uşor timpul. Asta nu mă descurajează totuşi.

Secretara îşi are biroul între două uşi, iar dincolo de ele, dacă ar fi să dăm crezare plăcuţelor, se află cabinetul directorului şi cel al adjunctului său. Prin una din uşi, din timp în timp iese cîte o persoană, după care telefonul de pe birou sună, secretara primeşte dispoziţia, pronunţă maşinal un „da, am înţeles" şi strigă numele norocosului. În general audienţele merg repede, aşa că la orele unu în sală rămînem numai doi — eu şi vecina mea din stînga.

Femeia este frumoasă, fără să fie frapantă, aproape cît mine de înaltă şi cu forme puţin cam pline, defect care corespunde gustului meu neîmplit. Ea continuă să nu dea atenţie privirilor mele „întîmplătoare", ceea ce n-o împiedică să-şi ţină unul peste altul picioarele frumoase şi să le schimbe sub privirea mea cînd într-o parte, cînd în cealaltă. Atenţia îi este concentrată asupra revistei de cinema, dar văzînd că e ora unu, închide în sfîrşit revista şi i se adresează secretarei:

— V-aş ruga să nu mă uitaţi.

— Nici pe mine — mă asociez şi eu.

Secretara ne priveşte cu compătimire, şovăie o clipă, apoi bate la uşa adjunctului şi intră.

— Regret, dar degeaba aşteptaţi. Locul este ocupat — anunţă după puţin timp secretara.

— Cum se poate! Ieri mi s-a spus să trec astăzi...

Secretara ridică din umeri şi intră în cabinetul şefului. A doua surpriză este pentru mine:

— Domnul director îşi cere scuze, în momentul de faţă are în cabinet încă o persoană, iar după cinci minute va trebui să participe la o masă oficială. De aceea vă roagă să veniţi mîine la zece şi jumătate.

Foarte bine. Mai bine aşa decît o vizită grăbită în orele de audienţă. Orice rău e spre bine.

— N-aş putea măcar să stau o clipă de vorbă cu adjunctul? întreabă din nou doamna prezentabilă.

Pornesc spre uşă înainte de a primi ea răspunsul, cu atît mai mult cu cît îl ştiu dinainte. Cobor scările fără să mă grăbesc. De altfel nici n-aveam unde mă grăbi. După puţin mă ajunge din urmă vecina mea dinspre partea inimii.

— Căutaţi un loc de secretară? o întreb cu simpatie.

Ea aprobă şi continuă să coboare repede, ca să mi-o ia înainte, ceea ce nu se întîmplă, întrucît prind la timp cadenţa paşilor ei.

— E inutil să vă faceţi griji. Vă ofer eu un post de secretară.

— Bancul e răsuflat — îmi răspunde sec.

— Permiteţi-mi atunci să vă invit la masă.

— Tot atît de răsuflat, dar mai concret.

— Întocmai.

Îmi aruncă o privire fugară, ca şi cum ar fi ezitat:

— Vă previn însă că sînt într-o proastă dispoziţie. Aşa că s-ar putea să vă influenţez şi pe dumneavoastră.

— Atunci nu-i cazul să vă îngrijoraţi, o asigur, conducînd-o spre restaurantul hotelului în care locuiam.

Hotelul Regina, unde am descins, e pe măsura unei persoane cu o identitate ca a mea, cu alte cuvinte un hotel foarte bun, fără să fie exagerat de luxos. Acelaşi lucru se poate spune şi despre restaurantul hotelului. Interiorul plăcut şi rafinat pe care îl oferea sala nu prea mare, cu tapetele de culoare pală, cu oglinzi, cu feţele de masă de o albeaţă orbitoare, îţi dă o stare de linişte. Prînzul începe totuşi sub semnul unei proaste dispoziţii. N-am de gînd să mă maimuţăresc pentru a-i da cu tot dinadinsul o nuanţă veselă. Cînd cineva e acru, lasă-l în pace — asta-i părerea mea.

Frumoasa mea parteneră pare liniştită, dar şi dezamăgită pentru faptul că n-o curtez. Uneori chiar îmi aruncă pe furiş priviri, aşteptînd probabil un răspuns, care întîrzie. Am întrerupt tăcerea înainte de a ni se servi friptura.

— Ceea ce v-am spus referitor la postul de secretară e foarte serios.

— Dar ce v-a făcut ca dintr-o dată să vă opriţi la mine? întreabă partenera, încrucişînd pe farfuria abia golită furculiţa şi cuţitul, aşa cum cere eticheta.

— Întîmplarea.

— Întîmplarea poate fi un stefnic rău — mă previne ea.

— N-aveţi grijă, am fler — răspund, ce-i drept cu aroganţă, deoarece după cîte ştiu nu s-a născut încă bărbatul care să posede flerul necesar în privinţa femeilor.

Chelnerul aduce vin roşu şi ia de pe masă sticla cu vin alb numai pe jumătate golită. E una din regulile etichetei. Apoi face ordine pe masă şi ne serveşte friptura.

Terminăm prînzul în tăcere. Convorbirea o reluăm abia după ce am consumat şi îngheţata:

— Nu mi-aţi răspuns...

— Nici dumneavoastră.

— Cum adică?

— De ce v-aţi oprit anume la mine?

— Datorită fizicului dumneavoastră.

Ea schiţează un zîmbet:

— Aha, am înţeles... Dumneavoastră căutaţi o secretară...

— N-aţi înţeles. Caut o secretară, dar nu-mi place ca secretarele să-mi stea pe genunchi, aşa cum se vede prin caricaturi. Ori cu un fizic ca al dumneavoastră cred că riscul acesta poate fi evitat.

— Credeţi? spune ea rîzînd. Dimpotrivă, se poate ivi un risc în plus: acela de a vă strivi genunchii.

Continuă să rîdă, înveselită de tabloul pe care probabil şi-l imaginează, şi acest rîs pe neaşteptate îi schimbă expresia feţei. Are acum un chip de fată, cu ceva binevoitor şi zglobiu în trăsături.

Dar hohotele de rîs încetează brusc şi iluzia dispare. În faţa mea se află din nou doamna cu ochi iscoditori şi cu o cută de neîncredere în colţul gurii.

— În definitiv, întreprinderea dumneavoastră ce profil are? întreabă ea.

— Sînt proprietarul fabricii de ceasornice „Chronos".

— N-am auzit.

— Există oameni care n-au auzit nici de „Omega". Dar asta nu împiedică ceasurile „Omega" să meargă.

— De ce vă simţiţi ofensat? N-am spus nimic rău.

— Nu mă ofensez de loc. Luăm cîte o cafea?

Ea aprobă.

— Şi cîte un coniac?

— De ce nu?

— Aveţi permanent tranzacţii cu „Zodiac"? întreabă femeia în timp ce bem cafeaua.

— Sper că în mod permanent... — răspund evaziv.

— E o firmă solidă.

— Într-adevăr. Numai că firmele solide sînt destul de dificile ca parteneri.

— Ca şi secretarele... solide — zîmbeşte ea. Apropo, ce salariu îmi puteţi oferi?

— Acelaşi pe care l-aţi fi primit la „Zodiac".

— Sînteţi prea generos...

Dau din umeri:

— Chestie de caracter.

— Dar dumneavoastră nu-mi cunoaşteţi calităţile.

— Din moment ce corespundeţi firmei „Zodiac", presupun că veţi corespunde şi firmei mele. De fapt cum de s-a întîmplat că ieri v-au promis că vă angajează, iar astăzi au refuzat?

— Asta ar trebui să-l întrebaţi pe directorul adjunct, dacă întîmplător îl cunoaşteţi. M-a primit ieri în cabinet şi se pregătea să se uite pe scrisoarea de recomandaţie. Cînd a aflat însă că în afară de dactilografie şi stenografie posed perfect trei limbi, mi-a spus că-i posibil să fiu angajată şi m-a chemat astăzi.

— Clar: între timp au găsit alta mai potrivită.

— Vă referiţi la fizic?

— Probabil. Dar n-are importanţă. Orice lucru la locul lui, iar locul dumneavoastră este lîngă mine.

— Probabil aşa se va întîmpla — îmi surîde maşinal femeia.

— În cazul acesta aş putea să primesc unele informaţii suplimentare?

— De pildă?

— Înainte de toate, cum vă numiţi.

— Edith Richter, douăzeci şi şase de ani, necăsătorită, n-am fost condamnată, referinţe puteţi primi de la agenţia „Fischer" & Co" din Zürich — răspunde pe un ton declamator femeia.

— Sînteţi de origină germană?

— Elveţiană. M-am născut la Zürich.

În clipa aceea, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva, ea priveşte ceasul.

— Sper că nu vă reţin... remarc eu.

— Nu... adică... am o întîlnire la ora trei cu o prietenă.

Foarte frumos. Prietenele tocmai pentru asta există, ca să te poţi folosi de ele la nevoie. Fac semn chelnerului, care îmi prezintă nota. Edith îmi întinde mîna:

— Totuşi, daţi-mi răgaz o seară să mă gîndesc. Mîine dimineaţă veţi primi răspunsul.

— Tocmai că şi eu am treabă.

În faţa hotelului, Edith îmi întinde pentru a doua oară mîna, fără să mă întrebe măcar în ce direcţie merg. Nu insist. Cu pas lin, femeia o porneşte spre Rue Montblanc. Într-adevăr, nu ştiu cum se comportă ca secretară, altfel însă nu-i de lepădat. Talia fină şi coapsele lungi, proporţionale cu înălţimea, compensau formele ei voluminoase.

Cotesc în pasajul de lîngă intrarea hotelului şi prin curtea interioară ies în Rue Montblanc. La o distanţă de cincizeci de metri zăresc costumul gri al lui Edith. Accelerîndu-şi mersul, se îndrepta grăbită spre gară. Puterea de atracţie a siluetei ei mă îndeamnă s-o urmăresc, de la o oarecare distanţă, ca să nu fiu văzut. Ajunsă în piaţa gării, femeia se abate spre cafeneaua din colţ. Pe terasă o întîmpină un bărbat uscăţiv, cu

părul cărunt, de vîrstă mijlocie, care-i întinde mîna şi-i oferă un loc la masa lui. Asta-i nenorocirea cu femeile frumoase. Au prea mulţi admiratori.

●

A doua zi pe la orele zece şi jumătăte dimineaţa intru în sala de primire a întreprinderii „Zodiac". De astă dată sala este goală şi secretara mă introduce imediat în cabinetul directorului comercial, un cabinet spaţios şi impunător. Directorul — la fel de impunător: un capitalist tipic, aşa cum vezi în caricaturile vechi, cu două rînduri de bărbii şi cu obrajii căzuţi. Îi lipseşte doar ţigara de foi din mînă. Directorul se dovedeşte însă a fi un tip cît se poate de amabil.

Face un gest de parcă ar încerca să se ridice de pe scaun şi îmi întinde o mînă moale, grăsulie. Apoi mormăie un „poftiţi" şi-mi indică fotoliu de lîngă biroul său. Iau loc, aprind ţigara oferită şi, zîmbind la rîndul meu, încep să-i expun clar şi concis propunerea mea. Directorul mă ascultă fără să mă întrerupă. Rapiditatea cu care îmi termin expunerea, evident îi face o bună impresie. Ceea ce nu-l împiedică să remarce imediat:

— Nu ştiu dacă sînteţi la curent, dar noi dispunem de aproape întreaga gamă de ceasornice, începînd cu „Philip Patek" şi „Zenith" pînă la producţia mediocră a lui „Enickar".

— E adevărat. Dar tocmai ce vă ofer eu nu figurează în gama dumneavoastră: calitatea lui „Zenith" la preţurile lui „Enickar".

— Mda, dă din cap directorul. Dar toate acestea trebuiesc verificate.

— Bineînţeles.

— Nu-i vorba de verificarea noastră. Asta se face repede. Verificarea pe piaţă însă cere mult timp. Clientul din zilele noastre e suspicios. Dacă vinzi scump, se abţine pentru că-i scump. Dacă vinzi ieftin, iarăşi se abţine, socotind că marfa e de calitate proastă. Va trece mult timp pînă să se constate că ceasurile dumneavoastră sînt ieftine şi de bună calitate.

Încerc să obiectez ceva, dar directorul mă întrerupe:

— În concluzie, beneficiul dumneavoastră din această tranzacţie este clar. Dar care va fi al nostru?

— Beneficiul curent.

— Beneficiul curent îl avem de la toate mărcile renumite. Un beneficiu nu prea mare dar fără nici un fel de risc.

— Aş putea să vă măresc puţin procentul... — spun eu şovăind. Puţin, deoarece preţurile mele sînt şi aşa destul de reduse.

Directorul îşi clatină capul:

— Dacă-i vorba de numai cinci-şase la sută, nu cred că se va schimba situaţia.

— Mai mult este exclus.

— Bine. Trimiteţi-ne propunerea în scris. Vom informa direcţia generală. Dar nu contaţi prea mult...

Cu alte cuvinte, „nu contaţi de loc". Dar la mai mult nici nu sper. Deocamdată important este faptul că am reuşit să stabilesc legătura în calitate de om de afaceri şi că am motiv să vizitez oricînd întreprinderea „Zodiac". Şi nu-i exclus ca într-o bună zi propunerea mea să fie din nou scoasă din arhivă, unde se pare că va fi trimisă deocamdată. Latura pozitivă a pesimismului este că pînă şi succesele mici sînt în măsură să-ţi producă vreo bucurie.

Sînt pe sfîrşite cu dejunul, cînd cineva mă cheamă la telefon.

— Bună ziua — aud în receptor vocea Edithei. Iertaţi-mă că vă telefonez cu întîrziere, dar nu e din vina mea — dimineaţa nu v-am găsit. Vreau să vă spun că, dacă mai ţineţi încă la propunerea dumneavoastră, o accept cu plăcere.

— Perfect — spun eu. Cînd puteţi începe serviciul?

— Dacă e nevoie, imediat.

— Nu-i chiar atît de urgent ... Dar aţi putea trece prin oraş să vă procuraţi o maşină de scris portativă şi toate cele necesare. Nota de plată să-mi fie expediată la hotel.

Ea promite că va face cumpărăturile pînă seara după care stabilim programul de lucru pe-a doua zi şi încheiem discuţia cu urări reciproce.

Iată-mă şi cu secretară. Dar în loc să fiu mulţumit de aceasta, mă instalez la birou şi aştern pe hîrtie un scurt anunţ: „Proprietar de întreprindere caută secretară particulară. Engleză, germană, stenografie, dactilografie. Telefon ... de la ora ... pînă la ora ..." Şi-o trimit imediat prin băiatul de la hotel la *Journal de Génève* pentru a fi publicat o singură dată.

Dacă Edith a ajuns la concluzia că am luat-o să lucreze la mine mai-ales pentru fizicul ei şi că relaţiile noastre de serviciu vor fi doar o formă de flirt, ea va avea posibilitatea să se convingă, a doua zi chiar, că s-a înşelat. O primesc în birou şi, după ce schimbăm cîteva fraze amicale, îi propun să se instaleze la biroul mic, pe care se şi află aranjate formularele şi plicurile

de-abia sosite de la tipografie. Apoi fără altă introducere încep să dictez:

„Domnule director, vă scriu pentru a confirma în scris condiţiile expuse în discuţia noastră cu privire la ..."

Întocmirea scrisorii nu ne răpeşte mai mult de jumătate de oră. Edith scrie repede şi fără greşeli. Aşa că dacă am manifestat oarecari îndoieli în privinţa calificării ei, aveam acum posibilitatea să mă conving că m-am înşelat. După ce semnez scrisoarea şi o pun cu grijă în plic, comand cîte o cafea şi procedăm la legalizarea numirii. Femeia îmi prezintă carnetul de asigurări, în care semnez în calitate de patron.

— În fond dumneavoastră aţi lucrat numai şase luni la „Fischer Co" — remarc răsfoind în fugă carnetul de asigurări. Unde aţi lucrat mai înainte?

— Nicăieri. Am urmat facultatea de literatură franceză dar, după ce am terminat, m-am convins că nu se poate trăi din literatura franceză şi m-am înscris la cursurile de steno-dactilografie şi secretariat, pentru că nu am părinţi, iar rudele nu puteau să mă mai întreţină.

— Înţeleg. După cîte văd, aţi părăsit firma „Fischer & Co" deoarece postul a fost desfiinţat şi v-aţi decis să părăsiţi oraşul natal ...

Ea dădu din cap.

— Zürich e oraş frumos — spun eu. Are şi un lac minunat. Într-un cuvînt, privelişti ca-n basme.

— Da, dar nu se poate trăi din privelişti.

— Cum, şi-n funcţia dumneavoastră există criză?

— Chiar foarte mare.

Ea întinde mîna spre poşetă, dar eu, ghicindu-i intenţia, îi ofer amabil pachetul cu Kent. Femeia aprinde

ţigara, aruncă o şuviţă de fum dens şi mă priveşte de parcă ar fi aşteptat să vadă ce-o să mai născocesc. O privire calmă şi deschisă, în care se citeşte o oarecare încordare.

— Înainte de a vă prezenta la „Zodiac", unde v-aţi mai încercat norocul?

— Nicăieri. Cum am sosit, am aflat că-i un loc vacant la „Zodiac".

— Probabil prietena v-a informat ...

Ea aprobă fără să clipească.

— Şi de cînd sînteţi aici?

— De vreo zece zile.

Deşi port discuţia pe un ton de curiozitate amicală, nuanţa de interogatoriu este inevitabilă: un patron are totdeauna dreptul la anumite informaţii.

În acel moment sună telefonul. Cunoştinţa mea, telefonista, mă anunţă că sînt căutat la telefon în legătură cu un anunţ apărut în ziar.

— Într-adevăr, am dat un asemenea anunţ — răspund eu — dar mi-am găsit secretară. Aşa că fiţi drăguţă şi comunicaţi acest lucru celor care se interesează.

De la capătul celălalt al firului se aude un oftat plin de ciudă: „Apăi ştiu c-o să mă sune, cel puţin o săptămînă ..."

— Nu vă neliniştiţi. Voi aranja ca anunţul să nu se mai publice.

— Aţi dat anunţ la ziar pentru postul de secretară? ridică Edith din sprîncene, nedumerită, după ce am închis telefonul.

— De fapt l-am dat acum trei zile, nu ştiu de ce au întîrziat. Nu-s profet şi n-am bănuit că am să vă întîlnesc. Dar de ce mă priviţi aşa?

— Am crezut că numirea mea se datorează unui capriciu întîmplător.

— V-aţi înşelat — o asigur eu — cel puţin în privinţa capriciului. Întîmplarea mă favorizează. Dumneavoastră sînteţi exact ce-mi trebuia. Ca dactilografă, vreau să zic.

Ea îmi zîmbeşte cu răceală:

— Sper însă că şi eu am de profitat de pe urma întîmplării.

— Nu numai să speraţi, ci puteţi fi convinsă. Cel dintîi avantaj pe care îl veţi avea e că nu vă veţi surmena din cauza muncii. Acum, de pildă, puteţi dispune cum vreţi de timpul dumneavoastră. Lăsaţi-mi numai telefonul. Dacă întîmplător am nevoie, vă sun dimineaţa pînă la ora zece.

Ea se ridică, înţelegînd că ziua de lucru s-a sfîrşit, iar eu îi spun la revedere fără s-o conduc. Ar avea şi haz să-mi conduc secretara!

Preocupările mele din zilele următoare sînt multilaterale: cîteva vizite la „Chronos", la nebunul acela de director al întreprinderii mele, două vizite la notar pentru definitivarea tranzacţiei, o după-amiază petrecută la bibliotecă pentru a mă cultiva, fără să mai socotesc orele închinate meditaţiei şi hoinărelilor prin oraş. În linii generale, Geneva e oraş frumos, cu o particularitate care se poate socoti în acelaşi timp calitate şi neajuns: şi aici e apă multă dar, spre deosebire de Veneţia, apa de aici s-a adunat într-un singur loc — în lacul Geneva — ceea ce te obligă să parcurgi de zece ori pe zi interminabilele poduri de peste lac ca să simţi din plin lipsa automobilului. De cumpărat şi întreţinut o maşină deocamdată nu am timp. Îmi ajunge bătaia de cap cu secretara. Deşi, neavînd

deocamdată treabă cu ea, mă abţin s-o deranjez, Edith mă preocupă foarte mult.

Fără să mai vorbim de imaginea tulburătoare a formelor ei armonioase, Edith mă obsedează şi prin alte particularităţi. De exemplu mă intrigă obiceiul ei de a te privi drept în ochi şi de a te minţi fără pic de jenă, fără să clipească. Îndoielile cu privire la această femeie s-au înfiripat în sufletul meu din clipa cînd am cunoscut-o şi de atunci încoace cresc într-una.

În afară de minciuna în aparenţă inofensivă despre „prietena" cu care, chipurile, a avut atunci întîlnire, Edith mi-a mai servit şi alte minciuni mult mai grave. Aceste minciuni, de altfel, puteau fi explicate dacă ţinem seama de o anumită ipoteză privind caracterul şi rolul secretarei mele. Cum însă — aşa cum se exprimă şeful meu — în meseria noastră importante sînt nu fanteziile ci faptele, analiza lor pătrunzătoare, deocamdată mă abţin să emit ipoteze, chiar dacă ele încearcă să mi se contureze fără voie în minte.

O altă preocupare a mea este "mersul trenurilor". În ciuda faptului că în ultimul timp urc vertiginos treptele ierarhiei sociale, nu pot renunţa la această muncă brută care constă în a-mi pierde timpul pe peronul gării şi a urmări sosirea unui anumit tren. Spre norocul meu, de data aceasta sînt cel puţin cruţat de căldurile mari ale după-amiezii, deoarece trenul local care are legătură cu acceleratul Veneţia-Lausanne soseşte noaptea. Garda mea nocturnă îmi mai oferă un avantaj: îmi dă posibilitatea să-mi completez educaţia estetică, în special în domeniul artei cinematografice. Ultima proiecţie, care se termină cam cu o jumătate de oră înainte de sosirea trenului respectiv, este o bună ocazie de a-mi petrece timpul fără să atrag aten-

ţia, aşa că în trei săptămîni am reuşit să văd o duzină de capodore ale celei de-a opta arte, printre care şi o serie întreagă de filme „de spionaj". Trebuie să recunosc însă că filmele de spionaj trezesc în mine cea mai mare nedumerire tocmai pentru că (deşi, după părerea şefului meu, m-aş număra şi eu printre fantezişti) şi fantezia îşi are limitele ei.

Cu aceste două duzini de capodopere, ciclul cultivării mele în linii mari se încheie. Într-o seară, după ce am văzut filmul **o întîlnire periculoasă,** la intrarea în gară mai să mă ciocnesc nas în nas cu Morandi. Omul meu păşeşte energic şi ţanţoş ca de obicei, cu pălăria lui caraghioasă pe vîrful capului. Probabil că este chel din moment ce în permanenţă poartă pălărie, sau dacă nu este încă, cu siguranţă că cheleşte.

Urmărirea durează trei minute. Morandi traversează piaţa gării, coteşte pe Rue des Alpes şi intră în hotelul „Terminus".

●

Bat la uşă, aştept cuviincios să aud invitaţia „intră" şi deschid brusc uşa. Omul meu este într-adevăr chel.

La început Morandi mă priveşte nedumerit, presupunînd că pur şi simplu am greşit camera. Dar după ce închid uşa şi răsucesc cheia, nedumerirea lui se transformă într-un soi de frică îmbinată cu indignare.

— Cine sînteţi dumneavoastră? De ce aţi încuiat uşa? întreabă spontan chelul în limba sa maternă.

— Nu vă impacientaţi — îi răspund în franţuzeşte, ca să-i amintesc că nu sîntem în Italia. Şi vorbiţi mai încet! E numai în interesul dumneavoastră.

Strecor cheia în buzunar şi mă instalez în fotoliu, cît mai aproape de telefon, ca să-l am la îndemînă.

— Dar cum vă permiteţi!? exclamă el de data aceasta în franţuzeşte.

— Mai încet! îl previn iarăşi. Şi fără să vă enervaţi. Voi fi scurt. Este vorba de activitatea dumneavoastră. Mă refer la spionaj.

Morandi înţelege că partida e pierdută şi se lasă pe scaun. Gura întredeschisă şi mustăcioara subţire îi dau o expresie de buimăceală. Cheloşilor vanitoşi le place uneori să-şi lase mustaţă, ca să arate că nu sînt cu totul lipsiţi de această podoabă naturală — părul.

— Aţi călătorit de multe ori în ţările socialiste, unde sub camuflajul operaţiunilor comerciale aţi întreţinut legături cu agenţi localnici. Ultima oară cînd aţi fost în Bulgaria aţi reluat legătura cu un agent pe nume Stavrev, i-aţi furnizat un emiţător şi i-aţi dat instrucţiunile corespunzătoare. Activitatea dumneavoastră de spionaj în ţările socialiste e cunoscută şi dovedită, sînt împuternicit să vă comunic.

— Mulţumesc — mormăie ironic Morandi, calmat oarecum de chipul în care se desfăşoară lucrurile.

— Dar acesta este numai un aspect al problemei, privit din punctul de vedere al celor care te-au trimis să spionezi, cred însă că un om ca dumneata ar trebui să ţină seama şi de celălalt aspect, privind interesele celor pe care i-ai spionat.

Pe faţa mustăciosului creşte încordarea.

— Pentru a fi clarificate unele amănunte — mă refer la cel de-al doilea aspect — a fost trimisă de către instanţa respectivă o persoană cu numele de Albert Caré, care nu demult a intrat în legătură cu prietena dumneavoastră Anna Ferrari şi a primit din

partea ei informații complete în privința deplasărilor dumneavoastră, chipurile comerciale ...

— Minciuni! strigă Morandi.

— Totul a fost înregistrat pe bandă de magnetofon. Poate vreți să auziți discuțiile dintre dumneavoastră și Anna Ferrari? Discuții, în timpul cărora i-ați încredințat informații secrete ce nu-i erau destinate. Acum vreo trei săptămîni, de pildă, în timpul unei asemenea discuții, ea v-a comunicat, ascunzîndu-vă o mare parte din adevăr, că l-a cunoscut pe Albert Caré, iar dumneavoastră ați informat-o că Arturo Conti n-a fost asasinat pentru a fi jefuit, ci ca o sancțiune pentru pălăvrăgeala lui.

— Deschideți puțin fereastra — mă roagă Morandi ca răspuns la toate acestea.

Într-adevăr, în cameră este o căldură înăbușitoare. Pe fața mustăciosului apar broboane de sudoare.

— Am să deschid, e timpul îi răspund aprinzînd o țigară. Iar acum să continuăm: înțelegeți, cred, că în cazul cînd documentația discuțiilor despre care e vorba, împreună cu informațiile care dezvăluie ratarea misiunii dumneavoastră în Bulgaria nimeresc în mîinile celeilalte părți de la care ați primit bani, soarta dumneavoastră nu va fi alta decît soarta lui Arturo Conti.

— Mă rog! Și ce vreți de la mine? întreabă Morandi, ștergîndu-și cu batista sudoarea de pe capul pleșuv.

— Să-mi destăinuiți totul: concis, dar clar și concret. Cu nume și date.

— Ca pe urmă să-mi faceți de petrecanie?

— Oamenii pe care îi reprezint în momentul de față n-au nici o intenție să vă facă de petrecanie.

— Cine mi-o garantează?

— Raţiunea. Asasinarea dumneavoastră ar constitui pentru ei o complicaţie de prisos. Acum sînteţi demascat, prin urmare nu prezentaţi vreun pericol. Iar soarta dumneavoastră e o chestiune care vă priveşte personal.

— Cine îmi garantează că şi această discuţie nu se înregistrează?

— Nimeni.

— Şi că înregistrările despre care am vorbit îmi vor fi restituite?

— Asemenea promisiuni nu fac. În fond, nici nu v-ar servi la nimic. Aş putea să vă trimit înregistrările ca să vă distraţi puţin, dar vă daţi seama că ele pot fi duplicate.

— Tocmai. Atunci ce afacere îmi propuneţi? Orice afacere are loc pe baza avantajului reciproc.

— În comerţ. Nu în meseria noastră.

— Eu nu sînt spion de meserie.

— Dar ce sînteţi? Amator?

— Nu-s nici amator. Dar cînd şefii îţi împing cu dea sila bani, pe de o parte, iar pe de alta te ameninţă cu concedierea, poţi să alegi altceva decît banii?

Exact în aceeaşi situaţie sînteţi şi acum! Cu diferenţa că ameninţarea se face direct cu revolverul.

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, înţelegeţi-mă că eu sînt în afara jocului. De mult sînt în afara jocului. Nu mai primesc de la nimeni nici un fel de sarcini. Ba mai mult: sînt suspectat. Mai ales în urma istoriei cu Conti. M-au lăsat în pace, lăsaţi-mă şi dumneavoastră. Înţelegeţi, sînt în afara jocului!

El împrăştie cu mîna fumul ţigării mele, care îl îneacă, şi din nou îşi şterge sudoarea.

— Uite ce-i, Morandi: în acest joc niciodată nu poţi să rămîi pe dinafară. Dacă te-ai prins în horă,

trebuie să joci. Nu poţi fi spion o singură dată, şi pe urmă să te retragi. Nu merge. Întocmai ca la pocher. Nu joci numai atunci cînd ai caré de aşi. Deşi e o deosebire. La pocher, dacă ai pierdut, mai poţi spera să te refaci, pe cînd aici acest lucru este exclus. Ai pierdut, plăteşti cu viaţa. Ei bine, cei care mă trimit îţi dau posibilitatea să-ţi scapi pielea. În privinţa şefilor dumitale nu-ţi pot garanta. Acolo descurcă-te cum ştii. Ceilalţi însă te vor lăsa în pace. Pentru totdeauna. Cu o singură condiţie, să-mi spui totul.

— Dar cine îmi garantează că mîine n-o să mă strîngeţi din nou cu uşa, ca să vă dau informaţii? Sau că nu veţi folosi aceste informaţii împotriva mea? revine mustăciosul la ale sale.

— Ti-am spus : raţiunea. Raţiunea sănătoasă. Informaţii n-o să-ţi ceară nimeni, deoarece niciodată nu vei mai dispune de informaţii interesante. Iar ca să te trădăm n-are sens. Asta se poate întîmpla numai într-un singur caz: dacă vei vorbi. Dacă păstrezi tăcerea, şi noi facem la fel. Dacă vorbeşti, ţi-ai semnat propria sentinţă.

Mă uit la ceas: unu fără cinci.

— Hai, vorbeşte, că e tîrziu.

Morandi răsuflă greu şi aruncă pe pat batista udă.

— Ce om straniu sînteţi! Ceilalţi măcar îmi ofereau bani ...

— Ai să primeşti şi bani — îl liniştesc. În privinţa asta ne vom înţelege mai uşor. Iar acum începe: scurt dar concret.

— Nu s-ar putea să-mi puneţi întrebări ?

— Întrebările mai tîrziu. Acum povesteşte.

Cînd Morandi îşi termină povestirea, nu prea bogată în evenimente, ceasul arată două trecute. Cîteva date esenţiale: numele persoanei care a încredinţat mustăciosu-

lui misiunea, caracterul acestor misiuni, şase la număr, îndeplinite în diferite ţări socialiste în timpul deplasărilor, numele autohtonilor cu care a luat legătură.

Apoi încep întrebările. Ele ating toate punctele din expunerea lui Morandi, chiar şi cele neclare, tangenţiale. Legate ca sens una de alta, răspunsurile se întrerup, apar din nou, pe neaşteptate, sau răsar spontan din răspunsul la întrebarea anterioră.

— Deschideţi fereastra, vă rog! repetă de cîteva ori mustăciosul, cu voce slabă.

Faţa îi străluceşte de transpiraţie, ochii, umflaţi de nesomn, i se închid. Nu mai este nici îngîmfat, nici sfios, nici speriat, este obosit de moarte.

Cînd întrebările se epuizează, ceasul arată orele patru şi jumătate. În cameră plutesc nori de fum. Aerul este viciat din cauza respiraţiei noastre şi a zăpuşelii. Migrena mea căpătată la Veneţia acum se accentuează. Mă apropii de fereastră şi o dechid larg. Morandi se lasă pe speteaza scaunului şi cîtva timp respiră cu sete răcoarea nopţii, mişcîndu-şi buzele cărnoase, întocmai ca un peşte.

— Iar acum să discutăm partea financiară — spun eu închizînd din nou fereastra. Trebuie să-ţi explic că sarcina despre care ţi-am vorbit mai înainte mi-a fost dată cu totul întîmplător. Eu am preocupări mult mai importante. Sînt un cetăţean paşnic şi am acceptat să fac un serviciu cuiva numai pentru că am fost strîns cu uşa, aproape la fel ca şi dumneata. În realitate, sînt fabricant.

Morandi îşi ridică spre mine ochii somnoroşi şi mă priveşte oarecum surprins:

— Fabricant ?

— Da, sînt proprietarul fabricii de ceasornice „Chro-

nos". În momentul de față producția mea stagnează și problema pieții e pentru mine vitală. Am propus firmei „Zodiac" o tranzacție, dar am primit un răspuns ambiguu. Iar dumneata ești funcționar al firmei „Zodiac".

— La „Zodiac" nu reprezint nimic.

— Ai însă legături cu cei mari.

— Numai legături de serviciu. Și-apoi e bine să știți că „Zodiac" are un mecanism dificil. Pînă îl pui în mișcare ...

— I-am putea propune directorului un comision.

Morandi schițează un zîmbet:

— Nu sînteți atît de bogat. Dar mie ce-mi oferiți?

— Oferta depinde de serviciul pe care mi-l vei face.

Își încrețește ușor fruntea, încruntîndu-se, și mă privește gînditor. Apoi răspunde:

— Dați-mi cinci mii și vă asigur tranzacția. Nu prin intermediul vreunei persoane de la „Zodiac", ci prin cineva direct cu firma „Zodiac".

— Cinci mii de franci?

— Cinci mii de dolari.

— Suma depășește posibilitățile mele. Dacă accepți trei mii ...

— Profitați de faptul că mă aveți la mînă — mormăie Morandi obosit. Dar nu-i nimic, dați-mi patru mii.

— Și cine îmi garantează că tranzacția se va face?

— Ce om straniu! oftează mustăciosul. Refuzați să-mi garantați viața, iar mie îmi cereți garanții pentru o tranzacție.

— Bine, am încredere, și scot portofelul din buzunar. Cine-i persoana?

— Rudolf Bauer, import-export, München. Vă dau o scrisoare pentru el.

— Dar nu cumva să-i promiţi în scrisoare că-i dau şi lui patru mii.

Morandi suspină din nou ca un martir, apoi se ridică, scoate din sertar hîrtie cu antetul hotelului şi, oftînd din cînd în cînd, începe să scrie. Neurastenic!

Capitolul IV

— Cînd v-am văzut ultima oară, pare-mi-se eraţi şatenă ...

— Da, iar acum am părul negru. Nu vă place?

— Dimpotrivă. Păreţi mai exotică ... şi mai matură.

Convorbirea are loc între mine şi secretara mea la gară, unde abia ne-am întîlnit. Edith nu pare să fie în apele ei şi mă îndoiesc că remarca mea este în măsură să-i redea buna dispoziţie.

— Nici dumneavoastră nu arătaţi prea tînăr — răspunde femeia, fără să ţină cont de faptul că vorbeşte cu şeful ei.

Presupun că are dreptate. După o noapte de nesomn şi o zi întreagă de alergături, nu-i atît de uşor să arăţi tînăr, mai ales la vîrsta mea. În schimb mă simt excelent.

— Să urcăm în vagon — propun eu. Dispunem de o noapte întreagă pentru discuţii plăcute.

Şi ca s-o îmbunez pe femeia exotică, cu părul negru, îi iau galant valiza din mînă.

Cuşetele noastre se află una lîngă alta. Iar între ele o uşă. Lucrul acesta îi dă prilej lui Edith să facă anumite presupuneri. Bănuiesc, deşi nu-mi spune nimic. Ne postăm lîngă fereastra din culoar, ca să dăm posibilitate însoţitorului de vagoane să facă paturile. Animaţia de pe peron este în apogeu. Trenul pleacă după trei minute.

— Aţi mai fost vreodată la München?

— Niciodată.

— Păcat — îi răspund.

Dar ea, fără să întrebe ce-i „păcat", priveşte distrată pe fereastră.

— Am impresia că nu sînteţi prea bine dispusă.

Edith îmi aruncă o privire fugară:

— Se observă?

— Nu mult, dar se poate bănui.

— Rareori sînt bine dispusă. Ca să fie omul bine dispus, presupun că trebuie să aibă un motiv.

— Astfel pot vorbi numai alcoolicii — obiectez eu. Unei femei la vîrsta dumneavoastră numai un motiv serios poate să-i strice buna dispoziţie.

— Eu pot fi indispusă şi fără vreun motiv special. Motivele pe care le am în permanenţă sînt suficiente. Dar mai bine să nu vorbim despre lucruri plictisitoare.

Ea tace, îmi aruncă din nou o privire fugară şi adaugă:

— Invidiez oamenii ca dumneavoastră.

— De ce? Pentru „Chronos" sau ...

— Vă invidiez pentru faptul că nu vă pierdeţi buna dispoziţie nici atunci cînd treburile merg prost.

— Ba treburile îmi merg de minune.

— Aveţi în vedere tratativele cu „Zodiac"?

Ironia se poate sesiza şi fără ajutorul celui de-al şaselea simţ.

— Da, şi pe acelea — răspund calm.

Femeia mă priveşte cu neîncredere, dar nu obiectează.

— Dragă Edith, spun eu cu blîndeţe. Deoarece vom lucra împreună, trebuie să-ţi explic încă de pe-acum anumite lucruri: de obicei, cu cît o tranzacţie este mai rentabilă pentru tine, cu atît e mai puţin rentabilă pentru cealaltă parte, prin urmare cu atît mai multe eforturi sînt necesare pentru încheierea ei. Aş putea să închei chiar mîine o anumită tranzacţie cu „Zodiac", pentru o perioadă mai îndelungată. Dar o asemenea grabă s-ar răsfrînge în mod simţitor asupra profitului meu, şi asta nu în chip favorabil. De aceea prefer să pierd cîteva săptămîni, cu condiţia să cîştig mai mulţi bani, ştiu că timpul înseamnă bani dar — timp sau bani — asta-i chestiune de gust.

De pe peron se aude un fluierat scurt, înăbuşit. Două fete flutură mîinile în faţa ferestrei noastre, dar nu-i vorba de noi. Pe mine, în special, nimeni nu m-a condus niciodată la gară. Trenul porneşte încet şi fişia peronului rămîne în urmă, ca să cedeze locul vagoanelor de marfă, semafoarelor şi umbrelor confuze ale nopţii.

— Mulţumesc pentru lecţie — se înclină Edith. Mai ales, că nu mi-o datoraţi. Nu intenţionez să mă amestec în treburile dumneavoastră.

— De ce nu? Prefer o secretară energică şi curioasă, uneia discrete, căreia să-i fie gîndul numai la salariu. Participarea este pentru mine o dovadă că pot conta pe dumneavoastră.

Ea mă priveşte iscoditor şi-mi spune:

— În cazul acesta recompensaţi-mă cu o ţigară.

Însoţitorul de vagoane a pregătit paturile în cuşetele noastre şi a trecut mai departe. Fumînd, Edith priveşte afară, prin fereastra întunecată pretimpuriu de Alpii din apropiere. Femeia trage de cîteva ori din ţigară şi o stinge în scrumieră.

— Mă doare îngrozitor capul. Permiteţi-mi să mă culc.

— Vă rog. Noapte bună!

Mă retrag şi eu în cabină. Tocmai la timp, ca să aud că de partea cealaltă a uşii se trage zăvorul! O asemenea neîncredere şi tocmai din partea secretarei tale personale! . . . Bine că în seara aceasta am alte griji.

Mă dezbrac, îmi pun pijamaua, aprind penultima ţigară din ziua aceea şi mă întind în pat. Problemele care mă preocupă sînt aceleaşi, care nu mi-au ieşit din cap ziua întreagă, în timpul pregătirilor banale pentru drum. Aceste probleme, două la număr, au o importanţă hotărîtoare. Întîi: sînt autentice informaţiile lui Morandi? Doi: va păstra el tăcerea?

Răspunsul la a doua întrebare este mult mai important din punct de vedere practic, deşi îmi dau seama că am făcut tot ce era necesar pentru ca acest răspuns să fie pozitiv. Să determini pe un om să vorbească este greu, dar şi mai greu e să-l determini să păstreze tăcere timp îndelungat. Nu-i o afacere să-i pui omului revolverul în coastă ori să-i propui un teanc de bancnote ca să-i sustragi vreo informaţie, dacă prin asta a doua zi ţi-ai pus cruce atît ţie, cît şi întregii operaţiuni! Metoda poate reuşi numai dacă ai creat în jurul omului o astfel de situaţie încît el să nu poată face altceva decît ceea ce doreşti tu, şi, în acel moment, şi mai tîrziu. Morandi va tăcea, pentru că de aici încolo securitatea lui depinde direct de propria mea

securitate. El este convins că lichidarea mea nu numai că nu va rezolva nimic, dar va fi sigur preludiul lichidării propriei sale persoane. Deoarece materialul compromiţător rămîne, şi-l vor folosi fără îndoială cei care m-au trimis.

Acest material compromiţător este, bineînţeles, un bluf, dar numai pînă la un anumit punct. Nu dispun de înregistrarea discuţiilor dintre Morandi şi Ferrari, dar dispun de înregistrarea unei discuţii şi mai importante — cea dintre Morandi şi mine. Această înregistrare se află într-adevăr la un loc sigur, aşa că eventuala mea moarte nu va lua nici o greutate de pe umerii lui Morandi, afară doar de cazul că-i socotim povară propriul său cap.

Mustăciosul a înţeles şi un alt adevăr: nu mai poate conta pe şefii lui de pînă acum. Nu se poate aştepta la nimic bun din partea lor. De acest lucru l-a convins nu numai asasinarea lui Conti, ci şi supravegherea la care a fost şi el supus un anumit timp. Morandi îşi dă seama că a fost cruţat nu datorită încrederii mari ce o aveau în el, cît din dorinţa de a-l folosi ca momeală. Deocamdată şefii lui sînt convinşi că momeala n-a atras pe nimeni, pentru care motiv l-au şi lăsat în pace. Ar fi suficient însă ca cineva să manifeste din nou interes faţă de el, pentru ca şi acel cineva, şi Morandi însuşi să fie înlăturaţi, acesta constituind cel mai eficace mijloc de a se şterge urma.

Urmă care duce unde? Gîndul acesta mă face să revin la prima problemă, cea mai importantă pentru desfăşurarea operaţiunii: Morandi a spus adevărul sau mi-a întins o plasă împletită din mici neadevăruri sau pure minciuni? Pînă acum n-am avut timp să prelucrez detailat în minte informaţiile primite de la mustăcios. Dar

reflecţiile mele ocazionale şi înainte de toate verificările făcute în timpul interogării mă îndreptăţesc să cred că Morandi a spus adevărul atît cît îl cunoaşte el. Din păcate, informaţiile primite de la mustăcios reprezintă o infimă parte din ceea ce m-ar fi interesat. Totuşi, pentru început pot fi mulţumit. Din momentul intrării mele în joc, după două luni de aşteptare, cu tărăgănelile respective, pline de riscuri inevitabile, am reuşit să descopăr ceva important, un fir nou care mă conducea mai departe de Morandi, şi care-mi dă posibilitatea să înaintez puţin în labirintul acesta de nepătruns.

Firul important este numele persoanei care i-a transmis instrucţiuni şi materiale lui Morandi. Persoana respectivă lucrează tot la „Zodiac" ca şi Conti şi mustăciosul. Numele aceste firme onorabile, solide, prea e amestecată în afacerile nu atît de onorabile ale spionajului, şi aceasta confirmă ipoteza mea iniţială că „Zodiac" şi C. I. A. . . dar m-am hotărît să evit ipotezele pripite.

Într-un chip sau altul, stabilind legături de afaceri cu „Zodiac", conform intenţiilor mele din acest moment, pe Morandi l-am eliminat din joc. Voi căuta pe alte căi să ating pista următoare.

Omul cu ochelarii cu oglindă continuă să fie una din necunoscutele problemei. Chipul acela prelung, palid şi ameninţător în pasivitatea lui, mă urmăreşte cu perseverenţă, ca o idee fixă. Morandi susţine că habar n-are cine ar putea fi acel individ, deşi i l-am descris cît se poate de amănunţit. De fapt din afacerea Conti, Morandi ştie numai ceea ce i-a încredinţat şeful lui mai tîrziu, nu în scopul de a-l informa, ci doar de a-l speria.

„Conti al nostru — i-a spus şeful — era un incorigibil jucător de noroc. Din cauza asta punea în cumpăna hazardului şi lucrurile cele mai serioase. Ne-a comunicat propunerea fotografului, bineînţeles, dar cînd? Numai cu o oră înainte de întîlnirea decisivă! S-a speriat desigur în ultima clipă şi s-a gîndit să-şi asigure spatele. A încercat chiar să tragă profit din această informaţie, cerşind o recompensă. După cîte ştii, l-am recompensat. E drept că s-a recurs la metode cam tari. În alte cazuri noi procedăm mai delicat. Dar de asta tot Conti e vinovat. A primit instrucţiuni să-l ducă pe fotograf la el acasă şi acolo, cînd voi apărea eu, să-l divulge. Atunci s-ar fi încăierat şi se putea presupune că s-au omorît unul pe celălalt. Dar Conti iarăşi a dovedit că-i ticălos. Probabil că discuţia s-a purtat în aşa fel încît fotograful a intrat la bănuieli şi a şters-o. Bine că prin apropiere se aflau oameni de-ai noştri, care au şi pornit pe urmele lui. În general, să ştii, cîteodată e necesar să-ţi schimbi planurile. Dar nu şi hotărîrile. Deoarece să-ţi schimbi hotărîrile înseamnă să-ţi schimbi şi principiile. Iar principiul nostru de bază, stabilit o dată pentru totdeauna,îl ştii doar: munca cinstită o plătim cu bani, cea necinstită cu gloanţe."

Toate acestea sînt aproape lipsite de importanţă pentru desfăşurarea operaţiunii. Dar gîndurile omului nu se pot limita numai la sfera unei operaţiuni, oricît de importantă ar fi ea. Întotdeauna rămîne şi ceva pe dinafară — amănunte inutile, amintiri fără importanţă, imagini ce ar trebui eliminate din creier dar care se cuibăresc acolo şi nu vor să dispară, cum ar fi imaginea corpului strivit de lîngă parapet, cu picioarele zvîcnind, cu capul zdrobit şi pălăria albă de panama îmbibată de sînge.

„Gata, destul, mai bine dormi!" mormăi eu, dorind ca prin această poruncă plină de luciditate să dau de înţeles acestei vedenii să dispară şi să nu mă sustragă de la realitate. Mi se întîmplă ca atunci cînd sînt obosit să adorm foarte greu şi cu cît sînt mai obosit, cu atît mai înfrigurat să-mi lucreze mintea, numai că în van, învăluită de ceţurile trecutului, de viziuni neplăcute şi presimţiri neclare.

Într-adevăr, ziua a fost încordată dar plină de rezultate — îmi spun. Spre deosebire de fanteziile tale de-acum. În afară de efortul pentru obţinerea vizelor şi pregătirea sortimentului de mostre, a listelor de preţuri şi altele, a fost necesar să mă ocup puţin şi de garderoba mea, ca să capăt un aspect mai de industriaş. După aceea a trebuit să scriu cîteva cărţi poştale ilustrate unor persoane apropiate din ţară şi să vizitez din nou pe domnul George Ross, deşi acest gen de vizite în afara cazurilor excepţionale sînt în principiu interzise.

Motivul vizitei era însă într-adevăr excepţional. Minusculul magnetofon pe care-l cumpărasem dovedise căşi merită banii. În principiu nu agreez acest gen de tehnică ce te obligă să porţi un microfon sub formă de ac de cravată, să tragi firul de legătură sub cămaşe, să-ţi găureşti buzunarul ca să conectezi firul şi să bagi mereu mîna în acel buzunar, pentru a-l pune în funcţiune sau pentru a-l opri. Cîteodată însă aceste trucuri sînt inevitabile. Banda de înregistrare aproape invizibilă, pusă în plic şi destinată scumpului Mercier, îmi putea aduce plocon moartea prematură, lucru de loc plăcut, dar putea tot atît de bine să-mi amîne moartea pînă la o vîrstă corespunzătoare.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez din nou — i-am spus

domnului Ross. Ştiu că acest lucru nu prea intră în regulament.

— Nu vă faceţi griji — a zîmbit gazda. Sînt om bătrîn. N-am de ce mă teme ...

„Şi tu la fel — îmi spun. Mai bine închide ochii şi dormi. Ia exemplu de la secretară." Ce creatură! Mă şi mir că nu m-am lăsat încă furat, în aceste clipe, de imaginea formelor ei splendide, şi că n-am fost îndemnat să înlătur bariera şubredă care, împotriva legilor naturii, desparte femeia de bărbat.

●

Reflecţiile optimiste şi imaginea formelor splendide s-au transformat pe nesimţite în vis, cînd aud foarte vag şi parcă de departe un ciocănit la uşe şi vocea însoţitorului de vagoane:

— Am ajuns, domnule!

Un sfert de oră mai tîrziu, proaspăt bărbierit, şi răspîndind un miros de „palmolive", ies pe culoar. Edith stă în faţa ferestrei, cu o coafură impecabilă, părul ei avînd reflexele abanosului. Priveşte distrată clădirile cenuşii, monotone, ce se perindă prin faţa trenului, depozitele de fier vechi şi locurile virane ce prevestesc apropierea oraşului München.

— Aţi dormit bine? o întreb în stilul bonton-ului.

— Mulţumesc, foarte bine — îmi răspunde ea.

Dar în ciuda fardului proaspăt, faţa ei exprimă contrariul. E palidă şi obosită.

— Aţi pătruns în sfîrşit şi în tainele cosmeticii — remarc eu. Dacă nu mă înşel, pînă acum nu vă fardaţi.

— N-am voie?

— De ce să n-aveţi. Permiteţi-mi numai să vă dau

un sfat, nu abuzaţi de verde şi albastru la ochi. Pictorii consideră aceste culori potrivite mai mult pentru peisaj decît pentru portrete.

— Vă pricepeţi şi în domeniul artei?

— Da, într-un fel — spun eu. Am citit asta în **Van Gogh — pictorul soarelui şi al nebuniei.** Cîndva, într-o călătorie, cineva a uitat-o în compartiment. Din păcate, am ajuns la destinaţie cînd eram abia pe la pagina cinci. Aceste cărţi sînt instructive, dar se citesc greu.

Edith îmi ascultă divagaţiile fără să-mi acorde prea mare atenţie, continuînd să privească pe fereastră. Trenul îşi micşorează tot mai mult viteza, înaintînd printre şiruri de vagoane. Peronul este deci aproape.

— Spuneţi-mi — se întoarce Edith spre mine, cînd trenul îşi încetineşte mersul de tot. Ce planuri aveţi pentru astăzi?

— Vă spun îndată. Dar mai întîi să ne găsim un hotel.

— M-aş bucura mult dacă am afla unul prin apropiere. Nu prea mă simt bine.

Hotelul situat chiar în piaţa gării este modern şi atrăgător.

— Doriţi o cameră? întreabă recepţionerul.

— Două — se grăbeşte să răspundă Edith.

— Două camere — confirm eu. Doamna este secretara mea.

— Nu pierdeţi ocazia să vă subliniaţi calitatea de şef — îmi spune ea puţin mai tîrziu în ascensor.

— Numai în cazurile cînd sînt nevoit să atrag atenţia că n-ar trebui să vă exprimaţi punctul de vedere înainte de a mi-l exprima eu.

Camerele noastre sînt alături una de alta şi după

ce aştept din politeţe o jumătate de oră, bat în uşa Edithei:

— Dacă v-aţi odihnit, vă rog să veniţi, avem puţină treabă.

Treaba constă în a-i telefona lui Rudolf Bauer, import-export. Edith formează numărul, ia legătura ceremonios în numele şefului cu secretara firmei respective, secretara, la rîndul ei, intră în legătură cu şeful, şi ca rezultat al acestui ritual, în cele din urmă capăt legătura directă cu persoana căutată.

— Bună dimineaţa. Vin din partea unei cunoştinţe a dumneavostră. Am să vă predau ceva.

— Cu mare plăcere — răspunde energic o voce tînără. Cînd vă convine să treceţi pe la mine?

— Cînd doriţi dumneavoastră.

— La orele douăsprezece. Sînteţi de acord?

— Perfect.

Secretara urmăreşte, cu o anumită surprindere operativitatea şi eficacitatea discuţiei mele. Ca să-i măresc admiraţia, scot atent mostrele împachetate cu grijă şi documentele comerciale, pun totul într-o servietă de piele elegantă şi arunc o privire pe ceas — un „Chronos" autentic.

— Avem timp să facem şi o plimbare prin oraş.

— Dacă nu consideraţi plimbarea aceasta drept obligatorie, v-aş ruga să mă scutiţi de ea.

— Cum doriţi — îi răspund indiferent şi, luînd servieta, ies.

München-ul pare să fie un oraş minunat, nu însă şi în orele caniculare ale verii. De aceea, după o ezitare scurtă, mă hotărăsc să fac mai întîi cunoştinţă nu cu oraşul, ci cu berea care poartă acelaşi nume. Este excelentă, mai ales pe o asemenea căldură.

La douăsprezece fără un minut mă prezint la secretara lui Bauer, iar un minut mai tîrziu mă aflu în cabinetul lui. Nu e rău să se ştie că punctualitatea germană poate fi respectată şi de alţii, ca de pildă de... elveţieni.

În ciuda vocii lui, Bauer nu este deloc tînăr, în orice caz n-are mai puţin de cincizeci de ani. Expresia feţei şi ţinuta lui au ceva energic şi impecabil, care te face să te gîndeşti la uniformele de paradă şi la duelurile studenţeşti. În mai puţin de un minut, el parcurge scrisoarea lui Morandi şi trece imediat la subiect.

— Care este oferta dumneavoastră?

Franceza lui este dură şi sacadată, ca şi atitudinea.

Repet în linii generale expunerea mea succintă, făcută nu de mult în faţa directorului firmei „Zodiac". Şi pentru o mai bună evidenţă, scot şi mostrele împreună cu lista de preţuri.

Bauer mă ascultă cu atenţie, după aceea aruncă o privire fugară asupra mostrelor şi dă din cap:

— Cred că voi putea face ceva pentru dumneavoastră. Ce anume şi cum, voi fi în măsură să spun abia după două zile. Cît mai staţi pe-aici?

— Cît va fi necesar.

— Perfect. În acest caz să stabilim...

El răsfoieşte agenda de pe birou şi stabileşte ziua şi ora. După care îmi întinde mîna ţeapănă ca lemnul şi mă conduce.

Partea pozitivă a pesimistului este nu numai că prevede tot ce-i mai rău, dar atunci cînd acest rău nu vine, gustă din plin dulceaţa acestei surprize plăcute. Pesimistul este singurul om care se bucură cînd aşteptările îi sînt înşelate.

A doua întîlnire cu Bauer îmi aduce tocmai o asemenea surpriză. Bineînţeles nu brusc, ci după multe meandre pline de încordare.

— Ceasurile dumneavoastră sînt de bună calitate — spune în loc de introducere reprezentantul import-exportului local. Dar au un defect: sînt greu de plasat.

Aşteptîndu-mă să aud în continuare observaţiile cunoscute de la prima întîlnire cu „Zodiac", mă grăbesc să obiectez. Bauer mă ascultă cu răbdare, apoi face următoarea remarcă:

— Nu m-aţi înţeles. Greu de plasat nu din cauza neîncrederii cumpărătorului, ci din cauza opoziţiei celorlalţi vînzători. Marfa dumneavoastră este boicotată şi ar fi trebuit să ştiţi acest lucru.

— Boicot! dau neglijent din mînă. Cunosc aceste intrigi ale marilor firme elveţiene. Dar nimeni nu e atotputernic ca să organizeze boicot pe întreaga piaţă mondială.

— Nu fiţi atît de sigur — îşi clătină capul Bauer. Apoi, printre altele, întreabă:

— Sînteţi, pare-mi-se, de curînd proprietarul firmei Chronos".

— Şi mai înainte cu ce v-aţi ocupat?

— Tot în branşă. Numai că nu în calitate de producător, ci de comerciant.

— Aţi avut magazin?

— Da.

— Unde?

— La Lausanne.

— Presupun că v-a mers bine, din moment ce aţi economisit bani să cumpăraţi o întreprindere.

— Banii sînt economisiţi de tatăl meu, nu provin

din afacerile mele. Tată meu era un om cu principii învechite şi se temea de operaţiunile riscante. Cea mai mare parte din avere o avea în numerar şi făcea comerţ numai cu un capital neînsemnat, cît să-şi asigure existenţa.

— Şi dumneavoastră aţi încălcat această regulă de aur?

— Dacă o regulă nu-i sursă de aur, nu poate fi o regulă de aur. Omul trebuie să rişte mai mult, altfel nu merită să-ţi pierzi timpul.

— Nu credeţi că vă asumaţi un risc prea mare? întreabă Bauer şi mă priveşte atent.

Îi susţin privirea calm, dar fără trufie.

— Riscul este calculat — intervin eu. În cel mai rău caz, vînd fabrica şi tot ies în cîştig.

— Dacă găseşti cumpărători ... obiectează Bauer. Dar dacă concurenţa va trece la măsuri mai drastice? Că există şi măsuri drastice, domnule Roland!

— Nici un fel de măsuri nu mă pot speria — răspund calm. Riscul calculat prezintă şi el un risc, bineînţeles. Dar unde nu există astăzi risc?

Bauer mă priveşte din nou cu atenţie. Apoi întreabă:

— Ce v-a determinat să vă adresaţi tocmai nouă? „Zodiac" nu-i o firmă specializată în ceasuri.

— „Zodiac" nu-i specializată în nimic, dar e o firmă solidă. Şi ca să parez boicotul, numai o firmă solidă îmi poate fi de folos.

— Mai sînt şi alte firme solide.

— Cele ca „Zodiac" se numără pe degete. Şi-apoi „Zodiac" încheie numeroase tranzacţii cu ţările de dincolo de „cortina de fier", iar aceasta este exact piaţa unde nici un fel de boicot nu poate intra în vigoare.

— Dumneavoastră personal n-aveţi legături dincolo de „cortina de fier"?

Întrebarea este pusă pe un ton cu totul indiferent.

— În ce fel?

— Nu ştiu. Pur şi simplu întreb.

Şi continuă să pună întrebări tot atît de simplu, timp de aproape două ore. Trebuie să recunosc că poartă interogatoriul cu multă iscusinţă, deşi prea direct, şi că face tot ce-i necesar ca să-mi înlăture uscăciunea gurii: secretara mai aduce o sticlă cu scoch, şi reînnoieşte rezervele de gheaţă şi sifon.

— Sper că nu v-am obosit prea mult — spune în cele din urmă Bauer, privindu-şi ceasul.

— Nu, dar m-aţi pus pe gînduri — răspund cu un zîmbet binevoitor.

Zîmbeşte şi gazda, dar nu chiar atît de binevoitor.

— Vă daţi seama că atunci cînd lucrăm cu cineva e necesar să ştim cu cine avem de-a face. Iar firma mea, domnule Roland, deşi situaţia e nefavorabilă, are intenţia, să lucreze cu dumneavoastră.

Iată în sfîrşit şi clipa surprizelor plăcute.

— Chiar şi nouă, se înţelege, ne-ar fi greu să spargem blocada creată în jurul producţiei dumneavoastră. Dar avem anumite pieţe în Africa unde am putea să plasăm aceste ceasornice şi sîntem înclinaţi, pentru început, să încheiem o tranzacţie de zece mii de bucăţi, cît să facem o încercare pe piaţă.

Din punct de vedere al avantajului, ştirea sună plăcut, numai că altul era punctul meu de vedere în cazul de faţă. De aceea abia mă abţin să întreb: Dar „Zodiac"?

— În ce priveşte tranzacţia cu „Zodiac", lucrurile sînt ceva mai complicate. După cum v-a spus şi Mo-

randi, am anumite legături cu conducerea firmei, dar asta nu înseamnă că pot face orice. De altfel se impune să mai aşteptaţi cîteva zile ca să vedem rezultatul sondajelor făcute. Sper că aveţi posibilitatea să mai aşteptaţi.

„Să aştept? Doar asta îmi este profesia" — ar fi urmat să răspund, dar spun:

— Bineînţeles. Am să vă las numărul meu de telefon.

— Bine. Iar la întîlnirea următoare vom definitiva şi tranzacţia noastră.

Las să se întrevadă că amînarea tranzacţiei e un lucru neplăcut pentru mine dar că tac, aşa cum cere buna-cuviinţă. Şi ne despărţirăm, adresîndu-ne cîte un zîmbet ipocrit, după care Bauer îmi întinde pentru o clipă mîna sa ţeapănă.

Edith întîmpină cu mare dezamăgire vestea despre prelungirea şederii noastre la München cu încă vreo cîteva zile. Sub pretext că e răcită, că o doare capul, că e obosită şi aşa mai departe, de la sosirea noastră şi pînă acum ea n-a părăsit camera decît ca să coboare în restaurant. Deocamdată însă nu-mi este indispensabilă aşa că o las să se preocupe de proasta-i dispoziţie, în timp ce eu dau atenţia cuvenită locurilor remarcabile din München, şi în special berei excelente fabricate acolo.

A trecut o săptămînă întreagă, cînd în cele din urmă secretara lui Bauer mă sună la telefon să mă invite la întîlnirea mult aşteptată.

— Îmi pare rău că aţi pierdut atîta timp — spune Bauer în loc de introducere — dar sper că aşteptarea n-a fost în zadar. Sînt informat că tranzacţia cu „Zo-

diac" se va putea realiza fără mare tărăgăneală. Am pregătit şi contractul nostru.

Îmi înmînează un exemplar al contractului şi aşa cum e normal să facă un om de afaceri lucid şi circumspect, eu îl iau şi-l citesc cu atenţie: totul este în regulă.

Bauer ia toate exemplarele, dar în loc să treacă la ritualul semnării, îşi pune mîna ţeapănă deasupra lor şi mă priveşte fix:

— Şi-acum un ultim amănunt ...

„Numai de n-ar da totul peste cap acest amănunt" — gîndesc eu.

— Contractul, ca şi tranzacţia cu „Zodiac" de altfel, pot fi realizate şi vă pot aduce un profit colosal, riscînd să rămînă şi o simplă iluzie. Totul depinde de dumneavoastră.

— În ce sens?

— Înţelegeţi propabil că ambele tranzacţii vă aduc profit numai dumneavoastră, nu şi firmei mele. Vă facem, ca să zic aşa, un serviciu. Prin urmare, ca om de afaceri ce sînteţi, trebuie să ştiţi că un serviciu se face numai contra serviciu.

— Sînt de acord, dar cum aş putea eu? ...

— Firmei nu-i puteţi fi de prea mare folos, mă opreşte, el cu un gest. Datorită unui concurs de împrejurări însă, în afară de firmă eu reprezint şi o altă instituţie. Şi tocmai acestei instituţii îi puteţi fi de folos. Probabil bănuiţi că este vorba de cules unele informaţii ... Într-un cuvînt, de spionaj.

El se opreşte, şi mă priveşte cu atenţie.

Surprinderea pe care o simulez nu este nici prea puternică nici prea slabă. Exact cît i se cuvine să fie surprinsă o persoană necompetentă, dar fără scrupule.

— Pare-mi-se că am înțeles — răspund, înfruntînd privirea lui Bauer. Numai că, după cum știți, nu mă prea pricep în treburi de-astea și nu văd cu ce-aș putea fi de folos ... instituției dumneavoastră.

— Veți înțelege mai bine după ce vom cădea de acord asupra problemei de principiu. Cît despre pricepere, fiți pe pace. Oamenii care se ocupă de spionaj nu trebuie neapărat să fie specialiști. Pot fi și comercianți ca dumneavoastră, și medici, și advocați, și oameni de știință, într-un cuvînt orice cetățean obișnuit.

— Domnule Bauer — spun foindu-mă stînjenit în fotoliu. Nu s-ar putea ca recompensa pentru serviciul pe care mi-l faceți să aibă o formă mai banală: un comision oarecare sau un procent pentru dumneavoastră ... în general, mă înțelegeți, n-aș vrea să mă amestec în treburi care nu mă privesc și mai ales într-un moment cînd propriile mele afaceri nu merg prea strălucit.

— Afacerile dumneavoastră vor merge strălucit nu mai dacă vă apucați și de celelalte. Și mai trebuie să vă previn că vi se vor da sarcini care nu cer cine știe ce bravură. Și îndeobște nu riscați nimic altceva decît să vă umpleți buzunarele ...

— Vă mulțumesc — spun la rîndul meu — dar nu sînt copil și știu că nimeni nu-ți umple buzunarele cu bani în schimbul unor fleacuri.

— Nu-i vorba de fleacuri, ci de lucruri importante, care însă nu vor prejudicia cu nimic liniștea și siguranța dumneavoastră — precizează Bauer. Afacerile și profiturile sînt foarte plăcute. Dar nu uitați că, dacă comunismul va învinge, nu se va alege nimic din profiturile noastre, ca și din noi. Noi cei din Europa liberă avem o datorie cetățenească, domnule Roland!

Continuăm să discutăm în acelaşi spirit încă un anumit timp, iar Bauer îmi demonstrează, cu exemple, cînd avantajele buzunarului ticsit de bani, cînd pericolul comunist, pînă cînd la sfîrşit sînt nevoit să capitulez, nu atît de groaza fantomei comunismului, cît de teama falimentului financiar.

— Bine — cedez eu. Spuneţi-mi ce doriţi de la mine.

— Vă voi explica totul detailat. Dar primul lucru pe care trebuie să-l faceţi e să vindeţi „Chronos".

— Cum?! exclam, de data aceasta fără urmă de prefăcătorie. Să vînd această bijuterie a tehnicii?

— Da, aprobă cu calm Bauer. Să vindeţi această bijuterie definitiv şi fără să ezitaţi.

●

Şi iată-ne din nou în tren — eu cu secretara mea. În timp ce la München Edith se simţea din zi în zi mai rău, acum îşi revine dintr-o dată. Faţa femeii respiră calmul şi pare odihnită fără ajutorul fardului. N-aş putea spune că întreaga ei fiinţă radiază de mulţumire sufletească, de aşa ceva nici nu este ea în stare. Dar simptomele melancoliei şi migrena au dispărut fără urmă ... În aşa măsură, încît Edith se decide să mă viziteze în compartimentul meu ca să fumeze o ţigară.

Secretara se aşază pe marginea patului, lîngă fereastră, punîndu-şi un picior peste celălalt astfel încît coapsele i se conturează în mod sugestiv sub fusta strîmtă. Involuntar îmi îndrept privirea spre aceste splendori ce nu-ţi pot scăpa, dar femeia se grăbeşte să- mi taie elanul:

— Nu înţeleg de ce a fost necesar să-mi spuneţi

în ultima clipă că nu ne întoarcem la Geneva, ci că mergem la Amsterdam.

— Deoarece abia în ultima clipă a intervenit motivul pentru care trebuie să plecăm la Amsterdam — improvizez eu.

Nu-mi plac minciunile mărunte, dar cîteodată numai minţind poţi evita dispute lungi şi inutile.

— Şi-i secret acest motiv?

— Deloc. Va trebui să duc tratative cu direcţia generală a firmei „Zodiac". În fond e vorba tocmai de ceea ce nu credeaţi că se va întîmpla vreodată.

Ea mă priveşte iscoditor, dar nu-mi mai spune nimic.

— Ce aţi avut la München? V-a durut capul atît de rău? remarc compătimitor, dar fără nici o legătură cu ce discutam noi.

— O, da o durere îngrozitoare! confirmă ea.

— Fără calităţile dumneavoastră, n-ar fi putut nimeni să reziste. Să nu ieşi o săptămînă întreagă din cameră! Nu numai că poţi căpăta dureri de cap, dar poţi ajunge şi la sinucidere!

La aceste cuvinte întind mîna să închid uşa compartimentului.

— Lăsaţi glumele nesărate. Nu închideţi uşa! spune Edith fără să-şi piardă cumpătul.

— E curent. Să nu vă revină durerea de cap aşa cum v-a părăsit. Şi-apoi trebuie să stăm de vorbă.

Mă priveşte cu ochii ei căprui, în care citesc aceeaşi umbră de încordare.

— Despre ce anume?

— Despre multe. De exemplu: de cine v-aţi temut la München?

— Mie să-mi fie teamă?

Ea începe să rîdă cu un rîs sonor, chiar prea sonor,

rîsul de care sînt cuprinse unele femei cînd le pui vreo întrebare jenantă.

— Bine, atunci altceva: ce interese deosebite aveţi faţă de „Zodiac" ?

Ea încetează să rîdă. Acum mă priveşte rece, aproape cu duşmănie.

— Urmează şi a treia întrebare?

— Şi a treia, şi a patra, şi a cincea. Fără să mai vorbim de explicaţiile pe care mi le datoraţi în legătură cu minciunile dumneavoastră fără număr.

— La care dintre ele vă referiţi?

— La toate. Trebuie să vă spun că n-am dat crezare nici uneia dintre ele. S-ar putea să nu fiu specialist în artă, dar nici prostănacul drept care mă luaţi nu sînt ... patronul afemeiat care îşi alege secretarele după rotunjimea formelor ...

Ea tace, continuînd să mă măsoare cu ură.

— Eu am procedat corect cu dumneavoastră: v-am propus un post într-un moment dat cînd eraţi fără serviciu, v-am asigurat un salariu destul de mare, dacă ţinem seama de timpul liber de care dispuneţi, iar dumneavoastră răspundeti la toate acestea cu minciuni şi ascunzişuri.

— Nu înţeleg la ce anume vă referiţi — spune ea ca trezită din somn. Am lucrat cît mi-aţi dat de lucru. Şi-n definitiv, nu-s datoare să-mi dezvălui dumneavoastră problemele mele personale, deşi înţeleg ce anume v-a indispus într-atît.

— Uite ce-i, Edith, e drept că dispunem de-o noapte întreagă, dar n-am intenţia s-o petrecem spunîndu-ne cuvinte pline de elocvenţă, dar lipsite de adevăr. Dacă nu vreţi sau nu puteţi să-mi răspundeţi la sinceritatea mea cu sinceritate, să considerăm discuţia încheiată.

Mîine veţi primi despăgubirea ce vi se cuvine, conform contractului, şi vă puteţi considera liberă.

Despăgubirea pentru nerespectarea contractului e o sumă destul de importantă şi cuvintele mele ar trebui să răsune mai curînd a promisiune decît a ameninţare. Dar după cum mă aşteptam, Edith nu se arată de loc încîntată.

— Spuneţi-mi, în fond de ce mă învinuiţi? Cînd v-am minţit? Ce v-am ascuns?

— V-am şi pus două întrebări.

— Bine, am să răspund. Referitor la München, aveţi dreptate. E în acel oraş un om pe care n-aş fi dorit să-l întîlnesc. Nici pe el, nici pe vreo rudă de-a lui. Un om care în trecut nu s-a purtat corect cu mine, iar mai tîrziu a început să se ţină de capul meu. Dar asta-i o chestiune pur personală şi nu înţeleg de ce trebuia să v-o împărtăşesc. În ce priveşte firma „Zodiac", trebuie să vă spun că vă înşelaţi. Faţă de această firmă n-am nici un interes deosebit. Regret doar că n-am reuşit să mă angajez la ei, căci mi-aş fi asigurat un post sigur, şi din cînd în cînd deplasări în contul firmei.

Aşa cum mi-a răspuns la aceste întrebări, se pare că-mi va răspunde şi la următoarele. De-aceea, fidel regulei: „foloseşte momentul", hotărăsc să continui.

Aprind ţigara, închid pentru o clipă ochii, cît să-mi adun gîndurile şi să dau posibilitate femeii să-şi învingă teama, apoi atac din nou:

— Spuneţi că aţi terminat facultatea de literatură franceză acum patru ani. Lucrul acesta ar putea fi uşor controlat. Din aceşti patru ani, un an l-aţi petrecut urmînd cursurile de stenodactilografie, iar o jumătate de an aţi lucrat la firma „Fischer & Co". Prin ur-

mare rămîn doi ani şi jumătate pe care nu-i puteţi justifica avînd în vedere firea dumneavoastră energică şi mai ales mărturisirea că nu are cine să vă întreţină.

Ea încearcă să obiecteze, dar eu o opresc:

— Nu vă grăbiţi, acesta e numai începutul. Trecem la cel de-al doilea moment: aţi rămas fără serviciu şi părăsiţi Zürich-ul de oarece nu găsiţi de lucru ... Dar o mică verificare în presa periodică, în special în coloanele micii publicităţi, stabileşte că la Zürich în acea perioadă se căutau zilnic în medie cîte cinci-şase dactilografe şi secretare. Trei: sosiţi la Geneva să vă căutaţi norocul şi primul lucru pe care îl aflaţi de la o prietenă e că la „Zodiac" e un loc de secretară vacant. Dar locul la „Zodiac" era vacant numai de două zile înainte de-a ne fi întîlnit noi, ceea ce de asemenea nu-i greu de stabilit din coloanele micii publicităţi. Iar dumneavoastră, sosită cu zece zile înainte, aţi petrecut aceste zece zile stînd cu mîinile încrucişate, deşi în coloanele amintite apăreau zilnic anunţuri pentru locuri vacante în alte întreprinderi?

Edith tace privind în gol, ca si cum spusele mele nu s-ar fi referit la ea. Eu, dimpotrivă, o fixez tot timpul, deoarece ştiu din experienţă că poţi acţiona asupra unei persoane privind-o nu numai din faţă, ci şi dintr-o parte.

— Ca să nu mai pomenesc de minciuna cu „prietena" care nu există în afară de faptul că-l socotiţi ca atare pe bărbatul cu care v-aţi întîlnit la Geneva.

— Şi asta vă supără?

— Lăsaţi diversiunile. Nu mă supără în sensul la care vă referiţi. Asta mă face însă să trag anumite concluzii. Dar să revenim mai întîi la „Zodiac". Aveţi ghinionul să pierdeţi acest post jinduit, dar vi se

iveşte şansa că în acelaşi timp să vi se ofere altul echivalent. În loc să vă bucuraţi de această şansă, manifestaţi ezitări inexplicabile şi amînaţi răspunsul pentru a doua zi ...

— Viaţa m-a învăţat să nu am încredere în oricine ...

— O clipă! Ne-am înţeles să-mi telefonaţi dimineaţa, ori dumneavoastră mi-aţi telefonat abia după-amiază ...

— V-am spus că v-am căutat de dimineaţă ...

— Mi-aţi spus, dar aţi mînţit. Pentru că în dimineaţa aceea am lipsit din hotel numai spre prînz, cînd m-am dus la „Zodiac", iar dumneavoastră aţi auzit de această întîlnire în ziua precedentă, aşa că ar fi fost o prostie să mă căutaţi tocmai atunci cînd ştiaţi că n-o să mă găsiţi.

Ea tace. Întind mîna peste umărul ei, bineînţeles nu ca s-o cuprind, ci ca să arunc prin fereastră mucul de ţigară.

— Şi iată, după mai mult de-o zi de şovăială inexplicabilă, îmi telefonaţi în cele din urmă manifestînd un entuziasm tot atît de inexplicabil. Nu vă puteaţi ascunde satisfacţia ...

— Poate că şi eu am făcut verificările mele, ca şi dumneavoastră.

— Bineînţeles. Dar verificările le-aţi făcut nu numai pentru a afla dacă sînt patronul firmei „Chronos" şi ce fel de întreprindere e „Chronos", dar si pentru a stabili ce fel de legături am eu cu „Zodiac". Întrebările în acest sens pe care mi le puneţi din cînd în cînd urmăresc acelaşi scop. Cu alte cuvinte, postul dumneavoastră în cadrul firmei mele urmăreşte un anumit interes în funcţie de posibilităţile mele de acces la „Zodiac".

Îmi aprind țigara, ca să dau posibilitate femeii să răspundă, dar ea preferă să tacă și să privească în gol. Poate n-ar fi trebuit să precipit lucrurile. Sau poate că în acest moment Edith croiește o altă minciună, pe care să mi-o servească.

— În învinuirile pe care mi le aduceți, în afara faptului că există o doză de suspiciune, există și unele lucruri adevărate — recunoaște ea în cele din urmă. Mobilul tuturor faptelor mele este într-adevăr interesul față de „Zodiac", după cum ați înțeles. Dar nu față de firma „Zodiac", cît față de o anumită persoană de la această firmă. Dar aceasta este o istorie cu totul personală.

— Uite ce-i, Edith, te-ai înfundat pînă în gît în aceste istorii personale. Una la München, a doua la „Zodiac" ... Numai că eu n-am nici o intenție să mă înfund în minciunile dumitale. Nu-ți dai seama că toate faptele dumitale dovedesc că în cazul de față nu-i vorba de nici o istorie personală? Acționezi conform instrucțiunilor primite de la o altă persoană și nu întreprinzi nimic pînă nu capeți încuviințarea, asta e! Șovăiala în legătură cu postul propus de mine v-a slujit ca să cîștigați timp, timpul necesar pentru a raporta situația și pentru a primi dispoziții suplimentare. Întîlnirile cu prietena dumitale în pantaloni au fost impuse de aceeași necesitate. Nu te forțez să spui mai mult decît crezi că-mi poți spune, dar nu mă mai plictisi cu toate aceste minciuni prostești. Ți-am spus: mîine îți achit suma datorată și ne vom lua rămas bun.

— Dar nu vreau să ne despărțim. Am nevoie de dumneata, exclamă cu voce înceată Edith, întorcîndu-se spontan spre mine.

— Şi dumneata îmi eşti necesară, dar mă abţin ... mormăi eu.

Răsucindu-se brusc, femeia ajunge faţă-n faţă cu mine. Edith respiră emoţionată, dar pieptul ei n-are nevoie de o respiraţie profundă ca să iasă provocator înainte.

— Aş vrea să-ţi destăinui totul dar nu pot ... — îmi şopteşte secretara, prinzîndu-mă de mînă.

— De ce?

— Pentru că... nu-i vorba de o istorie personală... după cum singur ai dedus-o ... pentru că secretul nu-mi aparţine numai mie ... nu-i un secret al meu ...

— Bine, nu te forţez. Dar îţi dai seama, cred, că nu pot fi legat de o persoană care are secrete într-un domeniu din care eu îmi cîştig existenţa.

Edith îmi strînge mîna cu un elan involuntar şi-mi spune cu implorare:

— Promite-mi cel puţin că vei fi discret ... Promite-mi că n-ai să divulgi nimic.

— În privinţa asta n-ai nici o teamă. Bineînţeles cu condiţia ca interesele dumitale să nu vină în contradicţie cu ale mele.

— Maurice ... — îmi pronunţă ea numele cu o voce sugrumată de emoţie, Maurice, eu sînt spioană ...

— A, spioană ... mormăi. Asta îmi mai lipsea.

Ea îmi strînge mîna şi mă priveşte îngrozită, de parcă propria-i mărturisire ar fi băgat-o în sperieţi.

— Şi în serviciul cărui spionaj eşti?

— În serviciul nimănui ... În serviciul lui „Fischer & Co“ ...

— Ce fel de spionaj?

— Spionaj economic.

— Există şi un asemenea spionaj?

— În unele domenii, „Zodiac“ loveşte prea crunt în interesele firmei „Fischer & Co“. Şi-afară de asta, la „Zodiac“ se elaborează unele proiecte de perspectivă pentru înghiţirea unor anumite întreprinderi şi înfiinţarea unui fel de monopol. Cei de la firma „Ficher & Co“ vor să cunoască în detaliu proiectele şi în general să fie informaţi despre tot ce se petrece la „Zodiac“.

Ea îmi expune aceste informaţii maşinal, cu o expresie de sinucigaşă.

— Dar eu n-am dreptul să spun nimănui! Nimănui, înţelegi?

„E ca şi cum n-ai fi vorbit cu nimeni. Nu degeaba îmi spunea mie o veche prietenă domnul Nimeni“, îmi trece prin cap, dar exprim doar atît:

— Fii pe pace! Nu-s vorbăreţ din fire. Şi misiunea ta secretă nu mă priveşte. Cu o singură condiţie: să nu faci prostii de pe urma cărora să trag eu ponoase.

Pe neobservate trecusem la „tu“ şi nici nu s-ar fi putut altfel într-o discuţie intimă ca a noastră, plină de mărturii de spionaj.

— N-am să fac nimic fără să-ţi spun, făgăduieşte Edith. Am să-ţi cer consimţămîntul ori de cîte ori voi întreprinde ceva. Bine?

— E bine! Dar ca să fie şi mai bine, trebuie să duc pînă la capăt acţiunea de liniştire abia începută. Acest lucru mă obligă să mă apropii de Edith şi să-i cuprind mijlocul. Această femeie minunată are un mijloc uimitor de subţire.

— O, Maurice, de-ai şti numai cît de mult te uram puţin mai înainte!

Mă abţin să răspund acestei mărturisiri şi la rîndul meu să-i fac altele, deoarece sînii ei voluminoşi îmi

apasă pieptul şi-mi opresc respiraţia. Dealfel vorbele sînt acum de prisos. Edith se află în mîinile mele şi la propriu şi la figurat.

Capitolul V

S-ar părea că posturile la „Zodiac" se acordă în raport cu kilogramele. Directorul de la Geneva este gras, dar directorul general comercial din Amsterdam şi mai gras — de-a dreptul un colos ... un uriaş cu păr rar, roşcat, cu faţa rumenă, blajină, şi cu o burtă cît un butoi de bere. Numele lui, pe care l-am aflat de la Bauer, se pronunţă destul de greu — Van Wermeskerken.

După ce-mi strînge mîna, uriaşul se lăsă leneş în fotoliul din faţa biroului de stejar lung de doi metri. Rumeneala feţei şi părul roşu fac ca directorul să semene cu o bucată de fier încins şi eu mă aştept în orice clipă să-i izbucnească flăcări din creştet.

— Foarte interesant — bubuie cu o voce de bas plină de bunătate Van Wermeskerken, după ce îmi termin expunerea. Foarte interesant.

El îmi priveşte faţa care exprimă satisfacţie, şi tot atît de binevoitor adaugă:

— Varianta dumneavoastră însă nu e acceptabilă pentru noi.

Uriaşul apăsă butonul de pe birou şi dă dispoziţii secretarei care şi-a făcut imediat apariţia:

— Dacă sînteţi amabilă, serviţi-ne ceva de băut.

„Dacă cere băutură, cauza nu-i încă pierdută" — îmi

dau seama şi duc mîna să scot ţigările din buzunar
— Vă rog! îşi aminteşte în acel moment Van Wermeskerken şi cu oftat uşor îmi întinde cutia cu ţigări de foi.

Iau o ţigară şi pînă s-o desfac din ambalaj şi să tai capătul, secretara a şi pus pe un colţ al măsuţei băutura cerută. După cum era de aşteptat, sticlele erau cu bere. Uriaşul mă invită cu un gest leneş. Ne îndreptăm spre masă şi ne instalăm în fotoliile masive, confortabile. Van Wermeskerken desfundă cu mare îndemînare două sticle de „Tüborg" şi umple regalele. Apoi tot atît de îndemînatic ridică paharul, îl goleşte pînă la fund, plescăie cu satisfacţie şi suspinînd se lasă în fotoliu.

— Interesantă, dar nu poate fi acceptată — îşi repetă el punctul de vedere exprimat mai înainte. Veţi întreba: de ce? Pentru că, dragă domnule, ca să acceptăm oferta dumneavoastră, ar trebui să întrerupem relaţiile cu unele firme serioase elveţiene cu care lucrăm de mult timp. Nu ştiu cum aţi ajuns în această situaţie, dar întreprinderea dumneavoastră este sortită unui boicot total.

— Aceste boicoturi durează trei zile — răspund cu indiferenţă. Ar fi deajuns ca o firmă mare ca „Zodiac" să încheie o tranzacţie cu noi, şi boicotul se duce dracului.

Părerea dumneavoastră despre „Zodiac" mă măgulește — îmi spune cu voce răsunătoare directorul. Mă tem însă că ne-aţi supra-apreciat, subapreciindu-vă în acelaşi timp adversarul.

Uriaşul pronunţă cuvintele franţuzeşti cu accent englezesc destul de reuşit pentru un olandez. Apoi tace, privind sticlele nedesfundate încă, dar se abţine. „Con-

sumaţi mai puţin" — i-a recomandat probabil medicul casei la ultima vizită medicală. Dar în acel moment Van Wermeskerken este într-atît de roşu şi de încins încît eu, dimpotrivă, i-aş recomanda mai multe lichide, tocmai ca să nu-i ia foc capul.

— Cînd i-am dat lui Bauer al nostru un răspuns pozitiv — continuă el — am avut în vedere o altă variantă: putem cumpăra întreprinderea, şi nu în partide mici, ci în întregime.

— Îmi propuneţi să vînd „Chronos"? întreb eu gata să sar din fotoliu.

— Întocmai — afirmă calm uriaşul roşcovan. Şi socotim că propunerea noastră vă va bucura mult!

— Să mă bucure?! Îmi propuneţi sinuciderea şi mai vreţi să mă bucur?!

— Mai calm, mai calm — ridică mîna directorul. În propunerea noastră nu văd nimic îngrozitor, ba dimpotrivă.

Mîna ridicată rămîne suspendată pentru o clipă în spaţiu, apoi coboară şi, chipurile inconştient, apucă una dintre sticlele pline. Puţin mai tîrziu capsula sare pe covor cu un zgomot uşor. Dacă omul i-ar asculta pentru orice fleac pe medici! . . .

— Vă propunem nu să vă sinucideţi, ci să vă salvaţi — îmi explică uriaşul după ce bea şi a doua regală pe nerăsuflate. Sinuciderea singur v-aţi asigurat-o. Sîntem informaţi că boicotul va continua exact pînă în clipa cînd veţi da faliment . . .

Şi el începe să-mi expună toate acelea argumente care îmi erau perfect cunoscute, deoarece eu însumi le folosisem pentru a-l constrînge pe nenorocitul fondator al firmei „Chronos" să-mi vîndă fabrica. Şi afară de asta e evident că oamenii de la „Zodiac" au şi făcut

verificările necesare, întrucît directorul dispune de date ample cu privire la întreprinderea mea.

— Aveţi deci o singură ieşire: să vindeţi întreprinderea, cu şansa deosebită de a o vinde nu unor şantagişti, ci unor cumpărători onorabili, aş spune chiar generoşi, cum sîntem noi.

Tot timpul discuţiei am avut atitudinea firească a omului care a primit o lovitură mortală. Sînt atît de zdrobit încît uit să-mi consum al doilea pahar cu bere pe care uriaşul mi l-a turnat deşi, fie vorba între noi, setea nu-i un apanaj al lui Van Wermeskerken. Apoi, după ce directorul epuizează argumentele şantajului său, încep să-i explic cu o însufleţire aproape mişcătoare că pentru mine „Chronos" nu-i numai o sursă de profituri, ci însăşi raţiunea mea de a trăi, prima şi probabil ultima mea dragoste, că am o slăbiciune moştenită pentru ceasornice, şi aşa mai departe, introducînd în mărturia mea multe cuvinte furate din tiradele pe aceeaşi temă debitate cîndva de Claude Richard.

— Perfect — conchide directorul cînd termin de vorbit. Toate acestea fac tranzacţia şi mai avantajoasă pentru ambele părţi. Deoarece, dacă această tranzacţie se realizează, noi vom deschide o secţie de producţie şi comerţ cu ceasuri şi vom avea nevoie de un şef al secţiei.

— Dar directorul meu? Dar secretara mea? Toţi aceşti oameni aleşi cu grijă pentru a crea un organism de calitate, funcţional? Ce se va alege din ei?

— Noi n-avem nici un interes să distrugem acest organism! vociferează Van Wermeskerken. Dimpotrivă, de aci încolo îl vom lărgi pentru a crea o întreprindere puternică, capabilă să concureze pe celelalte. Oamenii dumneavoastră nu vor avea de suferit din schimbarea

aceasta. Şi nici dumneavoastră . . . în afară de faptul că multe griji vor fi luate de pe umerii dumneavoastră

Pentru a da o mai mare tărie spuselor sale, face un gest hotărît cu mîna şi din zbor apucă ultima sticlă plină cu bere.

Continui să mă zbucium în vîltoarea şovăielilor adînci, fără să exagerez însă. Apoi, cu titlu informativ, întreb de preţ. La întrebarea mea, uriaşul răspunde cu o altă întrebare:

— Cît i-aţi plătit predecesorului dumneavoastră?

— Vă voi spune, deşi acesta e un secret care ne priveşte numai pe mine şi pe Richard.

Şi spun cifra exactă.

De altfel nu era greu de presupus că oamenii de la „Zodiac" au aflat şi singuri această cifră, ceea ce am putut observa imediat din privirea satisfăcută a uriaşului.

— Perfect — aprobă el. Prin urmare aceeaşi sumă ar trebui să v-o oferim şi noi, pentru a nu vă păgubi.

— Dar dumneavoastră uitaţi că . . . — exclam plin de indignare.

Directorul îşi ridică din nou mîna grăsulie:

— Aveţi răbdare! Am spus că aşa ar trebui, nu că aşa va fi. Dumneavoastră aţi reuşit să cumpăraţi într-adevăr foarte ieftin întreprinderea „Chronos", şi noi vom manifesta o mai mare îndulgenţă faţă de dumneavoastră decît aceea pe care aţi manifestat-o dumneavoastră faţă de patronul precedent. Veţi primi un procent de cinci la sută asupra sumei totale.

— Ca să-mi daţi un motiv mai serios de reflectare — răspund eu — acordaţi-mi zece la sută.

Van Wermeskerken începe să rîdă pe îndelete. Un rîs ce aminteşte zgomotul caracteristic gargarei.

— Nu vă lăsaţi furat de iluzii, domnule Roland. Dumneavoastră sînteţi un om de afaceri. Cinci la sută, iată hotărîrea noastră definitivă. Şi permiteţi-mi să remarc că-i un procent acceptabil, dacă ţineţi cont de suma la care se va ridica beneficiul.

Eu, bineînţeles, insist pentru zece la sută, după aceea cobor la opt, dar rechinul cu mutră blajină nici nu se gîndeşte să cedeze.

— Cinci la sută — repetă el — pînă în momentul despărţirii. Şi nu întîrziaţi mult cu răspunsul. Noi ne decidem foarte rar la asemenea tranzacţii, dar, o dată decişi, nu ne place să tărăgănăm lucrurile.

Afară ploua. În acest oraş plouă des şi mai ales atunci cînd ieşi fără umbrelă. Direcţiunea generală a întreprinderii „Zodiac" se află pe o stradă liniştită, nu departe de centru. Strada este de fapt un splai pe lîngă care trece un canal cu apă liniştită, adîncă, a cărei suprafaţă întunecată în acel moment este tulburată de picăturile de ploaie. Parcă era un făcut, numai la apă trăgeam. Mai întîi Veneţia apoi Geneva, acum Amsterdam.

Mă înfăşor în impermiabil şi pornesc pe chei, cu gîndurile mele. Cinci sau opt la sută? Aceasta era ultima problemă care mă preocupă. Nimănui nu-i strică să aibă bani, dar eu nu sînt comerciant de profesie, ca să mă gîndesc numai la profituri. Mă neliniştea tocmai ceea ce ar fi trebuit să mă bucure: operaţiunea se desfăşoară prea uşor, extrem de uşor, tranzacţia poate fi încheiată oricînd aş dori. Achiziţionarea fabricii „Chronos" constituie sigur pentru „Zodiac" o afacere avantajoasă. Dar bunăvoinţa directorului de a mă primi şi pe mine ca zestre mă nedumereşte. Această bunăvoinţă ar fi fost firească la o firmă obişnuită, ce se gîndeşte numai la interesele sale comerciale, dar inexplicabilă în cazul că

irma reprezintă o centrală de spionaj camuflată. Reieşea că ipoteza mea „Zodiac" plus C. I. A. era destul de pripită. Poate că vreun conducător al firmei „Zodiac" face parte din C. I. A. În orice caz însă trebuie să accept. Altă cale n-am de ales.

O găsesc pe Edith în cafeneaua de la Rembrandt Plein, unde am lăsat-o. Pe masă, lîngă ceaşca goală de cafea se află cîteva reviste de cinema, probabil răsfoite pînă atunci, judecînd după expresia de plictiseală ce se citeşte pe faţa femeii. Ea mă priveşte iscoditor, cu intenţia de a afla, ceva, dar neajungînd la nici un rezultat, întreabă cu nerăbdare:

— Totul a mers bine?

— Depinde din ce punct de vedere priveşti — răspund în doi peri. Pentru mine n-a mers atît de bine, pentru tine însă va fi excelent.

Expresia ei de nerăbdare devine mai pronunţată.

— Informaţiile pe care le au şefii tăi se confirmă — spun aprinzînd ţigara. „Zodiac" e gata într-adevăr să înghită unele întreprinderi. Şi prima de pe listă e probabil „Chronos".

●

Două zile mai tîrziu, termen nici prea lung, nici exagerat de scurt, sînt din nou introdus în biroul uriaşului roşcovan — ca să-l anunţ că accept condiţiile.

— Perfect — aprobă mulţumit directorul. Întocmai cum am prevăzut. Încă de la început mi-aţi făcut impresia unui om inteligent şi de acţiune. Vom îndeplini formalităţile cît mai repede. Între timp n-ar fi rău să vă prezentaţi preşedintelui nostru, domnului Evans. I-am şi vorbit de dumneavoastră.

Secretara lui Van Wermeskerken mă conduce printr-un coridor lung, cu uşi multe, în care domneşte tăcerea, pînă ajungem într-o mică sală de primire. Acolo mă dă pe mîna altei secretare, care păzeşte intrarea sanctuarului sălăşluit de preşedinte. Ea mă invită să iau loc şi îmi oferă serviabil ziarele de dimineaţă. Am reuşit să examinez destul de amănunţit atît presa cît şi femeia drăguţă cu chipul atrăgător — cînd în cele din urmă telefonul sună şi secretara, după cîteva cuvinte rostite la receptor, îmi indică intrarea sanctuarului.

Prima privire fugară în cabinetul unde abia am intrat mă face să bănuiesc că şi preşedintele, în timp ce eu aşteptam afară, şi-a citit ziarele, împrăştiate în dezordine pe biroul lui. Domnul Evans consideră totuşi necesar să se ridice de pe scaun şi să mă întîmpine, întinzîndu-mi binevoitor şi molatic, mîna sa lungă.

Preşedinţii firmelor mari sînt ca regii Angliei — domnesc dar nu conduc. De aceea mă aşteptam să văd o fosilă, vlăstarul vreunei familii renumite, care în loc de bogăţie a moştenit doar numele, în măsură să-i asigure un post de paradă cu un salariu gras. Dar omul care mă întîmpină, deşi a trecut de cincizeci de ani, pare în floarea vîrstei. Slab şi deşirat, uşor adus din spate, Evans are ţinuta caracteristică oamenilor înalţi, care se mişcă de parcă le-ar fi în permanenţă teamă să nu se lovească cu capul de ceva.

— Vorbesc destul de prost franceza — îmi răspunde el la salut. Deşi o înţeleg.

— Eu sînt aproape în aceeaşi situaţie cu limba engleză — recunosc la rîndul meu.

Astfel că discutăm în două limbi. Nu-i prea greu, pentru că în fond discuţia noastră nici nu este o dis-

cuţie. Cu excepţia cîtorva replici scurte, convorbirea s-a redus la cele două monoloage: al meu — despre posibilităţile ce se deschid în faţa noii secţii proiectate, avîndu-se în vedere calităţile excepţionale ale ceasornicelor „Chronos", şi al lui — despre caracterul firmei „Zodiac", despre rotiţele fiecărui sector în parte, care formează împreună o maşină mare, despre avantajele acestei maşini care nu poate fi influenţată de crizele episodice dintr-un sector, etc. etc. Am impresia că repetă ceva învăţat pe dinafară tocmai pentru asemenea cazuri, dar nu m-am simţit jignit, întrucît nici monologul meu n-a fost mai original.

Evans vorbeşte monoton, fără să manifeste vreun interes deosebit faţă de reacţiile mele, vrînd să dea de înţeles că îndeplineşte un ritual plicticos şi inevitabil. Faţa lui frumoasă, plină de bărbăţie, cu o expresie voluntară puternică, aminteşte fizionomia unui renumit artist de cinema de la Hollywood care a făcut carieră datorită tocmai acestei înfăţişări. Numai că artistul are o privire caldă, care în momentele sublime poate sugera tandreţea, pe cînd ochii reci, cenuşii, ai lui Evans, au o expresie stranie, absentă, de-ai putea crede că, privindu-te, el se gîndeşte la altceva, sau mai degrabă de parcă dincolo de aceşti ochi omeneşti n-ar exista un om.

Îl observ pe interlocutorul meu fără o curiozitate vădită şi tot fără curiozitate vădită examinez interiorul cabinetului. Încăperea uriaşă pare mai degrabă muzeu maritim decît birou de afaceri. Modele de corăbii antice, puse sub globuri de sticlă, hărţi de navigaţie, o timonă originală, compasuri, şi barometre, fără să mai amintim zecile şi sutele de scoici de toate nea-

murile şi mărimile. În fund, două uşi. Una, uşor întredeschisă, permite să se vadă că în dosul ei nu există altceva decît un lavoar. Ferestrele cabinetului, strălucind de curăţenie, privesc spre copacii înalţi de pe chei.

— Aveţi vreo dorinţă deosebită? întreabă Evans după ce-şi termină monologul.

Cu alte cuvinte „n-ai de gînd să pleci?", dar eu hotărăsc să profit de ocazie:

— Aş dori să-mi reţin secretara de pînă acum.

— E chiar atît de frumoasă? ridică din sprîncene Evans.

Şi aceasta este unica manifestare de interes şi singura glumă pe care a făcut-o în tot timpul convorbirii, bineînţeles dacă poate fi considerată glumă această frază uzată.

— Depinde de gust. Ca secretară însă e excepţională şi m-am obişnuit cu ea...

— Bine, bine — aprobă Evans. Adresaţi-vă lui Worner în numele meu, spuneţi-i să procedeze la numirea ei. De fapt trebuie să treceţi pe la Worner şi pentru numirea dumneavoastră.

Se ridică, făcîndu-mă să înţeleg în cele din urmă că nu se poate sta pînă la infinit în biroul unui preşedinte.

Oamenii aceştia mă tot pasează de la unul la altul ca pe o minge de fotbal: Van Wermeskerken la Evans, Evans la Worner. „Treceţi pe la Worner", cît de nevinovat sună, ca şi cum ai spune „aprindeţi o ţigară". Dar lucrurile nu stau chiar aşa.

Directorul personalului, Adam Worner, este un om de vîrsta mea şi probabil tot atît de neîncrezător ca şi mine. Adversarul care ţi-i egal îl simţi îndată, deoa-

rece observi imediat trăsăturile comune în gîndire şi acţiune. Worner poartă un costum impecabil, discret, de culoare gri. Faţa îi este pămîntie, lipsită de expresie, fără semne particulare. Acelaşi lucru s-ar putea spune şi despre ochi, această oglindă a sufletului, dacă n-ar exista extrema lor mobilitate şi suspiciunea atît de bine camuflată.

El mă invită să mă aşez lîngă birou şi scoate din sertar nişte formulare, pe care nici nu le priveşte. Camera lui e mică, aş spune chiar mizerabilă în comparaţie cu cabinetele impozante ale directorului şi preşedintelui.

— Vorbesc destul de prost franţuzeşte — mă previne Worner.

— În cazul acesta, dacă sînteţi dispus să ascultaţi o engleză slabă. . .

— Nu veţi jigni sentimentul meu naţional — răspunde şeful personalului. Eu sînt american.

Americanii, pentru că veni vorba, îşi închipuie că dacă au stîlcit limba engleză au creat o limbă cu totul nouă.

— Sînteţi din Lausanne, nu-i aşa?

Dau din cap afirmativ.

— De naţionalitate elveţiană?

Confirm din nou.

— De altfel. . . vrea să lase impresia că priveşte spre documentele din faţa lui. Mama dumneavoastră, pare-mi-se, a fost bulgăroaică.

— Armeancă — îl corijez.

— Din Bulgaria?

— Da, din Plovdiv. Dar a părăsit această ţară cînd era tînără.

— Înţeleg. Şi nu s-a mai întors?

— O singură dată, după cîte știu.

— Dar dumneavoastră cînd ați fost ultima oară în Bulgaria?

— N-am fost niciodată în mod special. Am trecut o singură dată, în drum spre Turcia.

— Mai precis cînd?

Și începu vîrtejul. Un vîrtej de întrebări, răspunsuri, întrebări la întrebări, devieri cînd spre stînga, cînd spre dreapta, replici întîmplătoare, așă ca să ne aflăm în vorbă, și întorsături brusce, întocmai așa cum aș fi condus și eu interogatoriul dacă aș fi fost în locul lui Worner, iar el în locul meu. Deși este un interogatoriu tipic, energic și complet, omul de la birou nu face nici un efort deosebit pentru a-i da o formă cît de cît politicoasă. Este un interogatoriu și o verificare vitală pentru mine, verificarea noii mele identități în cele mai mici amănunte. Această verificare, o dată cu încordarea, îmi dă și o anumită doză de satisfacție lăuntrică, pentru că oamenii noștri au pus totul la punct și toate întrebările cu care Worner crede că mă-nfundă sînt dinainte prevăzute, așa încît ascultînd aceste întrebări mi se pare că aud vocea colonelului acolo, departe, la mii de kilometri de-aici, în cabinetul generalului, și în clipele acelea mă bucur că există astfel de oameni meticuloși, cum e colonelul, care nu-și găsesc locul pînă nu supun la probă chiar și cel mai microscopic detaliu.

Asemănarea dintre mine și Adam Worner, de care de la început mi am dat seama, îmi ușurează într-o oarecare măsură situația, în sensul că tactica lui nu mă poate surprinde, și chiar cele mai neașteptate întrebări ale lui vin atunci cînt sînt convins că vor urma. Situația mea este totuși critică. Abilitatea și pute-

rea de pătrundere a omului de dincolo de birou îmi dau siguranţa că nu voi fi cruţat de nici o întrebare periculoasă posibilă. În acele clipe binecuvîntez slaba cunoaştere a limbii engleze. Posedarea insuficientă a unei limbi îţi dă posibilitatea să întîrzii cu răspunsul, să taci şi să întrerupi frazele căutînd, chipurile, cuvîntul potrivit.

Interogatoriul e un joc. Şi ca la orice joc, şi aici există riscul ca trucul folosit să nu reuşească. Răspunsurile mele, chiar invulnerabile, pot totuşi să sune astfel încît omul din faţă mea să tragă concluzia: „Tu nu eşti tu, prietene, nu eşti cine vrei să pari a fi. Aşa că debitează-ţi minciunile altora". Iată de ce jocul trebuie dus pe două fronturi: puterea de convingere a faptelor şi puterea de convingere psihologică. Trebuie, cu alte cuvinte, să nu ieşi nici o clipă din pielea celui pe care îl întruchipezi, să pari inofensiv şi sincer cum nu eşti, dar cum ar trebui să pari. În anumite momente trebuie să evi i o întîrziere inutilă, în altele să te pripeşti dinadins. Există întrebări la care trebuie să răspunzi imediat, la altele trebuie să stai şi să te gîndeşti pînă să dai răspunsul pregătit cu mult înainte. Şi toate aceste în mod spontan, natural, însoţite de garnitura respectivă de priviri şi gesturi. Întocmai ca pe scenă, numai că puţin mai altfel. Deoarece nu cred să existe vreun artist care, jucînd într-o piesă, să ştie că fiecare gest în plus sau fals, îl poate costa viaţa.

— Interesul dumneavoastră faţă de trecutul meu începe să mă neliniştească, remarc zîmbind la un moment dat. Sper că nu v-a servit vreo calomnie vreunul din concurenţii mei.

— O, fiţi pe pace — zîmbeşte la rîndul său Worner. Nu sîntem copii să luăm în seamă calomniile.

Întrebările pe care vi le pun intră în uzanța angajării. Noi aici, la „Zodiac", sîntem ca o familie mare. Ținem la oamenii noștri, avem grijă de ei și de aceea considerăm că trebuie să știm tot ce-i legat de ei.

El îmi aruncă o privire fugară, indiferentă, din cele capabile să intimideze, căci te iau prin surprindere, și întreabă:

— Cînd ați lichidat magazinul de la Laussanne?

— În mai, anul trecut. Imediat după moartea tatălui meu.

— De ce?

— Știți, e o problemă destul de complicată. Tatăl meu era un om lipsit de curaj în ce privesc afacerile. Muncea cît să nu stea degeaba, abia menținîndu-și întreprinderea. Pur și simplu nu vedeam ce rost ar mai fi avut s-o păstrez. . .

— Dar moartea tatălui dumneavoastră tocmai că era un prilej fericit — scuzați-mi expresia — să lărgiți activitatea.

— Mă îndoiesc. Eu cel puțin sînt de altă părere. Știți, magazinele sînt ca oamenii. O dată ce și-au creat o reputație proastă, cu greu o poți schimba. Firma noastră, chiar și după cîteva decenii, trecea drept un mic magazin de cartier, unde se puteau tîrgui mărfuri mediocre. . .

— Poate că aveți dreptate — cedează Worner. Deci ați tras obloanele în luna mai anul trecut.

— Da.

— Și ați achiziționat întreprinderea „Chronos" la începutul lunii iulie anul acesta.

Încuviințez pîndind cu încordare continuarea.

— Și cu ce v-ați ocupat între timp?

Da, aceasta-i întrebarea pe care o aștept de mult.

Magazinele sînt ca oamenii dar şi falsele identităţi, ipostazele existenţei noastre, sînt la fel. Nici cea mai bine pregătită biografie nu poate fi desăvîrşită ca atotputernicul. Şi biografia cea mai desăvîrşită îşi are punctele ei slabe.

— Am călătorit.

— Mai precis. Unde?

Sînt întrebări la care foarte natural poţi să răspunzi cu un „nu-mi amintesc". Din păcate, la o astfel de întrebare nu se poate da un asemenea răspuns.

— Aproape tot timpul l-am petrecut în India: Bombay, Haiderabad, Madras, Calcuta. . .

— India? De ce atît de departe?

— Tocmai pentru că e departe. V-am spus, cu tot sentimentul filial ce-l datorez, că tatăl meu era un negustor mediocru. Va trebui să adaug că era şi un tată tiran. Nu accepta nici concepţiile mele negustoreşti, nici dorinţele mele personale. La toate rugăminţele mele de a călători — căci visul meu de totdeauna a fost să călătoresc — răspundea mereu cu aceeaşi frază: „Marfa călătoreşte. Oamenii stau la locul lor".

Tac pentru o clipă, ca şi cum aş fi auzit din nou vocea răposatului meu tată. Apoi adarg cu indulgenţă:

— Ce vreţi, om de şcoală veche. Îmi pare rău că a murit, dar cînd am rămas singur m-am simţit ca un elev la început de vacanţă.

— Şi aţi plecat în India. . . Înţeleg. Aţi amintit cîteva oraşe pe unde aţi fost. Vreţi să-mi vorbiţi ceva mai amănunţit despre hoteluri şi celelalte? . . .

Încep să enumăr localităţile, hoteluri şi restaurante remarcabile pe care le-am văzut doar pe fotografii, dar ale căror date specifice le-am învăţat pe dinafară.

Adam Worner mă ascultă tot timpul atent, fără să

ia notițe, deși are stiloul în mînă și formularele în față. Notițele le ia probabil magnetofonul.

A trecut de ora unu cînd directorul personalului se hotărăște în cele din urmă să-mi dea un repaus. Spun repaus, deoarece datele cu siguranță vor fi verificate și după verificare va urma o nouă porție de întrebări. În cazuri dintre-acestea așa se procedează: verificări prealabile, apoi un interogatoriu complet, pe urmă noi verificări asupra punctelor nevralgice și, în sfîrșit un interogatoriu suplimentar, după care, dacă nu te-au înfundat, te lasă în pace.

— Sper că nu v-am plictisit prea mult.

După trei ore de interogare, fraza sună de-a dreptul insolent. Eu însă zîmbesc obosit:

— Nu exagerat, dar suficient.

— Cît despre secretara dumneavoastră, problema va fi imediat rezolvată. Spuneți-i să treacă pe la mine.

Puțin mai tîrziu mă aflu cu secretara mea într-un restaurant confortabil, la Damrak. Sînt atît de istovit încît abia după al treilea pahar cu bere simt că mi s-a restabilit circulația sîngelui.

— Pînă cînd ai de gînd să tot torni în tine și să taci? întreabă curioasă Edith.

— Gata. Tocmai mă pregăteam să-ți comunic prima noutate: figurezi în statul de plată al firmei „Zodiac".

— Ești un om minunat! . . .

— A doua noutate — o întrerup — de asemenea demnă de atenția domniei tale: rămîi secretara mea personală. Așa că de-acum înainte te rog să ai o atitudine mai respectuoasă față de mine.

— Sclava dumitale!

— Chiar sclavă nu: Important este doar să nu faci nimic de capul tău. Să nu întreprinzi nimic în afara

obligațiunilor legate de serviciu. Am senzația că acești oameni sînt exagerat de suspicioși și lipsă de magnetofoane, orice-ai spune, nu duc.

— Începi să mă sperii.

— Nu asta mi-a fost intenția. Vreau pur și simplu să-ți reamintesc unica dar importanta clauză a înțelegerii noastre. . .

Întrerup fraza, deoarece chelnerul se apropie să ne servească masa: biftec cu cartofi prăjiți și salată verde. Un meniu modest și serios, potrivit zilei de lucru. Comand încă două sticle de bere, pentru o circulație și mai bună a sîngelui și, după ce se îndepărtează, îmi continui ideea:

— ... Deoarece pentru tine, dragă Edith, serviciul la "Zodiac" e poate numai un episod din viața ta, pentru mine însă e o chestiune legată de profesie...

— Bine — mă întrerupe ea, înfigînd furculița în biftecul suculent. Ai putea să-ți economisești cuvintele. Știu ce vrei să spui.

— Mă îndoiesc. Vreau să spun că în legătură cu numirea ta, trebuie să treci pe la directorul personalului, domnul Adam Worner.

— Voi trece.

— Ai în vedere că, deși se numește Adam, nu pune de loc întrebările în stilul primului om.

Încetînd să mănînce, ea mă privește.

— Aș putea spune chiar că pune întrebările cu o abilitate neobișnuită. Și că e mult mai curios decît se poate suporta. Așa că dacă îi vei răspunde cum mi-ai răspuns mie la început, nu cred să ai succes.

— Îți mulțumesc că m-ai prevenit, dar sînt pregătită.

— Şi dacă vine vorba despre prima ta încercare de a intra la „Zodiac"? Worner nu va scăpa din vedere faptul că, după ce n-ai reuşit să intri secretară în filiala de la Geneva, acum apari ca secretara mea în Direcţia generală.

— N-are de unde şti de prima mea încercare. N-am lăsat nici un fel de documente şi nici cerere n-am depus,

— Dar ţi-ai lăsat numele.

— Nici numele. Cînd ne-am prezentat, în prima zi, eram mai multe şi directorul adjunct ne primea în grabă, cît să ne poată studia pe fiecare. Tipul acela era un mare afemeiat.

— Atunci cum de nu te-a ales pe tine?

— Nu toţi au în domeniul acesta gusturile tale sănătoase şi puţin cam neobişnuite, Maurice. De fapt aproape mă alesese şi mi-a dat chiar speranţe, dar după mine a intrat o altă candidată şi, de cum am văzut-o, am presimţit că mă va înlocui.

— Frumoasă deci ca o zeiţă!

— Da de unde! Era o fetişcană slabă, cu picioare lungi cu gene mari, artificiale şi cu buze bine conturate dar fără culoare, aşa cum sînt îndeobşte manechinele. Probabil genul lui.

— Îl priveşte — spun eu. „Dar „Fischer & Co"?"

— Ce vrei să spui?

— Dacă „Fischer & Co" au interese deosebite faţă de „Zodiac" nu se poate ca Worner să nu fie la curent. Şi indată ce vei spune unde ai lucrat. . .

— Înţeleg — mă întrerupe ea.

Apoi, după ce se gîndeşte puţin, îmi spune, privindumă nehotărîtă:

— Maurice, nu voiam să-ţi încredinţez şi acest ul-

tim secret, dar o voi face deoarece e necesar, şi-apoi am încredere în tine. „Fischer & Co“ este numai o verigă intermediară. Firma care se interesează de proiectele lui „Zodiac“ e cu totul alta.

Şi din nou se ocupă de biftecul început, deoarece chelnerul se apropie de masă cu sticlele de bere comandate.

●

Edith se întoarce la hotel abia spre seară şi faţa ei pare destul de obosită. Deschide gura să spună ceva, dar eu i-o iau înainte:

— Mergem la masă? Simt că mor de foame. . .

Secretara înţelege la ce mă refer, de-aceea dă din cap şi intră la ea în cameră să-şi aranjeze ţinuta.

— Crezi că în hotel discuţiile noastre sînt interceptate — întreabă femeia după ce ieşim, în timp ce ne îndreptăm spre Kalverstrat.

— Sînt sigur. Îţi pot spune chiar cine se ocupă de treaba asta.

— Bătrînul care s-a instalat alaltăieri în camera de alături — îşi aminteşte Edith.

— Exact. Văd că nu-ţi scapă nimic.

— N-avea cum să-mi scape: e prea străveziu ca agent. Dar ascultă, Maurice: nu ţi se pare prea exagerat ca discuţiile noastre să fie interceptate şi la hotel?

— Ce importanţă are?

— Cum „ce importanţă are“? Intrăm în serviciu la o firmă comercială sau într-un centru de cercetări atomice?

— Mai ştii? răspund eu gînditor, dîndu-mi aerul că reflectez asupra întrebării. În orice caz, olandezii sînt

renumiți în lumea întreagă prin suspiciunea lor. Și-apoi știi, aceste firme comerciale, chiar și cele mai oneste fac cîteodată comerț cu lucruri nu atît de oneste ca, de exemplu, cu armament.

— Trebuie să existe ceva de genul acesta. Altfel nu se poate explica.

— Cum s-a desfășurat vizita la Worner?

— A fost îngrozitor! suspină ea. Singurul lucru de care a uitat să mă întrebe a fost marca sutienului pe care-l port.

— Și? . . .

— Cred că m-am descurcat — răspunde modest femeia.

— Ai să vezi dacă te-ai descurcat abia la cel de-al doilea interogatoriu.

Ea mă privește speriată:

— Al doilea?! Ce vrei să spui? . . .

În ce mă privește, al doilea interogatoriu a avut loc abia după zece zile și a fost mult mai ușor decît primul. Verificarea se dovedise deci favorabilă. Printr-o coincidență, documentele privind vînzarea — care pînă în acel moment, cine știe din ce motive, întîrziau să apară — sînt prompt semnate după cea de-a doua vizită la Worner și tranzacția se încheie o dată cu numirea mea oficială.

Astfel am ajuns membru al acestei mari familii, denumită „Zodiac". Dispun de un cabinet independent, confortabil, luminos, în care miroase a curățenie, adică, mai bine zis, a ceară de parchet. Personalul meu mai puțin numeros, este de calitate. Mai concret, el se limitează la domnișoara Edith Richter, care s-a instalat la un birou mic chiar sub nasul meu și care, picior peste picior nu pierde ocazia să-mi arate finețea ciorapilor.

— Nu mă distrage de la lucru cu asemenea priveliști — mormăi de cîteva ori, cînd privirea-mi rătăcită nimerește tocmai unde nu trebuie.

— Ce să fac dacă fusta mi-e scurtă și strîmtă? Nu pot să stau tot timpul ca la școală!

— Dar poți să-ți cumperi alta, largă și mai lungă — obiectez eu. Am să-ți fac cadou o fustă plisată ecosez, în carouri albastre și verzi. Sînt foarte moderne.

— Nu-mi plac fustele plisate. Mă fac grasă.

— Atunci am să-ți cumpăr un halat de birou. Dacă continui așa, neapărat am să-ți cumpăr.

În clipele libere discuțiile noastre decurg numai în acest ton, deoarece ne-am înțeles să nu vorbim despre lucruri serioase nici aici, nici la hotel. Deși abia am început serviciul, nu prea dispunem de timp liber. Zilnic trebuiesc scrise scrisori către clienții viitori, cu oferte detailate și special redactate pentru fiecare caz în parte. Trebuiesc luate și unele măsuri în domeniul reclamei, privind popularizarea noii mărci de ceasornice. De multe ori sînt nevoit să discut la telefon cu Claude Richard în legătură cu unele amănunte privind lărgirea întreprinderii și mărirea capacității ei. Spre norocul meu, sau mai exact spre norocul firmei „Zodiac", Richard — datorită înclinărilor sale fanteziste — prevăzuse încă de la început o asemenea posibilitate astfel că lărgirea întreprinderii s-a putut realiza ușor și rapid, deși nu gratuit. De altfel contopirea lui „Chronos" cu firma „Zodiac", e momentul s-o spun, i-a dat lui Richard un nou avînt. Abia acum mi-am dat seama că el văzuse în mine un gropar sigur al fabricii, dar se abținuse să mi-o spună. Așa că întorsătura neașteptat de favorabilă l-a bucurat și i-a dat mai mult con-

vingerea că în curînd va triumfa asupra rechinilor, deşi personal nu avea aproape nimic de profitat. În entuziasmul său aproape pueril, nici nu-şi dădea seama sărmanul că în fond intrase în slujba unuia dintre cei mai mari rechini.

Intrarea mea în marea familie a „Zodiac"-ului nu aminteşte cu nimic o sărbătoare familială. Cabinetul meu este aproape izolat, la celălalt capăt al coridorului ce duce spre sanctuarul preşedintelui. Nimeni nu trece pe la mine şi nici eu n-am vreun prilej să vizitez pe cineva, deoarece pentru informaţiile de serviciu dispun de telefon. Oamenii cărora le-am fost prezentat drept şef al noii secţii şi care cîteodată mă întîlnesc pe coridor schimbă cu mine doar replici de curtoazie. În genere stilul lui „Zodiac", după cîte am putut constata, este stilul tăcut al afacerilor: fiecare să-şi vadă de treabă. Atitudinea rece este o trăsătură caracteristică instituţiei ca şi mirosul de ceară de parchet ce stăruie în camere. Unii funcţionari, ce-i drept, se abat în timpul orelor de prînz la cafeneaua din colţ, să bea cîte o cafea sau cîte un pahar de bere şi să mai stea de vorbă, discutînd între ei lucruri fără importanţă, dar şi acolo, atenţia lor faţă de mine se limitează numai la un salut respectuos.

În loc să leg cunoştinţe pripite, adopt la rîndul meu stilul întreprinderii: bună ziua — şi fiecare să-şi vadă de drum. De altfel Rudolf Bauer care, după cum am spus, nu este om prost, m-a avertizat la ultima noastră întrevedere:

— Nici o grabă şi maximum de prudenţă. Mediul acolo este rigid şi de nepătruns, altfel n-ar fi fost necesar să vă trimitem pentru sondaj. Lasă-i pe oameni să se obişnuiască cu dumneata, să înceapă să te simtă

ca pe-al lor. Pînă atunci privește numai și ascultă, fără să te faci remarcat.

— Totuși, mi-ar trebui cîteva informații minimale ca să știu de unde să încep și încotro să-mi îndrept atenția ...

— Nu dispunem de alte informații decît cele despre care v-am vorbit: relații strînse, dar foarte suspecte, cu răsăritul, și un zel suspect pentru lărgirea lor, care nu corespunde intereselor comerciale. Atît. Dar alte informații nici nu vă sînt necesare. Trebuie să înțelegeți că nu vă trimitem — cel puțin deocamdată — să **acționați**, ci pur și simplu să **asistați** ca observator.

După aceste cuvinte, el mi-a explicat modul de a stabili legătura în caz de nevoie. Un mod nu prea original, în schimb de cea mai mare precauție.

În genere întreaga noastră discuție de atunci a fost o lecție cu privire la prudență și nu aveam nici o intenție să uit această lecție, cu atît mai mult cu cît, în chip straniu, ea coincidea cu îndrumarea unică ce-mi fusese dată de centrul nostru.

În direcția generală a întreprinderii „Zodiac" lucrează cîteva zeci de funcționari, și printre aceștia ar fi fost cu neputință totuși să nu găsesc cel puțin o persoană comunicativă. Dar nu fac nici un efort deosebit pentru a o descoperi, încredințat fiind că, dacă această persoană este într-adevăr comunicativă, ea va veni și singură. Așa s-a și întîmplat. Iar persoana comunicativă s-a dovedit a fi șeful serviciului reclame, Konrad Raimann.

Edith a intrat atît de repede în temă încît nici nu mai este nevoie să-i dictez scrisorile. Ajunge să-i dau cîteva indicații din fugă pentru a le întocmi singură, mult mai bine ca mine.

Ultima scrisoare de afaceri dictată de mine a fost, dacă nu mă înşeală memoria, o scrisoare către o firmă de import bulgară. În această scrisoare, cu ajutorul unor formule codificate, am comunicat ce aveam de comunicat, sau cel puţin ce era mai important. Restul — cînd se va stabili legătura, la momentul oportun. Acum nu mai am altceva de făcut decît să semnez corespondenţa, şi asta îmi dă posibilitatea să mă ocup mai sistematic de problemele reclamei. Dar cînd îi împărtăşesc lui Van Wermeskerken unele proiecte ale mele, el îmi răspunde:

— Nu vă bateţi capul cu asemenea probleme. Vorbiţi cu Raimann, el este un adevărat as al reclamei.

Am făcut cunoştinţă cu Raimann. Totuşi, cînd mă abat pe la el, nu neglijez să-i spun că vin în numele directorului comercial, ca să nu-şi închipuie că prea insist. Om de vîrstă mijlocie, cu o înfăţişare firavă şi cu faţa palidă, pistruiată, cu expresia lui îngîndurată şi cu ochelarii cu ramă de aur, Raimann are un aer de profesor distrat. El mă primeşte amabil, îmi ascultă cu răbdare proiectele, apoi îmi spune că ideile mele sînt foarte interesante, dar că problema este destul de complicată, aşa că mă sfătuieşte să mai reflectez şi-mi făgăduieşte că-mi va sugera şi el unele idei, cu primul prilej ce i se va ivi. Toate acestea în cîteva cuvinte sună cam aşa: „Tu, drăguţule, nu te pricepi la treburile acestea, dar ai noroc să dispui de bunăvoinţa mea". Ceea ce nu mă împiedică să răspund la cuvintele lui pline de amabilitate cu aceeaşi amabilitate, deorece a fi fals nu-i cine ştie ce artă.

După toate acestea rămîn plăcut surprins cînd, chiar a doua zi, Raimann mă invită la o discuţie amicală nu în cabinetul lui ci, cu prilejul mesei de prînz, într-un

restaurant de pe strada Rembrandt. Pistruiatul analizează îndelung lista, consultîndu-se cînd cu chelnerul serviabil, îmbrăcat în smoching albastru, cînd cu mine. Aştept cu nerăbdare sfîrşitul ceremoniei, privind distrat piaţa pustie cu trotuarele ude de ploaie, frunzişul întunecat al copacilor, răvăşit în hîrjoana vîntului, şi monumentul lui Rembrandt strălucind în ploaie.

În timpul mesei Raimann, cum se cuvine unui om bine crescut, vorbeşte numai despre lucruri generale; mă întreabă dacă mi-am găsit locuinţă confortabilă, dacă nu mă simt prea singur aici şi altele de felul acesta. Abia după ce ne sînt servite felurile de bucate complicate, a căror denumire nu mi le mai amintesc, la cafea, pistruiatul atinge problema care constituie obiectul întîlnirii noastre.

— Am reflectat mult asupra proiectelor pe care ni le-aţi expus. Vă apreciez ambiţia nobilă de a face ca ceasornicele dumneavoastră să cîştige un renume mondial. O ambiţie de două ori nobilă dacă ţinem seama de faptul că aceste ceasornice nu mai sînt ale **dumneavoastră,** în sensul direct al cuvîntului. Totuşi ... îmi permiteţi să fiu sincer? ...

Aici interlocutorul meu se opreşte o clipă şi mă priveşte peste ochelari în aşteptarea răspunsului, aşa că sînt nevoit să aprob, arătînd că, firește, poate fi sincer.

— Planul dumneavoastră, pe lîngă faptul că este irealizabil, nu vine la timpul oportun şi, ceea ce este mai important, nu-i eficace.

Raimann mă priveşte din nou peste ochelari ca să citească pe faţa mea expresia la care se aştepta — o expresie de protest sau dezamăgire. Dar cum nu surprinde aşa ceva continuă:

— Iertaţi-mă dacă am fost sincer pînă la brutalitate. Francheţea însă mă caracterizează şi cu toate că mi-a creat destule neplăceri, n-am de gînd să mă schimb. De altfel cred că-i mai cinstit să spui direct ce ai de spus decît să-ţi minţi interlocutorul în ochi sub pretext că vrei să dai dovadă de bună creştere.

— Aveţi perfectă dreptate — încuviinţez eu, întrucît privirea pistruiatului pentru a treia oară sare peste ramele de aur ale ochelarilor. În fond în cazul nostru nu văd nici un motiv de a nu fi sinceri. Doar nu-i vorba nici de buzunarul meu, nici de-al dumneavoastră.

— Întocmai. Defectul principal al proiectului dumneavoastră provine dintr-o concepţie cam învechită asupra reclamei. În zilele noastre reclama, dragă domnule Roland, e pe cale de a fi distrusă de reclama însăşi. Ca să poată cuprinde toate anunţurile date, ziarele au început să apară în loc de opt în şaisprezece, ba chiar şi în treizeci şi două de pagini. Dar pentru a citi un ziar de treizeci şi două de pagini, oamenii n-au la dispoziţie mai mult timp decît aveau înainte, cînd ziarul apărea în opt pagini. Deci cu cît creşte numărul paginilor, cu atît mai mult se măreşte volumul materialului necitit. De aceea veţi întîlni tot mai des pagini în care cu litere mari se conturează o singură frază: „O sută de ani de progres — rezultat: complexul OPTIM", sau ceva asemănător. Aşa se prezintă astăzi situaţia. Şi în această situaţie, cred că vă daţi seama, expunerile dumneavoastră detailate cu privire la avantajele folosirii ceasornicelor „Chronos", cu toată argumentarea solidă, vor rămîne un simplu text inutil.

— Dar permiteţi-mi! Dacă reclamele nu sînt citite, asta e şi datorită faptului că de la o poştă miros a

reclamă. Iar eu propun ca informaţiile mele să fie tipărite sub formă de comunicări despre o noutate tehnică.

— Nici o redacţie nu va cădea de acord să le publice sub forma de comunicări. Acest gen de informaţii poartă totdeauna dedesubt specificaţia „reclamă".

— În acest caz ne-am putea gîndi la o sintetizare a esenţialului pînă la patru-cinci fraze — cedez eu.

— Pînă la o frază! mă corectează Raimann. Şi aceea scurtă.

— Dar într-o frază nu se poate spune nimic. Toate reclamele dumneavoastră compuse dintr-o frază sună cam aşa: „Ca să nu fiţi dezamăgiţi, alegeţi TRIUMF!" sau „De MINERVA să nu vorbim, vorbeşte ea singură!" Aceste perle sînt atît de lipsite de conţinut, încît dacă n-ar fi însoţite de desene, nici nu s-ar şti ce sînt reclame pentru frigidere sau pentru apă de colonie.

Cu un zîmbet uşor, Raimann ascultă monologul. Apoi remarcă:

— Îmi face o deosebită plăcere că totuşi aţi făcut o incursiune în modesta noastră activitate, deşi aprecierea este extrem de severă. În discuţia noastră, după cum singur vă daţi seama, se contrazic cele două concepţii cu privire la reclamă, vechi ca şi reclama însăşi. Ce părere aveţi, luăm cîte un coniac?

Aprob maşinal, surprins că, fără să ştiu, am devenit reprezentantul unei şcoli de principii în domeniul reclamei. Cu o atenţie plină de evlavie, chelnerul ascultă comanda dată de Raimann şi după cîteva clipe ne serveşte două păhărele cu coniac, atît de minuscule încît, dacă ar fi fost după mine, nici n-ar fi meritat să se deranjeze cineva pentru ele. Era atît de evident dispre-

ţul meu faţă de această fineţe exagerată, încît pistruiatul, cu zîmbetul său caracteristic, se adresează chelnerului:

— Perfect ... Dar n-aţi putea face un efort să ne aduceţi o sticlă?

Chelnerul acceptă noua dorinţă cu atît entuziasm, de parcă numai asta ar fi aşteptat, deşi clienţii în jurul nostru se răriseră de tot. După ce sticla de coniac „Enesey" desfundată, împrăştie licărirea aurului vechi asupra mesei şi degetarele sînt înlocuite cu două pahare acceptabile, Raimann revine din nou la temă:

— Reclama cu conţinut bogat pe care dumneavoastră o susţineţi mai are încă destui adepţi, dar asta n-o împiedică să fie învechită. Nimeni nu citeşte azi reclamele ca să cunoască prioritatea unor mărfuri faţă de altele. De ce? Fiindcă oricine ştie că sarcina reclamei constă tocmai în a scoate în evidenţă asemenea proprietăţi, imaginare sau exagerate, şi de aceea nimeni nu le dă crezare. Iar invers: o frază de efect totdeauna face impresie, tocmai pentru că este de efect. O asemenea frază ţi se întipăreşte în memorie ...

Discuţia continuă în acelaşi spirit, eu susţinînd, după puterile mele, tezele şcolii opuse, pînă cînd nivelul lichidului de culoare aurie din sticlă scade treptat şi inevitabil spre fund. Tema părea să se epuizeze o dată cu coniacul, cînd deodată Raimann împinge discuţia pe un alt plan:

— Principalul, dragul meu Roland, nu-i la ce fel de reclamă ne vom opri. Principalul este că, cel puţin deocamdată, ceasornicelor „Chronos" nu trebuie să li se facă reclamă!

— Concluzia mă surprinde, maestre dragă — răspund eu, prefăcîndu-mă uşor ameţit de băutură.

— Totuşi asta-i realitatea! spune Raimann cu convingere şi cu o anumită însufleţire, datorită alcoolului. Tactica reclamei, dragă prietene, oricare ar fi ea, totdeauna este rezultatul unei strategii comerciale. Iar o justă strategie, după părerea mea cel puţin, pentru moment exclude orice zarvă propagandistică în jurul ceasornicelor „Chronos".

Întinde mîna spre sticlă, pentru a-mi servi un pahar de consolare pentru hapul amar înghiţit, dar în sticlă mai sînt doar cîteva picături, care nici nu merită să fie turnate.

— Ce-aţi spune dacă am schimba puţin decorul? propune pistruiatul. Aici e cam monoton.

— Propunerea mă tentează ... deşi aveam o mică obligaţie particulară ...

— Vreo femeie?

— Am promis secretarei ... că o duc la cinema ... Ştiţi, se simte încă străină în oraşul acesta ...

— La cinema? Detest localurile unde nu se serveşte nimic.

— Se servesc iluzii.

— Ah, iluzii? Iluzii produc şi eu. De aceea ştiu perfect cîte parale fac. Ascultaţi, ce — aţi zice să invităm secretara într-un loc mai vesel? În felul acesta vă ţineţi promisiunea ...

— Minunată idee! accept eu. Dar cu o condiţie, pe drum să-mi explicaţi concepţia dumneavoastră despre strategie.

Raimann achită nota, adăugînd un bacşiş care luminează faţa serviiă a chelnerului. Pornim spre centru, dar din nou se înteţeşte ploaia, şi cum nu se poate duce vreo discuţie seriosă pe-o asemenea ploaie, sîn-

tem nevoiţi să intrăm într-o cafenea şi s-o luăm din nou cu coniacul franţuzesc.

— Cine vă sînt concurenţii? Numai întreprinderi mari şi solide — îmi explică Raimann, după ce primim cîte o porţie dublă din băutura licăritoare. Bineînţeles, pe „Zodiac" nu-l pot face praf şi pulbere, cum te-ar fi putut face pe dumneata. Dar n-avem nici un motiv să-i întărîtăm fără rost. Deocamdată să-i lăsăm să se obişnuiască cu ideia că „Chronos" există şi că va exista independent de voinţa lor.

— Dar unde plasăm producţia? Şi-n cazul ăsta la ce dracu mai lărgim de-acum încolo întreprinderea?

— Pieţe de desfacere se găsesc oricînd dragul meu. Important este să ştii ce produs la ce piaţă merge şi s-o dirijezi exact acolo, iar nu în altă parte. Şi bineînţeles să dispui de mijloacele necesare pentru a o impune.

Pistruiatul a cam pălit din pricina alcoolului, atît cît poate păli un om cu faţa gălbejită ca a lui, iar vocea îi este ceva mai ridicată. Altfel argumentează logic, după cum logic gîndesc şi eu ceea ce nu găsesc necesar să exprim.

— Marfa dumitale nu are un renume, dar e solidă şi ieftină. Prin urmare o vom plasa acolo unde, mai mult decît de marcă, se ţine cont de calitate. Înainte de toate, dincolo de „cortina de fier".

Problema este serioasă şi dezbaterea ei înghite destul coniac, astfel încît, atunci cînd pînă la urmă hotărîm să ne continuăm drumul, ne spunem pe nume şi păşim ca pe arcuri.

În camera ei de la hotel, Edith ne primeşte întunecată la faţă iar mie, îndeosebi, îmi aruncă o astfel de privire încît altcineva mai sensibil, de-ar fi fost în lo-

cul meu, ar fi intrat în pămînt de ruşine. Într-adevăr, i-am făgăduit să ies cu ea în după-amiaza aceea, iar după-amiaza, în ciuda elasticităţii acestei noţiuni, la lumina felinarelor de mult aprinse se vedea bine că a trecut ...

Totuşi, cu un tact pe care nu i l-am bănuit, Edith decide să nu ne strice seara cu mofturi şi se alătură repede bunei noastre dispoziţii. Se arată măgulită de complimentele banale adresate ei de Raimann, dar rămîne puţin surprinsă cînd aude că pistruiatul îmi spune „Maurice".

— Cum de nu v-aţi găsit încă o locuinţă confortabilă? se miră Raimann, examinînd dispreţuitor camera de hotel, de fapt modern mobilată şi destul de plăcută.

— Ca să găseşti o locuinţă bună trebuie să ai cunoştinţe — remarcă Edith, în timp ce-şi aranjează părul în faţa oglinzii.

— Dar „Zodiac" este o mină inepuizabilă de cunoştinţe! exclamă cordial pistruiatul.

— Aşa? răspunde secretara mea. Eu credeam că „Zodiac" este un frigider ceva mai rece decît cele obişnuite.

— Frigider? Ha-ha-ha, nu-i rău spus. Dar nu-i chiar aşa. Există şi excepţii.

— Da — intervin eu — excepţii există. Konrad e un băiat minunat.

— Să ştii că sînt! confirmă Raimann. Şi-am să v-o dovedesc. În privinţa locuinţei contaţi pe mine.

Edith este aproape gata. De fapt se pregătise ea mai devreme, aşa că pornim fără întîrziere pe drumul plăcerilor pe care ni le promite noaptea. Plăcerile încep cu cina într-un restaurant scump, unde fiecare fel de

mîncare şi fiecare sticlă nouă de vin sînt rezultatul unor dezbateri serioase între maître d'hotel şi Raimann. Apoi pistruiatul propune să vedem noul program la „Eva" şi ajungem în „rai", exact în momentul cînd o mulatră aproape goală, în urma unui ritual complicat de mlădieri ale şoldurilor şi mişcări ale mîinilor îşi dă jos ultimele piese ale îmbrăcăminţii. Numerele următoare se deosebesc de primul numai prin faptul că artistele nu sînt mulatre.

— **Strep-tease-ul** vă scandalizează ? întreabă Raimann după a doua sticlă de şampanie, observînd că Edith s-a întors aproape cu spatele spre scenă.

— Nu, dar mă plictiseşte.

— Pe bună dreptate — se arată de acord pistruiatul. **Strep-tease**-ul e interesant dacă dezvăluie ceva care să merite. Dar la astea n-ai ce să vezi.

— Nu-s chiar de lepădat, îngîn eu cu indulgenţă.

— Mai ales pentru oamenii nu prea exigenţi — mă tachinează Edith necruţător.

— Dacă aţi făcut aluzie la Maurice, n-o merită — remarcă binevoitor Raimann. Din moment ce prietenul nostru şi-a ales o secretară ca dumneavoastră:

— Nu mă ameţiţi şi cu complimentele. Îmi ajunge şampania.

— Complimente? Dar nu vă daţi seama de valoarea dumneavoastră. Cum ai găsit o asemenea nestemată, dragă Maurice?

— Chiar nestemată? Să nu exagerăm — încerc să mă revanşez. Atîta doar că e ataşată de mine.

Edith îmi aruncă o privire fulgerătoare, dar eu las impresia că sînt absorbit de spectacol — de astă dată se dezbracă o fetişcană cu ochii de mongolă.

— Dar dumneavoastră nu vă apreciaţi la justa va-

loare, aşa cum nici el nu vă apreciază -- insistă pistruiatul. Ar trebui să te fac puţin gelos, dragă Maurice. Din păcate e mai înaltă ca mine şi nu ne potrivim ... diferenţă de categorie.

— Nu-l speriaţi. Doar v-a spus că se bizuie pe devotamentul meu — răspunde în locul meu Edith.

Replici de felul acesta continuă şi în următoarele două localuri unde Raimann ne invită sub pretext să ne arate ceva mai puţin vulgar. Dar acel ceva mai puţin vulgar este tot un gen de dezbrăcare individuală sau colectivă! O fi existînd poate vreo diferenţă între aceste spectacole şi cele de mai înainte, eu personal însă, mărturisesc, nu reuşesc s-o disting ! Şeful serviciului reclame menţine eroic discuţia, în pofida greutăţii evidente de a găsi cuvintele şi de a alcătui frazele. El se adresează cînd secretarei mele, dar mai ales Edithei. Ea adoptă o atitudine pe care eu în gînd o aprob întru totul — nu se fandoseşte, nici nu cochetează exagerat. Ba uneori este chiar de o francheţe brutală, care dă impresia de sinceritate.

Ne despărţim de Raimann noaptea tîrziu în faţa hotelului. O conduc apoi pe Edith pînă în camera ei şi, simţind o neaşteptat de bruscă slăbiciune, mă întind puţin pe pat.

— **Strep-tease**-ul tău este cel mai minunat dintre toate! mormăi eu, urmărind prin oglindă cum îşi schimbă secretara mea toaleta de scară cu cea de noapte.

— La mai mult în orice caz să nu te aştepţi — răspunde ea laconic. Mi-ai distrus nervii în după-amiaza asta.

— Da, dar în schimb ne-am cîştigat un prieten.

Prietenia e un lucru sfînt, dragă Edith, mai ales în condiţiunile acestui frigider.

Femeia nu obiectează. Asta îmi dă curaj. Ridicîndu-mă încerc să ameliorez relaţiile noastre printr-o îmbrăţişare frăţească. Edith nu se împotriveşte prea mult. Aceasta este o calitate a ei, sau poate un defect: după fiecare clipă de apropiere cu ea nu încerc sentimentul că mi se dăruie, ci că se strecoară perfid în sufletul meu.

•

O beţie întîmplătoare nu-i totdeauna uvertura spre sfînta prietenie. De multe ori omul cu care te-ai bătut pe umăr amical, întîlnindu-te a doua zi, trece pe lîngă tine doar cu un „bună ziua, ce faceţi?" rostit rece. De aceea vă închipuiţi cît de plăcut surprins am fost cînd Konrad Raimann, după vreo două zile, se abate pe la cabinetul meu, aruncă un compliment Edithei, îmi strînge amical mîna şi mă informează că ne-a găsit locuinţă.

— Mi-au telefonat ... eu personal n-am văzut-o, vă asigur însă că-i minunată. Dacă doriţi, putem trece diseară s-o vedem.

— Cu plăcere — îi răspund, dar cu o condiţie: de data asta să fiţi oaspetele nostru.

Raimann, bineînţeles, declară că nu-i necesar acest lucru, că de fapt noi sîntem încă musafiri aici şi altele de acest gen, dar în cele din urmă acceptă, şi fixăm o întîlnire.

— Eşti nebun! îmi spune Edith, cînd ieşim la prînz. Prietenul tău e un artist, şi nu de mîna întîi. Nu-ţi

dai seama că te iscodeşte, şi că minunata lui locuinţă e probabil plină de microfoane?!

— Probabil . . . aprob eu. Dar ce importanţă are? Chiar dacă am închiria noi o casă, oricît de sigură ar părea, tot ar trebui să ne purtăm ca şi cum ar exista microfoane peste tot. Şi-atunci ce importanţă are! Iar ca să refuzăm o locuinţă bună cînd n-avem alta, ar da de bănuit.

În ciuda microfoanelor posibile, locuinţa este într-adevăr minunată. O căsuţă cochetă, îngustă şi înaltă, ca acelea din poveşti, cu cărămizi roşietice, cu uşile şi ferestrele vopsite în alb, situată la numai două străzi de „Zodiac", exact lîngă podul canalului liniştit, cu ape verzui adormite. La parter locuieşte proprietăreasa, o rentieră în vîrstă, din vremurile bune. Primul etaj se compune din dormitor, hol, bucătărie şi baie, iar ultimul etaj din dormitor, baie şi o terasă cufundată în flori şi verdeaţă. Încăperile sînt foarte luminoase şi foarte curate, tapetele în culori pastel fiind iscusit îmbinate cu tonurile mobilierului. Etajele nu au nimic comun în afară de scară, aşa că nu există pericolul ca secretara să-şi deranjeze prea mult şeful sau invers. Ar trebui să fii beat ca să refuzi o asemenea locuinţă, iar eu nu doream să joc permanent rolul de om beat.

— Ei, cum vi se pare? întreabă cu modestie Raimann, dar în tonul lui se ghiceşte triumful.

— Splendid! răspunde Edith. Dacă am şi eu dreptul să-mi dau părerea.

— Într-adevăr splendid! confirm eu. Dragă Konrad, ne-ai făcut un serviciu de nepreţuit.

— O, dar asta nu mă costă nimic — răspunde pistruiatul cu acelaşi ton modest şi solemn.

Apoi am plecat să sărbătorim evenimentul.

Prietenia mea cu Raimann se transformă pe neobservate într-o obişnuinţă zilnică. Bem împreună cafeaua la prînz, în localul din colţ, şi luăm aperitivul de după-amiază în acelaşi local, ceea ce nu-i puţin într-un oraş în care nu ai cunoscuţi. În general vorbind, pistruiatul se dovedeşte a fi om serios şi liniştit, dispus mai mult să răspundă întrebărilor tale decît să-ţi pună ţie întrebări. Totuşi, este ultimul om de la „Zodiac" căruia aş fi riscat să-i pun vreo întrebare. Konrad Raimann — iată numele smuls din gura lui Morandi. Unica legătură a lui Morandi cu spionajul.

●

A trecut o lună de la sosirea noastră la Amsterdam Verificările şi interogatoriile au rămas în urmă, unele incomodităţi întîlnite în oraşul necunoscut, de asemeni. Ne-am încadrat în activitatea cotidiană, circulăm pe lîngă canale sub umbrele deschise, mergem la serviciu şi să ne întoarcem de la serviciu, vizităm împrejurimile, avem casă, frecventăm localurile obişnuite şi dispunem de prea mult timp pentru a ne plictisi.

Olanda e o ţară bogată. Bogată mai ales în umezeală. Aici totul emană umezeală — cerul, livezile mănoase, copacii cu frunzişul des, nenumăratele canale, lacurile, trestia, vîntul jilav şi norii. Dacă oamenii de aici s-ar grăbi sau ar alerga cînd plouă, ar însemna să alerge toată viaţa. Dar ei sînt oameni calmi, care nu-şi fac sînge rău pentru orice fleac. Copiii se joacă pe trotuare în ploaie, femeile, rezemate de uşi, bîrfesc în ploaie, tinerii stau în grupuri şi discută sau rîd în ploaie, fără să mai vorbim de îndrăgostiţii care şi aici, ca-

pretutindeni, se sărută în aer liber, fără să ţină seama de prognoza buletinului meteorologic.

Umezeala şi cerul înnorat fac ca totul să pară posomorît şi cenuşiu. Poate tocmai de aceea olandezii au o pasiune deosebită pentru lucrurile frapant colorate — pentru straturile şi ghivecele cu flori, pentru obiectele strălucitoare de aramă, pentru porţelanurile albastre de Delft, pentru luminile multicolore de pe stradă, pentru alămurile strălucitoare ale fanfarelor, pentru tablouri şi glazvanduri viu colorate. Poate de aceea faţadele caselor sînt îmbrăcate cu cărămizi roşiatice şi gălbui, iar partea lemnoasă e totdeauna proaspăt vopsită în alb, poate de aceea pipele de porţelan ale bătrînilor sînt zugrăvite cu desene vesel colorate, de aceea pînă şi brînza olandeză în burdufuri ovale este de un roşu aprins.

Pentru cei ce pot s-o viziteze, Olanda e o ţară plăcută, cu localităţi liniştite, bine situate, şi ape verzui line, pe care plutesc nori albi şi raţe albe, o ţară cu tradiţii, plină de farmec, unde bicicletele mai sînt încă în circulaţie şi unde oamenii suferă prea puţin de această năpastă a contemporaneităţii — bolile psihice.

Ca funcţionar la „Zodiac", par mai aproape ca oricînd de ţintă. Am legături personale sau de serviciu cu majoritatea şefilor. Nu sînt numai o cunoştinţă oarecare, ci chiar prieten cu Raimann. Totuşi, folosul real al acestui progres pentru moment este egal cu zero. Pentru că nu pot să mă aşez la cafenea în faţa pistruiatului şi să-l întreb cu un zîmbet prietenos:

— Ce ai de spus, dragă Konrad, în problema spionajului? Sau: cum este organizată activitatea aceasta aici la voi?

E ca şi cum m-aş afla în faţa unui seif de oţel închis ermetic, care poartă marca „Zodiac". Ştiu cu siguranţă că seiful conţine unele lucruri interesante, dar nu pot nici să-l deschid, nici să-l ating măcar, dacă nu doresc să pun în mişcare instalaţia de alarmă. Nu-mi rămîne altceva decît să stau şi să aştept. Să stau şi să aştept ceva necunoscut, pînă la o dată necunoscută.

Canalele somnoroase şi liniştite încep să se acopere de frunze uscate. Dimineţile sînt mai răcoroase, deasupra oraşului pluteşte o ceaţă albă, transparentă ca o dantelă. Ploilor torenţiale, intermitente, le ia locul o ploaie domoală, molcomă, aproape bură, dar fără sfîrşit. Cu alte cuvinte, a venit toamna.

Într-o zi pe la prînz sînt chemat la uriaşul cu nume dificil. Masa din colţ este plină cu sticle de bere „Tüborg", din care se poate uşor deduce că nu-s primul vizitator. Van Wermeskerken mă priveşte cu amabilitatea lui obişnuită şi mă invită să stau în fotoliul de lîngă biroul său. Şeful este transpirat şi roşu de-ai fi putut crede că în orice clipă ar putea lua foc.

— Raimann v-a vorbit despre proiectele noastre cu privire la „Chronos", nu-i aşa?

— Da, mi-a pomenit ceva despre pieţele din Răsărit.

— Întocmai. Legătura cu aceste pieţe va fi prima dumneavoastră încercare.

— Am trimis oferte peste tot.

— Ştiu. Asta, bineînţeles, e foarte bine. Dar calea cea mai sigură pentru realizarea unei afaceri rămîne contactul personal.

Şi, privindu-mă binevoitor cu ochii lui umezi, spălăciţi, uriaşul pronunţă:

— Ce ați spune de exemplu de o deplasare în Bulgaria?

— De ce nu! răspund fără întîrziere și pe un ton cu totul firesc. Mă tem numai că nu cunosc îndeajuns situația.

Ochii spălăciți continuă să mă privească de această dată cu o licărire veselă.

— Nu vă neliniștiți. Veți merge împreună cu Raimann. Cunoaște el situația.

— Foarte bine — aprob binevoitor. Cui trebuie să-i dau pașaportul pentru viză?

— Nimănui — răspunde uriașul cu aceeași licărire de veselie în ochi. Acum în Bulgaria se poate fără viză.

Și pentru completarea surprizei adaugă:

— Veți pleca mîine dimineață.

„Minunat!" mă gîndesc, ieșind din cabinet. „Minunat!" repet, în timp ce pășesc pe coridorul lung. Acesta este punctul culminant al verificării. Verificare definitivă și generală. Muntele acesta de slănină cît pe ce să-mi rîdă în nas. Plecăm dimineața, la prînz ajungem, și încă de la aeroport, bineînțeles, se va găsi careva să strige: „Ia te uită, Emil! Unde ai dispărut atîta vreme, omule?"

Capitolul VI

Avionul companiei KLM zboară pe un timp senin Senină mi-e și dispoziția. Probabil că Raimann este puțin șocat de nepăsarea mea, deși nu se trădează.

Habar n-are el prin cîte emoţii şi griji am trecut pînă mi-am recăpătat buna dispoziţie.

Stabilisem legătura încă de acum o săptămînă. O legătură discretă, sigură, dar pînă în acel moment neutilizată. Va trebui să-mi anunţ plecarea! Pe la prînz, cînd ies de la „Zodiac" însoţit de secretara mea devotată, îmi dau seama că în după-amiaza asta voi fi urmărit îndeaproape, pas cu pas. Şi nu m-am înşelat. Convoiul e cît se poate de discret, dar nu într-atîta încît să nu-l observe nici Edith.

— Cred că sîntem urmăriţi! îmi şopteşte ea cu nelinişte, după ieşirea din restaurant, în timp ce ne îndreptăm spre casă pentru obişnuita odihnă de jumătate de oră.

— Nu cumva ai încercat să descoşi pe cineva ori ai făcut vreo prostie? mormăi eu.

— Încetează, te rog. Nu-s copil.

— Atunci n-ai de ce să te neliniştești. Important e să te faci că nu observi.

Ceea ce şi face. Experienţa mă convingea tot mai mult că Edith aparţine tipului de femeie la care neurastenia se manifestă în formele ei cele mai domoale şi relativ suportabile.

Mă întind pe pat în dormitorul spaţios cu tapete de un albastru deschis şi-mi aţintesc privirea dincolo de geam, spre cerul înnorat, gata să dea drumul porţiei zilnice de ploaie. Din cînd în cînd îmi privesc ceasul dar limba cea mare pare să se fi molipsit de lenevia celei mici şi pînă la ora două tot am impresia că n-au trecut minute, ci ore întregi.

Ridic receptorul şi formez un număr:

— Vă rog, pe Franc.

— Greşeală.

— Nu-i salonul de frizerie?
— Ce salon de frizerie, domnule!
Şi omul de la celălalt capăt al firului trînteşte receptorul.
Deci e greşeală — îmi zic. Bun. Perfect. E şi firesc să fie aşa. Şi din nou formez numărul, de astă dată atent. Acum răspunde într-adevăr salonul şi Franc este chemat. Stabilim ora cinci, cînd voi putea fi bărbierit şi tuns.
Puţin mai tîrziu, cînd pornesc cu Edith spre „Zodiac", din nou ne urmăreşte de la distanţă, de această dată o altă persoană. Iar pe la ora cinci fără douăzeci, cînd ies de la birou şi mă îndrept spre salonul de frizerie, în spatele meu e iarăşi cineva.
Întîlnirea cu omul de legătură trebuia să aibă loc sub umbrarul unei cafenele ce se afla în drum spre frizerie. Iată-l la locul cuvenit. Îl observ de la distanţă. Şi el mă zăreşte fără să se trădeze că-l interesez. Scot o ţigară şi, punînd-o în colţul drept al gurii, continui să merg pipăind distrat buzunarele în căutarea chibritului. Cînd găsesc în cele din urmă blestematul de chibrit, cafeneaua a rămas în urmă.
O ţigară neaprinsă într-un anumit caz poate să însemneze ceva mai mult decît o ţigară aprinsă. În cazul meu, ţigara înlocuia o serie întreagă de cuvinte: „Sînt urmărit. După o oră o întîlnire fulger la locul convenit".
Cît timp în frizerie Franc îşi dă silinţa, în limitele posibilului, să mă întinerească, supravegherea continuă prin vitrina cofetăriei de vizavi. Cînd ies, amatorul de dulciuri din cofetărie porneşte iarăşi pe urmele mele. Privesc ceasul. E timpul să mă îndrept fără grabă spre locul întîlnirii.
Exact după o oră de la semnalul dat intru în maga-

zinul universal de pe Kalwerstraat, prin uşile căruia se strecoară torentele compacte ale celor ce intră şi ies. Strîngînd în mîna dreaptă o bucăţică mică de hîrtie, mă îndrept prin mulţime spre raionul cu articole de parfumerie. Cînd ajung acolo nu mai am nimic în mînă. Întîlnirea fulger a avut loc. Nu-mi rămîne decît să cumpăr cîte ceva în vederea călătoriei.

Puteau fi pe urmele mele cinci agenţi, nu unul sau doi, oricît de aproape, şi tot n-ar fi observat nimic. Cu puţină îndemînare, chiar dacă te încercuiesc agenţii, poţi realiza fără greş, o întîlnire fulger atunci cînd urmăritorii nu ştiu unde va avea loc această întîlnire şi cu cine. Mai ales în îmbulzeală e cu neputinţă să se observe că te-ai ciocnit cu cineva dinadins, doar o fracţiune de secundă, cît să treci ceva din mîna ta în mîna celuilalt.

Nu-mi mai rămîne nimic altceva de făcut, decît să stau întins în fotoliu, să ascult zbîrniitul uniform, înăbuşit, al avionului în zbor şi să observ cu satisfacţie răutăcioasă nedumerirea ce se citea pe chipul lui Raimann.

Cînd avionul descrie o elipsă şi porneşte spre aterizare, pistruiatul îmi şopteşte la ureche:

— N-ai bagaj de mînă, iar eu am două valize. N-ai vrea să iei servieta mea pînă trecem de controlul vamal?

— Desigur, Konrad. De ce nu.

Şi iată-ne pe aeroportul Vrajdebna, eu ducînd servieta lui Raimann, destul de grea pentru dimensiunile ei nu prea mari. Trecem fără nici o formalitate prin holul unde are loc controlul vamal. În timp ce aşteptăm să ne sosească valizele, pistruiatul nu mă scapă din ochi, eu însă continui să fiu tot atît de calm, şi dacă din

cînd în cînd privesc încoace şi încolo, o fac din curiozitatea firească pe care o încearcă oricine cînd nimereşte într-un loc necunoscut. Această curiozitate firească mă convinge că în apropiere se află doi oameni de ai mei, dar ei lasă impresia că nu mă cunosc, ceea ce constituie un indiciu sigur că mesajul meu a ajuns la destinaţie.

În acelaşi timp cu primirea valizelor dinspre ieşire apar şi gazdele cunoscute lui Raimann din vizitele lui precedente şi care — pe bună dreptate — îi acordă toată atenţia, cu mine comportîndu-se ca faţă de o persoană de mîna a doua.

— Ştiam de acum două săptămîni că vă pregătiţi să veniţi dar nu ştiam cînd — spune reprezentantul celor trei sosiţi în întîmpinarea noastră. Nu credeam că veţi sosi aşa, pe neaşteptate. Ne veţi scuza deci că nu ne-am pregătit cum se cuvine.

— O, nu vă deranjaţi! răspunde Raimann. N-am venit pentru recepţii oficiale, ci ca să lucrăm.

— Cît timp intenţionaţi să rămîneţi?

— Cel puţin trei zile, nu-i aşa? mi se adresează pistruiatul din curtoazie.

Aprob, tot din curtoazie, deoarece toate acestea depind de el.

— Minunat, atunci să mergem! spune unul dintre ei.

Şoferii ne preiau valizele. Unul dintre ei încearcă să-mi smulgă din mînă servieta dar eu, întîlnind privirea plină de semnificaţie a lui Raimann, o reţin.

Nu ştiu în ce măsură s-au pregătit reprezentanţii comerţului, dar oamenii mei evident au organizat totul cît se poate de bine. De la aeroport sîntem conduşi rapid la hotelul Rila, unde ne instalăm în două camere la etaje diferite. Cum prînzul urmează

să ne fie servit după o jumătate de oră, de îndată ce gazdele au plecat, cobor la Raimann să-i predau servieta. Pistruiatul o pune într-una din valize, înzestrată cu încuietori extrem de solide și mult mai complicată decît o valiză de voiaj obișnuită.

— Dar ce ai în servietă, lingouri de aur? Mi-a rupt mîna.

— Nu aur, dar nici ceva pe care să-l lași oriunde — îmi răspunde șeful reclamei.

Și ca să nu mă jignească cu lipsa lui de încredere, adaugă:

— Am să-ți explic mai tîrziu.

Prînzul ne este servit într-un salon mic, izolat cu uși și draperii de privirile curioase. Iau masa cu noi și patru reprezentanți ai comerțului din Bulgaria. Nu cunosc pe nici unul dintre ei, spre norocul meu, deoarece nimic nu-i mai obositor decît să stai în fața unor oameni cunoscuți și să te prefaci tot timpul că nu-i cunoști.

Doi dintre bulgari vorbesc destul de bine limba franceză și asta îmi permite — cu aprobarea binevoitoare a lui Raimann — să fac cîteva observații introductive cu privire la calitatea ceasornicelor „Chronos". Observațiile mele sînt ascultate cu suficient interes ca să capăt speranțe. Raimann, în același timp, discută cu ceilalți doi reprezentanți eventualele posibilități ale firmei „Zodiac" de a plasa unele mărfuri bulgărești, ceea ce nu-l împiedică să urmărească atent discuția și gesturile mele. Dar în discuția mea nu surprinde nici un fel de subînțelesuri.

După prînz urcăm să ne odihnim jumătate de oră, înainte de a ne pregăti pentru prima ședință de lucru la minister. Raimann încearcă să dea de înțeles că ne

simțim puțin cam obosiți în urma călătoriei, dar ședința a și fost ținută. În această jumătate de oră pistruiatul îmi dă cîteva telefoane pentru diverse fleacuri, iar de două ori vine personal în camera mea, întîia oară să-mi ceară apa de colonie, iar a doua oară ca să plecăm împreună. Asta nu mă împiedică însă ca într-unul din intervale să ies pe balcon să respir puțin aer.

Persoana pe care o găsesc sprijinită pe balustrada balconului vecin, privind distrat grădina pieții se dovedește a fi un prieten din același serviciu.

— Prea te ține din scurt ...

— Și nici n-are de gînd să mă lase să răsuflu.

— Caută totuși în noaptea asta să scrii tot ce ai de comunicat, ca să putem cerceta. Poimîine seara vii la comandament.

— Crezi că mă slăbește din ochi?

— În privința asta aranjăm noi. Cînd ești gata cu raportul mi-l predai tot aici. Mai ai ceva de spus?

— Pe Liubo l-au lichidat.

— Așa am presupus și noi. Nu cumva ăsta-i autorul?

— E organizatorul.

Omul privește din nou spre bazinul din parc. Știam la ce se gîndește, deoarece și eu gîndesc același lucru, dar nu tot ce gîndești îți poate fi de folos. În clipa aceea aud un ciocănit în ușă și mă retrag în cameră.

— Să mergem pe jos — îmi propune Raimann cînd coborîm pe scări. Ministerul e la doi pași.

— De ce nu! Ne mai dezmorțim puțin picioarele — răspund prietenos, deși, în gînd l-am trimis la toți dracii.

Dar în fața hotelului ne așteptă mașina:

— Ședința nu mai are loc la minister. Am ales un loc mai confortabil — explică delegatul venit să ne ia.

După şedinţă, pînă la masa de seară ne mai rămîne o jumătate de oră liberă, pentru că un program întocmit fără nici o pauză ar trezi suspiciuni. După cum era de aşteptat, pistruiatul profită de ocazie şi mă ia la plimbare prin centru, ca să se convingă dacă am sau nu cunoştinţe în oraş.

Din păcate, am. Tocmai cînd treceam încet pe lîngă vitrinele braseriei „Bulgaria", zăresc în faţa noastră un vecin din cartier, mare palavragiu, cu care nu sînt destul de apropiat ca să ştie unde lucrez, dar nici atît de străin ca să treacă pe lîngă mine fără să mi se adreseze. Îl cunosc prea bine pe acest flecar! Sigur că încă de la distanţă va ridica prietenos mîna şi mă va opri, fără să piardă ocazia să mă bată pe umăr, şi să întrebe „Unde mi-ai dispărut, Boev, de nu te-am mai văzut atîta vreme?" ca să rateze cu tîmpenia lui nevinovată o combinaţie creată cu încordare de atîţia oameni!

Palavragiul este încă destul de departe de noi, dar cum mergea el de agale pe trotuar, ar fi cu neputinţă să nu mă observe, deşi a început să se înşereze. Şi atunci, cum ne aflăm tocmai în dreptul unei librării, mă opresc brusc în faţa vitrinei cu cărţi străine, întorcînd spatele spre stradă.

— Ceva interesant? întreabă Raimann bănuitor.

— Da, dar nu în vitrină. Cred că sîntem urmăriţi — răspund eu.

— Începi să ai halucinaţii, dragul meu — remarcă pistruiatul, încercînd să-şi continuie mersul.

— Ce halucinaţii! Stai două secunde şi ai să te convingi.

„Să treacă palavragiul" — gîndesc în acest timp şi, urmărindu-l prin oglinda vitrinei pe vecinul meu care

a ajuns în spatele nostru, blagoslovesc faptul că ultimul lucru care l-ar interesa în lumea asta este o vitrină cu cărţi germane.

De altfel, noi sîntem urmăriţi de-a de-adevăratelea şi nu strică de loc să-l avertizez şi pe Raimann, ca să nu se simtă prea liber în acţiunile lui. Persoana însărcinată cu urmărirea, conformîndu-se exact indicaţiilor date, se arată destul de neîndemînatic. Merge la cîţiva paşi în urma noastră şi cînd vede că ne oprim, trece de noi şi se opreşte la rîndul lui în faţa vitrinei cu cărţi bulgăreşti.

— Ai dreptate — îmi răspunde Raimann. Tipul ăsta ne urmăreşte într-adevăr. Dar să ştii, dragă Maurice, cînd eşti urmărit, cel mai inteligent lucru este să te faci că n-ai observat nimic.

Acest sfat plin de înţelepciune dovedeşte că pistruiatul este pe cale să mă încadreze în rîndul prostănacilor inofensivi, şi asta pentru moment nu mă jigneşte de loc. Pornim mai departe spre hotel, urmăriţi de individul necunoscut.

— Omul acesta începe să-mi calce pe nervi — bolborosesc eu cînd traversăm grădina publică scufundată în întuneric.

Raimann îmi aruncă o privire indulgentă:

— Te credeam cu mai mult sînge rece.

— Sîngele rece merge în afaceri. Dar cînd simţi că se ţine ca scaiul după tine! . . .

—Poate e numai o simplă verificare — mă linişteşte pistruiatul. Mîine se vor limpezi lucrurile.

Sfatul salutar al lui Raimann îmi restabileşte calmul clătinat o clipă şi cina, luată de asemeni împreună cu gazdele, se desfăşoară într-o atmosferă de bună dispoziţie, datorită băuturilor din belşug şi a porţiilor repe-

tate de coniac după desert. Raimann bea tot atît de mult ca toţi ceilalţi, dar eu, cunoscînd rezistenţa lui la băutură, după ce ne retragem nu încep imediat să-mi scriu raportul. Amînarea se dovedeşte inspirată. Directorul reclamei vine la mine în cameră după zece minute numai, ca să mă întrebe dacă n-am cumva întîmplător la mine un antinevralgic şi, cînd află că nu am, se hotărăşte să înlocuiască tableta cu o discuţie amicală prelungită, pe teme diferite. Iau parte cu plăcere la discuţie şi în general nu dau nici un fel de semne de plictiseală, încît pînă la urmă, îl aduc pe Raimann în situaţia ca, obosit de atîta flecăreală, să declare că-i timpul să ne culcăm, pentru că a doua zi vom avea mult de lucru.

Dar eu am chiar în noaptea aceasta mult de lucru. Găsind în sertarul biroului cele necesare pentru scris, expun mai pe scurt, dar fără să scap nimic din vedere, toate cele întîmplate la Veneţia, apoi la Geneva, şi-n cele din urmă la Amsterdam. După aceea ies pe terasă şi înmînez raportul tovarăşului meu de serviciu, care stă sprijinit de balustrada balconului de parcă nu s-ar fi mişcat de acolo toată ziua.

A doua şi a treia zi programul se desfăşoară în acelaşi ritm încordat: două şedinţe consacrate ceasornicelor „Chronos", alte trei şedinţe privind interesele de export ale partenerului bulgar, cîteva vizite la întreprinderi şi documentarea asupra sortimentelor de maşini necesare, cîteva vizite făcute unor directori din Minister pentru a stabili posibilităţile tranzacţiilor viitoare, fără să mai socotim dineele şi cinele în cerc intim, oferite fie de o administraţie, fie de alta. Totuşi, în aceste două zile Raimann găseşte timp să mă mai pună la două probe, una însoţită de mari peripeţii.

A doua zi, în pauza de la prînz, mă invită iarăşi la plimbare în oraş, ziua în amiaza mare. Cu toate că la acea oră este relativ linişte şi între timp m-am convins că ai noştri au luat anumite măsuri de siguranţă, trebuie să-mi mobilizez şi eu întregul meu talent artistic, pentru a juca rolul unui străin care zburdă fără griji pe străzile necunoscute.

Individul acesta de Raimann mă scoate cu nerușinare pe artera cea mai animată — Graf Ignatiev — de parcă ar fi plimbat o maimuţă, apoi cotim pe strada Rakovski iar după aceea pe bulevardul Ruski, spre grădină. Inchizitorul este gata, nici mai mult nici mai puţin, să mă instaleze la o masă în faţa restaurantului Berlin! Din fericire nu găsim nici o masă liberă, şi ne continuăm drumul spre parc. Am ajuns în faţa podului şi ne pregătim s-o pornim înapoi pe drumul suferinţelor, cînd în faţa mea răsare pe neaşteptate o cunoştinţă, de data aceasta de gen feminin.

Este fosta mea prietenă, cea care mi-ar fi putut dărui un fiu, acum cinci ani dacă nu şi mai mult. Relaţiile noastre n-au fost niciodată rupte definitiv, mă refer la cele de politeţă, astfel încît — mai mult ca sigur — în împrejurări obişnuite m-ar opri oricum, măcar aşa, din vanitate feminină, pentru a controla intensitatea sentimentelor mele. Dar acum împrejurările nu sînt de loc obişnuite, şi ca să-i sugerez aceasta o fixez de la distanţă, grav şi insistent. Ea mă observă, îmi surprinde îndată privirea şi — ciudat! — această femeie care niciodată n-a înţeles nimic, de data asta şi-a îndreptat privirea în altă parte . . . Cunoscîndu-mi profesia, să-şi fi dat oare seama de situaţie? Nu ştiu, nu cred, pentru că tot atît de bine s-ar putea ca ea, fără să-şi fi dat scama de nimic, să fi interpretat privirea

mea drept o expresie de ostilitate, ceea ce a determinat-o prin urmare, să-şi schimbe atitudinea.

În ziua următoare — a treia şi, ultima a şederii noastre la Sofia — timpul liber nu ne mai este dăruit ci îl cucereşte cu greu Raimann. Pretinzînd că nu se simte bine, se retrage toată după-amiaza în camera lui de hotel. Evident, pistruiatul doreşte cu orice preţ să rămînă singur, mai ales că încercările întreprinderilor noastre de a vinde cît mai multă marfă firmei „Zodiac" au început să-l enerveze. În cele din urmă gazdele hotărăsc să ne lase în pace, pentru a permite bolnavului închipuit să se lungească în pat.

Aceasta se petrece abia spre seară. Raimann aşteaptă ca delegatul care ne însoţeşte să părăsească camera şi îmi face semn cu degetul să mă apropii:

— Ascultă, Maurice — îmi şopteşte el. Te rog să-mi faci un serviciu!

— Numai să pot.

— Poţi, nu-i mare lucru. O nimica toată, un comision . . . M-aş putea duce eu dar, înţelegi, după ce o fac pe bolnavul, ar bate la ochi să ies în oraş. Pe cînd tu, mai ales ca nou aici, eşti în afară de orice bănuială. Uite ce ai de făcut . . .

Îmi expune în grabă, tot aşa, pe şoptite, natura serviciului ce-l aştepta de la mine: să iau servieta cu mine, să găsesc bulevardul „Tolbuhin" — prima stradă pe dreapta după monumentul cu călăreţul — la numărul X, etajul X, să spun domnului X: „Scuzaţi, ştiţi franţuzeşte?", la care respectivul va trebui să-mi răspundă: „Înţeleg dacă vorbiţi mai rar", iar după ce voi fi introdus înăuntru să comunic că vin din partea lui Bernard, şi la întrebarea: „Care Bernard, junior sau senior?" să

răspund: „Bernard tatăl", apoi să las servieta şi să plec.

— După cum vezi, e foarte simplu.

— Dar dacă sînt urmărit?

— Dacă te urmăreşte cineva, faci stînga împrejur şi vii înapoi aici cu servieta. Dar nu cred. Ieri nu ne-a urmărit nimeni, astăzi e şi mai puţin probabil să te urmărească. Fireşte, va trebui să-ţi deschizi bine ochii, asta însă, aşa cum ţi-am spus, fără să dai de înţeles că eşti cu ochii în patru.

— Şi dacă mă arestează?!

— Vorbeşti prostii. Te credeam mai curajos.

— Nu-i vorba de curaj sau frică. Dar omul trebuie să prevadă totul. Ca la analizarea unei tranzacţii.

— Ei, dacă te arestează, ceea ce nu cred să se întîmple, primul lucru e să inventezi o minciună: că un client vechi, de pildă, auzind că vii în Bulgaria, ţi-a înmînat servieta cu rugămintea de a o preda la o anumită adresă. Tu nici nu ştii măcar ce conţine ...

— În fond chiar asta-i adevărul — remarc cu naivitate.

— Da. Atît să spui, nimic mai mult. Şi te scot eu din încurcătură, ţi-o garantez. Nu uita însă că, dacă mă bagi la apă, nu mai am cum să te eliberez. În nici un caz să nu te temi: „Zodiac" este o forţă.

Execut misiunea conform dispoziţiilor date şi într-un timp record: numai o jumătate de oră. Vă închipuiţi cît de uşor e să îndeplineşti o misiune de spionaj în propria-ţi ţară, atunci cînd organele respective sînt puse în prealabil la curent.

Mă întorc imediat la hotel şi intru în camera pistruiatului, uitînd din grabă să bat la uşă. Raimann, de lîngă fereastră, tresare surprins şi se întoarce:

— A, tu eşti. În sfîrşit!

— De ce „în sfîrşit?" Totul a mers ca pe roate. Uite la ceas.

— Da, într-adevăr. Mie însă mi se pare că a trecut o veşnicie. Să nu crezi că te subapreciez, Maurice, dar n-ai încă experienţă în acest domeniu. Mi-a fost de ajuns să mi te imaginez cum îţi roteşti ochii pe la colţuri, ca să mă treacă năduşelile.

— Experienţă nu zic că am, dar şi fără să-mi rotesc ochii am putut constata că nu sînt urmărit.

— Perfect. Mi-ai făcut un mare serviciu, îţi rămîn îndatorat.

— O, ce mare lucru! Un serviciu care nu mă costă nimic — îi răspund cu modestie.

Şi nu sînt departe de adevăr.

Ultima parte a misiunii mele aici decurge uşor şi asta mulţumită lui Raimann, fără ca el să bănuiască măcar. Alarmaţi de indispoziţia lui, gazdele îi trimit un medic. Acesta îi dă un diagnostic liniştitor: o uşoară răceală şi-i prescrie cîteva tablete întăritoare şi un somnifer care să-i asigure odihna. Puţin după vizita medicului, pistruiatul adoarme buştean, iar eu cu totul normal ies de la hotel şi mă îndrept spre instituţia noastră.

Şi iată din nou tabloul pe care de atîtea ori mi l-am imaginat, numai că de data aceasta totul este real: generalul, colonelul şi şeful meu în cabinetul luminat de candelabrul greu, cu feţele îndreptate spre mine, cîntărind atent fiecare gest al meu şi fiecare mişcare, în timp ce raportez. În fond ei sînt la curent cu toate acţiunile mele şi se interesau numai de unele detalii, detalii însă, care mă fac să-mi scot batista şi să-mi şterg din cînd în cînd, fruntea.

Colonelul, bineînţeles, nu se poate abţine să nu-mi

facă unele observaţii critice chiar şi asupra amănuntelor. Unul dintre aceste amănunte este şi secretara mea durdulie. Nu în rolul ei de acum, ci în rolul ei iniţial. Colonelul numeşte angajarea ei drept un „salt în beznă".

— Dar plimbările pe străzile Sofiei şi riscul ca în orice moment să întîlnesc vreo cunoştinţă care să-mi spună „noroc" n-a fost un salt în beznă? i-o întorc eu, deoarece ştiam că întreaga operaţiune fusese pusă la punct de colonel.

— Degeaba — remarcă liniştit colonelul. Totul a fost aranjat astfel încît nimeni n-ar fi avut timp să-ţi spună „noroc".

„Puteaţi să mi-o spuneţi mai devreme" — îmi trece prin minte, dar n-apuc să pronunţ o vorbă pentru că în acel moment răsună vocea generalului:

— Să nu ne abatem de la subiect...

Observaţia este adresată colonelului, deşi digresiunea fusese provocată de mine. Am apreciat bunăvoinţa arătată, după cum am apreciat şi cuvintele următoare:

—Consider că pînă acum Boev s-a descurcat destul de bine.

Care, tradus în limbaj şcolăresc, ar însemna: „Foarte bine, nota zece".

—Şi-acum să trecem mai departe. Boev, ai cuvîntul.

Cuvîntul îl am, numai că nu ştiu ce să fac cu el. Deoarece planul de acţiune exact, chibzuit cu grijă, pe care probabil aşteaptă toţi să-l expun nu există. Mă aflam în situaţia omului care, în faţa unui seif ermetic închis, nu poate face nimic, deşi ştie că seiful conţine lucruri extrem de interesante. Nu-mi rămîne nimic altceva de făcut, decît să enunţ perspectivele cu toate greutăţile lor şi să expun ipotezele acţiunilor posibile dacă, dacă...

Spre surprinderea mea, constatările şi prognozele mele sceptice provoacă în loc de dezamăgire o aprobare vădită. Pînă şi şeful meu, care nu pierde niciodată prilejul să argumenteze cît de dăunătoare sînt fanteziile, de data aceasta se fereşte să folosească acest cuvînt nesuferit.

— Întocmai: răbdare, aşteptare, prudenţă extremă.

— Trebuie să te obişnuieşti cu gîndul că ţi-ai schimbat într- adevăr profesia — adaugă zîmbind colonelul.

După aceea trecem la analiza detailată a situaţiei şi a tuturor ipotezelor probabile şi posibile. Discutăm pînă cînd cerul întunecat, în rama ferestrelor largi, capătă încet, culoarea indigo a zorilor

●

Sosim la Amsterdam exact la ora prînzului, ceea ce îmi dă posibilitate să-i fac o surpriză Edithei, intrînd direct în restaurantul în care luăm de obicei masa. O găsesc la locul ei preferat, lîngă fereastră, într-un moment cum nu se poate mai potrivit, tocmai cînd consultă lista de bucate.

— Bună ziua. Dacă eşti drăguţă, comandă pentru amîndoi — spun eu, aşezîndu-mă în faţa ei.

Pe faţă îi apare un zîmbet vag, şi acest lucru nu-i puţin, dacă se are în vedere că rareori ea — fire închisă — exprimă mai mult decît o plictiseală reţinută.

— La tine mă gîndeam — recunoaşte Edith după ce se îndepărtează chelnerul. De fapt tot timpul m-am gîndit la tine.

— Şi eu m-am gîndit la tine. Mai ales mă gîndeam să nu faci cumva vreo prostie.

— Mai concret, la ce te referi? întreabă cu naivitate

secretara mea, deşi înţelege prea bine ce am în vedere. În ultima vreme mulţi bărbaţi îmi fac curte.

— Nu mă amestec în viaţa ta particulară. Dar n-aş vrea ca aceşti bărbaţi să fie de la „Zodiac".

— Dar de unde din altă parte?

— Serios? Şi care-s fericiţii?

— Fericiţi? E prea mult spus. Dar nici nu-l pot alunga de lîngă mine pe primul om al **Bibliei**, Adam Worner, şi cu atît mai puţin pe primul om al lui „Zodiac" — domnul Evans.

— Ca început nu-i rău, Dar...

Chelnerul aduce paharele aburite cu bere şi farfuriile cu supă care — după cum bănuiam — este tot nesuferita de supă de roşii, servită sub o altă denumire.

— Ce „dar"? îmi reaminteşte Edith cînd chelnerul se îndepărtează.

— Voiam să spun că dacă o carieră începe la nivelul cel mai înalt, de obicei se termină repede din cauza lipsei de perspectivă.

Edith îşi consumă supa cu plăcere. Eu o gust numai de politeţă şi o las în farfurie. Pur şi simplu nu pricep ce găsesc anglo-germanii în acest bulion diluat şi fiert.

— Eşti cumva gelos? mă întreabă Edith.

— Poate, puţin. Dacă vrei să fiu mai gelos, intră în amănunte.

— Deocamdată îmi lipsesc amănuntele. Mister Evans m-a întîlnit de două ori pe coridor şi m-a examinat destul de binevoitor. A doua oară chiar m-a oprit să mă întrebe de cînd lucrez aici şi unde anume, şi la răspunsurile mele spunea mereu: „foarte bine", „foarte bine", măsurîndu-mă din cap pînă-n picioare, aşa că nu

prea mi-am dat seama la care parte a corpului meu se referea acel „foarte bine".

— Asta-i tot?

— E puțin?

— Dar soțul Evei?

— Adam Worner? Și-a permis ceva mai mult: m-a invitat la masă.

— Și tu, bineînțeles, ai acceptat!

— Se putea altfel? Nu m-ai învățat tu că atunci cînd refuzi ce-i bun, dai de bănuit?

— N-am spus-o în general. M-am referit la cazul concret cu locuința.

Chelnerul apare iarăși, de data aceasta cu două porții de mușchi de vacă garnisite abundent cu cartofi prăjiți — bucate destul de banale, dar care s-au dovedit totdeauna gustoase și hrănitoare în practica de veacuri a omului. Mîncăm un timp în tăcere, mai exact pînă în momentul cînd, după consumarea fripturii, chelnerul trece să ne întrebe ce desert preferăm.

— Am rămas la Adam Worner. Deci te-a invitat la masă — îi reamintesc eu.

— A fost tot un fel de interogatoriu, dar garnisit cu stridii, vin alb și curcan cu portocale. Omul acesta într-adevăr n-are pic de gust. Consumă curcanul cu vin alb, ca și stridiile.

— N-ai putea să lași digresiunea culinară pentru mai tîrziu?

— Ți-am spus doar: un al doilea interogatoriu, sub formă de discuție amicală. A început cu mine, ca să termine cu tine. Tema centrală: relațiile dintre noi doi.

— Ăștia n-au nimic sfînt! am exclamat.

— Îl interesa îndeosebi împrejurarea în care ne-am cunoscut.

— Sper că n-ai luat-o razna cu variaţiunile tale?

— Ce variaţiuni? I-am spus tot, cum ne-am înţeles: că am citit anunţul şi m-am prezentat. — „Dar de ce — zice el — s-a oprit tocmai la dumneavoastră?" — „De unde să ştiu eu? Îi răspund. Probabil pentru că celelalte erau mai urîte." Abia atunci m-a examinat mai atent. „Mda — a făcut el — răspunsul e convingător."

— Altceva?

— Tot aşa mereu. Deşi a repetat de vreo cinci ori „N-aş vrea să fiu prea indiscret" sau „Sper că nu sînt prea îndrăzneţ", m-a întrebat destule, ca de pildă dacă am fost cu tine în India. De fapt cu această întrebare a şi început. I-am spus că ai fost în India înainte de a ne cunoaşte, fapt pe care îl regret foarte mult, căci m-am plictisit să tot ascult povestirile tale despre India. De fapt, chiar ai fost în India, Maurice?

— Relaţiile cu Worner au o influenţă dezastruoasă asupra ta — constat eu.

— În schimb eu observ că ipohondria ta înnăscută începe să ia proporţii. Eşti maniac...

Chelnerul ne serveşte cafeaua. Ofer Edithei o ţigară, apoi iau şi eu una.

— Dar de ce crezi că Worner a pîndit momentul plecării tale ca să mă descoase?

— N-a pîndit plecarea mea. S-a lămurit cu mine şi a vrut să vadă de ce culoare eşti tu.

— S-a lămurit cu tine?

— Da, s-a lămurit. Am impresia că această călătorie a fost prevăzută numai în scopul unei verificări. M-au crezut pare-se spion bulgar sau aşa ceva.

Ea începe deodată să rîdă cu acel ris care îi schimbă brusc expresia, transformîndu-i faţa necomunicativă într-un chip luminos şi vesel de fată.

— Tu spion bulgar?

Şi iarăşi rîde cu hohote.

— Nu văd nimic caraghios în asta — bîigui puţin ofensat. Tu prea mă crezi un prostănac.

— De loc — obiectează Edith, încercînd să-şi stăpînească rîsul. Dar chiar spion bulgar, ha-ha-ha...

Aştept încruntat să se oprească.

— De fapt, cum e pe-acolo? mă întreabă secretara cînd în cele din urmă s-a potolit. E chiar atît de îngrozitor?

— Îngrozitor? Eventual cînd cazi de la etajul cinci. Dar acest lucru şi aici e tot atît de neplăcut.

Mai schimbăm cîteva cuvinte lipsite de importanţă şi pornim tocmai la timp ca să profităm de încetarea ploii. Curtenitor, o conduc pe Edith pînă la apartamentul ei şi tot din politeţe intru în cameră. Tapetele, mobila, covorul din dormitor, toate sînt de un plăcut verde pastel şi aceste nuanţe delicate pe fondul terasei împodobite de flori şi belşug de verdeaţă dau mediului înconjurător o prospeţime deosebită, care mă îndeamnă să zăbovesc puţin.

Secretara se apropie de picup şi pune o muzică supărătoare pentru urechea mea. Edith are o manie inexplicabilă pentru jaz, dar nu pentru jazul banal şi plăcut, ci pentru cel sălbatic, zgomotos, căruia îi spunea „jaz serios".

— Nu mergi să te odihneşti puţin? mi se adresează ea, dîndu-şi seama că nici muzica pusă nu-i în stare să mă alunge.

— O, e timp destul — răspund superficial, tolănindu-mă mai temeinic într-unul din fotoliile vernil.

— Permite-mi atunci să fac un duş.

— Simte-te ca la tine acasă — îi spun.

— În timp ce ascult distrat urletul saxofonului şi plescăitul apei din baie, îmi trec prin cap imagini confuze nu numai în legătură cu jeturile de apă, dar şi cu corpul de sub duş, în timp ce privirea mea se plimbă asupra obiectelor din jur. Atenţia îmi este atrasă pe neaşteptate de un obiect strălucitor ce se zăreşte printre revistele de cinema împrăştiate pe măsuţa din colţ — un binoclu cu totul inofensiv. Dar noţiunea de binoclu este fără îndoială legată de noţiunea de supraveghere.

Mă scol alene, blestemînd acest defect omenesc — curiozitate — şi iau binoclul. Este destul de mic şi îmbrăcat în sidef, un binoclu în genul acelora folosite de femei la teatru. Ca să-l verific mai bine, ies pe terasă. Departe, exact în faţă, între acoperişurile ţuguiate a două clădiri vecine se vede faţada firmei „Zodiac". Obiectul minuscul de sidef, spre surprinderea mea, este atît de puternic încît desluşesc clar ferestrele de la cabinetul preşedintelui.

Edith apare în uşa terasei îmbujorată şi plină de prospeţime în halatul de baie alb ca zăpada.

— E plăcut aici, nu-i aşa? Cu atîtea flori...

— Şi cu toate prostiile tale. La ce-ţi foloseşte acest obiect?

Femeia priveşte binoclul şi faţa ei capătă o expresie misterioasă. Face un gest ca şi cum ar vrea să spună „taci!" şi pronunţă cu indiferenţă:

— La teatru, bineînţeles. L-am găsit de ocazie. Ştii, eu sînt puţin mioapă şi alaltăieri, la teatru...

— E clar: subiectul va trebui amînat pentru altădată. Dar asta nu înseamnă că trebuie să stăm pasivi şi să ne privim doar. Mă apropii de Edith şi-i cuprind umerii peste halatul moale.

— Dragă Edith, ai ieşit din baie ca Venera din valuri...

— Nu vorbi prostii.

— ... Chronos şi Venera — continui eu. Zeul timpului şi zeiţa dragostei...

— Chronos n-a fost zeu, ci un titan. Nu te prea pricepi la mitologie.

De-abia aud ultimele cuvinte, deoarece obrazul îmbujorat al Venerei-Edith se atinge de al meu şi mă împiedică să mă concentrez. Edith nu se opune, dar în atitudinea ei nu citesc nimic mai mult decît resemnare. Prietenia noastră este numai un joc, nu prea interesant pentru partenera mea. Asta mă indispune. Mai ales că partea proastă a unui joc e că, deşi totul pare autenic, în fond e numai ceva iluzoriu.

●

Cîteva zile mai tîrziu, Worner mă sună la birou să mă întrebe dacă nu pot trece pe la dînsul. N-am încotro, deşi acest Worner mă obsedează şi în vis.

Omul în haine gri şi cu faţa pămîntie mă întîmpină cu obişnuita-i amabilitate rece, îmi oferă un scaun şi ţigări. Acest gest trebuie considerat ca o deosebită favoare, mai ales că el Worner, nu fumează.

— Zilele trecute, cînd mi-aţi vorbit despre călătoria dumneavoastră, mi-aţi ascuns ceva — începe Worner după ce îmi aprind ţigara.

— Dacă v-am ascuns ceva, a fost pentru faptul că altcineva era obligat să vi-l spună.

— Acest altcineva mi l-a spus — afirmă Adam Worner, primul om din **Biblie**. Dar dumneavoastră de ce

l-aţi trecut sub tăcere? N-aveţi încredere în mine, domnule Roland?

— De ce să n-am? Faptul că v-am lăsat să-mi smulgeţi şi ultimul amănunt din biografie dovedeşte contrariul...

— Da, dar faptul că fiecare amănunt a trebuit să vi-l smulg cu cleştele ce dovedeşte?

— Ştiţi doar — încerc să-l conving — într-o profesie ca a noastră în zilele noastre încrederea...

— Totuşi — mă întrerupe Worner — încrederea acordată lui Raimann...

— Să nu exagerăm. I-am făcut un mic serviciu. Un serviciu care mi-a cerut doar puţină încordare.

Omul de după birou îmi aruncă din fugă o privire iscoditoare:

—Presupun că v-aţi dat seama de caracterul acestui... serviciu?

— Fireşte. Raimann, de altfel, mi-a spus că o să-mi explice mai tîrziu totul, dar nu l-am mai întrebat. Scuzaţimă, dar pentru mine asta nu-i nimic mai mult decît un episod care-l priveşte pe Raimann.

— Vă priveşte în mod egal pe amîndoi. Raimann a procedat nejust. Dumneavoastră de asemenea.

Ridic din umeri, de parcă aş fi vrut să spun „mă rog, fie şi-aşa!" şi îmi aţintesc privirea asupra ţigării.

Firma noastră are relaţii cu pieţele răsăritene şi noi nu intenţionăm să încordăm aceste relaţii din cauza acţiunilor samovolnice ale unuia sau altuia dintre reprezentanţii firmei noastre. Raimann a acţionat cu capul lui şi probabil în profitul lui, iar dumneavoastră l-aţi ajutat fără să fi primit din partea firmei îngăduinţa de a proceda astfel.

— Trebuia să mă preveniţi ce-mi este permis şi ce nu. Am plecat sub conducerea lui Raimann.

— Nu vă puteam preveni asupra unor lucruri pe care nici nu le bănuiam. Din clipa de faţă însă, consideraţi că sînteţi prevenit. „Zodiac" este o firmă comercială şi dumneavoastră, ca reprezentant al acestei firme, sînteţi dator să vă limitaţi acţiunile numai în domeniul comerţului.

Din nou mă priveşte fugar şi adăugă pe un ton mai domol:

— Firește, sînteţi încă nou şi înţelegem foarte bine că vinovatul principal e Raimann. Admit chiar că aţi fi putut crede că Raimann acţionează conform instrucţiţunilor noastre.

— La asta nu m-am gîndit — recunosc eu pe un ton de plictiseală. De altfel şi uitasem aproape întîmplarea aceasta.

— Perfect — aprobă Worner. S-o daţi cu totul uitării.

„O voi da uitării — îmi spun ieşind pe coridor — dar numai după ce o vom scărmăna bine de tot şi o vom scoate din circulaţie." Cotitura este neaşteptată, deşi nu cu totul neprevăzută. Este clar că Raimann a acţionat conform instrucţiunilor lor, poate chiar conform instrucţiunilor date de acest sfînt Adam. Sarcina numărul unu a fost, indiscutabil, să fiu verificat. Sarcina numărul doi pare de asemeni evidentă — să fiu antrenat într-o activitate subversivă. Iată însă că, acum, sarcina numărul doi, dacă în general ea a existat se contramandează. Oamenii se spală pe mîini. Din ordinul cui a acţionat Raimann? Nu mai eram sigur, dar în orice caz n-a acţionat fără ştirea lui „Zodiac". Fir-

ma încearcă să se menţină curată ca cristalul. De ce? Pentru că n-au încă încredere în mine? Sau, convingîndu-se că nu-s agent comunist, se mai tem totuşi să nu fiu vreun agent de alt tip? Ori poate că nu le sînt necesar? Toate aceste întrebări se alungă una pe alta fără să fie bine chibzuite.

Spre seară, Edith bate în uşa locuinţei mele de celibatar. A venit să mă ia la un film. Nimic nu-i mai plăcut decît să locuieşti în preajma femeii iubite, dar în locuinţe separate. Mai ales cînd femeia în cauză, întocmai ca Edith, nu vine niciodată fără o prealabilă înţelegere.

După vizita la Worner nu eram de loc dispus să ies în oraş, dar întrucît i-am făgăduit, trebuia să mă ţin de cuvînt.

— Nu mi-ai spus nimic despre binoclu ... — îi amintesc pe stradă, după ce deschid umbrela.

— Ce să-ţi mai spun. Nu ţi-ai dat seama? Supraveghez „Zodiac"-ul.

— Şi pentru ce naiba îl supraveghezi?

— Seara trecută am văzut lumină deasupra cabinetului lui Evans. N-ai observat că fereastra de deasupra cabinetului are întotdeauna obloanele închise? Ei bine, seara trecută cineva a deschis un moment obloanele şi am zărit lumină ...

— Care „cineva"? Probabil femeia care face curăţenie.

— Femeia la ora zece seara? Trebuie să te informez că „Zodiac" se închide la ora şapte. Iar femeile de serviciu lucrează numai dimineaţa.

— Totuşi, nu văd de ce te frămîntă atîta lumina din încăperea aceea?

— Ai intrat vreodată acolo?

— Nici nu ştiu pe unde se intră.

— Eu ştiu: există o singură intrare — pe o scară din cabinetul lui Evans.

— Termină cu aiurelile astea! Nu mă interesează. Şi nici pe tine n-ar trebui să te intereseze.

— Ascultă, Maurice: dacă la „Zodiac" există arhivă secretă, numai acolo poate să fie. Şi de această arhivă cu siguranţă se ocupă Van Alten.

Van Alten este al doilea secretar a lui Evans, un individ ursuz, necomunicativ, pe care foarte rar îl puteai zări pe coridoare.

— Şi ce-ai vrea acum? continui eu să fiu ironic, deşi mi-am dat seama că nu mai e cazul. Să citeşti cu binoclul această arhivă secretă? Mi s-a părut destul de puternic pentru acest scop.

Cu aceasta discuţia noastră a luat sfîrşit.

Spre oroarea mea, filmul la care am intrat este un fel de hibrid între spionaj şi o poveste de dragoste ce se sfîrşeşte cu lichidarea celor doi îndrăgostiţi lîngă zidurile Berlinului. De altfel tragedia este asimilată de creierul meu destul de episodic, cu multe omisiuni, deoarece tot timpul mă preocupă în paralel o tragedie de altă natură, şi anume propria mea tragedie: tragedia omului în faţa seifului ermetic închis. Nu pot afla nimic prin supraveghere, deoarece, sînt izolat într-un cabinet, silit să observ doar fizicul secretarei mele. Nu pot deduce nimic din discuţiile auzite întîmplător, pentru că de fapt ele nu conţin nimic. Nu pot provoca singur discuţii, deoarece mi se interzice aşa ceva, nici să urmăresc pe cineva, fiind prea riscant, nici să pătrund undeva, pentru că totul este închis şi asigurat cu străşnicie. Nu pot folosi aparatura de specialitate

şi nici nu am unde s-o folosesc. Nu pot nici măcar să recurg la serviciile Edithei, deoarece este periculos şi probabil inutil. Nu pot exercita nici un fel de presiune asupra nimănui. Nimic, nimic, nimic! Şi-atunci ce-mi mai rămîne altceva decît să vizionez filme, să dictez corespondenţa de serviciu şi să mă distrez cu o femeie care nici măcar nu mă găseşte amuzant ... Să mă plictisesc, să-mi macin nervii, să aştept ...

— Trist film, nu-i aşa? mă întreabă Edith la ieşire.

— Foarte trist! îi răspund, gîndindu-mă la mine.

— Dar destul de verosimil.

— Ştiu eu? ridic din umeri. Sînt profan în materie.

— Şi eu. Dar pare să fie adevărat.

— Ei, da, pentru că are un sfîrşit tragic. Tragicul este întotdeauna verosimil, pentru că majoritatea lucrurilor se termină tragic.

— Aşa crezi?

— Ce să cred? Este evident.

— Se spune că există şi oameni fericiţi ...

— „Se spune" ... Dar cînd auzi pe cineva vorbind astfel, întreabă-l unde sînt aceşti oameni fericiţi şi i-ai închis gura.

Mergem agale pe Kalwerstraat, care la această oră este un furnicar de lume. Kalwerstraat — împărăţia pietonilor din Amsterdam, care şi-au cucerit acest perimetru interzis autovehiculelor. Printr-o minune, de data aceasta ploaia lipseşte din peisaj, fiind înlocuită de ceaţă. Şi prin perdeaua transparentă a acestei ceţi, culoarul luminat al străzii pare ciudat, cu firmele multicolore de neon şi siluetele trecătorilor, totul confuz şi vag de parcă cineva ar fi schiţat în grabă acest peisaj iar după aceea l-a mîzgălit.

— Tu nu eşti un om prea vesel, Maurice — reia

Edith discuția după o perioadă de tăcere. Straniu, ești plin de energie, dar nu și plin de viață.

— În schimb tu ești de o veselie molipsitoare!

— Aș fi fost, dacă aș fi avut motive să fiu veselă.

— Fă apel din cînd în cînd la amintirile din copilărie — o sfătuiesc.

— Copilăria? Cel mai trist episod din viața mea.

„Parcă eu ... ce copilărie am avut! îmi spun în gînd. Dar asta nu mă indispune."

— Tu ai avut tată ...

— Da, am avut un tată îngrozitor de acru și zgîrcit — mint cu nerușinare, deorece nici nu-l țin minte.

— ... Și mamă ...

— Da, o mamă veșnic plînsă și mirosind a valeriană — continui să mint, pentru că nici pe mama nu mi-o amintesc.

— Totuși, îți făceau pom de iarnă, îți dădeau jucării ...

— Jucării din cele utile și ieftine, în cutii de carton — improvizez în continuare. Dar tu, chiar n-ai primit nici un cadou?

— De la cine să primesc! De Crăciun ne duceau la pomul de iarnă de la primărie. În el, într-adevăr, atîrnau ici-colo jucării, și fiecare dintre noi speram că poate vom primi vreuna, dar jucăriile din pom niciodată nu se împărțeau, pentru că noi eram mulți, foarte mulți, și cele două duzini de jucării nu ne-ar fi ajuns.

— Totuși, n-ați rămas fără pom — simt nevoia s-o încurajez.

— Hm, pom! ... Pom pentru copiii nevoiași ... Nu știu dacă există ceva mai trist. Mai bine nu s-ar face pom de iarnă pentru săraci!

Ieşim pe cheiul unuia din canale. Deasupra apei atîrnă ghirlande lungi cu becuri, acum aprinse, pentru că este sîmbătă seara, şi aceasta îmi dă ideea să intrăm în localul de pe chei, mai ales că tot n-avem de cene grăbi.

Găsim o masă liberă în localul curat şi plăcut. Masa reprezintă un butoi — bine lustruit, ca şi toate celelalte. După puţin timp pe butoi apare o sticlă cu vin roşu, însoţită de-o tipsie cu gustări. Oamenii din jurul nostru vorbesc încet şi în genere atmosfera este destul de odihnitoare. Mă simt bine cînd, iată, un lungan pletos, cu ghitara atîrnată de gît, iese în faţa tejghelei. „S-a terminat cu liniştea! mă gîndesc înciudat. S-o ştergem!" Dar în seara asta am noroc, pentru că pletosul se dovedeşte curînd a fi o natură lirică. După ce scoate cîteva lugubre acorduri introductive, începe să cînte cu o voce catifelată, ce te cucereşte:

„Nu-mi pomeni de luna argintie,
De soare, cer albastru — nici atît.
A mea-i culorea ploii, cenuşie,
Căci sînt stăpînul timpului urît . . ."

Urmează alte cîteva strofe pătrunse de umezeală şi tristeţe, iar în încheiere pletosul cîntă:

„Aş vrea să port o mantie de ceaţă,
Să simt că-s plin de mîzgă pîn'la gît,
Iar vîntul să-mi împroaşte ploaia-n faţă . . .
O, ce frumos e timpul mohorît! . . ."

— Iată o maximă utilă — remarc eu cînd pletosul îşi termină elegia. Cînd lucrurile neplăcute depăşesc

cu mult pe cele plăcute, nu ne rămîne altceva decît să ne împăcăm cu ele şi să le îndrăgim.

— Filozofia renunţării! strîmbă din nas Edith. O dispreţuiesc.

Şi adaugă:

— În schimb cîntecul e frumos.

„Şi vinul e bun" — simţeam nevoia să adaug. Dar în loc să îndrug vorbe deşarte, comand a doua sticlă.

Cînd ieşim, peisajul de noapte este aidoma cîntecului. Din nou burniţa şi vîntul, împroşcînd stropii de apă, leagănă ghirlandele electrice, iar apa din canal plescăie surd, purtînd cu sine obscurităţi violete şi reflectări gălbui. Pornim agale pe chei, fără să dăm vreo atenţie deosebită ploii, aşa cum fac toţi în oraşul acesta. Cînd să cotim spre casă, Edith mă prinde de mînă.

— Să mai mergem puţin pe chei.

— Vrei să spui să ajungem pînă la „Zodiac" ?

— Să aruncăm doar o privire.

— Ascultă, Edith ...

— Dar nu-i nici o crimă în asta, Dumnezeule! Trecem fără să ne oprim, cum trec mii de oameni.

— Pe această stradă n-au circulat niciodată mii de oameni, mai ales la o oră ca asta. Şi-apoi nu-i în drumul nostru.

Totuşi, cedînd din politeţe, ne continuăm drumul încet pe chei, purtaţi de vîntul mării, ce ne suflă în spate.

— De unde ştii că singura intrare a încăperii ăleia este prin cabinetul lui Evans? întreb ca să mă aflu în treabă.

— Ştiu precis.

Şi eu o ştiu, dar altceva mă interesează în clipa aceea.

— Te întreb de unde ştii, cum ai aflat ? Singură ai descoperit-o sau ai tras pe cineva de limbă ?

— Ah, iar începi cu ale tale ? oftează Edith. N-am tras pe nimeni de limbă, fii sigur. E deajuns să intri o singură dată în biroul lui Evans şi să priveşti atent faţada clădirii, ca să te convingi de acest lucru.

— Dar ce te face să crezi că acolo e o arhivă, şi încă secretă ?

— Odată eram la arhiva mare. A venit cineva să caute un document, nu ştiu ce, şi l-am auzit pe funcţionar spunînd : Nu-i la noi, poate e în arhiva preşedintelui". Asta înseamnă că la „Zodiac" documentele referitoare la tranzacţii cu caracter secret se păstrează în arhiva lui Evans, iar nu în arhiva generală. Ca să nu mai spun că ar putea să existe şi o a treia arhivă.

— Prostii. Tot n-ai înţeles că Evans e numai de poză în această întreprindere ?

— În comerţ da. Cred însă că acest om mai are o ocupaţie aici ...

— Fiecare are o a doua ocupaţie. Unii se ocupă în timpul liber cu pescuitul, alţii cu filatelia, alţii cu spionajul ... economic bineînţeles ...

— Îngrozitor eşti ! ...

— Dar dacă Evans dispune de o arhivă — îmi continui ideea, străduindu-mă să mă adăpostesc sub umbrela Edithei — şi dacă în această arhivă se găseşte într-adevăr ceva serios, el n-ar încredinţa-o unui localnic ca Van Alten.

— Van Alten nu-i localnic. L-au adus din America, unde a emigrat în timpul războiului.

— De unde tot storci tu informaţiile astea ? întreb nemulţumit.

— Am aflat întîmplător — răspunde femeia.

Tocmai mă pregătesc să fac o remarcă în legătură cu aceste „întîmplări", cînd Edith mi-o ia înainte cu un „şşt!" şi se opreşte pe trotuar, lîngă pod.

Exact în faţa noastră se înalţă faţada întunecată a întreprinderii „Zodiac". De fapt ea ocupă patru clădiri vechi, înguste, lipite una de alta, în interiorul lor, reorganizat, fiind probabil ulterior deschise unele coridoare comune. Clădirile au cîte trei etaje, în afară de construcţia cu patru etaje din colţ, unde se găseşte cabinetul lui Evans. Cabinetul lui Evans împreună cu anticamera secretarei ocupă întreg etajul trei. Este clar că pînă la încăperea aflată deasupra acestui etaj trebuie să ajungi prin cabinetul lui Evans, în situaţia că în anticameră nu-i nici o urmă de scară.

Etajul al patrulea, spre care ne sînt aţintite în acel moment privirile, are numai două ferestre, închise amîndouă ermetic cu obloane grele de fier.

— Uite! şopteşte Edith.

Prin crăpătura îngustă de sub obloane se strecoară clar o dîră de lumină gălbuie.

— Probabil Van Alten mai răsfoieşte ceva prin arhivă, dacă îndeobşte se poate vorbi de o arhivă — mormăi eu.

— Ori poate se face curăţenia de noapte — mi-o trînteşte cu înţeles secretara.

— Să plecăm — spun eu. Iar a început să toarne cu găleata.

Într-adevăr, ploaia s-a înteţit pe neaşteptate. Cînd să ne urnim din loc, uşa de la intrare pocneşte trîntită. O umbră nedesluşită se îndrepta spre noi. Edith se pare că a avut dreptate. Omul care vine e Van Alten, dar dîra de lumină continuă să se strecoare pe sub obloanele etajului patru.

Mă întorc brusc cu spatele spre clădire şi, îmbrăţişînd-o spontan pe femeia de lîngă mine, îmi lipesc buzele de ale ei. Şi nu ştiu, aceste buze dezmierdătoare să fi fost de vină, ploaia şi noaptea, sau poate povestea despre pomul de iarnă al copiilor săraci, dar îmbrăţişarea ne încleştează deodată puternic şi cu înfrigurare, încît aproape uit de omul ce trece de noi, îndreptîndu-se spre pod. Iar puţin mai tîrziu o aud pe Edith exclamînd:

— O, Maurice! Niciodată nu m-ai sărutat aşa.

Capitolul VII

Din nou septembrie. A trecut un an de la întîmplările povestite, iar eu mă aflu tot la Amsterdam, în marea familie a firmei „Zodiac", şi totuşi, atît de departe de ţel! Atît de departe încît nici nu-mi pot închipui de fapt în ce constă exact acest ţel.

În cabinetul meu, tocmai termin de examinat corespondenţa din acea zi. Prin fereastră văd cerul cenuşiu-violet din pricina norilor grei de ploaie ce alunecă uşor spre mare. Uneori printre norii grei apare o mică spărtură, prin care pătrunzînd, snopi de raze luminează puternic şi pe neaşteptate vreo clopotniţă părăginită ori vreun acoperiş ţuguiat de ţiglă. Apoi straturile de nori se sudează la loc şi afară se aşterne din nou o linişte cenuşie, posomorîtă, aidoma amurgului.

La locul ei obişnuit, adică exact în faţa mea, secretara s-a cufundat în lectura unei cărţi, probabil istoria cinematografiei. După „jazul serios", cinematografia este a doua pasiune a Edithei, după părerea mea la fel de

absurdă ca și prima. Să intri la un film mai are un oarecare sens... este, în sfîrșit, un mijloc de a-ți omorî timpul. Dar să înghiți volume întregi pentru a afla cine, cum și în ce scop a făcut aceste filme, asta depășește limitele imaginației mele. Totuși, m-aș fi împăcat ușor și cu acest gen de nebunie liniștită a secretarei mele, dacă lectura n-ar fi fost însoțită, pentru o mai mare comoditate, cu poziția neglijentă a șoldurilor ei impozante.

Ar fi nedrept să afirm că nu fac nimic. Dimpotrivă, tranzacțiile merg bine și împreună cu Claude Richard al meu ne bucurăm adesea ca niște proști că ceasornicele „Chronos" și-au cîștigat un renume solid pe unele piețe și-și croiesc treptat drum spre Apus. Printre scrisorile de pe masă se află și cîteva comenzi destul de importante primite în ultimul timp! Ce mai, dacă ar merge la fel de bine și activitatea cealaltă, ar trebui să sar în sus de bucurie.

Cealaltă activitate însă nu merge de loc. Arta de a aștepta! Dar arta de a aștepta nu-i o mașină de profit. Poți să aștepți cu perseverență și răbdare un tren, dar dacă îl aștepți undeva pe unde trenul nu trece, zadarnic îl aștepți. Uneori am impresia că situația mea este cam de genul acesta. M-am claustrat la „Zodiac" și-mi închipui că am făcut cine știe ce ispravă, cînd în fond n-am nici o dovadă sigură că „Zodiac" reprezintă ceva mai mult decît o firmă comercială. Totul e o supoziție. Ba dimpotrivă, cercetările mele mă conving din ce în ce mai mult că „Zodiac" este o întreprindere de mîna întîi, cu relații de afaceri în lumea întreagă și cu cele mai variate sectoare de producție — mașini de spălat rufe și frigidere, aspiratoare și mașini de gătit electrice, mașini de călcat și de ras electrice.

aparate de fotografiat, picupuri, aparate de radio, televizoare şi chiar ceasuri „Chronos". În genere orice în afară de spionaj.

Van Wermeskerken este cu totul prins de preocupările sale comerciale. Un şef de serviciu ca mine poate intra oricînd la uriaşul roşcovan, fără să pară ceva suspect. Şefii diverselor secţii, de asemenea, stau toată ziua cu nasul în hîrtii. Adam Worner este într-adevăr inaccesibil, dar sarcinile lui, neîndoielnic, se rezumă numai la verificarea salariaţilor. Evans nu se ocupă de nimic altceva decît de recepţii şi de semnarea contractelor, la care s-ar putea adăuga chefurile incidentale cu prietenii. Dar pentru un preşedinte tocmai acest lucru este firesc — să nu facă nimic.

Odată, cînd am întrebat-o pe Edith de unde ştie că Evans mai are o ocupaţie, ea mi-a răspuns:

— Nu mi-am dat osteneala să descos pe nimeni. Dar de ce am ochii dacă nu ca să văd cu ei?

— Îţi închipui cumva că eu sînt orb?

— N-am spus asta, dar tu nu umbli de colo-colo pe coridoare şi prin arhive ca mine. Evans are un personal propriu prea mare pentru un om care nu face nimic.

— Doi salariaţi.

— Şi alţi trei-patru care circulă.

Lucrul acesta e adevărat, după cum am constatat mai tîrziu. Cei trei-patru salariaţi care circulă îndeplinesc însă munca unor simple slugi. Un stăpîn, chiar şi atunci cînd nu-i nimic altceva decît un balon gol, nu se poate lipsi de slugi, mai ales cînd posedă o casă luxoasă şi o vilă în afara oraşului.

Iar Raimann? Care-i este hramul? Deocamdată el e singurul X identificat în întreaga problemă. Dar ce

folos? Cîndva contactul cu Morandi mi-a părut o realizare deosebită. Acum sînt în legătură nu cu Morandi, ci cu şeful lui, şi încă într-o legătură care se poate numi chiar prietenie. Totuşi, mi se pare că sînt condamnat să aştept la infinit un tren care ori că nu există, ori trece la sute de kilometri departe de-aici!

Edith poate să rîdă mult şi bine de presupusul meu fler. Într-adevăr, uneori bănuielile şi presupunerile mele sînt absurde ca şi gelozia, dar oricine îşi poate da seama cît de neîncrezător poate fi cineva după o nesfîrşită aşteptare de un an şi mai bine.

Dacă aş fi dispus de echipamentul necesar, de oamenii şi tehnica necesară, fără îndoială că Raimann m-ar fi condus la vreo altă verigă din lanţ. Numai că toate acestea sînt pur şi simplu vise, închipuiri deşarte, ca să treacă timpul mai uşor. De unde să iei toate acestea? Efectivul meu de operaţiuni se rezumă la mine însumi, iar conform instrucţiunilor primite, trasul cu urechea şi urmăritul sînt în afara jocului. Fără să mai vorbim de faptul că, chiar şi de n-ar fi interzise, n-ar putea fi lesne puse în practică.

Fireşte, eu dispun totuşi de unele aparate, ca să le spun aşa, naturale — doi ochi şi două urechi — care mi-ar putea aduce anumite servicii, avîndu-se în vedere că la o zi, două mă văd cu Raimann, ca să bem cu eforturi comune cîteva pahare de Martini. Dar în aceste duete intime, discuţiile noastre se limitează la banalităţi despe timp, despre femei şi în general despre problemele reclamei. Ultima discuţie mai serioasă am avut-o după ce am fost chemat la Worner.

— Ne-am încurcat cu chestia aia, a mormăit pistruiatul. De fapt eu te-am încurcat. Noroc că totul a ieşit bine. Iartă-mă şi dă-o naibii de treabă. Uit-o!

Asta a fost totul, dacă nu se ţine cont de numărul paharelor consumate.

Nu mi-am dat osteneala nici să iert, nici „s-o dau naibii de treabă", nici să uit. Am băgat bine la cap totul şi am stat la pîndă pe neobservate, dar ce folos: n-am cîştigat nimic din treaba asta pînă în momentul de faţă. Pistruiatul călătoreşte mereu la Veneţia, la Geneva şi în alte părţi, organizează permanent şedinţe, dă banchete şi toată această forfotă e absolut firească pentru un şef al reclamei. Dar ca să înţelegi unde se termină ceea ce este firesc şi de unde începe nefirescul ar trebui să dispui de un pluton întreg de ajutoare cu înaltă calificare.

Tocmai termin de examinat corespondenţa, furat fiind uneori de gînduri ca acelea pomenite mai sus, cînd pe coridor se aude melodios zbîrnîitul promiţător al soneriei: sfîrşitul zilei de lucru, sfîrşitul săptămînii de lucru, deoarece este vineri, iar „Zodiac", sîmbăta nu lucrează. Edith ridică pentru o clipă ochii de pe carte şi mă priveşte dar, deoarece continui să mă ocup de scrisori, se cufundă şi ea din nou în lectură, îmi place această calitate a ei: nu are mentalitate de funcţionar.

Zbîrnîitul soneriei abia încetează, cînd aud un nou zbîrnîit. De data asta-i telefonul. Secretara ştie bine cine poate să mă sune, de aceea apasă numai pe buton, că să-mi dea legătura şi eu ridic receptorul.

— Maurice, băiete, accepţi din partea mea un pahar sau te grăbeşti să pleci?

— Cu condiţia ca şi tu să accepţi unul din partea mea.

— Perfect. Peste cinci minute voi fi la cafenea. Întind dosarul cu corespondenţă Edithei şi mă ridic.

— Mă întîlnesc cu Raimann la cafeneaua din colț. Dacă vrei, vino și tu.

— A, nu, mulțumesc. Numai ai grijă să nu ajungeți pînă la urmă la **strep-tease.** Diseară sîntem invitați la Peter.

Încă o trăsătură pozitivă a ei: este înțelegătoare și nu mă ține în frîu ca o soție geloasă. Îl găsesc pe Raimann la măsuța de lîngă fereastră. Mesele sînt acolo mici, pe măsura localului. O cafenea cochetă, cu lumini de neon, cu tapete din plastic și oglinzi multe, făcută parcă pentru cinci persoane, ceea ce n-o împiedică în orele de vîrf să primească două duzini sau chiar trei din fiii „Zodiac"-ului.

— Cerem o sticlă, ce zici? propune pistruiatul după ce mă instalez în fața lui. Să-l scutim pe chelner de osteneală în învălmășeala asta.

O sticlă întreagă de Martini e cam exagerat pentru un aperitiv modest, dar nu-i un lucru alarmant cînd ai în fața ta un partener care toarnă în el ca într-un butoi. Bateria cu sticla de Martini și o alta cu apă gazoasă sosesc și Raimann, cu înfățișarea lui serioasă de profesor înainte de lecție, umple paharele. Este aproape totdeauna serios, dar mai ales înainte de-un chef mare. Încercăm temperatura băuturii cu cîte o înghițitură bună. Urmează apoi obișnuita întrebare introductivă.

— Ce mai nou?

Căreia îi urmează răspunsul de totdeauna:

— Nimic deosebit, tranzacții și iar tranzacții.

În fața barului, la trei pași de noi, în picioare unul lîngă altul, cîțiva reprezentanți ai personalului inferior beau vorbind între ei. La urechile mele ajung frînturi de frază din discuțiile lor lipsite de importanță. Mereu

lipsite de importanţă. Prin faţa cafenelei, cu paşi egali, trece Van Alten cu privirea aţintită în pămînt.

— Astfel de oameni sînt pentru mine o enigmă — spune Raimann cînd zăreşte silueta arhivarului.

Şi eu mă minunez cum pot să existe astfel de oameni. Van Alten, mai ales, este o veritabilă ciudăţenie. Dar aceste gînduri le păstrez pentru mine.

— Nu l-am văzut niciodată să intre în vreun local ...

— Probabil nu-i ajung banii.

— ... Şi nici să-şi schimbe expresia funebră a feţei.

— Probabil e bolnav de ficat.

— Poate. Dar în ce priveşte banii, nu sînt de acord. Nici mie nu-mi ajung, dar asta nu mă împiedică să trăiesc omeneşte.

— Banii nu ajung nimănui — răspund eu filozofic.

Raimann mă priveşte gînditor, face o pauză, apoi continuă încet:

— Am putea avea mai mulţi bani, şi eu şi tu, dacă scumpul nostru Adam nu şi-ar băga nasul pretutindeni.

— Crezi?

— Sînt convins.

— Mda. Din păcăte Worner are nasul cam lung.

— Nu chiar atît de lung. Vina-i mai mult a mea, că am dat dovadă de naivitate. Omul ăsta aşa te ia cu întrebările lui că, pînă să-ţi dai seama, îţi scapă tocmai ceea ce eşti hotărît să nu spui. Dar m-am învăţat minte. La urma urmelor, noi luptăm pentru cauza lumii libere, iar nu pentru profituri mărunte. Nu-i aşa?

— Dacă e să vorbim serios, Konrad, pe mine personal nu mă interesează cauzele lipsite de profituri. S-ar

putea să ţi se pară mercantil, viaţa însă e prea scurtă şi o trăieşti doar o singură dată, aşa încît ...

— E adevărat! Totuşi cînd scoţi un venit bun dintr-o cauză nobilă, satisfacţia e şi mai mare.

— Ai dreptate — aprob la rîndul meu. Şi garnitura la friptură are importanţă. Asta însă n-o împiedică să rămînă tot garnitură.

Unitatea de gîndire asupra problemei ne încurajează să ne mai turnăm cîte un pahar de Martini şi să-l bem, privindu-ne cu o aprobare reciprocă.

— Dacă promiţi să fii discret, cred că putem aranja ceva util pentru amîndoi — îmi spune încet Raimann.

— Konrad, îţi sînt prieten şi cred că ţi-am dovedit-o. Dar n-aş vrea să-mi pierd slujba ...

— Nu există un astfel de pericol — mă linişteşte pistruiatul. Totul se va desfăşura într-un mod absolut legal. Cîteva călătorii în Răsărit pentru lărgirea afacerilor. Vei călători singur, prin urmare totul se va face fără martori. Van Wermeskerken nu-ţi va refuza propunerea, e doar în interesul serviciului.

— Dar riscul?

— Riscul este minimal. Atît cît să-ţi asigure un cîştig mare. De altfel ai să te convingi singur.

— Cam cît ar putea ieşi?

Raimann schiţează un zîmbet cu buzele sale subţiri.

— Să zicem cinci mii dintr-o lovitură, Konrad.

— Îţi fac doar un mic serviciu, nimic mai mult.

Tac, ca şi cum aş sta să reflectez. Apoi remarc:

— Nenorocirea este că un risc minimal asumat de mai multe ori încetează să mai fie minimal. Dacă nu te înhaţă a cincea oară, a zecea oară cu siguranţă vor reuşi.

— A zecea oară nu există — face un gest de ne-

gare Raimann. Dacă ţi-ai făcut suma, te-ai oprit. Înmulţeşte cinci mii cu şase, cîte o călătorie în fiecare democraţie. Tocmai asta face ca riscul să fie minim.

— Într-adevăr mă tentezi, Konrad.

— Atunci gîndeşte-te! zîmbeşte din nou pistruiatul, umplînd paharele.

Apoi pe neaşteptate schimbă discuţia:

— Ce face scumpa noastră Edith?

Îngîn ceva în sensul că e bine.

— Excepţională femeie! Dacă nu era prea înaltă pentru mine, să ştii, băiete, te-aş fi chinuit cu gelozia.

Iau o înghiţitură de Martini, pregătindu-mă să ascult cu răbdare tiradele următoare. Deoarece veni vorba de garnitură, acest om nu poate consuma alcool fără să abordeze cele mai scabroase teme sexuale.

●

Spre seară, cînd ajung acasă şi urc la Edith, sînt bine dispus şi nu înţeleg cum pot unii oameni să stea în pat în ajun de sărbătoare.

— De ce nu baţi la uşă? îmi face observaţie secretara mea, care stă culcată, numai în furou, cu eterna carte în mînă, în timp ce picupul din colţ umple încăperea de isteria trompetelor.

— Încă de pe scări mi-am tot zis că trebuie cu orice preţ să bat la uşă, dar în ultima clipă am uitat — mă justific eu, aruncînd o privire fugară spre formele generoase, de culoarea sidefului.

— Nu-i de mirare, în halul în care eşti — bombăne secretara mea şi se ridică să se îmbrace.

Ar fi naiv să se creadă că convieţuirea cu această femeie minunată este un fel de lună de miere înmulţită

cu douăsprezece. Mai exact spus, ea seamănă leit cu clima acestui oraş — nori peste nori şi din cînd în cînd o rază de soare.

Deschid uşa spre terasă şi mă retrag o clipă în acest colţ de rai cu vegetaţie abundentă de pe care se preling stropii ploii ce nu mai încetează. În sfîrşit o propunere directă după mai bine de un an de perpeleală la foc lent. Înseamnă că Raimann acţionează singur, adică pe altă linie, în afara „Zodiac"-ului şi folosirea unor oameni de la „Zodiac" este cu totul întîmplătoare, nu pentru că ar fi fost de la această firmă, ci pentru că sînt prietenii lui Raimann!

Limpede, simplu, şi totuşi nu-mi vine să cred. Interesul manifestat de Bauer faţă de „Zodiac", într-atît încît să organizeze pătrunderea mea aici, prudenţa extremă şi lipsită de încredere a lui Worner, urmărirea noastră în primele luni, verificarea mea prin călătoria în Bulgaria, toate acestea nu pot fi explicate numai prin încercarea unuia sau altuia de a complica decorul.

Rămîne aspectul celălalt: Raimann acţionează conform instrucţiunilor date de firma „Zodiac", mai precis conform instrucţiunilor date de însuşi Worner, dar tocmai aceste instrucţiuni cer ca Raimann să acţioneze în numele său, ba, chipurile, chiar împotriva administraţiei. Acum un an, înscenarea după predarea servietei la Sofia am interpretat-o drept o dovadă de suspiciune. Astăzi evident că au căpătat suficientă încredere în mine, dar înscenarea îşi păstrează semnificaţia ca o măsură preventivă şi probabil ca un stil permanent de lucru. În cazul cînd eu sau altul ca mine va suferi un eşec, cum de altfel s-a şi întîmplat, „Zodiac" va ieşi basma curată, iar atenţia celor lezaţi se va îndrepta numai spre Raimann şi spre presupusul lui şef secret.

— Închide, te rog! E răcoare ... aud vocea Edithei din cameră.

„Răcoare?" mă mir, închizînd uşa. Şi punînd mîna pe frunte constat că, dimpotrivă, e fierbinte. Căldurile nu se datorează însă băuturii, ci tuturor acestor probleme, care în loc să decurgă în ordinea firească, se joacă de-a prinselea în capul meu, îngrămădindu-se una peste alta.

Încrederea ce mi-o acordă Raimann este evidentă. Ar fi trebuit să mă bucur: iată-mă primit în organizaţia lor. Dar am rezolvat oare ceva? Locul meu în mecanism va fi al unei neînsemnate rotiţe dinţate care nu cunoaşte nimic mai mult decît cele două rotiţe vecine cu care e angrenată: pe de-o parte pistruiatul, pe de alta trădătorul autohton cu care voi stabili legătura o singură dată. Cinci mii pentru fiecare lovitură! Dar o lovitură izolată, şi chiar şase la fel, adunate laolaltă, nu-mi vor aduce nimic mai mult decît cele ce ştiu.

Metoda de lucru — cel puţin cu colaboratorii ocazionali — îmi era clară: cîte o călătorie în fiecare democraţie, după care urma înlăturarea definitivă ori menţinerea în rezervă ani de-a rîndul, cum au procedat cu Morandi. E adevărat că prin aceste metode se micşorează riscul de ratare al colaboratorilor ocazionali, ţinîndu-i astfel şi pe colaboratorii de bază în afara oricărui risc. Numai că printre aceştia din urmă eu cunosc un singur om şi n-am aproape nici o şansă să mai cunosc şi pe alţii.

Pentru a nu ştiu cîta oară în decurs de un an, privirea-mi se îndreaptă distrat spre faţada îndepărtată a întreprinderii „Zodiac", care se conturează neclar în semiobscuritate, între cele două acoperişuri vecine.

Cele trei etaje ale clădirilor lipite una de alta nu prezintă nici un interes: jos se află ghişeele unde se prezintă clienţii de rînd, mai sus serviciile fiecărui departament în parte, sus de tot fiind etajul directorilor, inclusiv al directorului general al întreprinderii „Chronos". Numai etajul al patrulea cu unica sa cameră de deasupra cabinetului lui Evans merită atenţia. Ce-i drept, cu greu se putea distinge în semiobscuritate camera de la etajul al patrulea, cu cele două ferestre zăvorîte. Dar eu o văd clar sau poate mi se pare că o văd, atît de încordat privesc într-acolo. Ca şi altădată, încep să-mi năvălească în cap idei extravagante: să intru în cabinet, să-i arunc lui Evans în faţă o substanţă narcotică şi să urc pe scară în sus. Prostii. Stupidităţi. Sau să trec de pe un acoperiş pe altul pînă la clădirea din colţ ... Acoperişurile sînt abrupte, dar alpiniştii urcă pante şi mai periculoase ... Alte prostii. Folosind o frînghie cu cîrlig aş putea să ajung pe acoperişul de deasupra etajului patru. Aş putea pătrunde apoi pe ferestruica din acoperiş. Chiar dacă e zăvorîtă pe înăuntru, presupun că o voi deschide. Dar pe urmă? Am ajuns în pod. Din moment ce există pod, ar trebui să existe şi o ieşire. Dacă nu există o fac. Şi în acest fel ajung la camera respectivă. Dar seiful cum îl deschid? Prostii cu ghiotura.

— Sînt gata, mă anunţă Edith, apărînd în uşe. Putem pleca. Sper că te-ai aerisit suficient.

— M-am răcorit, sper, dar cînd te văd mă apucă din nou ameţeala.

— Eşti ameţit din cauza băuturii — remarcă ea sec. Şi-ţi închipui că eşti grozav de spiritual.

— Ameţit de băutură dar şi de dragoste — o co-

rectez la rîndul meu. Eşti atît de seducătoare în rochia aceasta, încît omul e tentat s-o pipăie.

Într-adevăr, Edith îmbrăcase o minunată rochie roz pastel din dantelă de Bruxelles, simplă, fără zorzoane. O altă calitate a acestei femei este simţul măsurii. Dar cum moda impune o limitare a simţului măsurii şi la decolteu şi la linia taliei, nurii Edithei ies în evidenţă mai mult decît este necesar.

Edith îşi îmbracă impermiabilul fără să acorde vreo atenţie cuvintelor mele, ia umbrela, de care nu te poţi dispensa în acest oraş şi ne îndreptăm spre locuinţa lui Peter Grott.

Noul nostru prieten, Peter Grott, este pictor şi din întîmplare locuieşte pe chei, la cîteva case depărtare de întreprinderea „Zodiac". Atelierul lui se află la mansarda clădirii din colţ, deasupra cafenelei noastre preferate. De aceea cînd îmi imaginez atacul asupra arhivei secrete a lui „Zodiac", încep totdeauna cu următoarea scenă: un pumn în obrazul lui Peter, ca să-l ameţesc, apoi cu ajutorul unei scări ies pe acoperiş iar de-acolo calea risculuil

De fapt Peter este atît de firav, încît dacă i-aş da un pumn, nu cred că ar mai fi în stare să-şi continuie drumul vieţii. Slab şi rahitic ca un umerar ambulant, el prinde oarecum viaţă şi rezistenţă — contrar tuturor legilor naturii — numai după ce-şi umple burdăhanul cu alcool. Atunci mişcările lui dezechilibrate devin rigide, coloana vertebrală i se înţepeneşte ca un baston, iar frazele lui răsună grav, deşi puţin cam surd şi bolborosit, ca pornite din adîncul apelor.

În momentul sosirii noastre pictorul n-a ajuns încă la stadiul de înţepenire totală, în sensul că numai membrele inferioare şi le mişca ţeapăn ca pe nişte

beţe, ceea ce ne face să ne gîndim, pe bună dreptate, la un compas însufleţit printr-o minune. Ne deschide el personal uşa, scoate o exclamaţie plină de voioşie, îi ajută Edithei să-şi scoată impermiabilul, apoi ne conduce în atelier. În încăperea spaţioasă s-a fumat totuşi prea mult, astfel încît în prima clipă totul îmi apare ca un amestec confuz de chipuri, busturi de femei şi tablouri abstracţioniste — totul estompat de fumul de ţigară, gros să-l tai cu cuţitul. În afară de noi, mai sînt prezenţi obişnuiţii casei: prietena oficială a lui Peter — Mery — şi doi pictori cu soţiile, cu care ne-am mai întîlnit la o altă petrecere copioasă. Toaletele femeilor sînt atît de abstracţioniste, încît rochia lui Edith îmi pare dintr-o dată modestă pînă la castitate. Soţiile ambilor pictori poartă minijupuri care nu le acoperă nici manşeta ciorapilor, iar Mery — ale cărei forme gigantice nu-i permit o asemenea frivolitate — este atît de decoltată încît mă mir cum de nu i-au scăpat încă sinii din corsaj. Această Veneră a lui Rubens, de altfel, este de două ori mai înaltă ca Peter şi de trei ori mai lată, astfel încît el ar fi putut liniştit să doarmă între sînii ei, dacă n-ar fi existat riscul de a fi sufocat.

— Ce-aş putea să vă propun ca aperitiv? întreabă gazda, plimbîndu-şi degetele osoase printre numeroasele sticle de pe masă, ce depăşesc cu mult numărul farfuriilor cu peşte şi sandvişuri.

După o scurtă şovăială, el pune mîna pe o sticlă cu Martini, deoarece este la curent cu gusturile mele, şi ne oferă două pahare pline. După acest gest ceremonios, discuţia întreruptă pentru o clipă izbucneşte pe neaşteptate, ca o explozie, încît Edith cît pe ce să scape paharul din mînă.

— Mateus al tău e un excroc! exclamă unul dintre pictori.

— Dar e spiritual! În timp ce Poleakov al tău mai e şi plicticos pe deasupra! răspunde al doilea.

— O, Poleakov e divin! se aude vocea piţigăiată, plină de admiraţie, a unei femei.

— Pop-Artet vă dă gata pe toţi! răsună un alt piţigoi.

— Pop-Artet este un ticălos neruşinat! vociferează hotărît gazda, clătinîndu-se pe compasul său.

Şi aşa mai departe. Într-un cuvînt, oamenii discută. Deoarece discuţia în linii generale îmi este cunoscută, iar numele persoanelor pomenite nu-mi spune nimic, mă trîntesc într-un fotoliu, trăgînd mai aproape sticla cu Martini şi farfuria cu sandvişuri, şi mă las furat de visuri. Edith, natură moderată de asemenea, nepermiţîndu-şi să se întreacă în strigăte, se aşază lîngă mine şi, aprinzîndu-şi o ţigară, aşteaptă ca discuţia înfierbîntată să se isprăvească.

Toate tablourile ce atîrnă pe pereţi sînt opera gazdei, care nu recunoaşte alt maestru al epocii contemporane în afara sa. Şi dacă unicul criteriu al valorii ar fi cantitatea vopselei consumate, apăi are cu ce se mîndri, căci maniera de lucru a lui Peter se reduce la îngrămădirea cîtorva kilograme de vopsea pe placaj, după care mistria intră în funcţiune.

L-am cunoscut întîmplător pe pictor într-o după-amiază mohorîtă de iarnă, la cafenea. Am început discuţia — cum se întîmplă în asemenea cazuri — înjurînd laolaltă timpul urît, după care am început să ne cinstim reciproc, iar la urmă, cînd dintr-o crasă lipsă de caracter am mînţit că-mi place arta abstracţionistă, Peter

m-a condus spre atelierul său, tîrîndu-mă cu o mînă pe mine, iar cu cealaltă sacoşa cu sticle.

Cunoştinţa noastră ar fi rămas poate un incident trecător, dacă nu mi-ar fi trăsnit prin cap, sub influenţa băuturii, să răspund amabilităţii lui printr-o amabilitate: i-am „achiziţionat" unul din cele mai monumentale tablouri — douăzeci kilograme de vopsea, plus placajul — pe care Peter mi l-a adus a doua zi acasă cu ajutorul a trei hamali, conducînd personal complicata operaţiune a fixării lui pe perete. La început voia să-mi agaţe tabloul deasupra patului, dar eu în mod delicat m-am opus, deoarece, după mine, moartea prin strivire este cel mai îngrozitor lucru. În cele din urmă pictorul a cedat şi şi-a instalat capodopera în hol, deasupra biroului, aşa că eu din ziua aceea nu m-am mai aşezat să scriu un rînd la birou.

Furat de aceste amintiri ale prieteniei noastre, se pare că am aţipit. Nimic nu mă adoarme mai uşor decît gălăgia uniform întreţinută.

— Dacă ai venit aici să dormi, trebuia să-ţi fi adus şi un pled — îmi sună în ureche vocea dezmierdătoare a secretarei.

— Scuză-mă, dragă, dar am închis numai ochii, deoarece peisajul scandalizează fiinţa mea neprihănită: toată această suită de sîni şi coapse goale ...

— Ai putea să priveşti spre mine. Eu nu sînt goală.

— Ai dreptate, nu complet.

— ... Şi să încerci să storci o frază din capul tău, ca să nu stăm ca nişte surdo-muţi.

Şi tocmai cînd mă gîndeam cu ce-aş putea începe comandata convorbire mondenă, Peter îmi veni în ajutor:

— Dragă Edith, am pentru dumneata o surpriză. O

surpriză grozavă! Liniște! bolborosește el spre cei din jur și se îndreaptă spre colțul unde este instalat magnetofonul.

Surpriza nu este de loc surpriză. Ca și Edith, Peter este puțin sărit pe tema jazului. Pictorul pune în funcțiune picupul, dar nimerește discul pe la mijloc, de aceea repetă încercarea o dată și încă o dată, pînă cînd în cele din urmă reușește să nimerească aproape începutul și, întorcîndu-se spre noi, arată picupul cu un gest plin de mîndrie: „Ei, ce ziceți?"

Răsună un zdrăngănit destul de trist și dezacordat de ghitară.

— N-are nici un ritm — bombănesc lipsit de tact.

— Taci! mă întrerupe Edith. E o melodie de „jaz serios", nu twist.

— Și dacă-i serios trebuie neapărat să fie și plicticos? ...

Ea îmi pune degetul la gură, continuînd să asculte cu desfătare zdrăngănitul dezacordat.

— Jango Reinhard! anunță Peter, de parcă ar fi spus „majestatea sa regele". Improvizații absolut inedite. Le-am descoperit ca prin minune acum cîteva luni.

— Fantastic! suspină Edith. Dacă mai găsesc un disc, i-l fac cadou Dorei.

Fraza este rostită printre altele, ca orice frază fără importanță, dar eu o reții. Dora ... Care Dora? ... Nu cumva Dora Bosh?

— Îmi spui și mie de unde îl ai? se adresează secretara mea lui Peter.

Dar întrebarea se pierde în gălăgia ce se întețește pe neașteptate:

— Îl ador pe Jango!

— Prostii! Din cinci motive vechi compune unul nou ...

— Asta nu-i nimic în comparaţie cu jazul „Messenger"!

— Ehei, să-l auzi pe Jerry Mulligan! ...

— Sau pe Sindney Becket ...

Şi altele de genul acesta.

În cele din urmă, aşa cum se întîmplă de obicei, „jazul serios" este înlocuit cu cel neserios. Din cele două difuzoare răsună un rock banal, care se transformă imediat într-un imn al împăciuirii, deoarece toţi, inclusiv corpolenta Mery, sar la dans şi încep să se schimonosească, fiecare după posibilităţile lui. Şi Edith se trezeşte furată de vîrtejul dansului, împotriva voinţei sale şi, ca s-o scap, mă prefac c-am adormit de-a binelea.

— Dragă Edith — încep pe un ton patern, cînd noaptea tîrziu pornim spre casă. Ţi-am dat un sfat, pe care văd că refuzi să-l iei în consideraţie.

— Care anume? Că în permanenţă îmi dai sfaturi.

— Mereu acelaşi sfat: fii mai prudentă în privinţa cunoştinţelor. Ce legături ai cu Dora Bosh?

— Obişnuite: ca între două secretare.

— Mai concret!

— Ne-am întîlnit o dată la magazinul de discuri de pe Kalwerstraat, am schimbat cîteva cuvinte ca nişte cunoştinţe întîmplătoare, ne-am lămurit că amîndouă sîntem moarte după muzica de jaz şi-atîta tot ... Ne-am împrumutat de vreo cîteva ori discuri. Nimic mai mult.

— Ai fost la ea acasă?

— Nu încă.

— Nici să nu te duci. Şi de acum încolo nici un împrumut de discuri şi nici un fel de intimităţi cu ea!

— Uite ce-i, Maurice: într-adevăr îmi eşti şef, dar cîteodată tutela ta începe să mă plictisească.

— Lasă scenele astea de plictiseală pentru altădată. Dora Bosh e secretara lui Evans.

— Şi ce-i cu asta?

— Iar Evans nu suportă ca cineva să se învîrtească în jurul oamenilor lui. Avem noroc că n-a aflat de întîlnirile voastre la magazinul de pe Kalwerstraat.

— Începi să te temi şi de stafii!

— Evans nu-i stafie. Şi trebuie să-ţi spun că speranţele tale de a afla ceva prin intermediul Dorei sînt copilării. Nici picior de Dora n-a călcat şi nu va călca în camera de la etajul patru! Ca şi tine de altfel. Singurul rezultat al şiretlicurilor tale va fi izgonirea ta şi-a mea de la „Zodiac". De aceea te rog în mod insistent, nu uita înţelegerea noastră iniţială.

— Bine, Maurice! spune femeia cu vocea obosită. Fie cum doreşti tu. Numai, te rog, încetează să tremuri pentru postul tău.

●

Odihna noastră săptămînală, a mea şi-a secretarei, începe în atmosfera aparent calmă a războiului rece. Simbătă la prînz, Edith nu răspunde invitaţiei mele de a merge la un restaurant sub pretext că nu i-e foame, iar seara refuză să iasă, motivînd că-i este somn. Aş fi putut să-i spun că s-a supărat degeaba şi să insist pînă va ceda, dar cînd cineva este bosumflat, mai bine lasă-l în pace, pînă-i trece. Ies să mă plimb puţin, servesc o masă de celibatar, cu puţină bere şi multă

cugetare, apoi îmi continui plimbarea. Involuntar paşii mă conduc spre unul din canalele de la periferie. Un canal lateral, neutilizat, pe malul căruia, la umbra unor copaci uriaşi, se află ancorate cîteva şlepuri, probabil scoase din uz. În Olanda, numeroase familii nevoiaşe locuiesc în astfel de şlepuri vechi, transformate în locuinţe. Şlepul care îmi atrage atenţia este al doilea din dreapta. Prin ferestruica luminată a încăperii centrale, văd clar silueta unui bărbat care, aplecat deasupra farfuriei, mînca. Este Van Alten!

Şi ce dacă-i Van Alten? îmi spun la înapoiere. Raimann mi-a spus că pentru el acest om e o enigmă. Pentru mine de asemenea. De vreo două, trei ori l-am urmărit de la distanţă şi mi-am putut da seama că e un om ursuz, plictisit, cu tabieturi monotone — de la şlep la birou, de la birou acasă, abătîndu-se doar pe la brutar, zarzavagiu şi băcan. Adus din America, probabil de Evans, el trăieşte ca un străin într-o ţară care în fond, este prima lui patrie. Nici un fel de prieteni, nici un fel de distracţii, nici un fel de pasiuni. Un om care poate trăi liniştit într-o cameră fără perdele, deoarece nu are ce ascunde, pentru că nu are nimic al său, nimic intim.

Dar e suspect să nu ai nici un fel de dorinţe, afară doar dacă renunţarea e o expresie a prostiei ori a unui ascetism de maniac. Omul renunţă de obicei la o serie de dorinţe în numele unei alte dorinţe, ascunsă cu grijă de cei din jur. Care să fie oare pasiunea secretă a lui Van Alten? Dacă acest om are vreo pasiune...

Dar ce importanţă au toate acestea? Van Alten e numai un mic amănunt în combinaţia complicată, necesară pentru a deschide seiful de oţel al lui „Zodiac". El nu rămîne niciodată singur în clădire, iar la uşă stă

totdeauna de veghe portarul. De fapt şi sus, în camera arhivei, trebuie să fie cineva de gardă, după cum o dovedeşte dîra îngustă de lumină. Van Alten niciodată nu va avea posibilitatea să ia cu el ceva, şi nici eu nu am posibilitatea să-l determin să sustragă ceva din arhivă.

Van Alten — ca şi Dora Bosh — este una, doar una din multele litere ce compun cuvîntul—cheie al combinaţiei. Tocmai acest lucru nu-l înţelege secretara mea, asumîndu-şi asemenea riscuri naive. Sau poate că înţelege, dar nervii nu-i mai rezistă, ori poate o constrîng cei de la „Ficher & Co" şi cei ascunşi în spatele lui "Ficher & Co". Cu siguranţă că Edith are vreo legătură — prin scrisori ori întîlniri episodice — şi probabil că prin acea legătură furnizează unele informaţii de însemnătate secundară, atît cît poate afla cînd coboară în arhivă sau în timpul discuţiilor de la cafenea. Sarcina ei este alta decît a mea. Nimeni nu priveşte prea serios secretele economice. Dar cei care se află în spatele lui „Ficher & Co", probabil nemaiputînd să aştepte la infinit, o constrîng să forţeze lucrurile. Şi dacă nu-mi deschid bine ochii, fără îndoială va face vreo prostie.

Ca să nu facă una ca asta, mai bine ar fi s-o trimit înapoi acasă, dar acest lux nu corespunde nici dorinţelor şi nici posibilităţilor mele. În situaţia mea omul nu se poate lipsi de doi ochi şi de două urechi în plus, fără să mai vorbim de utilitatea unei secretare excepţionale.

Păşesc din nou pe străzile animate ale oraşului, preocupat de aceleaşi gînduri: combinaţia blestematului de seif. Într-adevăr, Van Alten şi Dora Bosh sînt simple litere în această combinaţie. Dar fără aceste litere cu-

vîntul nu-i complet. La urma urmelor un cuvînt tocmai din litere se compune. Cu condiţia ca să nu lipsească vreuna.

Duminică spre prînz, Edith binevoieşte totuşi să coboare în camera mea. De obicei duminica luăm masa acasă şi secretara pregăteşte ceva mai uşor, în funcţie de alimentele din frigider.

— Ce vrei să mănînci? mă întreabă pe un ton oficial.

— O supă de roşii, pentru îmbunătăţirea dispoziţiei.

— Dar ce-i cu dispoziţia ta?

— Nimic. Mă refeream la a ta.

— Dacă ţii atît la dispoziţia mea, te-ai strădui să fii puţin mai suportabil — mormăie Edith şi se îndreaptă spre bucătărie.

Dacă a început să filozofeze, înseamnă că-i trece. Să sperăm că menajul va contribui la desăvîrşirea procesului de însănătoşire.

Partea bună a prînzului pe care secretara mi-l pregăteşte de obicei duminica este că nu ascunde nici un fel de surprize: supă de roşii şi biftec cu cartofi prăjiţi. Discuţiile din timpul prînzului de asemeni nu ascund nici o surpriză. În special acasă, discuţiile noastre nu prea merg. Nu ştiu cine a inventat această frază stupidă „Simte-te ca la tine acasă!", dar acasă, la fiecare cuvînt pronunţat văd banda de magnetofon învîrtindu-se undeva prin preajmă. Şi mînat de o încăpăţînare lăuntrică îmi place s-o fac să se învîrtească în zadar, fără să înregistreze nimic. Şi cum tăcerea, în anumite situaţii, vorbeşte totuşi, nu pot numai să tac şi iată-mă forţat să recurg la stupidităţi.

— Scumpă Edith — spun eu, mestecînd o bucată de biftec şi răsfoind ziarul de duminică. Ai citit?

Marile puteri caută căi de înțelegere. Nu-i timpul să le urmăm și noi exemplul?

— Eu nu sînt o mare putere — îmi răspunde ea. Spre deosebire de tine.

— Nici eu nu sînt, dar cîteodată vreau să par, ca să capăt curaj. În general mă port îmbrăcat ca un lord numai pentru cei care nu știu că n-am alt costum.

— Astăzi ești teribil de modest — remarcă sec secretara. Tot un mod de a poza. Nu, iubitule, ai foarte multe costume, numai că toate îți sînt de carnaval.

Și așa mai departe — fraze, cuvinte și pauze, pe care o mașină nevăzută, din preajmă, le înghite, pentru a le prelucra apoi în zeci de metri de bandă și a le imortaliza într-un document inutil.

Dar cel mai supărător lucru este că această mașină nevăzută mă pîndește nu numai acasă. La restaurant și chiar pe stradă, cînd Edith se simte degajată și vorbește despre acele lucruri pe care acasă le trece sub tăcere. eu nu-mi pot alunga ideea că microfonul ascuns ascultă, și că o bandă de celuloid învîrtindu-se neînduplecat și fără osteneală înregistrează cuvînt cu cuvînt tot ce vorbim. Dar omul se obișnuiește cu orice. Și-apoi pentru fiecare lucru poți născoci o consolare. Consolarea mea este că totuși nu m-am născut în acea epocă viitoare cînd și gîndurile vor putea fi înregistrate. Și mă grăbesc să profit de ocazie. Iar capul îmi crapă de gînduri. Deși n-are nici un rost.

Săptămîna de lucru pe care o încep promite aceleași plictiseli pe care le înghit în doze egale atîtea săptămîni la rînd: răsfoirea corespondenței, oferte, examinarea scrisorilor, convorbiri telefonice sau scurtele rapoarte de cinci minute prezentate lui Van Wermeskerken.

Marţi însă am parte de un divertisment cu totul ieşit din comun.

A trecut de ora cinci, şi eu cu Edith tocmai ieşeam, cînd pe trotuar apare înaintea noastră Raimann.

— A, ce noroc! Tocmai veneam după voi! Şeful vă invită la o mică gustare.

Ne conduce spre maşina oprită în apropiere, şi, cum aceasta este Rolls-royce-ul lui Evans, de prisos să întrebăm despre care şef e vorba.

— Cum de v-aţi amintit dintr-o dată de noi? întreabă cu aciditate Edith, cînd ne urcăm toţi trei şi maşina o ia din loc fără zgomot ca un catafalc.

— Parcă nu ştiţi. Asta sau vine pe neaşteptate, sau nu vine de loc — răspunde cu un gest pistruiatul.

Judecînd după paloarea feţei şi după privirea lui tulbure, s-ar zice că au început cheful de dimineaţă.

— Noi am început-o de ieri — mă corectează Raimann, de parcă mi-ar fi ghicit gîndurile. Şi trebuie să-ţi spun că Evans al nostru este un om excepţional. Şi eu rezist, ştii bine, dar în faţa lui îmi scot pălăria. N-are nici pe dracu! Ce mai, campion de prima clasă.

"Şeful e la vilă" ... Aceste cuvinte în jargonul nostru, la „Zodiac", insemna: „Evans e în toiul beţiei". Chefurile preşedintelui au loc rar şi se desfăşoară discret — aşa cum se cuvine rangului său. Dar o dată cheful început, Evans adună, „ca să fie mai vesel", şi femei întîmplătoare, iar cîteodată de la aceste petreceri discrete ajung pînă la noi unele ecouri întîrziate.

— Pare-mi-se că nu picăm la timpul potrivit — spun eu. Am întîrziat aproape cu o zi şi jumătate.

— Fleacuri! Tu nu-l cunoşti pe Evans: de-abia acum începe petrecerea la el, deşi am început să bem şi să chefuim de ieri. Sărbătoream tranzacţia cu întreprin-

derea „Colour". La al treilea pahar şeful ne-a privit posomorît şi a spus: „Am o presimţire rea!" Important este că a ghicit. Evans al nostru este un om excepţional, ţi-o spun eu!

— Şi eu am o presimţire rea — intervine tot atit de indispusă Edith. Nu vom face o impresie prea bună. Cei treji totdeauna pică prost.

— Nu vă fie teamă! zice Raimann întărindu-şi spusele cu un gest liniştitor. Daţi frîu liber inimii, madam, şi n-aveţi de ce vă teme! Cu un aşa corp, dumneavoastră nu puteţi face impresie proastă chiar dacă aţi vrea ... Şi-apoi, ascultaţi-mă pe mine, ce contează impresia pe care o faceţi? Preşedintele nostru nu dă atenţie fleacurilor... E un om excepţional!

Maşina iese din oraş şi porneşte pe şosea spre Haarlem. Contemplu spatele şoferului, robust şi imperturbabil, exact în stilul Rolls-royce-ului. Cotim pe un drum lăturalnic şi prin faţa maşinii încep să se perinde copaci, la început mai mici şi rari, apoi înalţi şi din ce în ce mai deşi pînă intrăm în pădure. Începe să se simtă umezeală, iar coloritul este de un verde întunecat. Maşina încetineşte mersul, goneşte lent şi se opreşte în faţa unei porţi largi de fier. Şoferul apasă pe claxon, uşa se deschide fără zgomot, şi Rolls-royce-ul zvîcneşte pe o alee lungă ce şerpuieşte printre castani înalţi. O clipă mai tîrziu, din frunzişul castanilor apar zidurile albe ale unei vile moderne cu două etaje, şi noi oprim în faţa intrării impunătoare.

Anturajul este instalat în holul imens; toţi par mai degrabă abătuţi decît cu chef. Bărbaţi sînt numai doi — Evans şi şeful serviciului de aparate radio, Paul Franc, un om nu prea înalt, îndesat şi spătos, veşnic cu ţigaretul de chihlimbar în gură. Femeile, mai multe,

arată a fi cocote de lux. Toţi stau în poziţii neglijente pe fotoliile din jurul mesei rotunde încărcate cu sticle şi pahare. Un picup transmite în surdină un tango, dar cei prezenţi, cu capetele plecate, par că ascultă nu o melodie de dans, ci clopotele propriei lor înmormîntări.

Apariţia noastră în mijlocul acestei tristeţi de moarte aduce un reviriment. Evans se ridică, vine spre noi solemn şi cu o uşoară înclinare sărută mîna Edithei, îmi întinde şi mie mîna binevoitor şi ne conduce spre canapea.

— V-am spus că se întoarce Konrad? răsună vocea tunătoare şi plină de mulţumire a lui Paul Frank. Konrad e un om corect! Nu face farse, deşi lucrează în domeniul reclamei ...

— Koni, scumpule! Vino aici! scînceşte cu o tandreţe de beţie o brunetă frumoasă.

Raimann se aşază lîngă ea, iar eu şi Edith ne instalăm pe canapea, de o parte şi de alta a lui Evans.

— N-o să vă plictisesc cu prezentările — spune binevoitor şeful. Sîntem toţi de-ai noştri.

Într-adevăr, nu este atît de beat încît să nu ştie ce face, dar însăşi prudenţa cu care îşi controlează gesturile constituie o dovadă că a băut mult.

— Just, fără prezentări! se bagă în vorbă una dintre femei, slabă si cu buzele uşor fardate. Important e cine umple paharele.

Paul Frank se ridică prompt şi începe să caute printre sticlele de pe masă.

— Ce să mai torn dacă aţi băut tot... Doar gin... Doreşte careva gin?

— În nici un caz! exclamă Evans. Ginul este interzis cu desăvîrşire! Vom bea numai băuturi uşoare.

Se întoarce spre uşa deschisă din dreapta şi strigă cu voce neaşteptat de puternică:

— Rovolt, prietene!... Unde sînt băuturile tale răcoritoare?

— Totul e gata — răspunde o voce răguşită din camera de alături.

După cîteva clipe, numitul Rovolt apare în uşă abia ducînd o tavă imensă, încărcată cu sticle nedesfundate de whisky, apă gazoasă, pahare, gheaţă, şi — ca anexe alimentare — o farfurioară cu măsline verzi.

— Faceţi puţină ordine, copii! porunceşte părinteşte Frank femeilor.

Două dame durdulii, cu faţa tînără dar ofilită, se ridică aproape în acelaşi timp din fotolii şi, neîndemînatic, dau la o parte sticlele, ca să facă loc tăvii. Rovolt lasă povara pe masă cu un zăngănit puternic, îşi ridică privirea şi în aceeaşi clipă îl recunosc: este bărbatul cu faţa palidă prelungă şi ochelari cu oglindă din Buick-ul de pe podul spre Mestre. Şi de data aceasta poartă ochelari, dar nu cei cu oglindă, ci unii cu lentile mari, umbrite. Expresia feţei îi este însă aceeaşi— absentă şi înfiorătoare prin rigiditatea ei.

— Serveşte în alte pahare, prietene! i se adresează Evans.

— Asta şi fac... — rînjeşte Rovolt cu tonul servitorului răsfăţat, căruia nu-i place să i se dea sfaturi.

El desfundă o sticlă cu whisky, pune paharele curate, pentru o mai mare uşurinţă, unul lîngă altul şi începe să toarne băutura fără să se sinchisească de lichidul care curge şi pe tavă. Apoi, considerînd că şi-a terminat misiunea, se aşază într-un fotoliu si aprinde o ţigară. S-ar părea că numai Rovolt nu bea dintre toţi.

Ceilalți iau cîte un pahar, cu speranța confuză că poate acesta va schimba lucrurile în mai bine. Fără să fiu prea optimist, întind și eu mîna să iau un pahar. Evans înclină ceremonios paharul său:

— În sănătatea noilor noștri oaspeți!

Hotărăsc să nu rămîn dator:

— În sănătatea gazdei!

La aceste cuvinte, o slăbănoagă cu buzele văruite adaugă:

— Și pentru toți ceilalți!

— Minunat! apreciază Evans după ce soarbe o înghițitură bună. Astfel, dintr-o singură lovitură, ne-am luat grija de a mai toasta. Exact în stilul nostru: timpul e bani!

Încheind partea oficială, gazda se întoarce spre secretara mea și cu o voce șoptită îi face un compliment la adresa rochiei. Rochia ei este cu totul banală, ca și complimentul, dar acestea sînt simple amănunte, întrucît privirea lui Evans, după cîte observ, este îndreptată mai mult spre genunchii rotunzi.

Urmează un nou compliment, pe care nu-l mai aud, dar care probabil este o trecere de la materia moartă a rochiei la materia vie a corpului.

— Mă faceți să roșesc — mormăie cu sfială Edith, exact în spiritul acelei revoltătoare tactici feminine, de a respinge o amabilitate, pentru a o provoca pe următoarea.

După aceea, firește, urmează o a treia măgulire, la care secretara mea răspunde cu un asemenea hohot de rîs de parcă ar fi gîdilat-o cineva.

Apoi Evans, amintindu-și din nou de obligațiile sale de gazdă, se întoarce spre mine și ridică amical paharul:

— Încă o înghiţitură, ce zici?

Înghiţiturile noastre se dovedesc mai mari decît ale oamenilor de rînd, deoarece ambele pahare se golesc ca la un semn dat.

— Oo, dar începi să-mi placi, băiete! recunoaşte Evans, privind admirativ rezultatul înghiţiturilor. Rovolt, dragă, mai desfundă o sticlă!

Rovolt îşi desprinde privirea din plafon, se ridică alene şi, decapitînd următoarea sticlă „Regina Anna", ne umple paharele.

— În fond, eu de mult te simpatizez, băiete! reia din nou gazda într-un acces de sentimentalism brusc, luînd maşinal paharul. Apreciez oamenii care ştiu să lucreze fără să facă zarvă mare în jurul lor. Într-adevăr, îmi eşti simpatic. Şi secretara dumitale mi-e simpatică. Ce coincidenţă! Amîndoi îmi sînteţi grozav de simpatici ...

Şi deodată izbucneşte în rîs, de parcă ar fi spus ceva grozav de spiritual. Nu ştiu dacă s-a tîmpit de băutură sau dacă asta este starea lui firească. Nu că l-aş fi socotit un prostănac în toate privinţele. Ba dimpotrivă, accept că în unele privinţe este foarte deştept şi viclean. Dar de multe ori se pot întîlni oameni inteligenţi şi cu experienţă în profesia lor care, de îndată ce ies din cadrul ei, se dovedesc a fi cît se poate de mediocri.

Evans se adresează din nou secretarei şi asta mă sileşte să iau aerul unui om plictisit — casc neatent, beau distrat cîte o înghiţitură şi privesc indiferent în jurul meu. Holul este mobilat astfel încît să-ţi ia ochii, cu o mobilă care în momentul furnizării pare exagerat de modernă, iar doi ani mai tîrziu o găseşti învechită. Plăci de lemn de culoare închisă, cu ornamente din

aramă roşiatică, forjate, tapiţerie din piele în culori ţipătoare, totul nu prea bine întreţinut, ca într-o casă mai mult nelocuită.

Oaspeţii din jur se distrează fiecare cum poate. Pe genunchii lui Raimann stă o brunetă pe care el o priveşte cu ochi tulburi, mîngîindu-i părul. Paul Franc încearcă să o înveselească pe femeia cu buze văruite, şoptindu-i o anecdotă pornografică. Dar cum ea, probabil, ştie mai multe anecdote şi mai bine, bolboroseşte doar cu o naivitate prefăcută mai întîi: „foarte interesant" iar la urmă: „vai, dar mă faci să roşesc". Una dintre frumoasele robuste încearcă să-i ademenească pe Rovolt, punînd picior peste picior chiar sub nasul lui, în timp ce cealaltă mă priveşte insistent de parcă ar vrea să spună: „Hai, scumpule, curaj!"

Curaj ... Uşor de spus. Simt că discreţia mă obligă să mă scol de pe canapea ca să las cîmp liber conversaţiei dintre Edith şi Evans. Dar în acelaşi timp mă tem ca nu cumva secretara să se folosească de absenţa mea şi să facă vreo gafă. Curaj? De ce nu. Mă ridic, mă îndrept spre dama singuratică care mă invită cu privirea şi mă sprijin neglijent de speteaza fotoliului ei.

— Ce mai faci? o întreb, încercîndu-mi engleza. Nu ne-am văzut de mult.

— Lasă-te de bancuri — mormăie ea. Nu ne-am văzut niciodată. Dar asta n-are importanţă.

— Într-adevăr, n-are nici o importanţă. Să-ţi umplu paharul?

— Cu plăcere. Hai să ne aşezăm undeva mai comod.

Umplu două pahare, o ajut pe femeie să se scoale şi o conduc spre canapeaua din colţ, de lîngă picup. Tocmai la timp, deoarece tangoul se termină. Iau la

întîmplare alt disc şi-l pun. În hol răsună motivul uzat al lui Sant Louis Blues. O melodie preferată, care mă transpune, dar nu într-atît încît să nu observ cum Edith mă urmăreşte de la distanţă, deşi ascultă şoaptele lui Evans.

— Hai să-i facem geloşi — îmi propune partenera, tolănindu-se lasciv pe canapea.

— Cum?

— Cuprinde-mă cu amîndouă mîinile, că tot nu-ţi servesc la nimic, şi sărută-mă.

— Pentru început e cam tare. Ştii, e periculoasă. Nu m-ar mira să scoată din poşetă un revolver.

— Fleacuri — mormăie cu dispreţ femeia. Atunci dă-mi paharul.

Îi îndeplinesc porunca. Femeia robustă soarbe prelung din băutura regească şi aceasta îi sugerează o nouă idee:

— Dacă nu vrei, o să-l necăjesc eu pe-al meu.

Clar, dama este suprasaturată nu numai de whisky, dar şi de îngîmfare. Se ridică, face cîţiva paşi plini de voluptate, ondulîndu-şi şoldurile mari, şi în sunetele următorului blues — începe o exhibiţie de care numai o gîscă blată poate fi capabilă.

Într-adevăr, **numărul** produce efect, dar unul cu totul opus aşteptărilor ei. În timp ce oaspeţii beţi scot exclamaţii încurajatoare, Evans se ridică şi o conduce pe Edith, care s-a fîstîcit, într-o direcţie necunoscută. La început durdulia nu observă efectul, deoarece tocmai în acel moment se află cu spatele la spectatori, în schimb eu am văzut totul, tocmai la timp. Iată începutul gafelor. Secretara mea — şmecheră, cum se crede — va încerca să afle ceva de la gazdă, în schimbul farmecelor ei. Nu-şi dă seama că oamenii de soiul lui

Evans cu cît beau mai mult cu atît mai mult își ferecă gura, în virtutea reflexului profesional.

Dezmățata vede canapeaua părăsită, dar în lipsa unei alte ocupații continuă să-și dea jos restul lenjeriei, sub strigătele încurajatoare ale chefliilor. Rovolt, ca hipnotizat de farmecele femei durdulii, cu privirea ațintită așteaptă finalul. Trebuie să întreprind ceva înainte de a se risipi puterea hipnozei.

Mă ridic alene de pe canapea și fac cîțiva pași prin hol. Nici o atenție din partea celor prezenți. Aruncîndumi privirea prin ușa întredeschisă, văd sufrageria și dincolo bucătăria. Mă apropii de nișa adîncă în care au dispărut Edith și Evans. Nișa este luminată. O scară de marmură, acoperită cu un covor de un roz pal, duce la etaj. Urc scara, aruncîndu-mi privirea în toate părțile, deoarece mă îndoiesc că voi mai avea prilejul, să calc în vila aceasta. Și cu siguranță nu voi mai dispune vreodată de un alibi atît de plauzibil: gelosul în căutarea prietenei frivole.

Scara mă duce într-un al doilea hol, mai mic decît cel de la parter. Din cele patru uși, numai una nu prezintă interes, cea care dă spre terasă. Încerc ușa cea mai apropiată: este încuiată. Poate în dosul ei s-au retras Evans și Edith! Apăs clanța ușii următoare și o deschid ușor.

Iată-i pe adulteri trîntiți pe canapea în camera semiobscură, un fel de cabinet sau bibliotecă. Președintele — aplecat deasupra — a cuprins-o cu ambele mîini pe Edith, care are ținuta puțin în dezordine — **strep-tease** în prima fază. Am deschis ușa fără zgomot, dar din hol pătrunde lumina și partenerii se întorc brusc spre mine. Fața Edithei exprimă jenă, fața lui Evans nimic deosebit.

Există momente cînd în ființa ta răsună pe neașteptate un glas cu totul diferit de cel profesional, glasul prieteniei îndelungate și al apropierii omenești, care te îndeamnă să o prinzi de umăr și s-o smulgi din mîinile acestui ticălos. Dar cu totul altceva îmi iese din gură. Penibil moment!

— Scuzați — spun eu și închid ușor ușa.

Cobor în hol, îl traversez grăbit și ies în vestibul să-mi iau impermeabilul. Raimann vine după mine.

— Ce s-a întîmplat?! întreabă el în șoaptă, bănuind situația. Nu cumva?...

— Da.

— Ascultă, Maurice, tu ești om cult, privește mai larg lucrurile.

— Așa le și privesc. Dar mi-e teamă de urmări.

— Urmări! Ce urmări? Evans al nostru mîine nu-și va mai aminti nimic. Bea strașnic, dar a doua zi nu-și mai aduce aminte de nimic. Odată ne-am adunat tot așa, și un individ ...

— Bine, bine — îl opresc. Te cheamă, du-te!

— Și chiar ai de gînd să pleci?

— Cred că-i mai bine. Dar du-te o dată, n-auzi că te cheamă?

Din hol se aud într-adevăr țipetele unei femei, deși n-aș putea spune că ne sînt adresate nouă. Fac un semn cu mîna lui Raimann și ies. Poarta se zărește la dreapta, dar pentru că în jur nu se află nimeni, o pornesc spre stînga. Se lasă înserarea. Aleea șerpuiește sub umbra castanilor bătrîni. Parcurg o distanță de vreo două sute de metri și mă opresc. Acolo aleea face o cotitură largă și duce în direcție opusă. Dincolo de cotitură se întinde o peluză, iar dincolo de ea se ridică un zid acoperit cu plante agățătoare. Nimic deosebit.

Dar ca să mă conving pe deplin că nu-i nimic deosebit, traversez peluza şi ajung la zid. Sub iederă zăresc o uşiţă cu gratii de fier. Privesc printre gratii: în mijlocul unei poiene întinse se înalţă o construcţie cu două etaje, probabil locuinţa grădinarului. O privire mai atentă mă face să cred că acest grădinar trebuie să fie un maniac, în ale radiofoniei. Pe acoperiş se înalţă catargele unei antene dipol. Ar fi fost mai simplu să fie montaţi doi pari pe coşuri, paralel cu creasta acoperişului înclinat. Acest grădinar maniac însă a pus antena în aşa fel încît traversează coama clădirii de-a curmezişul, îndreptîndu-şi braţele invizibile în direcţia est-sud-est. Judecînd după structura antenei, se pare că deserveşte un post de radio de tip american AN/GRC, unul din cele care, deşi nu sînt prea puternice, pot transmite totuşi la patru-cinci mii de kilometri depărtare.

Este inutil să mai casc gura. Pornesc înapoi şi ajung în faţa unei alte uşi — uşa intrării principale. Porţile mari de fier sînt încuiate, dar într-o parte se află o portiţă, care se deschide automat cînd apeşi pe un buton. Ies pe drumul din pădure şi mă îndrept spre şosea. În obscuritate observ în faţa mea o femeie.

— Edith!

Femeia îşi intoarce capul şi se opreşte. O ajung din urmă şi pornim împreună. Tăcere. Numai tocurile ei înalte ciocănesc desluşit pe asfalt.

— Ai avut o comportare insuportabilă — îmi spune în cele din urmă secretara.

— Zău? N-am observat.

— Dar eu am observat totul. Dinadins ai dus-o pe

neruşinata aia spre canapea şi ai îndemnat-o să se dezbrace în faţa ta, ca să mă necăjeşti.

— Aiureli! Şi ai putea să renunţi la tactica asta prostească de a începe tu mai întîi ca să scapi de reproşuri. N-am de gînd să-ţi reproşez nimic.

— Nici n-aştept. Astă seară mi-ai dovedit clar că nu dai nici doi bani pe mine. „Scuzaţi" ... Numai un ticălos într-un asemenea moment putea să-ţi întoarcă spatele. Auzi: „scuzaţi"!

— Să evităm expresiile tari — îi spun eu precipitat. Că dacă ar fi să folosesc şi eu o expresie tare, ştii foarte bine care ar fi ea.

— Spune!

— Nu vreau. Dar scena din bibliotecă a fost pentru mine o lovitură de moarte.

— Nu fi caraghios! Ar fi trebuit să vii mai repede. Şi dacă-i vorba de vreo lovitură, ai meritat-o.

— Crezi că n-am înţeles? Te-ai aruncat în braţele lui Evans ca să te răzbuni.

— Prostii. El a căutat, cu mult tact, să mă scuteasscă de scena aceea penibilă ...

— Propunîndu-ţi o scenă şi mai neruşinată, cu participarea ta binevoitoare.

— Nu. Mi-a propus să-mi arate o colecţie de bijuterii vechi.

— N-am văzut nici un fel de bijuterii. Afară de una singură impunătoare şi uşor răvăşită.

— Încetează cu lipsa ta de gust.

— Bine, am încetat. Dar şi tu încetează să-mi serveşti poveştile astea. O femeie, chiar una mai puţin bănuitoare, ştie prea bine că atunci cînd este condusă să i se arate colecţii ...

— Voiam să-l duc puţin de nas ...

— Aha! Numai de dragul acestui sport?

— Voiam să aflu ceva în legătură cu tranzacţia „Colour". Am sentimentul că afacerea aceasta conţine şi unele clauze secrete. Am încercat să-l trag de limbă, dar el s-a aprins ... Şi evident a interpretat rezistenţa mea drept cochetărie. De fapt, cum e posibil ca o secretară să evite îmbrăţişările preşedintelui? Şi a devenit brutal ...

— Bine, bine. Şi cum s-a terminat acest flirt nevinovat?

— Cum se putea termina? Dacă am văzut că omul de la care aştepţi ajutor spune „scuzaţi", a trebuit să mă ajut singură. M-am smuls din mîinile lui cu un „lăsaţi-mă" şi „mi-e frică" şi am rupt-o de fugă. În două cuvinte, dacă te interesează tocmai acest lucru, nu i-am tras palme. Aşa că poţi fi liniştit în privinţa postului tău.

Nu găsesc necesar să răspund şi ne continuăm drumul pe şosea. Ca totdeauna, Edith a nimerit-o spunînd că ţin mult să nu pierd postul de la „Zodiac". Dar nu-şi închipuie că uneori o persoană — chiar de categoria mea — se poate uşor ataşa sufleteşte de o alta în aşa măsură încît s-o simtă ca pe propria sa fiinţă. E vorba de atracţia fizică sau înrădăcinarea unei obişnuinţe, de similitudinea copilăriei solitare şi triste sau de mai ştiu şi eu ce, dar simţi că fără această fiinţă nu poţi trăi şi în zadar spui că ţi-i necesară doar pentru sarcinile serviciului şi în zadar cauţi să te convingi că e un simplu episod din viaţa ta, ca multe altele.

— Mai avem mult de mers? întreabă Edith. Pantofii aceştia pur şi simplu mi-au distrus picioarele.

— Cine te-a pus să te cocoţi pe tocuri de zece centimetri? Doar nu eşti scundă.

— Am vrut să fiu la înălţimea ta.

— Tu eşti cît mine şi fără tocuri. Sau poate ai vrut să fii la înălţimea lui Evans?

— Încetează ... Oh, nu mai pot.

— Încă puţin şi ieşim în şosea. Poate oprim vreo maşină.

— La şosea ... Dar unde-i şoseaua? Cînd am venit mi s-a părut că-i foarte aproape de vilă ...

— E aproape — încerc s-o liniştesc. Încă un kilometru, doi ...

Ajungem la marginea pădurii dar, cum necazurile vin totdeauna în lanţ, a început să plouă.

— Asta ne mai lipsea... — oftează Edith.

— Asta, ştii, ca să ne fie petrecerea completă, vorba cîntecului:

„Aş vrea să port o mantie de ceaţă.
Să simt că-s plin de mîzgă pîn' la gît
Iar vîntul să-mi împroaşte ploaia-n faţă...
O, ce frumos e timpul mohorît!...

— Nu mă aşteptam să ai o memorie atît de bună — zîmbeşte Edith, deşi nu mai poate de picioare. Mai ales cînd e vorba de asemenea lucruri pe care tu le socoteşti prostii.

Picăturile de ploaie, care la început cădeau cu sfială, tatonînd parcă terenul, se înteţesc şi ne izbesc spinarea în linii diagonale, dense. Cîmpia se întinde întunecata şi tăcută înaintea noastră.

— Eu mă descalţ — suspină Edith. Fără pantofi merg mai uşor.

— Nu vorbi prostii. Pe o ploaie ca asta nu poţi să mergi desculţă. Ce-ar fi să te iau în cîrcă?

Ea zîmbeşte din nou ironic:

— În cîrcă?! Bietul de tine! Cît crezi c-ai să mă poţi duce?

— Pînă la şosea.

— Vorbim despre şosea de parcă ar fi pămîntul făgăduinţei — bîiguie secretara mea. Şi uităm că acolo nu ne aşteaptă nici o maşină. Pur şi simplu nu văd cum o să ajungem acasă.

— Mai întîi caută să atingi obiectivul apropiat, pe urmă aleargă după cel final.

— Ce practician îngust. Mă mir cum de-ai reţinut cîntecul acela.

— Tot din spirit practic, ca să nu mai cumpăr discul.

Replica îmi reaminteşte ceva şi sînt pe cale să mă cufund în gîndurile mele, cînd Edith îmi spune:

— Da, a fost o seară plăcută. Dacă nici tu n-ai uitat-o.

Cum s-o uit?... Totul a început de la sărutul acela afurisit de pe pod în noaptea cînd am simţit-o pe Edith ceva mai mult decît un trup de femeie în braţele mele. După aceea a venit povestea cu pomul de iarnă. Cumpărasem bradul numai ca să pun cadourile sub el. Dar încet-încet l-am împodobit şi cînd Edith s-a întors seara acasă, pomul strălucea cu becurile-i multicolore. Fără să spună nimic s-a oprit în faţa pomului, iar eu am observat că abia îşi reţine lacrimile. N-o credeam pe Edith în stare să plîngă, dar ea, bineînţeles, nu plîngea de bucuria pomului, ci sub imboldul amintiriior. Propriu-zis nu plîngea, se străduia, să nu plîngă ceea ce de fapt e acelaşi lucru. Am îmbrăţişat-o ca s-o consolez puţin, iar ea s-a ghemuit la pieptul meu şoptind: „O,

Maurice, mă faci să plîng, acesta este primul brad din viaţa mea, prima mîngîiere caldă" şi altele de felul acesta. După aceea au urmat alte dovezi de prietenie şi atenţie, dar prea mici ca să mi le mai amintesc.

— A fost o seară plăcută, recunosc. Mai ales că eram aproape de casă.

— Încetează! mă imploră ea. Mi-ajunge cît mă chinuie pantofii.

În cele din urmă ajungem la şosea. Dar ce folos. Maşinile trec rar pe lîngă noi, împroşcîndu-ne cu noroi şi apă... Nimeni nu ia în seamă mîna mea ridicată, dacă de fapt o observă. Ploaia se revarsă neostoit. Şiroaele oblice ne biciuie capul şi plescăie pe asfalt monoiton.

— Degeaba aşteptăm. Mai bine să mergem pînă la Müden.

Edith mă priveşte zdrobită dar nu se împotriveşte şi pornim pe cărăruia din marginea şoselei. Ea merge tăcută silindu-se să pară că suportă uşor situaţia, dar paşii ei greoi şi nesiguri o trădează că abia se ţine pe picioare.

— Sprijină-te de mine — îi propun eu.

— N-aş crede să ne fie de vreun folos această intimitate — bîigui Edith, dar se sprijină de braţul meu.

La circa o sută de metri se profilează o clădire cu două etaje. Una din ferestrele de la parter răspîndeşte o lumină puternică. Ajungem în faţa gardului viu şi arunc o privire curioasă spre curte.

— Stai o clipă.

Deschid uşor poarta de lemn şi mă îndrept spre magazie. Puţin mai tîrziu ies din nou în şosea însoţit de data aceasta de-o bicicletă destul de veche. Blagos-

lovită țară unde de fiecare cap de locuitor revine o bicicletă!

— Maurice! Nu mi-am închipuit că poți coborî pînă la nivelul unui hoț ordinar.

— Pentru tine sînt gata să intru și-n foc. Dar de ce „ordinar"? Am lăsat două bancnote în cutia cu scrisori.

— Va rezista oare? E hodorogită rău...

Dar bicicleta rezistă tocmai pentru că este veche. E binecunoscut faptul că producția modernă pe zi ce trece e de tot mai proastă calitate.

Zburăm pe marginea șoselei cu douăzeci de kilometri pe oră, sub ploaia torențială și mînați de vînt. După oboseala mersului chinuit pe jos, acest zbor lipsit de griji este destul de plăcut și Edith, care stă pe ghidon, între brațele mele, mi s-a cuibărit la piept ca într-o îmbrățișare. Eu îi respir mireasma ușoară a părului cu simțămîntul că zbor nu spre casa din oraș care nu este casa mea, ci către altceva, mult mai frumos, care ne așteaptă dincolo de tunelul întunecat al nopții.

Probabil Edith simte același lucru, sau ceva asemănător, pentru că, iată, își lipește obrazul de al meu. Da, această femeie are marea calitate că știe să tacă atunci cînd trebuie. Zburăm tot așa pînă spre miezul nopții, cînd intrăm pe străzile pustii ale Amsterdamului și oprim în fața casei.

O conduc pe Edith și, ca să fiu cavaler pînă la capăt, intru pentru o clipă. Dar sînt clipe care durează o veșnicie...

●

O noapte minunată poate avea un sfîrșit mai puțin minunat. A doua zi secretara mea se scoală cu temperatură.

— Ai răcit ieri, culcă-te din nou!

Ea încearcă să se opună, dar pentru că abia se ţine pe picioare, ca un copil ascultător se culcă din nou în pat. Îi fac un ceai, dau fuga pînă la farmacie să cumpăr unele medicamente, apoi mă îndrept spre „Zodiac." Probabil că Evans îşi continuă beţia, ori se odihneşte, deoarece Rolls-royce-ul nu-i la locul lui obişnuit. Răsfoiesc în grabă corespondenţa din dimineaţa aceea şi la prînz mă reped acasă să văd cum se simte Edith. Din nou mă întorc deoarece îmi mai rămîn multe probleme de rezolvat, îndeosebi una, asupra căreia reflectez neîncetat.

Cele două descoperiri de ieri din vila lui Evans — Rovolt şi postul de radio — le-am făcut desigur din întîmplare, dar întîmplarea aceasta fericită o aştept de mai bine de un an. De altfel întîmplarea nu-i de loc o chestiune de noroc, cum ar putea să pară, ci rodul firesc al aşteptării; ea vine totdeauna numai dacă ştii s-o aştepţi timp îndelungat. Iată că dintr-o dată ipoteza „Zodiac plus C.I.A." se confirmă pe două linii: ucigaşul lui Liubo face parte din garda personală a lui Evans, iar legătura prin radio cu agenturile din ţările noastre o fac tot oamenii lui Evans. Ocupînd în activitatea comercială a firmei „Zodiac" un post absolut formal, Evans conduce de fapt cea de-a doua activitate — spionajul. Firma solidă, cu tranzacţiile ei solide, nu-i nimic altceva decît o faţadă, sub care activează un centru de spionaj.

La prima vedere s-ar putea presupune că activitatea oficială a firmei „Zodiac" se desfăşoară în întreprindere, iar cea neoficială în vilă. Dar am dovezi suficiente să combat o astfel de presupunere. Din observaţiile mele prudente dar de lungă durată, m-am convins că Evans

merge rar la vilă. În schimb petrece în cabinetul său cîte opt ore pe zi, deşi sarcinile oficiale nu-i răpesc mai mult de o jumătate de oră, sau cel mult o oră. Vila pare prea accesibilă ca să tăinuiască unele secrete mari, iar căsuţa grădinarului este prea modestă ca să servească la altceva decît ca post de radio. Evans probabil conduce ambele activităţi — cea legală şi ilegală — din cabinetul său de la „Zodiac", iar oamenii lui de nădejde se află desigur tot la „Zodiac", în timp ce „slugile" îi asigură legătura cu postul de radio.

Totuşi cele aflate, ca şi presupunerile bazate pe aceste descoperiri, nu prezintă vreo valoare practică în ceea ce priveşte atingerea scopului final. Ceva mai mult, circumstanţele în care au fost făcute descoperirile pot fi fatale pentru rezultatul final. Nu există nici o garanţie că preşedintele va uita sau că se va preface că a uitat incidentul cu Edith. Un gest nesocotit — în urma căruia aş putea zbura imediat de la „Zodiac", fie singur, fie împreună cu iubita mea secretară.

Bineînţeles, norii întunecaţi de la orizont nu pot constitui un motiv să facem vreo prostie în continuare. Dar ceea ce mă pregătesc să întreprind este absolut necesar şi nu atît de riscant pentru moment. În clipa cînd ceasul din coridor sună, las corespondenţa, îmi iau impermeabilul şi, fără să mă grăbesc, ies în stradă şi pornesc, contrar obiceiului meu, nu spre cafeneaua din colţ, ci în direcţia opusă. Înainte de a coti arunc o privire în spatele meu să văd dacă într-adevăr nu-i nimeni pe urmele mele şi, satisfăcut că am avut dreptate, continui să merg tot aşa de încet.

O tînără în impermeabil bleumarin şi cu părul blond ondulat, venind din urmă, trece pe lîngă mine şi mă salută, continuîndu-şi drumul.

— A, domnişoara Boshl Bine că vă văd: mi-am amintit că am o obligaţie faţă de dumneavoastră.

Domnişoara se opreşte o clipă şi eu o ajung din urmă.

— Nu vă înţeleg. Ce obligaţie?

— Ştiţi, Edith a făcut o descoperire formidabilă şi pentru că e bolnavă m-a rugat s-o înlocuiesc. Este vorba despre un nou disc al lui Jango Reinhard, pe care voia să vi-l dăruiască. I-am promis că-l cumpăr eu şi că am să vi-l ofer din partea ei.

— Foarte amabil din partea Edithei şi-a dumneavoastră — îmi zîmbeşte Dora — dar nu trebuie să vă deranjaţi.

— Dimpotrivă, trebuie s-o fac cu orice preţ, şi asta chiar acuml Altfel Edith va crede că am uitat, după cum de altfel aproape că s-a şi întîmplat.

Dora adaugă că-i mişcată de gestul meu şi ne continuăm drumul spre Kalwerstraat.

— Trebuie să vă spun că improvizaţiile lui Jango sînt într-adevăr excepţionale cu totul noi şi necunoscute pînă acum.

— Mă faceţi curioasă, exclamă tînăra cu o bucurie copilărească. Jango e preferatul meu.

— Eu personal îl prefer pe Becket — îi spun şovăind de teamă să nu-i pocesc numele.

— O, Becket, dal Becket însă e cu totul altceva. Dar Beni Goodman vă place?

— E fantasticl bîigui riscînd şi de data asta să mă fac de rîs.

Cumpăr de la magazin două discuri ale lui Jango — unul pentru Dora, celălalt pentru Edith — şi cînd ieşim, ora fiind potrivită, propun să luăm cîte o cafea cu tortă.

— Nu știu dacă e bine să accept — răspunde, șovăind Dora.

— De ce nu?

— Știți, mister Evans e foarte gelos cînd e vorba de relațiile personalului său.

— Ce relații! protestez eu. Parcă ce rău facem dacă intrăm într-o cofetărie. Și-apoi mister Evans este astăzi la vilă.

Torta de ciocolată promisă cît și argumentele mele se dovedesc suficient de convingătoare, așa că după puțin timp intrăm în cofetărie și ne așezăm la o masă, într-un separeu.

— Nu știam că mister Evans e atît de gelos — spun eu indiferent, în timp ce Dora se luptă cu felia dublă de tortă.

— Nu-i vorba de gelozie. Doar nu credeți că-i gelos și pe Van Alten? surîde tînăra.

— Atunci ce este?

— Nimic. Pur și simplu o chestiue de principiu.

— În orice principiu trebuie să existe un sens. Ce rău vedeți, de exemplu, în faptul că bem o cafea împreună?

— După părerea mea nici un rău, dar dacă ne-ar vedea, s-ar putea să zbor din serviciu.

— Glumiți.

— Nu glumesc de loc. Eva, secretara pe care a avut-o mai înainte, a fost concediată pentru o nimica toată. A dat-o afară fără prea multe formalități, deși îi era și prietenă.

— A, da, am auzit. Eva Schmid.

— Eva Lederer — mă corectează Dora. La „Zodiac", cel puțin de cînd lucrez eu aici, n-a existat nici o Eva Schmid.

— Poate a fost numai un pretext. S-o fi plictisit de ea şi, ca să se debaraseze...

— Dumneavoastră priviţi lucrurile numai sub unghiul acesta — zîmbeşte Dora. Dar s-a debarasat tot atunci şi de Van Vely, iar Van Vely nu-i era prieten...

— Van Vely? N-am auzit de el.

— Ei, da, pentru că nu sînteţi de prea mult timp aici. Van Vely era a doua persoană care se ocupa cu arhiva. L-a concediat, deşi era un bun funcţionar. După cum şi Eva era o secretară excepţională.

— Din moment ce erau excepţionali presupun că n-au rămas fără serviciu.

— Nu, bineînţeles. De fapt Van Vely nici n-a avut timp să-şi caute alt serviciu, pentru că după două zile s-a înecat.

— S-a sinucis?

— Circulă un zvon că s-ar fi sinucis, dar poate că i s-a întîmplat vreo nenorocire. Nu ştiu. Pe Eva au angajat-o după o săptămînă la „Praiskaf". Dar una e să te îngropi într-un tîrguşor ca Arnhem şi alta e să lucrezi la Amsterdam.

— Adevărat. Important este însă nu numai unde lucrezi şi locuieşti, ci şi ce salariu capeţi. Poţi locui la Paris, dar dacă duci o viaţă ca a lui Van Alten...

— Cine-i de vină? Van Alten e un avar! precizează Dora. Cînd strîngi bani pentru lumea cealaltă e normal să nu trăieşti bine pe lumea asta.

Mai discutăm puţin despre unele lucruri lipsite de importanţă şi ne ridicăm.

— Vă rog să nu mă conduceţi — îmi spune Dora la ieşire. S-ar putea să ne vadă cineva şi n-aş vrea să în-

ceapă bîrfelile... Şi vă rog din suflet, altădată nu mă mai opriţi pe stradă!

— Bine, fiţi pe pace, n-am să vă mai opresc. N-aş vrea să vă creez neplăceri.

Ea îmi mulţumeşte încă o dată pentru discul oferit şi pentru tortă, iar eu, la rîndul meu îi mulţumesc în gînd pentru informaţiile primite, apoi fiecare pleacă în drumul său.

O găsesc pe Edith în pat. Dar ea afirmă că se simte mai bine, iar discul lui Jango o înviorează de-a binelea.

— Nu mă aşteptam la asemenea atenţie din partea ta — remarcă Edith, punînd discul.

— Dora mi-a amintit — mărturisesc eu. Am întîlnit-o întîmplător aproape de magazin, şi asta mi-a dat ideea să-i ofer un disc de Jango din partea ta, iar ţie să-ţi ofer unul din partea mea.

Edith îmi aruncă o privire iscoditoare dar nu spune nimic, deoarece în acel moment răsună acordurile inegalabilei ghitare. Fantastic!

Capitolul VIII

În dimineaţa următoare, Edith are din nou temperatură aşa că nu vine nici de astă dată la serviciu. Nu-i prea plăcut, dar îmi pot vedea astfel nestingherit de treburi. Profit de drepturile ce le am, ca şef, de a ieşi din întreprindere oricînd, şi cu două ore înainte de sfîrşitul programului mă îndrept spre gară, de unde iau trenul spre Arnhem.

Cînd cobor în mica gară modernă, ziua de muncă încă nu s-a terminat. Arnhem a fost distrus în timpul

războiului de către hitlerişti, de aceea aici totul este nou şi modern, în afară de cîteva monumente antice restaurate. Întreb de „Praiskaf" şi iată-mă curînd în mijlocul unui întreg complex de magazine spaţioase şi luminoase. Acesta este „Praiskaf", dar nu-mi pot închipui, în imensitatea aceea, unde aş putea s-o găsesc pe Eva Lederer. Pentru că după părerea mea locul unei secretare excepţionale trebuie să fie în direcţia centrală, hotărăsc să încep de-acolo.

— Aşteptaţi-o jos — răspunde portarul la întrebarea mea. Tocmai acum ies funcţionarii.

— Mulţumesc, dar nu ştiu cum arată. Vin din partea unor cunoştinţe de-ale ei. . .

Două minute mai tîrziu, portarul îmi arată o femeie tînără, zveltă, gingaşă, cu faţa palidă, care coboară grăbită treptele.

— Domnişoara Lederer?

Ea se opreşte o clipă şi aprobă cu sprîncenele ridicate întrebător.

— Aş dori să-mi acordaţi cîteva minute pentru o convorbire serioasă.

— Dar nici măcar nu vă cunosc.

— Mă numesc Hofmann. Convorbirea este de un interes reciproc şi nu ne va răpi mai mult de cîteva minute.

— În cazul acesta. . .

Pornim împreună pînă la prima cafenea.

— Aţi avea ceva împotrivă să intrăm aci?

— Ştiu eu? Zice femeia stînjenită. Mă cam grăbesc.

— Şi eu. Pînă bem o cafea, terminăm şi discuţia.

Ea acceptă din delicateţe. Bine că mai există şi oameni delicaţi pe lumea asta.

— Vin în legătură cu fostul dumneavoastră şef,

Evans — spun eu fără introducere, după ce comand cafelele.

— Să nu-mi vorbiţi despre acest om! izbucneşte Eva, cît pe-aci să se ridice de pe scaun. El mi-a distrus viitorul!

— Şi pe-al meu — mă grăbesc să adaug. Tocmai de aceea vreau să vă vorbesc.

Femeia se lasă din nou pe scaun.

— Ce rău v-a făcut dumneavoastră?

— Mi-a răpit prietena. M-a invitat la vilă, chipurile să petrecem, şi mi-a suflat-o de sub nas, fără să mai vorbesc de chiulu pe care mi l-a tras într-o tranzacţie. Cu doi la sută mi-a dat mai puţin!

Pentru o persoană ca Eva Lederer, care îl cunoaşte pe Evans atît de bine motivele invocate de mine speram să fie convingătoare. Şi intr-adevăr. . .

— O, dar nu mă miră de loc, e stilul lui, dă din umeri Eva. Nu văd însă cu ce v-aş putea fi eu de folos.

Aştept pînă ce chelnerul lasă cafelele şi tava cu dulciuri pe masă.

— Iată despre ce-i vorba: sînt convins că Evans n-a procedat numai cu mine aşa. Omul ăsta n-are nimic sfînt. . .

— Bineînţeles. E un afemeiat şi crede că totul i se cuvine . Deşi de obicei procedează discret. . .

— Mă refer la duplicitatea tranzacţiilor.

— Nici în această privinţă nu vă înşelaţi. Dar el se ocupă numai de afaceri mari, de milioane de dolari.

— Cît aţi fost dumneavoastră secretară probabil că aţi observat multe.

— Firește. Am lucrat la el trei ani. Iar în trei ani...

— Şi ţineţi minte desigur unele din aceste tranzacţii.

— Cum să nu ţin minte. Eu întocmeam contractele reale, iar cancelaria pe cele fictive. Mi-amintesc de contractele cu „Philips", cu „Siemens", cu „AEG". . .

Şi mai înşiră cîteva firme.

— Şi cum proceda, exact?

— Cum a procedat şi cu dumneavoastră.

Răspunsul e nesatisfăcător, dar nu-i pot spune acest lucru.

— Cu mine a încheiat o tranzacţie în valoare de cinci sute de mii — spun o cifră la întîmplare — am semnat oficial că am primit numai patru sute de mii, iar în realitate am primit numai patru sute nouăzeci.

Ea aprobă:

— Întocmai.

— Şi separat, pentru justificarea mea la fisc, am semnat şi un contract cu suma reală.

— Aşa e. Numai că dumneavoastră sînteţi o excepţie.

— În ce sens?

— In primul rînd pentru că Evans nu ia niciodată mai puţin de cinci procente, şi-n al doilea rînd pentru că rar se ocupă de asemenea afaceri mărunte. De regulă cu mărunţişurile se ocupă Van Wermeskerken.

Femeia refuză ţigara oferită şi cu o înghiţitură bea restul de cafea. Se pare că într-adevăr este grăbită.

— Nu înţeleg totuşi ce urmăriţi prin cercetarea acestor lucruri.

— Cum ce urmăresc? Vreau să-l demasc.

Ea mă priveşte cu compătimire:

— Mai bine renunţaţi. Vă creaţi mari neplăceri. Evans e un om puternic.

— Dar face gheşefturi de milioane!

— Ei, da, dar parcă numai el? Şi-apoi dumneavoastră nu puteţi prezenta nici un fel de dovezi.

— Imposibil ca documentaţia dublă să nu figureze în vreo arhivă!

— Este adevărat. Numai că nici dumneavoastră, nici oricine altcineva n-are acces la ea, deoarece este arhiva personală a lui Evans.

Eva îşi ia poşeta şi se pregăteşte să plece. Dar înainte de a se ridica mă priveşte din nou cu ochii ei căprui catifelaţi şi-mi spune încet:

— Vă sfătuiesc foarte serios: renunţaţi la ideea de a-l demasca pe Evans. Şi vă rog foarte mult ca numele meu să nu fie amestecat.

— Despre aceasta puteţi fi liniştită: nu vă cunosc, nici nu v-am văzut vreodată. Cît despre celelalte, lăsaţi-le în seama mea. . .

Eva mă priveşte cîntărind parcă starea mea psihică:

— Ştiţi, cîndva în serviciul lui Evans a lucrat un individ cu numele de Van Vely.

— A, da, acela care s-a sinucis.

Ea aprobă:

— Evident, dumneavoastră sînteţi la curent cu toate afacerile lui Evans. Mă gîndesc însă că ar trebui să fiţi atent, ca nu cumva să vă sinucideţi şi dumneavoastră.

Se ridică şi cu un zîmbet vag pleacă.

●

— Noi încă n-am folosit toate posibilităţile de desfacere pe piaţa africană — spun eu luînd ţigara de

foi oferită. Consider că în această privinţă se impune o întrevedere cu Bauer.

— Bineînţeles, Roland, bineînţeles — mă aprobă fără pic de reţinere uriaşul cu părul roşcat care stă la birou. Chiar zilele acestea deplasează-te pînă la München.

„Chiar zilele acestea" s-ar putea înţelege şi „mîine". Pentru mine o asemenea interpretare este foarte convenabilă, deoarece sosise timpul să acţionez.

— E atît de urgent? întreabă nemulţumită Edith, aflînd că plec chiar în ziua următoare.

— Ce rost are să mai amîn? Tu şi aşa nu vii cu mine. Münchenul nu-ţi prieşte.

Ea nu-mi răspunde, deoarece nu are ce să-mi răspundă. Cu cîteva luni în urmă, cînd am fost ultima oară la München, secretara mea a refuzat categoric să mă însoţească. Nu-mi răspunde, dar asta n-o împiedică să mă privească pieziş toată seara. Poate o indispune boala. Edith mai are temperatură şi medicul i-a recomandat să nu iasă din casă.

A doua zi de dimineaţă, cînd trec pe la ea să-mi iau rămas bun, o găsesc îmbrăcată.

— Nu cumva vrei să ieşi?

— Nu pot să stau mereu închisă în camera asta.

— Edith, nu fă prostii. Ţi-a spus doar medicul.

Ea nu răspunde nici „da" nici „ba". Dar dispoziţia continuă să-i fie mohorîtă.

La München, în schimb, în ciuda toamnei este soare. Pe Karlsplatz pluteşte un miros greoi de benzină, automobilele abia se mişcă în şiruri compacte, aerul vibrează de bubuitul motoarelor şi dintr-o dată încep să preţuiesc farmecul colţişoarelor liniştite din Amsterdam cu cheiuri umbroase şi canale adormite.

Bauer mă întîmpină cu buna sa dispoziţie de tot-

deauna, cu încredera în sine şi în viitorul Europei libere şi, ca să-mi inspire şi mie puţin din curajul său, îmi întinde mîna-i ţeapănă.

— Ceva noutăţi?

— Multe.

Îi vorbesc despre ultimele evenimente, spunîndu-i însă numai ceea ce am crezut eu că trebuie spus, apoi îi expun planul meu.

— Foarte interesant — mă asigură Bauer cu vocea lui rigidă de ofiţer. Dar aici există un risc.

— Unde nu există risc? întreb eu. Dacă fugim cu orice preţ de risc, eu nu pierd nimic: abia pot să apuc vîrsta pensiei. Nu ştiu însă dumneavoastră unde veţi ajunge.

— E cu putinţă să ţineţi mai mult la interesele noastre decît la ale dumneavoastră?

— Nu. De ce să fiu făţarnic. Consider însă că interesele noastre coincid perfect. Mă sufoc în postul acesta de funcţionar, Herr Bauer. Eu nu fac parte din categoria oamenilor care îşi pot limita ambiţiile numai la un simplu salariu. Vreau să dau această lovitură, să-mi primesc recompensa în bani gheaţă şi să fiu din nou independent.

— Sînteţi omul riscului, Roland. Am remarcat acest lucru încă de la prima noastră întîlnire.

— Al riscului calculat — precizez eu.

— Bine, n-o să intrăm în controversă. Cum aţi calculat riscul, asta vor aprecia alţii. Treceţi mîine la prînz pe la mine.

A doua zi Bauer mă întîmpină cu aceeaşi dispoziţie şi cu aceeaşi expresie impasibilă a feţei. Oricît ai încerca să pătrunzi o asemenea fizionomie, nu-ţi vei putea îmbogăţi cunoştinţele în domeniul psihologiei. În

loc să aprecieze de-a dreptul valoarea riscului calculat de mine, începe să cîntărească punct cu punct temeinicia operaţiunii care deocamdată există numai în capul meu.

— Planul nu-i lipsit de logică, remarcă în cele din urmă Bauer, oarecum împotriva voinţei sale. Dar, repet, există şi un risc...

Tac. Ce să mai spun? Expusesem totul detailat. Bauer îşi aţinteşte privirea asupra mea, zîmbeşte sec şi pronunţă cuvîntul aşteptat:

— Treceţi la acţiune!

Tocmai mă pregătesc să întreb ceva, cînd Bauer mă opreşte cu un gest:

— Tineţi cont însă de ceea ce v-am spus şi mai înainte: riscul vi-l asumaţi în întregime. La „Zodiac" nu reprezentaţi pe nimeni şi faptele dumneavoastră vă privesc personal. Şi să nu vă închipuiţi că, dacă rataţi lovitura, o să vă sară cineva în ajutor. Nu contaţi pe nimeni.

— Nici chiar pe Van Wermeskerken?

Întrebarea mi-a scăpat fără voie, dar Bauer în mai puţin de o secundă îi pătrunde sensul.

— În nici un caz nu puteţi conta pe Van Wermeskerken!

El mă fixează cu insistenţă şi privirea lui de obicei indiferentă de data aceasta este elocventă.

— Clar! aprob eu. Indicaţi-mi atunci pe cineva care să-mi acorde asistenţă tehnică.

— Da, asta da, se poate. Adresaţi-vă firmei „Furman şi fiul". Dar tot în numele dumneavoastră. Numai în numele dumneavoastră!

Bauer tace, de parcă mi-ar fi dat răgazul necesar ca sugestia să se imprime adînc în creierul meu. Apoi adaugă:

— Pentru orice eventualitate, vă voi da anumite informaţii despre această persoană...

— ... Şi-acum...

Scoate din sertar un revolver negru cu reflexe albăstrii şi mi-l intinde:

— Cu urarea să nu aveţi nevoie de el.

După jumătate de oră ies pe strada luminată de soarele amiezii. O clipă mai tîrziu, un om uscăţiv cu părul cărunt tuns scurt se strecoară dintr-un gang şi trece pe trotuarul celălalt. Probabil o simplă coincidenţă, deoarece omul, fără să-mi dea nici o atenţie, coteşte pe strada vecină. Totuşi, poate că n-a fost o coincidenţă. Acest individ îmi pare cunoscut, deşi în momentul acela nu-mi amintesc de cînd îl cunosc şi de unde. A trebuit să parcurg cîteva sute de metri pe arşiţă şi aglomeraţie, scotocind în labirintul memoriei mele, ca să-mi aduc aminte: este „prietena" secretarei mele, bărbatul cu care ea s-a întîlnit în faţa cafenelei, la Geneva.

●

Întreprinderea particulară de cercetări şi urmăriri „Furman şi fiul" — după cum se şi cuvine unei astfel de instituţii cu caracter secret — se află pitită în fundul unui labirint de clădiri vechi şi curţi interioare, printre canale pustii, înverzite. Întreprinderea are două încăperi. Prima serveşte ca salon de primire, cancelarie şi arhivă, avînd de-a lungul pereţilor cîteva dulapuri cu dosare prăfuite, un birou şi o secretară incoloră şi cam trecută, a doua încăpere, în care sînt introdus după ce am spus pe scurt secretarei cam ce doresc,

este cabinetul de primire al detectivului particular Furman.

Omul cu fața gălbuie, ridată, și cu nasul coroiat, care mă întîmpină, probabil s-a cam dezobișnuit să primească vizitatori, deoarece ochii lui vii, neclintiți, trădează o vădită nedumerire.

— Dumneavoastră sînteți tatăl? întreb amabil, întinzînd mîna.

— Nu, eu sînt fiul. Tatăl meu a murit.

— Condoleanțele mele...

— A murit acum douăzeci de ani — precizează Furman fiul.

— Păcat — spun eu. Dar această neplăcere ne așteaptă pe toți.

— Aveți dreptate.

— Iar atîta timp cît ne aflăm în viață avem de luptat cu neplăceri mai mici. Tocmai într-o chestiune de acest gen mi-am permis să vă deranjez.

Convingîndu-se că n-am nimerit la el din greșeală, șeful întreprinderii îmi arată în cele din urmă — cu mîna lui la fel de galbenă și zbîrcită — un fotoliu șubred, iar el se instalează în celălalt, și mai hodorogit.

— Ca reprezentant al unor interese comerciale, am nevoie de informații discrete referitoare la o serie de afaceri...—încep eu întrebîndu-mă, la rîndul meu, dacă n-am nimerit din greșeală în această împărăție a prafului și pustietății.

Furman mă ascultă atent și fără umbră de surprindere, în timp ce privirea lui vie și pătrunzătoare sare ca un iepuraș de lumină pe fața mea. Abia după ce termin, ochii lui se liniștesc și detectivul capătă o expresie gînditoare, de chibzuială.

— Verificarea este posibilă — spune în cele din urmă el, dar extrem de dificilă.

— Tocmai de-aceea m-am adresat dumneavoastră.

— ... Iar lucrurile dificile costă — adaugă Furman fiul, fără să ia în seamă aprecierea mea măgulitoare.

— „Costă" e prea general spus — obiectez eu.

Şeful firmei reflectează adînc apoi rosteşte o cifră care într-adevăr necesită corecţii. Corecţia se face după o tîrguială serioasă, dar cu totul inutil, deoarece îndată ce precizez că informaţia îmi este necesară în cîteva zile, Furman începe să se codească.

— Îmi cereţi un lucru imposibil. Iar pentru un lucru imposibil totdeauna se plăteşte ceva mai scump. Va fi nevoie de deplasări urgente ici-colo, vor fi date recompense diverselor persoane şi, la urma urmei, cu ce se alege firma?

— Bine — cedez. Dar numai cu următoarele două condiţii: nici o amînare şi discreţie absolută.

— Cînd trataţi cu firma „Furman şi fiul", aceste precizări sînt de prisos.

— Perfect. Îmi veţi face un mare serviciu. De aceea am să vă dau şi eu un sfat cu totul gratuit: încercaţi, dragă domnule Furman, să rezistaţi ispitei de a realiza dintr-o operaţiune două onorarii...

— Mă jigniţi...

— Dimpotrivă, întrezăresc înţeleapta dumneavoastră viziune asupra vieţii. În cazul de faţă însă există pericolul ca această înţelepciune să vă inducă în eroare. V-am spus că nu apăr interesele mele personale. Iar persoanele ale căror interese le apăr sînt în posesia unor documente referitoare la activitatea dumneavoastră cu Gestapoul...

— Acestor lucruri de mult nu li se mai acordă nici o importanţă — remarcă indiferent şeful firmei.

— Asta-i adevărat, dar numai la Bonn, nu şi în Olanda, mai ales cînd e vorba de fapte ca ale dumneavoastră. Dacă scăpaţi o vorbă, domnule Furman, activitatea dumneavoastră în această ţară a luat sfîrşit.

— O, activitatea mea şi aşa e pe sfîrşite. Şi-apoi de ce să tulburăm trecutul?

— Dacă îl vom tulbura sau nu, depinde numai şi numai de dumneavoastră.

Mă ridic, gata să-mi scutur impermeabilul de praf, dar din politeţe mă abţin.

— Şi încă ceva: moartea, după cum am mai spus, este o neplăcere inevitabilă, dar e inutil s-o grăbim. Evans...

— Sst, sst! îşi duce Furman degetul la buze. Despre asemenea lucruri nu se discută. Daţi-mi mai bine un acont şi debarasiţi-vă de orice teamă inutilă. Totul se va îndeplini în aşa fel încît sînt sigur că-mi veţi acorda un surplus de onorariu.

— Ca să primiţi ceva în plus — răspund eu — este necesar să-mi mai faceţi un mic serviciu:

— Cuvîntul „mic“ scoateţi-l din vocabularul dumneavoastră! bombăne Furman. Nu lucrurile mici vă interesează, îmi dau seama.

— Aveţi dreptate. Dar dacă vreţi să vă rotunjesc suma, căpătaţi-mi informaţii cu privire la următoarele probleme...

●

Sosisem de la München dimineaţa, şi cum prima mea grijă a fost să descopăr pe „Furman şi fiul", abia spre prînz reuşesc să trec pe-acasă. O găsesc pe Edith în pat cu temperatură mare. Purtată de valurile febrei, ea nici nu simte cînd intru în cameră. Pantofii plini de noroi din vestibul explică înrăutăţirea bruscă a sănătăţii ei.

— Răceala s-a complicat. Are bronho-pneumonie — spune medicul chemat urgent în timp ce scrie reţeta pentru antibiotice.

Îndeplinesc dispoziţiile date de medic pe cît îmi este cu putinţă, apoi trec pe la „Zodiac", iarăşi mă ocup de medicamente şi ceaiuri, pe urmă îmi trece prin minte să telefonez frizerului dar, furat de atîtea griji, formez un număr greşit.

Spre ora cinci ies să respir puţin aer curat şi mă aşez sub umbrarul de pînză al unei cafenele. Timpul s-a răcit, suflă un vînt tăios, iar în jurul meselor din faţa cafenelei se află lume puţină.

Chelnerul îmi aduce cafeaua şi se retrage. Scot ţigările, dar n-am chibrit. Sau cel puţin nu-l găsesc, deşi îmi pipăi toate buzunarele.

— N-aţi putea să-mi oferiţi un foc? Întreb pe omul care se află la masa vecină, cufundat în lectura ziarului.

Cu promptitudine, bărbatul, aprinde bricheta, iar eu, cum se obişnuieşte între fumători, îi ofer pachetul cu Kent.

— Dar e ultima ţigară...

— Nu face nimic, am un pachet întreg.

El ia ţigara dar n-o aprinde, deşi ar fi putut s-o facă — scurtul meu mesaj este ascuns în filtru.

Îmi beau cafeaua, las o monedă şi, pentru că vîntul suflă destul de rece, o pornesc spre casă. Starea Edithei s-a înrăutăţit şi mai mult. Ea respiră greu din cauza febrei şi uneori pronunţă cuvinte fără sens. Spre deosebire de situaţiile din filme însă, în vorbele ei fără legătură nu trădează nici un secret. Îngrozit, telefonez iarăşi medicului, care soseşte după puţin timp, însoţit de sora care-i face injecţiile.

După injecţii, Edith zace toată noaptea în nesimţire, iar obrajii îi ard ca focul. Rămîn de veghe într-un fotoliu, lîngă patul ei, reflectînd asupra problemelor mele. Printre altele, îmi trece prin minte gîndul că secretara mea e pe cale de a pune capăt tuturor bănuielilor mele în modul cel mai radical — dispărînd pentru totdeauna.

Păcat. Deşi asta pare să fie unica rezolvare fără suferinţă a absurdei noastre prietenii: ea nu va mai simţi nimic, iar eu nu voi avea remuşcări. Şi aşa de două zile trăiesc sentimentul că am pierdut această femeie, aşa că pierderea fizică nu mai poate fi decît o formalitate.

Cu un cuvînt am pierdut-o şi, o dată ce-am pierdut-o, înseamnă că nu mi-a aparţinut niciodată. În fond, o femeie ca ea aş fi dorit să am nu numai ca secretară, o astfel de femeie, hotărîtă, sinceră, delicată, chiar tandră uneori, dar fără exagerare, ordonată şi atrăgătoare, fără o vanitate supărătoare, credincioasă, dar nu de un ataşament supărător, în general o femeie reţinută care să nu-ţi fie o povară şi de care nu te-ai putea plictisi, pentru că nu ţi se bagă în suflet şi nu abuzează de dragostea ta. Unele trăsături ale Edi-

thei îmi amintesc de fosta mea prietenă Françoise, e o Françoise mai puțin rece și posedînd o doză mai mică de cinism. Straniu, dar Edith într-adevăr îi seamănă, și această asemănare capătă acum un anumit sens, dacă luăm în considerație faptul că Françoise lucra în spionaj.

În zori febra i-a mai scăzut și pe fruntea secretarei mele apar mici broboane de transpirație. Spre prînz ea deschide ochii și bea ceai, ia inevitabilele medicamente, iar sora îi repetă injecțiile. Spre seară se trezește din nou, pentru moment, apoi adoarme iarăși. Îmi petrec încă o noapte în fotoliu, moțăind neliniștit, pradă gîndurilor mele negre legate de viitor.

Deocamdată totul depinde de o mulțime de „dacă" și toți acești „dacă" corespund întrebării pe care mi-o pune colonelul. Îi aud parcă glasul și-i văd degetul îngălbenit de tutun străpungînd aerul, în timp ce generalul și șeful meu mă privesc cercetător. Dar toate aceste întrebări nu mă pot surprinde: pentru fiecare dintre ele am un răspuns și, dacă tot mă mai frămînt, o fac nu pentru că vreau cumva cu orice preț să-mi chinui creierul, ci pentru că mă tem să nu fi scăpat întîmplător vreun nenorocit de „dacă", a cărui apariție să-mi ducă totul de rîpă.

A doua zi Edith se simte mai bine. Tot mai e toropită și stă mai mult culcată, ascultînd melodiile sale de jaz preferate, în timp ce eu mă ocup de tabletele și picăturile prescrise și mă chinui să-i dau supa cu linguriță, deoarece totul îi provoacă greață. Uneori îmi aruncă priviri fugare pe care eu mă fac că nu le observ, preocupat de menaj sau cufundat în lectura vreunei reviste, luate la întîmplare de pe masă.

— Tu manifeşti faţă de mine o grijă inexplicabilă, Maurice.

— De ce inexplicabilă?

— Oamenii de genul tău se gîndesc numai la interesele lor personale.

— În cazul acesta înseamnă că şi tu intri în sfera intereselor mele.

— Din ce motiv?

— Am să-ţi explic cînd te vei însănătoşi. Acum dormi!

Ea închide ascultătoare ochii, dar din nou îi deschide.

— Nu cumva în mintea ta, prin nenumăratele rafturi pline cu lucruri utile există şi un mic raft rezervat sentimentalismului?

— Am să-ţi explic totul amănunţit. Acum dormi!

Dau picupul mai încet, las aprinsă numai veioza albastră şi mă instalez în fotoliu.

— Ori eşti un om foarte bun — aud vocea înceată a Edithei — ori ţii să te prefaci de minune. Ah, cum aş dori să fii într-adevăr foarte bun...

Aceste cuvinte ar fi trebuit să i le spun eu ei, dar bolnavii trebuiesc cruţaţi, cel puţin pînă trece criza. Aşa că, noapte bună, scumpo, şi dormi liniştită!

Profesia lui Furman o fi ea extrem de secretă, dar acest om nu reuşeşte îndeajuns să-şi ascundă starea sufletească. Încă de la intrare, din ţinuta lui neobişnuită de ţeapănă am înţeles că-i ameţit de succesul repurtat. Şi ca să nu existe vreo îndoială în privinţa aceasta, şeful întreprinderii de cercetări şi urmăriri pronunţă cu satisfacţie abia reţinută:

— Sper că aţi adus suma în numerar . . .

— N-aveţi grija sumei. Să vedem mai întîi pe ce-o dau.

— Pe o colecţie de pietre preţioase.

El scoate din buzunar două cutii mici din material plastic, dar nu mi le dă, ci numai mi le arătă ca să le admir de la distanţă:

— Iată microfilmele în două copii, după cum ne-am înţeles. Fotografiile tuturor documentelor în cele două variante. Afaceri de peste zece milioane.

Cifra nu-mi face nici o impresie şi nu pierd ocazia să-i spun asta lui Furman-fiul.

— N-aţi înţeles îmi zîmbeşte el. Zece milioane reprezintă numai diferenţa dintre partide, suma pe care Evans şi-a însuşit-o pentru osteneala dată.

— A, asta-i altceva — mă însufleţesc. Să văd microfilmele.

— Prin urmare aveţi banii? continuă Furman să strîngă microfilmele în mîna sa uscăţivă.

— Bine — oftez eu scoţînd, teancul de bancnote dinainte pregătite. Daţi-mi microfilmele şi luaţi-vă banii.

Bătrînul îmi întinde cutiuţele şi, luînd pachetul, cu degetele-i extrem de abile pentru vîrsta lui, începe să numere bancnotele.

— Daţi-mi o lupă!

Furman ridică prevenitor mîna să nu-l întrerup şi, după ce termină de numărat, scoate din sertar o lupă „de pe vremea lui Noe", într-o ramă de bronz înverzit.

Totul este în ordine. Documentele fotografiate cu grijă — atît cele fictive cît şi cele reale — confruntate, arată profitul realizat ilicit de Evans, atingînd o sumă exorbitantă, ce justifică într-adevăr documentaţia.

— Aţi lucrat impecabil — recunosc eu, strecurînd microfilmele în buzunar. Şi cealaltă problemă?

La care Furman îmi răspunde:

— Dar surplusul?

— Surplusul depinde de rezultat. Cum e?

— În limita posibilităţilor. Mai mult decît atît nu Furman- fiul, dar nici chiar Furman-tatăl n-ar fi putut să vă dea. Şi aveţi în vedere că bătrînul a fost unul dintre aşii cercetărilor particulare.

— Nu mă îndoiesc — spun eu ca să evit amintirile familiare. Dar să trecem la fapte.

— Iată — răspunde şeful firmei, vîrînd din nou mîna în buzunar şi scoţînd o cutie, de astă dată de carton. Dumneavoastră cu ce ieşiţi?

În loc de răspuns, arăt buzunarul din dreapta umflat din cauza portofelului.

— Tinere, şovăie Furman. Sînt eu într-adevăr perspicace dar nu într-atît încît să pot vedea prin haina dumneavoastră. Fiţi amabil şi arătaţi-mi bancnotele.

— Ce-i în cutie rezolvă problema? întreb eu.

— Nu pe deplin — recunoaşte Furman.

Şi văzîndu-mi dezamăgirea, adaugă:

— Lipseşte un singur lucru, dar mai mult de-atîta, v-am spus, nici Furman-tatăl n-ar fi putut realiza. E suficient să vă spun că pentru acest lucru pot sta la închisoare mulţi ani.

Ar fi putut să stea la închisoare din motive pur tehnice, iar eu sînt destul de prost crescut să i-o spun. Iată că şi una dintre primele îndoieli devine certitudine. Problema e: în ce măsură? Scot portofelul.

— Cît?

●

După „Furman şi fiul" fac o vizită cu totul de altă, natură, unei alte întreprinderi. Trebuie să culeg roadele unei afaceri încheiată între mine şi firma „Mercedes". Ea constă în simpla schimbare a unui cec cu o maşină, încît întreaga operaţiune comercială nu-mi răpeşte mai mult de o jumătate de oră şi mă costă mult mai puţin decît microfilmele ce se găsesc în buzunarul pantalonului meu.

Mercedes-ul în care mă instalez, de culoare neagră, nu se deosebeşte de miile de maşini care circulă pe străzi. De altfel în general, dorinţa mea de totdeauna a fost să mă contopesc cu mulţimea, iar nu să bat la ochi, de-aceea n-am ţinut de loc ca maşina mea să aibă dimensiunile unui vagon de dormit, ori să fie de un roşu aprins sau de un verde strident.

Îmi petrec după-amiaza la „Zodiac". Cit timp Edith a fost bolnavă, pe masa mea s-a adunat multă corespondenţă. Răsfoiesc hîrtiile ce nu suportă amînare şi îl informez scurt pe Van Wermeskerken despre douătrei tranzacţii în perspectivă. Cînd ies din cabinetul lui, mă întîlnesc cu preşedintele. Îl salut cu respectul cuvenit, la care el îmi răspunse cu un salut rece. Omul acesta n-a avut niciodată o atitudine prea cordială faţă de mine, totuşi din comportarea lui constat că n-a uitat cele petrecute. Un „dacă" pe care contam fusese zădărnicit, în schimb un alt „dacă" de care mă temeam se confirmă. Două date care schimbă întreaga situaţie.

Van Wermeskerken este omul lui Bauer. Dar asta nu-mi foloseşte la nimic. Că Van Wermeskerken este omul lui Bauer, mi-am dat seama de la început. Altminteri ar fi fost exclus să fiu acceptat într-o întreprin-

dere ca „Zodiac" fie chiar pe linia activităţii ei oficiale. E drept că uriaşul m-a trimis pentru verificare în Bulgaria. Dar a făcut-o bucuros, deşi verificarea i-a fost sugerată de Worner, întrucît şi Bauer socotea necesară o asemenea verificare. Lui Van Wermeskerken, aflat în slujba spionajului de la Bonn, făcînd parte dintr-o categorie de elită, nu-i era îngăduit să înfrunte riscurile mici. Rangul său nu-i permite să tragă cu urechea ori să se ocupe de treburi mărunte. Izolat în cabinetul său, el rezolvă afacerile de mare anvergură, iar misiunea de a trage cu urechea a încredinţat-o unui peşte mărunt, lui Maurice Roland, adică mie.

Uriaşul roşcovan este deci omul lui Bauer. Şi totuşi, dacă i-ar trece cuiva prin minte să mă dea afară de la „Zodiac", Van Wermeskerken n-ar mişca un deget tocmai pentru că este omul lui Bauer, avînd nevoie de el, i-a dat dispoziţie să se menţină într-o conspiraţie adîncă. Aşa că, asumîndu-mi toate riscurile, urmează să-l înfrunt singur pe Evans.

Şi iată că, pentru a-mi face şi mai dificilă sarcina, adversarul pe care mă pregăteam să-l atac îmi ieşea în întîmpinare. Cu cîteva clipe înainte de a se auzi pe coridor soneria care anunţă trecerea de la activitatea profesională la viaţa particulară, Raimann apare în uşa biroului meu şi-mi propune să dăm o raită pe la cafeneaua din colţ să vedem ce se mai întîmplă pe-acolo. Eu personal n-am nimic împotriva unei asemenea inspecţii şi iată-ne instalaţi la locul obişnuit de lîngă fereastră, comandînd o sticlă de Martini. Urmează cuvintele banale de genul „ce mai e nou?" şi „nimic deosebit" pînă cînd, înfierbîntat de băutură, pistruiatul se apleacă spre mine şi-mi comunică:

— Săptămîna viitoare pleci în Polonia.

— În ce calitate? . . . fac eu pe naivul.

— Aşa cum ne-am înţeles. Zilele acestea punem problema în faţa lui Van Wermeskerken. Şeful este la curent şi nu cred să refuze. De rest, mă ocup eu.

— Numai de nu s-ar ivi complicaţii.

— N-ai teamă, complicaţii nu vor fi.

— Am impresia că Evans e supărat pe mine . . .

— Te referi la întîmplarea aceea? Prostii. Încă de a doua zi a uitat totul. Evans ştie să treacă cu buretele peste trecut! E o personalitate excepţională, mai cu seamă în privinţa băuturii.

— Bine, Konrad. Te cred. Dacă noi n-am avea încredere unul în altul . . .

Îl privesc drept în ochi. Mă priveşte şi el, apoi îşi mută privirea. Sînt momente cînd şi cel mai inveterat făţarnic încearcă un sentiment de jenă.

Discuţia continuă pînă terminăm de băut sticla cu Martini, dar fără să conţină mai departe nimic esenţial, dacă nu luăm în consideraţie unele generalizări înţelepte făcute de Raimann în legătură cu relaţiile dintre bărbat şi femeie.

O dată ajuns acasă, n-o găsesc pe Edith. Ce femeie stranie! Era cît pe ce să plătească cu viaţa o imprudenţă, iar acum o ia de la capăt. Mă lungesc pe patul ei, fără să-mi dau osteneala să aprind lumina. Cred că au trecut vreo zece minute, cînd aud că se furişează cineva pe scări şi uşa de le intrare se deschide cu prudenţă. Se deschide apoi şi uşa de la cameră şi dintr-o dată se răspîndeşte lumina puternică a policandrului. Urmează o exclamaţie înăbuşită:

— De ce te-ai speriat? o întreb eu.

— Dar tu de ce stai în întuneric?

— Ca să fac economie. Astăzi mi-am cumpărat mașină și trebue să mă gîndesc cum o voi achita.

Mașina este o temă bine venită pentru Edith. Ea bate din palme, plăcut surprinsă — gest lipsit de naturalețe, deoarece secretara mea nu-i obișnuită să gesticuleze și începe să mă întrebe ce marcă e mașina, modelul, culoarea ei și-mi propune chiar să coborîm imediat ca s-o vedem: în două cuvinte, cît pe ce să explodeze de entuziasm. Eu, la rîndul meu, las impresia că accept cu plăcere aceste elanuri, că-mi face plăcere să fiu dus de nas și n-o mai întreb unde a fost.

Tocmai această comportare a mea — poate exagerată — începe s-o irite în loc s-o bucure. Așa sînt unele femei — li-e teamă să nu le întrebi ceva și, dacă totuși le întrebi, neapărat te vor minți, dar dacă nu le întrebi mor de ciudă și nu mai au liniște.

— Nici măcar n-ai fost curios să știi unde am fost? mă mustruluiește pe un ton neglijent, pregătindu-se să-și schimbe rochia cu capotul.

— De ce să fiu curios?

— Pentru că așa ești obișnuit.

— Prietenia ta m-a ajutat să mă debarasez de o mulțime de deprinderi rele — îi răspund cu un fior de admirație, deoarece boala n-a răpit nimic din frumusețea secretarei mele.

Femeia rămîne încremenită cu capotul în mînă. Încearcă să-mi spună ceva, dar, amintindu-și de magnetofonul invizibil, îndreaptă spre mine o privire cercetătoare, pe care în trecut o folosea adesea iar apoi, treptat, a dat-o uitării. Îi răspund la rîndul meu cu o privire limpede, de copil nevinovat.

Edith se înfășoară în capot și se îndreaptă spre bufet:

— Bei ceva?
— Mulţumesc. Am băut.
Ea se întoarce, se aşază în fotoliul de lîngă pat, aprinde o ţigară şi din nou mă priveşte întrebător.
— Ce-i cu tine în seara asta? Ţi s-a întîmplat ceva?
— Nimic. Dar cu tine ce-i?
Edith dă din umeri în semn că nu intenţionează să răspundă tachinărilor mele şi continuă să fumeze în tăcere. Mă mulţumesc să-i urmez exemplul. Şi stăm în această cameră a tăcerii, aparent liniştiţi, ca doi soţi, dar amîndoi simţim prezenţa unei a treia persoane, invizibilă, care stă postată între noi şi n-are de gînd să ne dea pace — prietenul nostru comun NEÎNCREDEREA.
Femeia striveşte în scrumieră ţigara pe jumătate fumată şi din nou tulbură liniştea, de data aceasta numai cu o privire ce pare să spună.
„În serviciul cărui spionaj eşti, dragul meu?"
„Sper că în serviciul aceluiaşi spionaj ca şi tine, scumpa mea!" — răspund tot cu privirea.
„Nu mai ai încredere în mine?"
„De ce să n-am? Dimpotrivă!"
Şi continuăm să stăm aşa, ca nişte soţi, şi ne transmitem semnale prin intermediul ochilor. Dar cum acest dialog mut e destul de obositor, întrucît niciodată nu poţi fi sigur de semnificaţia exactă a unei priviri de femeie, mă ridic în cele din urmă, căscînd cu o plictiseală reţinută şi — de data aceasta cu voce tare — îi urez lui Edith noapte bună şi visuri plăcute.
Mă retrag în camera mea de la primul etaj, mă culc şi sting lumina, deoarece ştiu din experienţă că pe întuneric poţi reflecta mai bine. Întunericul te izolează de toate fleacurile care ar putea să-ţi reţină privirea şi să te distragă. Întunericul îţi dă prilejul să rămîi

singur cu tine însuţi, dacă îndeobşte e cu putinţă ca omul să rămînă singur în mijlocul acestui stol de vedenii şi himere.

Întîlnirea cu Evans, la vilă, a făcut ca în mintea mea să se nască o întrebare esenţială, iar întîlnirea de astăzi cu Raimann mi-a dat răspunsul la această întrebare. Am toate motivele să cred că s-a pus la cale concedierea mea rapidă şi definitivă de la „Zodiac". Raimann îmi va trasa sarcina pomenită, eu o voi îndeplini, după care Worner drept recompensă, mă va concedia. Iar Evans, bineînţeles, va dirija jocul de la distanţă. Pot, desigur, să nu accept propunerea lui Raimann, dar asta n-ar rezolva nimic. L-aş determina doar pe Evans să mă înlăture prin alte mijloace.

Dar dacă sînt victima propriei mele suspiciuni? mă întreb singur. Poate că Evans a uitat cu adevărat, sau, dacă nu a uitat, e numai îmbufnat din cauza incidentului petrecut, şi-i va trece. Poate că Raimann acţionează într-adevăr în virtutea înţelegerii noastre, fără să fi primit vreo dispoziţie din partea lui Evans. Poate... Dar nu cred.

Este foarte clar cine dirijează întreaga combinaţie. Şi nu-i de crezut că Raimann şi-ar putea permite să acţioneze în acest caz fără să aibă instrucţiuni din partea lui Evans. Comportarea celor doi — chiar pentru un psiholog amator ca mine — este uşor de ghicit. Un om de profesia mea poate fi înşelat uneori de o femeie care îi spune „te iubesc", dar e totdeauna capabil să surprindă ura ascunsă şi prietenia făţarnică a adversarului său. Este aproape sigur acest lucru, dar şi de n-ar fi, din moment ce există probabilitatea unui pericol, trebuie s-o incluzi în calculele tale şi să nu te linişteşti pînă n-ai trecut obstacolul.

Există perioade de aşteptare şi perioade de acţiune. Important este să nu confunzi timpurile. Eroare gramaticală fatală. După ce ai aşteptat mai bine de un an, dintr-o dată soseşte momentul cînd o singură zi pierdută în aşteptare e în stare să ducă totul de rîpă, cu toate că şi în acţiune eşecul nu-i exclus. Mi se strînge inima la gîndul că după pregătiri atît de îndelungate, operaţiunea ar putea eşua în cîteva clipe datorită unei întîmplări absurde. Ai cîntărit totul, ai analizat, ai studiat, dar întîmplările ce pot avea loc sînt atît de multe şi atît de variate încît tot timpul te urmăreşte teama de a nu fi scăpat ceva care să-ţi fie fatal.

În ziua aceea, primul lucru util pe care l-am făcut cu Mercedes-ul a fost o plimbare în mijlocul naturii pentru a-mi deschide pofta de mîncare. Asta mi-a sugerat, ideea de a lăsa una din copiile microfilmelor împreună cu cifrul miniatural, într-un loc tăinuit, o ascunzătoare cunoscută numai de mine şi, bineînţeles, de persoana care va lua aceste materiale şi le va trimite centrului.

Şi iată că din nou îmi închipui şedinţa din cabinetul generalului, de data aceasta fără mine, deoarece nu am posibilitatea fizică de a participa la toate şedinţele. Generalul tace, cu capul aplecat, tace şi colonelul, şi şeful meu, fiecare cufundat în gîndurile sale, de parcă ar păstra un moment de reculegere, deşi nimeni n-a pronunţat aceste cuvinte.

— Mda, oftează în cele din urmă generalul, ceea ce înseamnă: e timpul să reîncepem lucrul.

— A fost un bun agent deşi, cu fanteziile lui ... pronunţă parcă pentru sine şeful meu.

— Un practician excepţional — precizează colonelul pentru a nu spune că uneori n-am apreciat suficient

analizarea şi cercetarea faptelor. Un spirit practic excelent, ca şi Anghelov, şi tot ca Anghelov...

El se opreşte, dar sfîrşitul frazei e uşor de presupus.

— Cazul lui Boev e puţin diferit — spune sec generalul.

Am avut întotdeauna sentimentul că generalul, de cele mai multe ori, era de părerea mea, deşi se ferea s-o arate. Şi el, înainte de a ajunge general, a trecut prin multe încercări şi ştia bine că în viaţă lucrurile nu sînt atît de clare şi logice cum sînt înfăţişate în întruniri şi că există atîtea lucruri neprevăzute — întîmplări idioate ce se ivesc în ultimul moment, încordare şi nervi măcinaţi — despre care la şedinţe nu se vorbeşte, deşi fiecare ştie cît l-a costat acest neprevăzut, deşi fiecare îşi dă seama că un plan, oricît de bine gîndit, pînă la cel mai mic amănunt, un plan cheie de rezolvare a unui întreg caz, nu face nici două parale dacă îţi lipseşte curajul de a-l pune în aplicare hotărît şi cu mult sînge rece.

— Cazul lui Boev e puţin diferit — repetă generalul. Boev a căzut înainte de final, un final ce putea fi frumos. Boev a căzut şi lucrurile din nou se complică, dar acum dispunem de date suficiente ca să putem continua fără întîrziere. Este meritul lui Boev că înainte de a-şi asuma riscul s-a îngrijit în mod conştiincios de urmaşi.

Nu ştiu dacă generalul va vorbi exact aşa. Toate acestea sînt bineînţeles închipuirile mele, dar într-adevăr nu s-ar putea spune că nu m-am îngrijit de posteritate. Cel care mă va înlocui, nemaifiind nevoit să-şi bată capul cu o mulţime de lucruri, va putea să-şi desfăşoare nestingherit operaţiunea, o operaţiune care să aibă într-adevăr un final reuşit.

Hai, dormi! mă îndemn singur. Eşti bun de scos la pensie cu viziunile acestea post-mortem. Întunericul te izolează şi îţi permite să gîndeşti mai adînc, dar în întuneric vezi lucrurile mai în negru. Hai, dormi!

Cred că am aţipit cu adevărat şi nu ştiu cît timp am dormit, cînd aud pe coridor paşi uşori. Probabil visez, mă gîndesc, deoarece e imposibil să fie cineva în coridor ... uşa am închis-o doar eu, iar cheia se află pe dinăuntru. Dar aceste măsuri nu mă împiedică să aud paşi, mai întîi nedesluşiţi şi îndepărtaţi, apoi foarte clari. Atît de clari, încît parcă aş auzi pe cineva care îşi tîrăşte uşor piciorul. E Liubo — îmi spun. Numai Liubo îşi tîra astfel piciorul, în urma rănii pricinuite de un glonte. Da, într-adevăr, Liubo e cel care deschide uşa şi se opreşte în prag, parcă aşteptînd să-l invit. Dar eu îl iau la rost: — Ascultă, de ce faci glume de-astea cînd ştii prea bine că eşti mort? Iar el îmi răspunde ca între prieteni că amănuntele acestea n-au nici o importanţă şi continuă să stea şi să mă privească. Iar eu mă întreb ce vrea să spună cu asta şi dacă nu cumva e o aluzie că şi eu sînt mort, deşi nu mi-am dat încă seama de acest lucru. — Ascultă, Liubo... — încerc să-l conving, dar Liubo dispare, deşi în uşă mai stă cineva. Edith! Şi faptul acesta explică totul. Va să zică am confundat-o în întuneric. Şi îmi spune Emil, iar eu mă răstesc la ea: — Care Emil? Nu-i nici un Emil aici — şi mă gîndesc cu înfrigurare dacă n-am scăpat vreodată ceva faţă de ea. Dar nu-mi amintesc să mă fi trădat cumva, deşi ea continuă să-mi spună astfel, de parcă ar vrea să mă enerveze: — Emil... Emil...

Nu eşti în toate minţile, frăţioare — îmi spun deschizînd ochii şi aprinzînd veioza de pe noptieră. Începi

să te sminteşti. De ce să mă smintesc? Îmi răspund şi mă ridic să-mi iau ţigările. Acestea sînt numai visuri stupide, pe care le visează oricine. N-am nici o intenţie să-mi ies din minţi. Aprind o ţigară Kent şi datorită mirosului de tutun bine cunoscut şi a luminii plăcute, totul în jurul meu capătă aspectul obişnuit. Cîteva fumuri de ţigară trase în piept mă conving că sînt în toate facultăţile mintale. Desigur, nervii îmi sînt încordaţi din cauza aşteptării îndelungate, dar nu-i nimic, îşi vor reveni la starea normală în momentul acţiunii!

Ce am de riscat? Mai nimic. Aproape patruzeci de ani de cînd străbat în lung şi-n lat acest pămînt, pe cînd alţii n-au apucat nici douăzeci. N-am fiu de cinci luni, nici soţie, nici vreun alt angajament de acest gen. Ultima mea prietenă doarme în apartamentul de sus. Într-adevăr, fiinţa ei mi-e scumpă şi foarte apropiată, altfel nu m-ar urma şi nu m-ar urmări pas cu pas de-atîta vreme. Altceva? Altceva nimic. Locul îmi este asigurat şi rezervat de mult. Vorbesc de locul cuvenit în mormîntul frăţesc al celor necunoscuţi. Cînd nu eşti singur, te simţi totdeauna mai bine. Hai, prieteni, faceţi-mi şi mie puţin loc, să mă aşez şi eu, uite colo, lîngă acela cu pălăria de panama îmbibată cu sînge!

Capitolul IX

O nenorocire nu vine niciodată singură. Dar dacă a venit a doua, asta nu înseamnă că ai scăpat de-a treia. A doua zi spre prînz, cînd ies cu Edith de la „Zodiac", mai să mă ciocnesc nas în nas cu Anna Ferrari. Este îmbrăcată după ultima modă, cu o rochie

ce ar putea părea cămaşă de noapte dacă n-ar fi atît de scurtă. Se plimbă prin hol cu o expresie de uşoară plictiseală, legănîndu-şi şoldurile şi rotindu-şi privirea în toate părţile, ca să vadă ce impresie face. Această privire, nici vorbă, de îndată mă prinde în raza ei, şi-n clipa aceeea buzele rujate puternic încremenesc întredeschise de surprindere, dar prezenţa secretarei mele opreşte la timp exclamaţia care era cît pe ce să-i scape:

— „O, Albert!"

Tocmai atunci Morandi coboară scara. Trecînd cu paşi mărunţi pe lîngă noi şi, îndreptîndu-se spre Anna, reuşeşte totuşi să surprindă în treacăt privirea mea prevenitoare: „Bagă de seamă, că altfel!..." Amîndoi ies înaintea noastră, cotind-o spre dreapta, în timp ce noi o luăm în direcţia opusă, spre restaurant.

— De unde o cunoşti? mă întreabă pe un ton indiferent Edith.

— Pe cine?

— Femeia care voia să-ţi spună ceva, dar s-a abţinut.

— Nu te înţeleg. Care femeie? Nu poţi fi puţin mai concretă...

— O! N-are nici o importanţă! răspunde Edith. Din moment ce nu-mi răspunzi direct, te pregăteşti să minţi. Iar eu nu-s dispusă să ascult minciuni.

— Se pare că nu ţi-ai revenit de pe urma bolii — constat eu cu indulgenţă.

— Pentru mine mai serioasă boală eşti tu: tăceri pline de semnificaţie, priviri cercetătoare, bănuieli...:

Mă pregăteam să-i răspund ceva, dar mi-o ia ea înainte, într-un acces de cuceritoare sinceritate feminină:

— Spune-mi, Maurice, de ce totul între noi s-a

umbrit pe neașteptate? A fost atît de frumos, apoi deodată...

— „Apoi"?... Cînd „apoi".

— Vreau să spun după călătoria ta la München.

— După călătoria mea la München am petrecut la căpătîiul tău trei zile și trei nopți.

— Știu și-ți sînt profund recunoscătoare. Dar asta nu schimbă situația. Am sentimentul că ai început să te ferești, că nu mai ai încredere în mine.

— Fantezii.

— Aseară nici nu m-ai întrebat unde am fost — își amintește Edith.

— De ce să întreb cînd știu.

Femeia îmi aruncă o privire fugară.

— Ce știi?

— Știu că ai fost la coafor. Nu sînt orb.

Răspunsul ar fi trebuit s-o liniștească, dar nu sînt sigur că într-adevăr s-a liniștit. Traversăm în tăcere podul canalului și o pornim pe chei. Cîțiva pași încă și, înainte de a ajunge pe străzile aglomerate, întrebarea nepronunțată aseară îmi răsună pe neașteptate în urechi cu o intimitate plină de tandrețe:

— Spune, Maurice, în serviciul cărui spionaj ești?

La care răspund cu replica dinainte pregătită:

— Sper că în serviciul aceluiași spionaj ca și tine, draga mea.

— Dar ți-am spus pentru cine lucrez eu.

— Regret, eu nu pot să-ți spun nimic mai mult.

— Da, pentru că n-ai încredere în mine. Altfel m-ai folosi măcar ca ajutor.

— Dar îmi ești un ajutor prețios.

— Lasă — răspunde ea oarecum jignită. În genere,

regret c-am început această discuţie. Nu vreau să fiu agasantă.

Nu găsesc necesar să obiectez, deoarece intrăm pe strada cea mai animată, unde se afla şi restaurantul. Sigur că Edith s-a dus să-l întîlnească pe bărbatul cu păr cărunt şi, ca să mascheze, s-a abătut şi pe la coafor. La care, probabil, s-a adăugat şi o scurtă discuţie cu Dora Bosh. Combinaţia mea cu Dora Bosh n-a fost deosebit de strălucită şi puteam fi sigur că Edith va căuta să afle ceva, dar atunci n-o bănuiam prea serios pe Edith şi nici n-aveam timp pentru acţiuni mai subtile. Acum, de asemeni, nu dispun de timp şi nici nu vreau să mă justific în faţa ei, nici să-i întăresc convingerea că mă duce de nas. Edith este de asemenea unul din pericolele apropiate, dar pînă ce acest pericol va intra în acţiune, problema trebuie rezolvată, iar dacă nu se va rezolva, amănuntele de genul Edith nu vor mai avea pentru mine nici o importanţă.

Intrăm în restaurant, iau galant impermeabilul femei şi-l agăţ împreună cu al meu în cuier, dar cînd să ne îndreptăm spre masa noastră obişnuită, de lîngă fereastră, constatăm că este ocupată de o altă pereche.

— Locurile noastre sînt ocupate — remarcă Edith.

— Prea devreme... — răspund eu.

Ea mă priveşte lung dar nu spune nimic şi ne îndreptăm spre altă masă.

După-amiază mi-am zis că, dacă Edith a fost la coafor, de ce nu m-aş duce şi eu la frizer? Ah, frizerii şi coaforii ăştia.. O oră mai tîrziu servesc o cafea în localul din drumul spre frizer, şi pentru că vremea aşteptărilor afară a trecut de mult şi vîntul tăios, şfichiuind stropii ploii reci, este atît de puternic încît te poate lua pe sus şi pe tine, nu numai pălăria, intru în odaia

din fund, bine încălzită, îmi agăţ impermeabilul în cuier şi mă tolănesc într-un fotoliu moale de piele.

Cafeaua este bună şi ţinînd seama de condiţiile climaterice de afară repet comanda, iar după aceea mă îndrept spre frizer, dar pe drum constat că, dintr-o eroare, impermeabilul pe care l-am luat pe mine nu-mi aparţine. E drept că seamănă mult cu al meu, de aceea l-am şi confundat, dar, spre deosebire de propriul meu impermeabil, acesta conţine în buzunar un bileţel. Ceva cu totul personal. Ceva în genul unei informaţii în legătură cu o fiinţă apropiată.

●

Să spun că plouă, ar însemna să mă repet prea mult. Dar în seara aceasta toarnă într-adevăr cu găleata şi ştergătoarele parbrizului abia prididesc să înlăture şuvoaiele de apă ce se scurg de pe capotă, iar fascicolele orbitoare ale farurilor la numai doi metri de botul maşinii se împrăştie într-o difuză lumină albicioasă. Noroc că drumul mi-e cunoscut — l-am parcurs de mai multe ori pe jos — dar atunci cînd mergi pe jos vezi lucrurile într-un fel, iar cînd eşti în maşină, cu totul altfel.

Conduc cu mare prudenţă, ca să nu zbor de pe şosea la vreo serpentină şi să nu scap răscrucea. În cele din urmă zăresc vag drumul îngust, părăsit, pierdut în masa compactă a copacilor uriaşi. Trag maşina în marginea şoselei, sting farurile şi o pornesc pe jos.

Şlepul — al doilea din dreapta — se găseşte la mai puţin de două sute de metri de locul unde am oprit, totuşi, pînă să ajung la el, ploaia m-a udat pînă la piele. Sar pe punte, fac prudent o verificare fugară,

smulg firul telefonului întins de la mal, apoi cobor fără zgomot cele trei trepte pînă la uşă şi, fără să bat, apăs pe clanţă.

Încăperea este luminată de un bec slab, ce răspîndeşte o lumină gălbuie. Van Alten stă la masă în acelaşi loc unde l-am văzut ultima oară, numai că acum nu mănîncă, ci răsfoieşte un catalog — judecînd după fotografiile pe care le zăresc de la distanţă — un catalog pentru vile standard. Omul închide brusc catalogul şi se ridică atît de iute încît mă aştept ca în acelaşi moment să strige după ajutor.

— Pare-mi-se că v-am speriat — spun eu în engleză. Am uitat să bat la uşă ...

— Ce doriţi? întreabă cu ostilitate Van Alten, întinzînd mîna spre telefonul de pe masă.

— Aveţi răbdare, vă explic imediat. Dar mai întîi vreau să vă previn: nu strigaţi că nu vă aude nimeni şi nici altfel n-aveţi cum să luaţi legătură cu lumea din afară. Telefonul este întrerupt, iar pistolul, după cum vedeţi, e prevăzut cu amortizor.

La aceste cuvinte îi arăt de la distanţă arma, convins, fiind că nu-i lipsesc cunoştinţele elementare asupra materialelor balistice. Apoi mă apropii de fereastră şi, pentru o mai mare intimitate, trag perdeaua. Dar să creezi intimitate în acest hambar plutitor e un lucru imposibil. Încăperea-i întunecoasă şi mobilată mizerabil, în limitele strict necesare. E straniu cum poate un om care primeşte un salariu zice-se regesc să trăiască într-o asemenea ambianţă.

— Ce vreţi de la mine? întreabă tot atît de ostil Van Alten, pe un ton ceva mai reţinut însă.

— Vreau să vă fac o propunere. O puteţi accepta sau nu, dar trebuie să mă ascultaţi.

El nu răspunde şi continuă să stea în picioare, tot atît de încordat.

— Să ne aşezăm — îi propun.

Van Alten se aşază pe scaunul de pe care se ridicase şi maşinal dă catalogul la o parte. Eu mă aşez în partea cealaltă a mesei, continuînd să ţin revolverul la îndemînă, pe masă, în faţa mea să-l am la nevoie, dar destul de departe de interlocutorul meu pentru a fi în afara sferei de acţiune a mîinilor lui uscate şi osoase.

— Probabi bănuiţi că-i vorba de arhivă. Am nevoie de anumite informaţii.

— Ce arhivă? întreabă cu voce stinsă Van Alten.

— Arhiva care vă este încredinţată. Şi în special cea ultra secretă.

— Nu ştiu nimic de existenţa unei astfel de arhive.

— Aşa? În cazul acesta ce faceţi cîte zece ore pe zi în încăperea de deasupra cabinetului lui Evans?

— Întrebaţi-l pe Evans!

— O voi face mai tîrziu. Acum te întreb pe dumneata!

Omul nu binevoieşte să răspundă. Stă nemişcat, strîngînd cu dîrzenie maxilarul său colţuros şi plimbînd doar privirea bănuitoare cînd la ţeava revolverului, cînd la faţa mea.

— Uite ce-i, Van Alten: să nu ne pierdem timpul cu minciuni şi ocolişuri. Eşti destul de inteligent să înţelegi că atunci cînd cineva vine la dumneata cu un revolver, n-are rost să umbli cu minciuni sfruntate. Îmi permiţi?

Permisiunea se referea la ţigara pe care mă pregăteam s-o aprind, fără a mă folosi de mîna dreaptă, destinată revolverului. Van Alten nici de data aceasta

nu răspunde, aşa că mă hotărăsc să aprind ţigara fără permisiunea lui. Trag de două ori adînc şi întreb, fixîndu-l în ochi, ba chiar între ochi, exact la rădăcina nasului:

— Care-i situaţia? Ţi-ai procurat banii pentru vilă?

Omul continuă să tacă, dar mă priveşte şi mai duşmănos.

— Ai strîns banii pentru casă? Pentru teren, pentru construcţie şi toate celelalte?

Trag o nouă porţie de fum, continuînd să-l supraveghez pe olandez.

— Îţi imaginezi că ai o extraordinară experienţă de viaţă, Van Alten. Dar după părerea mea, eşti naiv ca un copil.

— Nu ţi-am cerut părerea!

Omul începuse să se enerveze. E bine şi aşa. Mai bine decît nimic.

— Te-ai lăsat antrenat într-un joc în care de la început ţi s-a asigurat locul celui care pierde. Îm timpul războiului ai fugit în America, iar mai tîrziu, nemaiputîndu-te menţine la suprafaţă, te-ai lăsat ademenit de promisiunile lui Evans: un salariu bun şi un viitor asigurat. Dar viitorul dumitale e aici, Van Alten — şi arăt în jos. Şi cînd spun aici, am în vedere nu şlepul, ci fundul canalului.

Olandezul continuă să tacă, dar privirea nu i se mai plimbă de colo pînă colo, ci rămîne pironită asupra mesei. Omul ascultă.

— Probabil ştii tot atît de bine ca şi mine ce sfîrşit a avut colegul dumitale Van Vely? Acelaşi sfîrşit te aşteaptă şi pe dumneata, ca şi pe Van Vely, în afară doar de locul înecului. Trăieşti ca un adevărat sihastru, economisind şi ultimul ban, pentru a-ţi

înfăptui un vis atît de dorit. Dar acest vis nu-l vei înfăptui niciodată, deoarece munca pe care o faci te obligă să ştii extrem de multe şi n-o să ţi se permită să te retragi. Oamenii care ştiu prea multe rar apucă bătrîneţile, Van Alten!

Omul îşi ridică încet privirea de pe masă:

— Toate acestea te privesc şi pe dumneata.

— Într-adevăr, mă privesc şi pe mine. Tocmai de-aceea, în folosul amîndurora, aş vrea să încheiem un tîrg. Nu-s căzut din lună şi ştiu perfect că un serviciu se face contra serviciu. Ţi-am spus ce mă interesează. Şi ştiu, de asemeni, ce-ţi trebuie dumitale ca să-ţi salvezi pielea şi să-ţi înfăptuieşti visul. Rămîne numai să facem tîrgul.

— Dumneata vorbeşti ca să te afli în treabă — îmi spune cu dispreţ Van Alten. Şi te joci de-a tocmeala. Eu nici nu ţi-am propus ceva, nici nu ţi-am cerut.

— E o chestiune de timp, Van Alten. E suficient să reflectezi puţin şi ai să înţelegi singur că afacerea e de un interes reciproc.

— Dă-mi răgaz atunci. Lasă-mă să mă gîndesc.

— Bineînţeles. Dacă-i vorba de cîteva minute, nu ne vom certa.

— Nimeni nu ia hotărîri decisive în cîteva minute. Mai ales sub ameninţarea revolverului.

— Regret. Dar dacă dumneata ai de gînd să te sinucizi, eu nu intenţionez să-ţi ţin de urît. Să nu-ţi închipui că am să mă duc acasă să aştept pînă tragi o fugă la Evans să-i raportezi. Oricare ţi-ar fi hotărîrea, aici ai s-o iei, chiar în seara asta. Şi ca să te ajut, mai fac o precizare: asupra sumei nu ne vom tocmi. O vei primi în două rate — prima rată la încheierea înţelegerii şi a doua după îndeplinirea misiunii.

— Dumneata vrei să-mi dai iluzia că mă salvezi de la o eventuală pieire, sortindu-mă alteia absolut inevitabile şi neîntîrziate! remarcă ostil olandezul.

Fraza aceasta răsună ceva mai concret. Între timp, începătînarea făcuse loc gîndurilor haotice, printre care începe să se contureze căutarea unei soluţii.

— Dimpotrivă, îţi deschid unica posibilitate de salvare — ripostez eu. Lumea este mare şi plină de colţişoare liniştite. Adăugînd la suma promisă şi o identitate nouă, îţi vei putea asigura o bătrîneţe pe placul inimii dumitale.

— Şi dacă refuz?

— N-ai să faci asta — îi răspund calm. Ştiu că-ţi place viaţa, deşi trăieşti ca un ascet.

— Evans te-a trimis! spune pe neaşteptate olandezul.

Aceste cuvinte nu dovedesc înţelepciune, afară de cazul că le spune intenţionat, urmărind ceva.

— Nu, Van Alten. Ştii prea bine că nu mă trimite Evans. Dacă Evans n-ar avea încredere în dumneata, ar folosi metode de verificare mult mai subtile. Deşi, după părerea mea, nu şi-ar pierde el timpul cu astfel de verificări.

Omul îşi pironeşte din nou privirea asupra mesei. Urmează cîteva minute de tăcere.

În cele din urmă ridică ochii, îmi aruncă o privire pătrunzătoare şi-mi spune:

— O sută de mii!

— Guldeni?

— O sută de mii de dolari.

Scump. Mult mai scump decît m-a costat afacerea Morandi. Dar sfîrşitul totdeauna costă mai mult decît începutul. Şi-apoi, pentru a asigura visul unei vieţi omeneşti, o sută de mii de dolari nu-i chiar atît de

mult. De fapt în cazul de faţă nu suma mare mă pune pe gînduri, ci iuţeala cu care a fost luată hotărîrea. Această trecere aproape bruscă de la refuzul categoric la acceptarea definitivă nu-mi place de loc.

— Bine. S-a făcut. Am promis să nu ne tocmim. Dar dumneata nici nu m-ai întrebat ce doresc în schimb?

— Ba ai spus mai înainte.

— În linii mari.

— Atunci aştept explicaţii.

— Mulţumesc. Dar mai întîi permite-mi să-ţi mai dau un sfat: nu adopta tactica dublă pe care numai un om simplu ar adopta-o în situaţia dumitale: „Promit acestui individ marea cu sarea, ca să-mi salvez pielea şi să pun mîna pe cele cincizeci de mii, iar mîine îi povestesc totul lui Evans şi probabil mai primesc şi de la el ceva" ... Singurul lucru pe care îl vei primi de la Evans va fi glontele de care crezi că ai scăpat trădîndu-mă.

— Nu mă sperii. Ştiu eu asta.

— Cu atît mai bine. Şi îţi dai seama, cred, că o persoană, cînd îndeplineşte misiuni ca ale mele, nu-i singură. Încercarea de a mă înlătura pe mine ţi-ar atrage răzbunarea întregii organizaţii.

— Mi-nchipui — răspunde cu o uşoară plictiseală olandezul. Eşti omul lui Gelen.

— Ce te face să crezi asta?

— Mi-am amintit ce bănuieli planau la început asupra dumitale. Se vorbea de unele afaceri cu o firmă germană ... Eşti omul lui Gelen.

— Gelen sau altul, n-are importanţă — răspund evaziv. Şi-acum să revenim la oile noastre. Ceea ce îţi cer e un lucru foarte simplu: cheile de la seif.

— Eşti nebun! exclamă uluit Van Alten.

— Poate. Dar dumneata nu pierzi nimic din asta. Banii pe care îi vei primi nu-s tipăriţi la casa de nebuni.

— Cheile nu sînt la mine.

— Dar unde sînt?

— Rămîn într-un loc anumit în cabinetul lui Evans.

— Ia-le de-acolo.

— Îţi închipui cumva că pot scoate şi pune la loc cheile cînd am poftă?

— Nu-mi închipui nimic. Am destule informaţii în legătură cu asta. Numai că în momentul de faţă eu te întreb pe dumneata.

— Numai dacă rămîn în arhivă pînă tîrziu am cheile. Mi le lasă Evans cînd îmi dă de lucru ...

— Ce anume?

Olandezul tăcu probabil ca să-şi ticluiască răspunsul.

— Van Alten! mă răstesc la el. Fără pauze! Ce-ţi dă de lucru? Descifrări?

Van Alten dă din cap.

— Atunci cred că în fiecare zi rămîi. Că-i mult de lucru.

— Nu-i chiar aşa — ripostează omul. Eu descifrez numai unele cifrograme urgente, care îl interesează personal pe Evans. Celelalte sînt transmise fără a fi descifrate.

— Unde?

— Întreabă-l pe şef. De unde să ştiu eu.

— Şi cheile?

— Cheile rămîn în seiful secret din cabinetul lui Evans, ascuns în dosul unei rame cu o hartă veche. Seiful mi-l lasă întredeschis. De îndată ce pun cheile înăuntru şi-l închid, seiful se încuie automat. Şi dacă

vrei să ştii, un mecanism special marchează cu exactitate de secunde cînd s-a încuiat seiful.

— Totuşi, un anumit timp dispui de aceste chei.

— Termină o dată cu cheile! răspunde enervat olandezul. Atîta lucru nu eşti în stare să înţelegi, că securitatea unei arhive secrete, din moment ce-i secretă, nu se bazează numai pe un singur element? Cheile sînt doar un element din multe altele ...

— Ştiu — îl întrerup eu. Nu mă învăţa dumneata pe mine. Cine stă de gardă jos la intrare?

— În orice caz nu portarul.

— Dar cine?

— Unul din oamenii lui Evans.

— Iar sus la arhivă?

— În arhivă nu-i nimeni.

— Atunci de ce e în permanenţă lumină?

— Arde lumina, dar nu-i nimeni. E lumină doar pentru curioşi ca dumneata ... care şi-ar putea închipui că au dat de o încăpere lăsată în voia soartei ...

— Ce fel de instalaţie de alarmă are etajul?

— Instalaţia comună a întregii clădiri.

— Sistemul e controlat din biroul Dorei Bosh?

Olandezul face iar un gest afirmativ.

— Dar care-i combinaţia?

— Ce combinaţie?

Van Alten tresare, pe de o parte din cauza ţipătului meu neaşteptat, pe de alta din cauza revolverului îndreptat spre el:

— Majuscule — rosteşte el maşinal.

— Minţi! mă răstesc din nou. Tot ce ştii tu ştiu şi eu. Şi te întreb numai ca să te verific. Combinaţia este formată din şase litere şi douăsprezece intervale.

— Nu mă lua pe mine la sigur! răspunde mînios

Van Alten. Combinaţia o ştiu eu mai bine, pentru că o formez de patru ori pe zi. Ţi-am spus: majuscule, la plural, cu „S" la sfîrşit.

— Iar intervalele libere?

— Trei, doi, unu. Unu, doi, trei, după fiecare literă.

— Bine. Vom verifica acest lucru împreună.

— Eşti nebun! Nebun de legat! exclamă aproape cu disperare olandezul. Îţi spun că-i imposibil să pui piciorul acolo. Tot ce se poate face e să-mi spui ce anume te interesează ca să cercetez şi să-ţi aduc eu informaţiile dorite.

— A, nu! Asta nu. Ştii bine că oamenii de meseria mea sînt foarte neîncrezători. Documentele de care am nevoie trebuie să le văd cu ochii mei, înţelegi?

Van Alten tace. Pune ceva la cale. Sper că nu în detrimentul meu.

— Mai există o posibilitate, a doua şi ultima. E însă foarte riscantă.

— Spune, să vedem.

— Să pătrunzi în camera secretă cînd sînt şi eu. Pentru o jumătate de oră, nu mai mult.

— Cînd?

— Evans mă va lăsa acolo după orele de serviciu. În asemenea cazuri, înainte de a ieşi, chem omul de la poartă ca să încuie etajul lui Evans. Dumneata vii mai devreme, iei ce-ţi trebuie, apoi te întorci în biroul dumitale şi, cînd chem omul de gardă sus, te strecori neobservat.

— Mda. S-ar putea şi aşa. Dar unde-i riscul?

— Evans. S-ar putea să se întoarcă după ceva. Se întîmplă rar, dar se întîmplă.

— Şi dacă se întoarce?

— Te priveşte. Nu eu fac încurcătura.

— Unde aş putea să mă ascund?

— Nicăieri.

— Cum „nicăieri"? Dar podul?

— Nu există scară spre pod. Şi de fapt capacul de la pod este bătut în cuie.

— Cum, sus nu există nici un dulap gol, nici o nişă?

— Doar coridorul spre toaletă. Dar nu poţi să te ascunzi, deoarece Evans oricînd poate pătrunde acolo.

— Bine. Văd eu ce fac.

— Dumneata crezi că...

— Mă priveşte numai pe mine! repet eu. Dacă Evans ne va surprinde cumva, pînă discut cu el, n-ai decît s-o ştergi.

Fără să spună nimic, Van Alten îşi mişcă buzele într-un zîmbet negru.

— Dar să sperăm că nu vine — adaug eu. Mai degrabă în afara operaţiunii există risc. Deci pe cînd?

— Ştiu eu? Mîine, poimîne, răspoimîne ... Nu ştiu. Va trebui să pîndesc momentul potrivit.

— Bine — aprob eu. Dar ai în vedere că nu pot aştepta prea mult.

— Nici eu. În situaţia în care mă pui...

— Niciodată n-ai fost într-o situaţie mai bună: la un pas de fericire. Dar fii atent să nu faci vreun pas în direcţia opusă! Din clipa asta şi pînă cînd operaţiunea va lua sfîrşit eşti supravegheat.

— Nu mă sperii — bolboroseşte Van Alten.

— Ai scăpat din vedere să-mi spui cum mă vei avertiza.

— Exact la ora cinci şi zece am să sun la telefonul dumitale direct şi am să spun: „Scuzaţi, am greşit nu-

mărul". De altfel şi dumneata ai scăpat ceva din vedere. Banii!

— Am carnetul de cecuri la mine.

— N-aş dori să am de-a face cu cecuri. Ar însemna să-mi las semnătura la bancă.

— Ce importanţă are? Şi dacă primeşti banii în numerar, tot va trebui să semnezi o chitanţă.

— Nu semnez nimic! Nici chitanţă, nici cec! mă întrerupe grosolan Van Alten. Nu dau nici un document la mînă.

— Dar nici n-am să umblu prin oraş cu buzunarele ticsite de bancnote...

— Dacă ai venit să închei un asemenea tîrg trebuia să vii cu banii!

— De unde să ştiu c-o să-mi ceri o asemenea sumă? Am la mine doar douăzeci de mii.

— Dă-i încoace!

Scot din cele două buzunare două pachete a cîte zece mii dolari şi le arunc pe masă. Van Alten le ia cu o prefăcută indiferenţă, dar înainte de a le pune în buzunar, cu o abilitate şi rapiditate uimitoare răsfoieşte colţurile ca să se convingă de conţinut. Apoi, luminat de o altă idee, adaugă:

— Daţi-mi şi-un cec pentru restul de treizeci de mii.

— De acord. Numai mută scaunul ceva mai departe, că mă incomodezi.

El înţelege aluzia şi, fără să obiecteze, se trage puţin înapoi. Mut revolverul în mîna stîngă şi completez cecul.

— Te previn că la a doua rată îţi voi cere chitanţă pentru întreaga sumă, îi spun întinzîndu-i cecul. Atunci n-o să mai ai de ce să te temi.

— Cu o condiţie: dă-mi optzeci de mii în numerar, şi primeşti cecul înapoi.

În ce priveşte operaţiile financiare, individul se arată a fi mai dificil chiar decît Furman-fiul. Întrebarea-i dacă va fi tot atît de onest ca el.

— Sper că n-ai de gînd să pleci de- acasă în seara asta... — mormăi eu, ridicîndu-mă şi strecurînd revolverul în buzunar.

— Unde naiba să mă duc?

— Nu de alta, dar afară plouă straşnic. Să nu răceşti. Şi în genere, zilele acestea ar trebui să te îngrijeşti în mod deosebit de sănătate.

Urez apoi olandezului noapte bună şi ies.

Afară într-adevăr toarnă cu găleata.

•

În ziua următoare nu se întîmplă nimic deosebit. Dacă mi-a trecut la un moment dat prin minte că vreun individ cu faţa palidă şi ochelari ar putea pătrunde în biroul meu să mă întrebe „ce mai faci?" şi să-mi tragă un glonte în cap, am fost dezamăgit. Nimeni nu apare, nici chiar Raimann, şi orele se scurg ca de obicei la „Zodiac", în muncă şi tăcere, într-o ambianţă de birou care răspîndeste miros de ceară de parchet.

Exact la orele cinci, cînd soneria de pe coridor ne aminteşte că în afară de activitatea de birou mai există şi alte bucurii, Edith îşi ridică privirile de pe carte şi mă întreabă:

— Plecăm?

— Tu poţi pleca. Eu mai rămîn puţin — răspund eu, fără să-mi ridic privirea de pe corespondenţa cu care mi-am încărcat din timp biroul.

Femeia ridică din umeri în sensul „cum dorești", își aranjează părul, își ia bunurile mobile — poșeta, umbrela, impermeabilul — și pleacă. Faptul că rămîn, este cu totul neobișnuit, dar evident ea interpretează aceasta ca o manifestare a răcelii ce a intervenit între noi, mai ales în ultimele zile.

Aștept pînă la cinci și zece, apoi pun corespondența în sertar și mă îmbrac fără grabă, dar nimeni nu mă sună la telefon, pentru a-mi spune „Scuzați, am greșit numărul".

A doua zi scena se repetă aidoma. A treia zi la fel Și mai trec cîteva zile. Edith s-a obișnuit să plece singură fără să mă mai întrebe. Cum aude soneria pe coridor, își ia lucrurile și iese. Fată simțită. Și procedează astfel nu numai seara la cinci, dar și la prînz, convinsă că o evit în mod demonstrativ. Cu atît mai bine. N-am decît să-i mulțumesc că nu mă silește să-i dau explicații mincinoase asupra neașteptatei mele pasiuni față de activitatea de birou.

Lipsa unor schimbări neașteptate în situație, iată ce mă neliniștește și-mi dă totodată speranțe. Poate că Van Alten s-a ținut de cuvînt și n-a trăncănit de vizita mea nocturnă pe „iahtul" său. Și-atunci probabil că olandezul așteaptă momentul potrivit. Dar nu-i exclus, de asemeni, ca Van Alten să nu-și fi ținut gura. Faptul că pînă acum nimeni nu m-a împușcat și nici nu m-a călcat vreo mașină nu-i de loc garanția unui viitor fericit. Nu-s în situația lui Liubo, dar asta nu înseamnă că sînt într-o situație mai bună. Pe Liubo l-au lichidat repede și fără prea multe ceremonii, deoarece planul de a-l interoga mai detailat eșuase și era clar că el poseda informații fără prea mare importanță. Cu mine lucrurile stau cu totul altfel. Lucrez de mai bine de-un an aici,

în lăcaşul sfînt al centralei, şi Evans ar trebui să fie idiot să-şi închipuie că în tot acest timp n-am simţit nimic şi n-am transmis nimic celor care m-au trimis. Prin urmare, dacă îmi este sortit să mor de moarte violentă, acest lucru nu se va întîmpla fără anumite formalităţi preliminare, în scopul de a se afla ce anume am transmis.

Deocamdată am impresia că nu-s urmărit, şi asta m-ar putea linişti dacă n-ar fi numai o impresie. Există forme de supraveghere greu de sesizat şi-i de presupus că într-un anumit moment, ca acesta cînd vînatul nu trebuie speriat prea devreme, oamenii lui Evans vor recurge tocmai la asemenea forme. Pereţii care te înconjoară au urechi, ferestrele pe lîngă care treci au ochi şi faptul că nimeni nu-i pe urmele tale nu constituie nici o dovadă că nu eşti supravegheat. Şi-apoi, la urma urmelor, de ce te-ar mai urmări dacă se ştie dinainte cînd şi cum poţi fi prins în flagrant delict? Nu este exclus ca întîrzierea lui Van Alten să se datoreze pregătirii unei operaţiuni în legătură cu prinderea mea.

Nu, nu-i exclus. Pare chiar foarte posibil. Dar acest risc, chîbzuit în prealabil cu toate variantele lui îl accept ca pe-o regulă a jocului, după, cum o regulă a aceluiaşi joc este şi decizia de a lovi primul. Regula aceasta extrem de utilă, de a lovi primul atunci cînd încăierarea devine inevitabilă, am deprin s-o pe pielea mea încă din fragedă copilărie, cu laturile ei pozitive şi negative.

Asta s-a întîmplat după anii petrecuţi la orfelinat, unde mi-am primit educaţia, şi după ce mi-am făcut un prim stagiu ca servitor în casa unei cucoane care m-a alungat în palme din raiul ei ce răspîndea un mi-

ros de parfum franţuzesc şi sudoare. Era spre sfîrşitul verii şi întîmplarea mă călăuzise spre rampa gării de mărfuri, unde soseau în fiecare dimineaţă şi aşteptau să fie descărcate zeci de vagoane cu pepeni. Pentru o zi de descărcat pepeni se plătea douăzeci de leva, sumă nu prea mică, dacă te gîndeşti că, pe deasupra, la prînz mă puteam înfrupta oricît din harbuzii calzi dar dulci şi zemoşi, iar seara mi se îngăduia să iau cîţi pepeni puteam duce în braţe.

În prima seară, cînd am pornit spre casă cu un alt puşti, ţinînd subsuoară pepenii încinşi de soare, doi tineri au răsărit din umbra pieţii şi s-au îndreptat agale spre noi.

— Cît v-au dat? a întrebat unul.

— Ce să ne dea... — că mi-am rupt şalele de azi-dimineaţă, s-a tînguit tovarăşul meu de drum, vrînd parcă să-i înduplece pe haidamaci.

— Ei, aşa se cîştigă banul... — a bombănit cel de-al doilea vlăjgan. Cîţi biştari aţi scos?

Noi tăceam, privindu-i pe necunoscuţi cu o nelinişte crescîndă.

— Cît v-au dat mă?! a strigat din nou vlăjganul.

— Cîte douăzeci... de leva — a bîiguit tovarăşul meu.

Nu vedeam nici un rost să mă bag în vorbă. Doar îmi roteam privirea, în speranţa că voi descoperi vreo cale de scăpare, dar nu întrezăream nici una. Piaţa era pustie, dacă nu socoteam un alt grup de vlăjgani care, în colţul celălalt, aţineau calea altor nenorociţi ca noi.

— Cîte douăzeci spui? a exclamat unul dintre derbedei. Păi nu merită să vă omorîţi pentru atîta!

Şi pe neaşteptate a zbierat:

— Ce căscaţi gura, mă! Hai, scotociţi-vă, altfel o încasaţi!

Am vrut s-o rup de fugă, dar pumnul vlăjganului m-a atins drept, în faţă. Din nas mi-a ţîşnit sîngele. Zburîndu-mi din mîini, pepenii s-au spart pe caldarîm. Şi în timp ce încercam să-mi opresc sîngele din nas, tîlharii m-au cotrobăit prin buzunare, apoi un al doilea pumn, de data aceasta în ceafă, m-a făcut să înţeleg că s-a pus capăt discuţiei.

Blegi mai sînteţi! ne-a spus a doua zi omul la care lucram, cînd i-am povestit păţania noastră.

— Dar ce puteam face? a întrebat prietenul meu.

— Ce să faci? Loveşte tu întîi!

— Păi erau mai puternici decît noi...

— N-are importanţă. Cînd nu mai ai încotro, loveşte tu întîi! Atinge-l din senin, să-l podidească sîngele! Bagă frica în el! Şi dacă nu l-ai doborît, cît se ţine el de nas, tu şterge-o!

Sfatul era logic, dar părerea mea a fost că-i mai bine să nu-l verificăm în practică, de aceea am recurs la un şiretlic. Împreună cu prietenul meu, în loc să trecem prin piaţă, am hotărît să traversăm calea ferată. Nu ne-ar fi trecut prin minte că şiretlicul nostru va fi descoperit de banda de golani! Ne-am dat seama abia cînd am ieşit din zona gării. În faţa noastră au apărut doi necunoscuţi. De data aceasta discuţia a început altfel:

— Cine v-a dat voie, bă, să treceţi pe-aici!?

Şi-atît. Alte replici n-au mai urmat. Prietenul meu a rupt-o la fugă peste linie, urmărit de unul dintre golani, în timp ce eu am dat drumul pepenilor din mîini şi cu toată puterea l-am lovit cu pumnul în nas. Speriat de sîngele care i-a ţîşnit din nas, vlăjganul şi-a

cuprins faţa în palme, iar eu am luat-o la goană printre cocioabele şi şanţurile de la periferia oraşului. M-am oprit abia cînd am simţit că nu mă mai ţin picioarele.

Mă aflam tocmai în perioada de creştere şi, cum nu mă hrăneam de ajuns, eram înalt şi firav, aşa că un vlăjgan ca adversarul meu n-ar fi avut ce-alege din mine. Tocmai de-aceea succesul m-a cam ameţit. „Loveşte primul!" îmi spuneam. Ăsta-i secretul: „Loveşte primul şi nu te teme!"

Încurajat de descoperirea făcută, a doua seară am pornit cu prietenul meu de-a dreptul prin piaţă, cu atît mai mult cu cît şi drumul peste linie se dovedise tot atît de periculos. Mergeam prin mijlocul pieţii, pe unde era lumină, dar asta nu ne-a salvat de întîlnirea nedorită.

— Cît aţi cîştigat, fraţilor?

Tînărul care întreba era acelaşi pe care l-am întîlnit în prima seară şi acest lucru mi-a dat mai mult curaj, deoarece trebuia să mă răzbun. Şi unde mai pui că vlăjganul era singur.

— Ajutor! a strigat, prietenul meu.

Derbedeul s-a întors spre el iar eu, calculînd bine lovitura, l-am atins pe adversar în nas. L-a podidit sîngele, dar contrar aşteptărilor mele vlăjganul, fără să-şi piardă cumpătul, s-a năpustit asupra mea şi mi-a repezit un pumn în burtă de m-am chircit de durere. Apoi tîlharul m-a lovit cu piciorul drept în faţă şi totul în jurul meu s-a cufundat în beznă. Cercuri roşii îmi jucau în ochi şi o durere sfîşietoare îmi sfredelea măruntaiele. Mă sufocam... apoi nu-mi mai amintesc nimic.

A doua zi dimineaţa, numai umflături şi vînătăi, icnind mereu de-o greaţă permanentă, mă aflam din

nou în mijlocul grămezilor de pepeni. Seara, eu şi prietenul meu ne-am aciuat într-un vagon gol şi am dormit acolo pînă în zori, cînd vagonul a fost ataşat la o garnitură. Epilogul era demn de luat în seamă: din orice situaţie se poate găsi o ieşire. Dar şi povaţa din ajun merita să fie luată în seamă, cu o precizare însă: să loveşti primul este bine, dar numai dacă ai de-a face cu un fricos. Sau dacă adversarul nu-i fricos, să loveşti atît de puternic încît să nu mai fie necesară o a doua lovitură. Altfel e mai bine să eviţi lupta.

Acum, orice-ar fi, încăierarea e inevitabilă. Aşa că cel mai bun lucru e să lovesc primul. Ceea ce mă şi pregătesc să fac.

●

Tocmai cînd mă uit la ceas, sună telefonul. Ridic receptorul şi aud fraza stupidă pe care o aşteptam de mult:

„Scuzaţi, am greşit numărul..."

Ies în coridor şi pornesc fără zgomot spre cabinetul lui Evans. Scara spre ieşire începe exact din mijlocul coridorului. Dacă apare cineva înainte de a ajunge la scară, nu-mi rămîne decît să-mi amîn operaţiunea. Dincolo de scară însă, circulaţia de pe coridor e legată de riscuri şi mai mari, deoarece n-aş putea da nici o explicaţie convingătoare în legătură cu prezenţa mea în această parte a clădirii, mai ales la o asemenea oră. Dar nu e momentul să mă gîndesc la pericol. Perioada chibzuielii a trecut.

Coridorul se întinde nesfîrşit de lung iar uşile din ambele părţi par mai numeroase ca oricînd. Merg totuşi

fără să mă grăbesc inutil, străduindu-mă să nu-mi scîrţîie paşii pe linoleum. Traversez anticamera pustie cu biroul Dorei Bosh, intru în cabinetul preşedintelui şi închid uşa fără zgomot. Uşa din stînga este uşor întredeschisă, dar suficient ca să pot vedea scara ce duce sus. Urc treptele şi iată-mă în încăperea de la etajul patru.

Această cameră a visurilor mele, camera arhivei secrete, are un aspect destul de banal şi dezamăgitor. Două fişete metalice de un verde închis, pentru documente, un seif mare de aceeaşi culoare, ferestrele cu obloane închise, o uşă ce dă spre toaletă şi un birou vechi, la care stă Van Alten cu o înfăţişare puţin încordată.

— Seiful e descuiat — spune în surdină olandezul. Dar te rog, repede.

— Şi dulapurile? întreb în timp ce deschid uşa masivă a seifului.

— Şi ele sînt descuiate, dar acolo se găsesc numai documente comerciale. Te rog, grăbeşte-te!

Dacă Van Alten face pe nervosul fără să fie, atunci e un bun actor. Neliniştea lui însă, chiar sinceră, nu este în stare să mă liniştească, deoarece motivele fricii lui pot fi multe şi variate. Într-un chip sau altul, acest om îşi are destinul în propriile-i mîini, lucru cu care eu nu mă pot lăuda.

Dosarele care mă interesează se află într-adevăr în seif. Nu sînt teancuri întregi cu mape, dar ţinînd seama de faptul că informaţiile, scrise extrem de mărunt, pe o hîrtie foarte subţire ocupă un volum mic, cantitatea lor este impunătoare. Pun dosarele pe birou şi scot din buzunar aparatul minuscul de fotografiat.

— Ajută-mi să termin mai repede — îi şoptesc lu Van Alten.

Docil, olandezul ţine dosarele deschise dînd foaie după foaie, în timp ce eu, cu coatele sprijinite de birou, ţăcănesc cu aparatul de fotografiat.

— Nu cumva ai de gînd să fotografiezi totul? mă întreabă abia stăpînindu-şi nervozitatea.

— O fac numai pentru dumneata — îngîn eu — ca să nu te mai deranjez a doua oară.

Deşi pare o nimica toată, operaţiunea aceasta ne răpeşte aproape o oră. Şi cu cît ne apropiem de sfîrşit, cu atît mai nervos e olandezul, încît tot mai des trebuie să mă răstesc la el:

— Ţine dosarul ca lumea!

— Nu da cîte două foi deodată!

— Gata! spun în cele din urmă, punînd la loc aparatul.

— Şi banii? întreabă olandezul.

— Dacă vrei cec, ţi-l dau imediat. Sper că ai avut posibilitatea să te convingi de contul meu la bancă.

— Nu mă interesează contul dumitale! Ţi-am spus că n-am nevoie de cecuri!

— Atunci mîine seară vei primi şi restul de bani.

— Pînă mîine ai putea s-o ştergi! mormăie arhivarul.

— Te credeam mai deştept, Van Alten. Tocmai acum, în ultimul moment, ţii neapărat să mă dezamăgeşti? Nu-ţi dai seama că în acest caz misiunea ar fi pe jumătate ratată, deoarece plecarea mea subită ar da naştere la bănuieli şi contramăsuri? Aş şterge-o numai dacă aş fi trădat. Dar dumneata nu intenţionezi s-o faci, nu-i aşa?

— Bineînţeles că nu l răspunde fără prea multă chibzuială olandezul. Totuşi, să nu-mi tragi chiulul!

— Ţi-am spus, mîine seară îţi aduc banii acasă. Ce vrei mai mult?

— Nu mi-i aduce acasă. Te rog să-i pui într-o servietă la gară, căsuţa poştală numărul 295. Poftim una din chei.

— Foarte bine — aprob eu punînd cheia în buzunar.

— Coboară acum în holul de la etajul doi. Cum auzi că omul de gardă a urcat sus, profită de moment şi strecoară-te.

— Dar instalaţia de alarmă de la uşa de intrare?

— Am avut grijă, pleacă! Sau vrei să-mi distrugi nervii?

Retragerea decurge fără complicaţii. Cinci minute mai tîrziu păşesc sub stropii mărunţi ai ploii care mă înviorează, pe lîngă apele întunecate şi adormite ale canalului. Coboară amurgul, dar este încă suficientă lumină ca să observ, în timp ce cotesc pe o uliciora, un individ la vreo sută de metri în urma mea. Pietonii întîmplători, chiar pe o stradă pustie ca aceasta, nu sînt un fenomen supranatural. O mică verificare însă nu strică niciodată. Mă îndrept spre Kalwerstraat, unde mişuna lumea. Dacă pe individ îl interesează în mod special persoana mea, va trebui să mă ajungă la cotitură, înainte de a intra în Kalwerstraat, altfel m-ar pierde în mulţime.

Aşa se şi întîmplă. O privire fugară mă convinge că necunoscutul meu tovarăş de drum nu-i vreunul din oamenii lui Evans, ci prietenul cu păr cărunt al Edithei.

Cînd am afirmat că nu intenţionez să fug, am spus purul adevăr. Deşi, cum se întîmplă cu mulţi oameni, şi in mine se ascunde o fiinţă capabilă în orice moment s-o ia din loc. „Ţi-ai îndeplinit misiunea, ai microfilmele în buzunar şi mai mult decît atît n-ai să afli chiar dacă ai sta aici veacuri întregi. Ce mai aştepţi? Să te lichideze?" — acestea sînt pe scurt reflecţiile fiinţei în chestiune, la prima vedere destul de logice, ceea ce nu mă împiedică să le resping, deoarece aceasta e logica fricii.

Van Alten însă nu m-a crezut. Şi nici omul care în această clipă mă urmăreşte nu mă crede. El îşi închipuie probabil că mă pregătesc să întreprind cine ştie ce, şi vrea cu orice preţ să fie la curent cu acţiunile mele, fiind probabil absolut sigur că nu bănuiesc prezenţa lui.

În timp ce mă strecor prin mulţimea de pe Kalwerstraat şi casc gura în faţa vitrinelor luminate, mă întreb ce-ar fi mai bine: să intru în snack-barul de la capătul străzii să mănînc ceva ori să mă joc de-a v-aţi ascunselea cu urmăritorul meu. În cele din urmă, pasiunea sportului se dovedeşte mai puternică decît foamea care abia începea să mă încerce. Cotesc brusc în străduţa îngustă, întunecoasă, care leagă Kalwerstraat de Rokin, mă furişez în holul primului bloc, urc scările pînă la primul etaj şi privesc prin fereastră. Două minute mai tîrziu îl zăresc pe urmăritorul meu cărunt, care priveşte mai întîi de după colţ, apoi porneşte spre Rokin.

Dacă individul cu părul cărunt nu-i plimbăreţ din fire, va arunca doar o privire de-a lungul bulevardu-

lui şi, nevăzîndu-mă, se va îndrepta spre locul unde poate fi aproape sigur că mă va dibui, la mine acasă. De aceea mă grăbesc să i-o iau înainte, ca să-l lipsesc de plăcerea de a mă întîmpina la intrare.

Mă întorc acasă, sacrificînd proiectul de a cina fără vreun regret deosebit. Urc scările fără zgomot, ca să n-o deranjez pe Edith, tot fără zgomot răsucesc cheia şi, manifestînd o grijă exagerată, trag zăvorul. Prin fereastră pătrunde lumina felinarelor de pe stradă, lucru care îmi permite să mă dezbrac fără să aprind lumina şi mă lungesc în pat, în poziţia mea preferată, pentru a medita.

Acele ceasornicului se apropie de orele douăsprezece, cînd pe scară aud paşi prudenţi. De data aceasta nu mai sînt paşii nesiguri din coşmarurile mele. Ceva mai tîrziu, aud un ciocănit în uşă, urmat de vocea Edithei:

— Maurice!

„Ce-o mai fi vrînd acum" ? — mă întreb eu.

Ciocănitul se repetă mai insistent, iar chemarea răsună mai puternic:

— Maurice !

„Am auzit, ce naiba!" — îi răspund tot în gînd.

— Maurice, dragă, deschide o clipă!

„Mai tîrziu" — răspund potrivit codului telepatiei.

Dar evident, femeia nu se află pe aceeaşi lungime de bioundă cu mine.

— Maurice! Mi-e rău, deschide !

Şi cum nu dau nici un semn de viaţă, femeia apasă pe clanţă. „Se miră probabil că-i uşa încuiată" ...

Abia în clipa aceea îmi dau seama că Edith nu este singură. Pe coridor se aud şoapte nedesluşite. În schimb desluşesc foarte clar scîrţîitul şperaclului în broască. Probabil că individul îşi cunoaşte bine meseria deoarece

speraclul se răsuceşte. Urmează o nouă apăsare pe clanţă. Şi o nouă dezamăgire. De data aceasta disting şoaptele de-afară:

„A tras zăvorul pe dinăuntru."

Pauză. Apoi paşii se aud din ce în ce mai slabi şi se aşterne liniştea.

A doua zi dimineaţa, pentru orice eventualitate mă trezesc cu o oră mai devreme ca de obicei şi mă grăbesc să plec. După o plimbare îndelungată, sosesc la „Zodiac" unde o găsesc pe Edith în faţa micului ei birou, scriind la maşină. Nici un cuvînt în afară de un salut rece şi obişnuitele replici în cadrul serviciului.

La prînz Raimann mă invită la cafenea, să vedem ce face prietenul nostru comun „domnul Martini". După cum este de aşteptat, domnul Martini se simte excelent, dar nici pistruiatul şi nici eu nu sîntem dispuşi să consumăm cantităţi prea mari. Raimann vrea pur şi simplu să mă informeze că s-a ivit o posibilitate neaşteptată de a pleca nu în Polonia, ci în Germania răsăriteană.

— N-are nici o importanţă — remarcă magistrul reclamei. Vei primi aceeaşi misiune, în aceleaşi condiţii. Numai să nu dai înapoi.

— De ce aş face-o?

— Minunat. Chiar astăzi îţi vor cere paşaportul pentru viză.

Golim paharele şi ne despărţim, urîndu-ne poftă bună. În relaţiile noastre planează totuşi o oarecare încordare şi stînjeneală, ceva parcă mai mult decît lipsa de sinceritate existentă pînă acum, ceva ce nu se poate exprima în cuvinte şi care totuşi este atît de elocvent.

Pe la orele trei, una din secretarele lui Worner vine să-mi ia paşaportul.

— Vi-l dau mîine — îi spun. Astăzi îmi trebuie să scot niște bani de la bancă.

Probabil că funcționara n-a primit instrucțiuni cum să procedeze în cazul unui asemenea răspuns, de aceea dă din cap și iese.

„Vino mîine — bolborosesc în urma ei. Deși nu garantez că ai să mă mai găsești". În noaptea aceasta am o întîlnire cu omul de legătură al lui Bauer și asta-i ultima mea îndatorire care mă mai reține în acest oraș. Mîine nu voi mai fi aici. Și ca să nu fiu aici, trebuie să am pașaportul în buzunar. Raimann ori se crede prea șmecher, ori socotește că a sosit ceasul cînd se poate acționa fără prea multe șiretlicuri.

Cu puțin înainte de sfîrșitul zilei de muncă, în cabinetul meu se abate a doua vizitatoare — acea creatură drăgălașă cu numele de Dora Bosh.

— Mister Evans vă roagă, dacă aveți timp, să treceți pe la el.

Rugămintea lui mister Evans este numai o formă galantă, în dosul căreia se ascunde un ordin, de aceea, mă îndrept imediat spre cabinetul lui. Îl găsesc pe președinte împreună cu Raimann și Worner, așezați în jurul unei mese joase, încărcată din belșug cu sticle de whisky și pahare. Cum paharele sînt mult mai numeroase decît cei prezenți, am tras concluzia că va avea loc o întîlnire de afaceri.

— Ah, iată-l și pe Roland al nostru exclamă surprinzător de amical președintele. Ia un pahar, dragul meu, și stai jos o clipă.

Execut ordinul și-mi înmoi buzele în elixirul dătător de viață.

— Am spus „pentru o clipă", deoarece am proiectat ceva ... reia Evans.

— Şeful nostru are gînduri mari, precizează Raimann cu un rîs aproape lipsit de naturaleţe.

— Exact aşa, exact ... — aprobă preşedintele. Ce-ai zice de o mică plimbare în mijlocul naturii?

— Sînt măgulit de atenţie ... — dar mă tem să nu vă deranjez.

— Să ne deranjezi? ridică sprîncenele Evans. Cum o să ne deranjezi?

Apoi dintr-o dată izbucneşte în hohote de rîs:

— Auziţi ce spune? ... „Să nu ne deranjeze" ... Ha, ha, ha! Nici nu-ţi dai seama cît de necesar ne eşti ... Fără dumneata nici n-ar mai avea haz petrecerea, ha, ha, ha!

Feţele lui Worner şi Raimann se schimonosesc într-un zîmbet forţat, socotind probabile că aluziile şefului sînt premature. Un asemenea gînd probabil că-i trece şi lui Evans prin minte, deoarece din nou serios şi amical, ridicînd braţele spre tavan, strigă:

— Să mergem, domnilor! Ziua de muncă a luat sfîrşit!

În faţa maşinilor are loc o dispută de curtoazie. Evans ţine să mă urc în Rolls-royce-ul lui, dar eu insist să mă urc în propria mea maşină, invocînd nişte treburi pe care le-aş avea la întoarcere.

— O, nu vă mai gîndiţi la întoarcere. De acum încolo sînteţi în grija noastră — mă avertizează Evans, susţinut de cei doi colaboratori ai lui.

La urma urmelor cedează însă şi demarînd cu maşina mea, urmez maşina strălucitoare de culoare neagră. Ciudat lucru. Toţi cei din jurul meu se tem să n-o şterg — şi Van Alten, şi Edith, şi căruntul, şi aceştia — şi nimeni nu vrea să creadă că n-am de gînd s-o şterg şi că, dacă aş fi intenţionat acest lucru, n-aş

mai fi aşteptat să fiu condus sub escortă in mijlocul naturii.

Spun „sub escortă", deoarece în oglindă văd clar o a treia maşină în spatele meu şi chiar recunosc faţa palidă, prelungă, cu ochelari negri, mari, a individului de la volan.

După o jumătate de oră, Rolls-royce-ul îşi micşorează viteza şi se opreşte în faţa porţilor mari de fier ale vilei din pădure. Porţile se deschid triumfal să facă loc celor trei maşini, apoi se închid la loc, iar noi ne continuăm drumul pe alee, în atmosfera poetică a parcului jilav în amurgul de toamnă timpurie.

Atmosfera din interiorul clădirii se dovedeşte ceva mai primitoare, datorită luminii puternice a policandrului mare şi a sticlelor abundente ce ornează măsuţa rotundă. Totuşi parcă şchiopăta ceva în buna dispoziţie a anturajului. Rovolt, ca o bună gazdă, încearcă să umple paharele, dar Evans îl opreşte cu un gest nerăbdător:

— Lasă asta! Mai tîrziu!

Şi pentru că Rovolt se pregăteşte să se retragă, preşedintele adaugă, arătîndu-mă cu degetul:

— Dezarmează-l!

Nu-mi place să fiu percheziţionat. De aceea îi întind singur revolverul, ceea ce nu-l împiedică pe animalul de Rovolt să mă pipăie în grabă pentru a se convinge că nu mai am la mine încă unul.

— Ei, şi-acum să ne aşezăm propune şeful.

— Şi eu? întreb cu modestie.

— Bineînţeles, bineînţeles! Doar ţi-am spus că eşti centrul petrecerii. Stai jos şi dă-i drumul! bombăne Evans, de data aceasta fără urmă de veselie.

— Cu ce să încep?

— Cu ce credeţi că-i mai interesant pentru noi.

— Nu ştiu ce v-ar putea interesa.

— Worner, ajută-l să se orienteze asupra intereselor noastre.

— Uite ce-i, Roland — mi se adresează Worner. Indiferent de unde începi, va trebui să ne spui totul. Chiar dacă acum ai să ascunzi ceva, mai tîrziu te vom sili să recunoşti absolut totul. Aşa încît scuteşte-ne de întrebări şi spune clar şi amănunţit: cine ţi-a încredinţat misiunea, cînd şi cum. De unde ai început şi în ce mod ai continuat, prin cine şi cu ce mijloace ai menţinut legătura, ce informaţii ai transmis şi aşa mai departe... Nu eşti copil şi ştii perfect ce fel de întrebări pot pune persoane ca noi unui om ca dumneata. Ei bine, pune-ţi singur întrebările în gînd şi răspunde-ne cu vocea tare.

— Exact: răspunde ca la chestionar — aprobă Evans.

— Pot să aprind o ţigară? întreb eu.

— Bineînţeles, numai să nu încerci să ne tragi pe sfoară — mormăie şeful. Ia de-aici...

Aprind ţigara oferită şi-l privesc pe preşedinte drept în ochi:

— Dacă doriţi să fiu sincer pînă la capăt, va trebui să-mi acordaţi o întrevedere între patru ochi. Dispun de unele amănunte de natură personală pe care numai în faţa dumneavoastră le pot expune.

Evans aruncă spre colaboratorii săi o privire întrebătoare. Aceştia ridică din umeri.

— Bine — aprobă preşedintele. Îţi voi îndeplini dorinţa. Dar să nu-ţi închipui că vei putea astfel să te strecori de-aici.

Şi întorcîndu-se spre Rovolt îi porunceşte:

— Pune la fiecare uşe cîte un om de pază, iar pe terasă doi. Şi, parcă pentru a se scuza faţă de mine, adaugă:

— Eu personal ţi-aş fi descărcat cîteva gloanţe în burtă, dar toate la timpul lor.

Neacordînd nici o atenţie acestei lugubre promisiuni, aştept în tăcere ca Raimann, Worner şi Rovolt să părăsească camera.

— Dă-i drumul! mă invită Evans, aprinzînd la rîndul lui o ţigară şi lăsîndu-se în fotoliu.

— Dacă bănuiţi că aş fi reprezentant al vreunui centru de spionaj important, trebuie să recunosc că aveţi dreptate, încep eu. În serviciul cărui spionaj sînt, pentru moment n-are importanţă...

— Dimpotrivă, asta-i de-o importanţă primordială — mă întrerupe şeful.

— Bine. Voi răspunde şi întrebărilor dumneavoastră. Dar mai întîi ascultaţi-mă. Timp de un an n-am făcut nimic în domeniul misiunii mele secrete la „Zodiac", din motive care vă sînt bine cunoscute. Abia în ultimul timp am intrat în legătură cu funcţionarul arhivei dumneavoastră secrete, Van Alten. Ca rezultat al acestui contact, între noi a fost încheiată o înţelegere despre care vă poate informa, dacă nu v-a informat încă, Van Alten personal.

— N-am nici o posibilitate să aflu ceva de la Van Alten — ripostează Evans. După cum ştii, răposaţii nu prea vorbesc.

— Nu ştiam.

— Ce anume? Că răposaţii nu vorbesc? ridică Evans din sprîncene.

Şi pentru că nu-i răspund, adaugă:

— Ca în orice întreprindere serioasă, aplicăm şi noi

principiul: pentru muncă plătim, pentru trădare ucidem. Aşa că nu contaţi pe ajutorul lui Van Alten şi străduiţi-vă să explicaţi totul cu cuvinte proprii.

— Fie şi-aşa — convin eu. Conform înţelegerii avute, Van Alten mi-a permis aseară să intru în arhivă şi mi-a dat posibilitatea să fotografiez documentele secrete aflate în seif. Sînteţi mulţumit?

— Cînd şi cui ai predat negativele?

— Nu le-am predat nimănui.

— Minţi! răspunde calm Evans. Aseară aţi jucat o farsă oamenilor noştri, dispărînd pe neaşteptate din Kalwerstraat. Presupun că această farsă a avut un anumit rost...

— Un acces de zburdălnicie, nimic mai mult — îi spun. În ce priveşte negativele, le am la mine.

Şi scoţînd din buzunar cîteva filme minuscule, le arăt preşedintelui, apoi le pun din nou în buzunar.

— Eşti mai impertinent decît s-ar putea presupune, Roland — remarcă puţin surprins Evans. Şi mai imprudent...

— Ba de loc! Ţin la pielea mea, cum ţineţi şi dumneavoastră.

— Rămîne de văzut. Şi pentru că veni vorba, ţin să te previn: singura modalitate de a te salva este să recunoşti totul. Absolut totul. Orice denaturare şi orice amănunt trecut sub tăcere te va costa viaţa. După cum ştii, Van Alten a fost omul nostru pînă ieri. Şi totuşi, a dispărut. Iar dumneata n-ai fost niciodată omul nostru.

— Înţeleg aluzia — aprob eu. Dar dacă aş începe să înşir tot ce ştiu, ar însemna să pierdem prea mult timp. De aceea voi începe cu ce este mai important, iar după aceea...

Evans își stinge țigara în scrumiera mare de cristal, în timp ce eu aprind alta, de astă dată dintr-ale mele.

— Mister Evans, dacă cineva dintre noi ar trebui să se gîndească la salvare, acesta în primul rînd sînteți dumneavoastră!

Președintele mă privește în treacăt cu ochii săi spălăciți dar nu spune nimic. O privire lipsită de expresie, cu o licărire de curiozitate îngăduitoare, abia sesizabilă.

— Sînteți șeful unui centru total și irevocabil desconspirat. Dacă aceste negative ajung sau nu în mîinile oamenilor mei este o chestiune de amănunt: important e că s-au trimis acolo unde trebuie extrem de multe informații privind activitatea de bază a firmei „Zodiac", ca această firmă să-și mai poată continua activitatea sa pe linia spionajului.

Cufundat în fotoliul său, picior peste picior, Evans continuă să mă urmărească cu aceeași privire indiferentă

— E de prisos să vă explic că eșecul întreprinderii „Zodiac" constituie o lovitură nu numai pentru centru, ca organizație, dar și pentru dumneavoastră, ca șef al ei. Dar — și aici intenționat cobor vocea — lovitura aceasta este o nimica toată în comparație cu următoarea care vi se pregătește. Prima vă discreditează numai, a doua vă va distruge cu desăvîrșire.

— Serios?... — mormăie președintele.

— Nici nu vă imaginați ce pasionant este. În ultimii cîțiva ani, ca șef al întreprinderii „Zodiac" ați încheiat o serie de tranzacții mari, în două variante: una oficială, pentru a vă justifica în fața fiscului și a șefilor dumneavoastră, alta neoficială, după care în fond ați încasat banii. Din cercetările făcute pînă acum, această

contabilitate dublă v-a permis să puneţi în buzunar peste zece milioane dolari...

— Numai atît? exclamă Evans sincer surprins.

— O, nu, cu mult mai mult! Mă refer numai la documentele verificate în ultimul timp.

— Mai precis, la ce documente vă referiţi?

— De exemplu la acestea — răspund eu, scoţînd din buzunar rînd pe rînd copiile de pe negativele lui Furman- fiul.

Preşedintele priveşte sumar copiile la lumina policandrului.

— Curios, într-adevăr — răspunde el strecurînd filmele în buzunar.

— Exact ca într-un film cu gangsteri — constat eu. Cred că nu vă faceţi iluzii că ceea ce aţi pus în buzunar este unica dintre numeroasele copii existente.

— Probabil — dă din cap Evans. Dar ce importanţă are? Lucrurile acestea, după cum ştiţi, sînt ceva obişnuit în practica comercială.

Îşi aprinde o ţigară, îmi trimite în faţă o şuviţă de fum şi mă priveşte cu un oarecare interes, ca şi cum ar fi vrut să se convingă dacă nu cumva voi începe să tuşesc.

— Nu ştiu cum e în comerţ, aici însă nu e vorba de comerţ. „Zodiac" este o centrală de spionaj, o instituţie dependentă a C. I. A. Iar bugetul firmei „Zodiac" constituie o parte din bugetul C. I. A. Prin urmare dumneavoastră v-aţi însuşit o sumă enormă din banii *statului*, o sumă atît de mare încît, chiar dacă întreaga dumneavoastră familie s-ar compune din generali şi senatori, tot nu v-aţi putea salva pielea.

— E o chestiune de principiu ... bombăne Evans pe un ton indiferent.

— E o chestiune de inevitabilitate — îl corectez

eu. În afară de aceasta, corupţia dumneavoastră a ajuns pînă acolo încît, în scopul profitului personal, aţi închis ochii în faţa angajării unui agent străin în centrala dumneavoastră.

— Te referi la dumneata?

— Nu. Mă refer la Van Wermeskerken. Unele dintre cele mai mari profituri vă provin din tranzacţii încheiate cu întreprinderi din Republica Federală Germană şi acest lucru se explică uşor, dacă se ia în consideraţie că aţi numit director comercial la „Zodiac" pe un om al lui Gelen...

— Mai încet — rosteşte sec Evans. Păstrează-ţi calmul!

— Şi o ultimă chestiune — spun cu voce mai scăzută Să nu vă imaginaţi că şefii mei se vor mulţumi să trimită şefilor dumneavoastră informaţii despre activitatea desfăşurată. Aceste informaţii vor fi puse la dispoziţia, presei din opoziţie, atît în America, cît şi în Europa Occidentală. Dacă aveţi puţină imaginaţie, vă puteţi închipui şi fără ajutorul meu amploarea scandalului.

— Hml mormăie preşedintele. Dumneata încerci să mă înspăimînţi!

— De loc. Ţin numai să vă explic că situaţia dumneavoastră nu diferă cu mult de a mea.

— Îţi mulţumesc că mă consideri egalul dumitale — constată cu răceală şeful.

— O, n-am intenţia să tind spre înălţimile dumneavoastră, nici spre prosperitatea dumneavoastră materială. Dar în ce priveşte funcţia, trebuie să vă spun că am acelaşi grad, colonele Evans, şi că şefii mei ţin la mine cel puţin cît ţin şefii la dumneavoastră. Lovitura despre care este vorba poate fi pusă în acţiune asemenea unui revolver încărcat şi numai întoarcerea mea—

viu şi nevătămat — poate zădărnici apăsarea pe trăgaci.

Preşedintele tace, cufundat în fotoliu, apoi îşi freacă cu vîrful degetelor fruntea, de parcă şi-ar masa gîndurile, şi pronunţă încet, vorbindu-mi totuşi de astă dată la plural.

— Schimbul pe care mi-l propuneţi nu-i echivalent: dumneavoastră sînteţi în mîinile mele, iar eu nu sînt în mîinile dumneavoastră.

— Asta numai în aparenţă. Sînteţi în mîinile mele tot atît cît sînt şi eu în mîinile dumneavoasiră...

— Nu vă lăsaţi înşelat de iluzii — ripostează calm Evans. Fiţi realist. Lovitura dumneavoastră cere timp şi în ce măsură această lovitură va avea urmări asupra mea e încă o problemă. Diferenţa dintre noi constă în faptul că eu sînt încă în viaţă şi voi fi în viaţă încă mult timp, iar dumneavoastră, numai după un cuvînt al meu, veţi trece în anturajul lui Van Alten.

— Din moment ce vedeţi lucrurile astfel, înseamnă că în van au fost toate cuvintele mele — spun eu indiferent, stingînd mucul ţigării. Bine, pronunţaţi atunci cuvîntul.

— Nu vă grăbiţi, pentru asta e timp oricînd, îmi zîmbeşte maşinal preşedintele. Mă gîndeam că pentru a face schimbul echivalent, trebuie să mai adăugaţi ceva.

— Ce anume ?

— Spre exemplu răspunsurile la întrebările puse de Worner.

Fac un semn de negaţie, dar şeful adăugă grăbit:

—Nu-i vorba de amănunte, ci de unele precizări inevitabile.

— Uite ce-i, colonele Evans: am impresia că aţi în-

ţeles ce reprezint şi prin urmare trebuie să vă fie clar că nu veţi afla de la mine nimic mai mult decît ceea ce doresc eu să vă spun.

— Da, dar şi dumneavoastră trebuie să înţelegeţi situaţia mea. Nu înseamnă că, dacă sînt şef, am puteri nelimitate. Cum vă închipuiţi că vă pot da drumul sub privirile colaboratorilor mei, fără să fi aflat de la dumneavoastră esenţialul?

— În ce priveşte esenţialul, este suficient să ştiţi că vin din partea lui Gelen, mai precis, din partea lui Bauer, deşi n-am dreptul să vă spun acest lucru. Cred că versiunea aceasta e satisfăcătoare, cu atît mai mult cu cît corespunde în parte adevărului.

— Să sperăm că e satisfăcătoare — răspunde fără chef Evans.

— Cît priveşte eliberarea mea, oricînd puteţi găsi un motiv adecvat: urmărire în continuare, cursă şi altele de acest gen, nu sînt eu acela care trebuie să vă învăţ.

Evans tace un anumit timp, continuînd să-şi frece fruntea.

— Da — mormăie în cele din urmă el, parcă pentru sine. Cred că se poate aranja ceva.

După aceea mă priveşte atent şi adăugă:

— Dar care este garanţia că nu veţi declanşa revolverul încărcat, dacă vom face acest gest?

— Garanţia constă în practica curentă: noi nu avem nici un interes să se facă transformări la „Zodiac" şi să se schimbe şefii tocmai acum cînd sîntem la curent cu situaţia.

— Dar dumneavoastră veţi proceda la distrugerea agenturii noastre. Deoarece nu consideraţi, cred, că

versiunea cu Gelen o voi înghiţi atît eu, cît şi oamenii mei.

— Problema cu versiunea vă priveşte — răspund eu evaziv. Referitor la agentura din Răsărit, ea nu va fi distrusă. Cel puţin deocamdată. Dumneavoastră înţelegeţi destul de bine aceste lucruri pentru a mai fi necesar să vă explic. După ce o agentură este descoperită, foarte rar este distrusă imediat. De cele mai multe ori ea este timp îndelungat supravegheată şi urmărită.

— „Îndelungat"? Cît de îndelungat?

— Mai îndelungat decît vă este necesar ca să treceţi la o altă muncă, retrăgîndu-vă în mod onorabil de la „Zodiac". Sînteţi un om cu relaţii, Evans, şi sper că nu va fi nevoie să mă neliniştesc şi de soarta dumneavoastră.

Preşedintele cade din nou pe gînduri, apoi pronunţă pe neaşteptate:

— Bine. Fiel

— Sper că acest „bine" nu înseamnă un glonte în spate la ieşirea din vilă, nici undeva mai departe?

— Nici vorbă. Aveţi însă în vedere că nu sînt o societate de asigurări şi că, dacă continuaţi să vă plimbaţi prin acest oraş...

— Destul, am înţeles.

Evans se ridică încet şi cu o voce neaşteptat de puternică strigă:

— Rovolt!

Dinspre uşa sufrageriei apare omul cu ochelarii negri.

— Condu-l pe domnul Roland pînă la maşină. Are treburi urgente şi e nevoit să ne părăsească.

— Revolverul... — îmi amintesc eu.

— Da, restituie-i revolverul.

Rovolt, resemnat, îmi întinde revolverul negru, cu reflexe albăstrii.

— Condu-l pe domnul prin terasă. Şi fără incidente!

Evans ridică mărinimos mîna în semn de adio, iar eu, răspunzîndu-i la salut, pornesc după Rovolt.

Mercedes-ul se află în faţa vilei. Probabil că nu spera să mă mai vadă. Aprind motorul şi aştept ca Rovolt să ajungă la poartă pentru a da dispoziţii să mi se deschidă. Apoi mă grăbesc să demarez, accelerez, intru în viteza a doua şi ies pe poartă. Într-o frîntură de secundă în şuvoiul de lumină al farurilor se conturează silueta lui Rovolt, lîngă poartă. O puternică dorinţă de a devia uşor volanul spre a-l doborî pe acest om cu botul maşinii pune deodată stăpînire pe mine, dar reuşesc să mă stăpînesc şi o iau pe drumul din pădure.

„Ia te uită! S-ar zice că eşti un bun creştin" — mi se pare că aud vocea lui Liubo.

„Prostii! — răspund eu. În meseria noastră nu poţi face niciodată ceea ce doreşti."

„Nu m-aş mira să începi să te duci şi la biserică, frăţioare" — răsună din nou vocea lui Liubo.

„Prostii! — repet în gînd. Ce reprezintă un Rovolt? O unealtă măruntă a organizaţiei. Dacă nu-i el, va fi altul. Nu cu oameni ca Rovolt ne răfuim noi."

„Nu căuta să te justifici" — mormăie încet Liubo şi eu tac, deoarece simt că într-adevăr mă justific. În realitate abia m-am abţinut să nu săvîrşesc ceva pe care socoteam că am dreptul să-l săvîrşesc. Meseria, ce să-i faci!

Apăs mai puternic pedala pentru a înlătura tremurul nervos ce-mi cuprinde tot corpul şi Mercedes-ul se

avîntă cu viteză pe drumul de țară, de-a lungul cîmpiei tăcute, pe același drum pe care nu de mult am mers pe jos cu Edith, cînd ea ofta că nu mai poate merge și își blestema tocurile înalte.

În clipa aceea însă mai mult decît la Edith mă gîndeam la Van Alten. I-am dat posibilitatea să aleagă singur între salvare și pieire. Și el a ales pieirea. De ce? Din remușcare că a trădat? Dar pentru oameni ca Van Alten și chiar ca Evans această noțiune e o vorbă goală, în afară de cazul cînd ne-am referi la o trădare față de propriile lor interese. Van Alten pur și simplu s-a speriat. Ori poate a vrut — în ciuda prevenirii mele — să comită o trădare dublă, ca să cîștige dublu. A procedat ca Arturo Conti și a avut același sfîrșit. Cu deosebirea că Van Alten nu va fi imortalizat într-un reportaj senzațional ca Arturo Conti.

Ajungînd la șosea, nu reușesc să cotesc, deoarece chiar acolo un idiot cu o brișcă de pe vremea lui Noe a barat drumul. Mă opresc și tocmai mă pregătesc să scot capul pe ferestruică pentru a-l binecuvînta pe nemernic, cînd la doi pași de mine sclipește țeava unui revolver și în ureche îmi răsună o voce suavă de femeie.

— Stinge motorul, dragă Maurice!

Alături de Mercedes, devotata mea secretară mă amenință și revolverul din mîna ei nu are deloc aspectul unei jucării.

— Ce surpriză! mă bîlbîi eu. Și ce schimbare! Nu-i așa că tot pe acest drum minunat...

— Da, dar să lăsăm amintirile — mă întrerupe Edith.

În același moment din brișcă coboară un om uscățiv care, bineînțeles, nu este altul decît căruntul, iar dumnealui de asemenea ține în mînă un revolver. Fără să-mi ceară

permisiunea, el se instalează pe canapeaua din spatele Mercedes-ului, amenințîndu-mă cu revolverul, în timp ce Edith se așază lîngă mine, în față, ca să-mi țină de urît.

— Acum dă-i drumul! Aprinde motorul! îmi poruncește secretara.

— În ce direcție? întreb fără să-mi dau osteneala să execut ordinul.

— Spre Rotterdam. Și mai repede!

— Imposibil.

— Ascultă, scumpule! Ți-aș crăpa țeasta, dacă nu ne-ar lega unele amintiri comune. Te sfătuiesc totuși să nu te bizui prea mult pe sentimentele mele.

— Nu-i vorba de sentimente, ci de puțină judecată. Am treburi urgente la Amsterdam, pe care trebuie să le termin chiar în seara asta, deoarece de mîine acest oraș devine pentru mine o zonă interzisă.

— Zău? Și de ce?

— Pentru că abia acum o jumătate de oră am scăpat din vila lui Evans, și m-au avertizat că dacă încă o dată... Și așa mai departe: poți trage singură concluzia.

— Dar de ce?

— Bănuieli absurde. Indivizii ăștia, după cum știi, sînt extrem de bănuitori. De atîta timp le fac ochi dulci și totuși...

— Tu și mie mi-ai făcut ochi dulci, dar nu ți-a mers — remarcă Edith.

— Știu, și tu ești ca ei. Permite-mi măcar să trag mașina mai departe. Nu-i exclus ca oamenii lui Evans să răsară aici în orice moment.

— Dă-i drumul spre Rotterdam!

— Edith, nu mă mai amenința cu revolverul și nu

mă mai enerva cu încăpăţînarea ta! schimb eu tonul. Nu înţelegi că Amsterdamul e pentru mine acum tot atît de important ca şi pentru tine?

Edith aruncă o privire rapidă în spatele meu, unde căruntul, tăcut, mă propteşte cu revolverul şi, drept răspuns, aud vocea lui joasă, cu un accent destul de pronunţat:

— Bine. Spre Amsterdam.

Aprind motorul, ies în şosea şi pornesc cu viteza raţională de treizeci de kilometri pe oră.

— Nu-ţi scotoci buzunarele! se răsteşte secretara mea.

— Ţigările...

— Te servesc eu.

Fără să se sfiască, scoate din buzunarul meu pachetul Kent şi tot atît de degajat îmi vîră în gură o ţigară mototolită şi aprinde bricheta.

— Mai doreşti ceva?

— Mulţumesc.

— Puţină muzică de jaz?

— Mi-ajunge durerea de cap pricinuită de tine.

— Atunci un recital?

Edith aruncă din nou o privire fugară în spatele meu şi deodată în maşină răsună propria-mi voce, deşi n-am făcut nici un efort să vorbesc:

„Ajută-mi să termin mai repede".

Şi vocea lui Van Alten:

„Nu cumva ai de gînd să fotografiezi totul?"

Şi aşa mai departe, pînă la sfîrşit.

— Sper că înţelegi despre ce este vorba — pronunţă Edith, făcînd semn căruntului să oprească magnetofonul.

— Despre dolari şi despre cecuri, dacă nu mă înşeală urechile.

— Nu, despre fotocopiile dosarelor. Avem nevoie de aceste fotocopii. După aceea eşti liber.

— Şi pentru ce vă trebuie aceste fotocopii?

— Aşa. Pentru albumul familiei.

— Dar unde ai ascuns microfonul?

— L-am cusut în căptuşeala hainei tale, drăguţule!

— De-aceea prietenul tău m-a pîndit.

— Ai ghicit. Dar să nu intrăm în amănunte.

— Ascultă, Edith, aceste fotocopii n-au nici o valoare pentru voi.

— Asta o vom aprecia noi.

— N-aveţi ce face cu ceste filme, vă spun. Ele trebuiesc predate lui Gelen.

— În sfîrşit, eşti sincer. Numai că noi nu dorim ca ele să fie predate lui Gelen. E clar?

— Dar nu înţelegi că acesta e rostul jocului? Aceste fotocopii trebuie să ajungă la Gelen.

— Fiecare îşi face jocul conform intereselor sale...

— Dar în cazul de faţă interesele noastre coincid...

— N-am aceeaşi impresie.

— Pentru că nu ştii ce ştiu eu, scumpă Doris Holtl

O confruntare rapidă în spatele meu, apoi vocea lui Edith:

— Ce-ai spus?

— Ce ai auzit, scumpă Doris Holt de la centrul de informaţii secrete al R. D. G. -ului.

O nouă confruntare. De astă dată pauza o întrerup eu

— Dintr-un moment în altul urmează să primiţi informaţiile respective referitoare la persoana mea. Ba poate că le-aţi şi primit, dar n-aţi ajuns în posesia lor. Eu sînt de la centrul bulgar de contraspionaj. Aşa că n-are rost să ne mai tragem pe sfoară.

— A tunci de ce vrei să predai fotocopiil astea lui Gelen?

— Pentru că dosarele sînt false. Complet false. Noi avem nevoie de dosarele autentice.

●

Vîntul îmi trimite drept în spate ploaia torenţială, de parcă mi-ar zvîrli găleţi cu apă din urmă, astfel încît pînă să parcurg distanţa dintre ulicioara întunecoasă unde mi-am lăsat Mercedes-ul şi clădirea din colţ capăt aspectul unui înecat.

Este trecut de miezul nopţii şi în jurul meu nu se zăreşte nici ţipenie de om. Mă strecor neobservat în holul neluminat şi, pe dibuite, ţinînd mica boccea pe braţ, găsesc cutia poştală a lui Peter Grott. Încă de dimineaţă mă înţelesesem cu Peter să-mi lase acolo cheia ca să mă pot servi seara de atelierul lui pentru o întîlnire galantă, departe de privirile Edithei. Şi într-adevăr, găsesc cheia la locul convenit. Urc pe întuneric scările, fără zgomot, pînă ce ajung la mansardă.

Operaţiunea proiectată, deşi trebuie efectuată la o anumită altitudine deasupra nivelului mării, n-are nimic comun cu excursiile în munţi sub razele mîngîietoare ale soarelui de mai, iar afurisita aceasta de ploaie complică şi mai mult lucrurile, deşi are şi părţile ei pozitive.

Desfac bocceaua la lumina slabă ce vine dinspre fereastră şi, scoţînd o frînghie subţire, rezistentă, îmi leg mijlocul cu unul din capetele ei. Celălalt capăt al frînghiei este prevăzut cu un cîrlig lat, înfăşurat cu cîlţi pentru a nu face zgomot atunci cînd va fi aruncat. Apoi vîr în buzunar sculele necesare, pun deasupra mesei

un scaun, mă urc în vîrful acestei arhitecturi improvizate şi ies prin fereastra mansardei pe acoperiş.

Torentul care se revarsă asupra mea este atît de puternic încît mă grăbesc să las geamul ca să nu transform atelierul lui Peter într-un acvariu. Mă aflu la poalele a două acoperişuri în pantă, lipite unul de altul. Urmează să traversez şase acoperişuri de acest fel pînă să ajung la faimosul acoperiş al etajului patru din capătul cvartalului. Arunc cîrligul spre creasta acoperişului vecin şi, bineînţeles, nu nimeresc. „Nu-i nimic, noaptea e a noastră şi, îndeobşte, nu-s eu stăpînul timpului urit?" îmi spun eu şi repet aruncarea. După două-trei încercări reuşesc în sfîrşit. Încep să mă caţăr pas cu pas pe acoperişul lunecos. Acoperişul nu este numai alunecos, dar şi extrem de abrupt, iar în clipa aceea mi se pare şi mai abrupt sub rafalele vîntului şi a ploii, care parcă s-au înţeles să mă doboare jos, pe chei.

Atingînd creasta şi rezistînd tentaţiei de a mă odihni o clipă, încep să cobor de partea cealaltă. Dar coborîşul se dovedeşte mai neplăcut decît urcuşul, deoarece trebuie să mă las pe spate. Întunericul nopţii este ca de mormînt. Treptat mă acomodez totuşi cu acest întuneric atît cît să disting ţiglele pe care calc. Cînd ajung la marginea acoperişului, mîinile şi picioarele îmi tremură din cauza încordării.

Mă sprijin puţin de jgheabul acoperişului, ca să dau răgaz muşchilor să se mai relaxeze. Ca să mă simt liber în mişcări, am lăsat impermeabilul în atelier, aşa că sînt ud pînă la piele. Dar tocmai de aceea ploaia nu-mi mai face nici o impresie. Luîndu-mi avînt, arunc cîrligul spre următoarea creastă. E inutil să precizez că nici de data aceasta nu nimeresc. „Straşnică vreme

pentru asemenea exerciţii!" mormăi eu şi din nou arunc cîrligul. Începea cucerirea celui de-al doilea acoperiş.

A trecut mai bine de o oră, cînd, în sfîrşit, cu palmele jupuite de frînghie şi cu picioarele tremurînd de oboseală, ajung la ultima clădire. Streaşina ei se află la două palme deasupra capului meu, aşa că aici alpinismul îmi răpeşte şi mai mult timp. În cele din urmă reuşesc să mă caţăr pînă la ferestruica podului. Este acoperită cu un capac de fier, iar pe deasupra, pentru o mai mare siguranţă, a fost montat un alt capac cu gratii. Presupun că atingerea acestor utilaje în condiţii normale ar fi făcut ca instalaţia de alarmă să declanşeze un sunet infernal în toată clădirea. Dar condiţiile nu sînt întru totul normale, deoarece după-amiază am reuşit la timp să blochez butonul întrerupător al aparaturii aflate sub biroul Dorei Bosh.

În momentul în care încerc să smulg gratiile, folosind uneltele insuficiente de care dispun, pentru întiia oară înţeleg, nu în sens figurativ ci la propriu, cît de frumos e timpul mohorît. Nu ştiu de cînd e făcut acest blindaj, dar ploile dese de la Amsterdam şi umezeala permanentă au ros îndeajuns gratiile şi balamalele ferestruicii, ca să reuşesc totuşi să le desprind.

În pod domneşte un întuneric deplin. Trag la loc capacul şi aprind lanterna de buzunar. Podul cufundat în praf şi funingine este atît de scund, încît nu pot merge decît aplecat. Chepengul spre etajul de dedesubt nu-i bătut în cuie, cum afirma Van Alten, ci numai zăvorît. Dar chiar de-ar fi fost pironit tot nu m-aş fi descurajat. Pentru a nu cădea cumva chepengul în momentul deschiderii şi pentru a asigura apoi închiderea lui, îi înşurubez în partea de sus un mîner pregătit mai dinainte şi abia după aceea îl desfac încet şi atent.

La lumina lanternei disting un fel de coridor fără ferestre. Agăț cîrligul frînghiei de marginea deschizăturii și-mi dau drumul ușor în coridor. Două uși. Cea din spre toaletă nu mă interesează. A doua este încuiată, dar sculele pentru ce au fost născocite, dacă nu tocmai pentru asemenea cazuri?

Iată-mă în camera secretă — luminată puternic și pustie — în fundul căreia zăresc seiful. Pentru o mai mare eleganță, îmi pun mănușile subțiri, confecționate din material plastic... Cheile intră în acțiune. Procurîndu-mi aceste chei, mai bine să nu ne mai amintim la ce preț, Furman-fiul dovedise că în domeniul cercetărilor și urmăririlor particulare nu-i mai prejos de Furman-tatăl. El a reușit nu numai să descopere firma de la care a fost cumpărat seiful, dar și să obțină o dublură a cheilor. Nu mă îndoiesc că bătrînul Furman-fiul ar fi aflat chiar și combinația, dacă n-ar fi fost păstrată personal de patronul firmei. Acum însă combinația îmi este cunoscută, și încep cu răbdare să forțez seiful: trei intervale libere — M — două intervale libere — O — un interval liber și așa mai departe pînă ce încet dar clar un țăcănit mă previne că seiful inaccesibil al tainelor „Zodiac"-ului e pe cale să se deschidă.

Scot dosarele — cele adevărate — și trec la acțiune. Informațiile cu privire la diferiți agenți sînt grupate sub doi indici. Una dintre rețele acționează permanent, cealaltă reprezintă rezerva, prevăzută să intre în acțiune în împrejurări extreme, în caz de război. Rețele întinse, urzite ani de-a rîndul, care se întind pînă departe. De aceea seiful întreprinderii „Zodiac" s-a dovedit atît de inaccesibil. De aceea pentru a pătrunde aici a trebuit să aștept atît de mult.

Cînd terminu cu fotografiatul e trecut de ora trei, şi de aici încolo mai am atîtea treburi. Va trebui să fac să dispară toate urmele vizibile şi invizibile, să prind chepengul la locul lui şi să fac calea întoarsă pe acoperişuri, ca să nu mai spun că, pînă în zori, negativele trebuiesc depuse la loc sigur.

Ultimul lucru pe care îmi amintesc că l-am făcut atunci după o noapte de nesomn şi oboseală, e că am şters apa pătrunsă în atelierul lui Peter, ca puţin mai tîrziu să pipăi cu mîinile zdrelite dar cu mintea trează sticlele de whisky din bufet.

Toate acestea s-au întîmplat în noaptea aceea ploioasă, după ce l-am vizitat pe Van Alten în locuinţa lui de pe şlep.

●

Este încă noapte cînd, în cele din urmă, împreună cu Edith urcăm în maşină şi pornim spre Eindhoven. Necunoscutul cu părul cărunt a dispărut. Acest om a fost în tot acest timp atît de tăcut şi atît de ireal, încît l-aş fi crezut rodul imaginaţiei mele, dacă n-aş fi simţit parcă şi-acum în spate ţeava revolverului.

Pe şosea, lumina fluorescentă îşi aruncă razele gălbui. Şi atît în lumina aceasta, cît şi în siluetele nedesluşite ale caselor de la periferie, există ceva apăsător, mai ales că le privesc după o noapte de nesomn. Negativele destinate lui Bauer, au fost predate cu o oră mai înainte omului de legătură. Nu mai am ce căuta în acest oraş, afară doar de-aş dori să primesc vreun glonte în spate.

— Cînd mă gîndesc că dacă am fi luat avionul am fi fost acasă înainte de prînz ... oftează Edith.

— Nu te mai gîndi la asta, dacă îţi face atîta sînge rău. E bine să ştii că drumul cel mai scurt nu-i şi cel mai rapid. Inconvenientul călătoriei cu avionul e că pretinde o serie de formalităţi şi în special înregistrarea numelui.

— Dar călătoria aceasta lungă cu trenul...

— O călătorie lungă înseamnă un somn lung. Abia aştept o asemenea călătorie.

De la Eindhoven atît eu, cît şi Edith urma să luăm trenul. Doi călători necunoscuţi, într-o gară necunoscută fiecare urcîndu-se în trenul lui şi pornind în direcţii diferite. Anonim şi plicticos, dar cît se poate de practic, deoarece oricît de atent aş fi urzit combinaţia, nu puteam să uit că din clipa în care nu mai posedam negativele, nu mai dispuneam de nici o apărare sigură Printre altele, Evans m-a lăsat în libertate tocmai ca să pot preda negativele. Astfel a şi justificat colegilor săi eliberarea mea surprinzătoare. O dată ce adversarul, într-un fel sau altul, a pătruns la „Zodiac", unica acţiune de apărare era ca acest adversar să fie indus în eroare, orientat fiind pe pista dosarelor false.

— Nu cred totuşi că l-ai convins pe Evans că negativele vor ajunge la Gelen şi nu în altă parte — remarcă Edith.

Partea negativă a unei legături de lungă durată e că persoana respectivă începe să-ţi ghicească gîndurile. Iată de ce oamenii ca noi trebuie să evite legăturile de durată.

— Bineînţeles — răspund eu. Dacă era vorba de Gelen, şeful n-ar fi pierdut timp să fabrice cu atîta grijă documentele false. Fac prinsoare că aceste dosare sînt numai parţial false. În ele figurează nume de oameni care există în realitate, cu care americanii probabil şi-

au încercat norocul, dar fără succes, şi care acum nu strică să fie supuşi unei supravegheri şi unei suspiciuni inutile, tocmai pentru ca adevăraţii agenţi să-şi continue nestingheriţi activitatea.

Ultimele case de la periferia Amsterdamului rămîn în urmă şi dintr-o dată în jurul nostru întunericul se îndeseşte de parcă noaptea de-abia ar începe. Lumina fluorescentă a dispărut. Apăs mai energic pe pedală şi Mercedes-ul se îndreaptă cu viteză pe fîşia de lumină a farurilor.

— Prin urmare Evans ar trebui să fie mulţumit — spune nedesluşit Edith.

— De fapt din aventura asta toţi am ieşit mulţumiţil Evans e mulţumit că şi-a salvat reputaţia şi averea, americanii că ne-au strecurat informaţii care ne vor da numai bătaie de cap şi deziluzii, Bauer că a reuşit, prin mine, să pătrundă pînă la arhiva secretă şi că a descoperit un secret care nu-i dădea pace... Dar mai straniu este că şi noi doi ar trebui să fim mulţumiţi. O asemenea întîmplare încîlcită din care toţi ies mulţumiţi, e ceva foarte rar în zilele noastre...

— În ce mă priveşte, nu văd ce motiv aş avea să fiu mulţumită.

— Lasă asta! Ştii prea bine că fără tine în unele momente decisive... dar mai bine să ne economisim complimentele. Detest momentul cînd trebuie să ne înşirăm fiecare meritele...

— Nu-i vorba de merite — mă întrerupe Edith. Numi pot ierta că m-am lăsat dusă de nas atîta timp.

— Mustrări de conştiinţă inutile. Plăcerea a fost reciprocă.

La orizont în faţa noastră apare o fîşie luminoasă.

— Va fi o zi frumoasă — afirm eu, ca să schimb subiectul.

— Cu siguranţă. Am impresia că de îndată ce vom părăsi noi aceste meleaguri va înceta şi ploaia.

— Mă îndoiesc. Timpul în ţara asta e atît de mizerabil încît nici absenţa noastră n-ar putea să-l influenţeze.

— Jinduiesc după puţin soare... Un soare cald şi un cer cu adevărat albastru.

— Ai uitat cîntecul?...

— O, cîntecul !... N-ai dorit vreodată să nimereşti într-un oraş luminos, într-un oraş liniştit, vara, şi să porneşti să te plimbi pe străzi fără să te prefaci că te plimbi, ci să te plimbi cu adevărat, senin şi liniştit, fără să te gîndeşti la microfoane, la ochi care te pîndesc... şi la cursele care ţi se întind.

— Nu — spun eu. O asemenea prostie nu mi-a trecut niciodată prin cap.

— Cu alte cuvinte, meseria te-a schilodit de tot.

— Poate. Dar în lumea asta, a atîtor schilozi, infirmitatea mea nu prea bate la ochi.

— Te-ai dezobişnuit într-atîta să te mişti nestingherit şi să vorbeşti liber, încît nu mai simţi nevoia unor asemenea lucruri.

— Greşeşti. Eu vorbesc destul de liber, numai că în gînd. Discut cu şefii mei, discut cu mine însumi, stau de vorbă şi cu prietenii morţi.

Ea se pregăteşte să constate ceva, dar renunţă. Tac şi eu. Ce rost mai are să vorbim cînd nu ne spunem nimic? Adică nimic din ceea ce probabil am fi spus dacă n-am fi fost obişnuiţi să înfrînăm sentimentele. Straniu, dar în timp ce ne minţeam reciproc în privinţa unor anumite lucruri, abia că eram mai sinceri, deoa-

rece atunci sinceritatea făcea parte din joc. Iar acum dintr-o dată iată-ne stăpîniţi de-o stînjenealâ tăinuită şi de reţineri, de ceva searbăd şi respingător, ca orice poză studiată.

Cerul începe să se lumineze treptat, fără nori şi de un albastru compact, asemenea porţelanului albastru de Delft. Ziua va fi într-adevăr frumoasă. Dar ce importanţă are?

În zori Mercedes-ul intră pe străzile pustii ale Eindhovenului. Abandonez maşina după un colţ. Aşa i-a fost destinul, să rămînă orfană. Autoturismele părăsite însă, spre deosebire de oameni, nu rămîn prea mult timp singure. Deschid uşa tovarăşei mele de drum, iau cele două valize şi ne îndreptăm spre peronul gării. Trenul ei pleacă peste o oră. Al meu ceva mai tîrziu. Gara este un fel de hangar lung de oţel, prin care suflă îngrozitor vîntul, şi după ce cumpărăm biletele, ne abatem pe la bufetul gării ca să ne încălzim şi să luăm o gustare. Timpul se rostogoleşte încet, iar noi, repetînd comanda, îndrugăm verzi şi uscate, ca să ne treacă timpul mai uşor.

În cele din urmă trenul ei soseşte. O instalez într-un compartiment liber şi tocmai cînd mă gîndeam ce voi face încă zece minute, cît va sta trenul, în acest compartiment gol, Edith mă scoate din încurcătură coborînd cu mine pe peron. Aprind ţigara şi-i întind şi Edithei pachetul, dar ea refuză şi-atunci pun pachetul la loc în buzunar. Între noi se aşterne din nou tăcerea. Eu mă las cînd pe un picior cînd pe celălalt, deoarece îmi este frig şi n-am ce face altceva, pînă ce Edith curmă brusc tăcerea:

— Cînd mă gîndesc că nu ne vom mai vedea niciodată, Maurice...

Continuă să-mi spună Maurice, iar eu ei Edith. Ştim foarte bine că numele acestea sînt născocite, dar ne-am deprins cu ele şi ne-am obişnuit să trăim viaţa unor oameni născociţi. În fond ce-i născocit şi ce-i adevărat? Totul e atît de confuz!

— N-o să ne mai vedem? De ce să nu ne vedem? Unde scrie asta?

Ea nu răspunde, pentru că se gîndeşte la altceva sau poate pentru că nu vrea să contrazică un nepăsător ca mine.

— Îţi aminteşti de seara aceea... cînd m-ai înduioşat pînă la lacrimi cu pomul de iarnă?

Îngaim ceva în genul unei afirmaţii.

— Dar seara cînd am călătorit cu bicicleta?

— Bineînţeles.

— Dar noaptea cînd m-ai sărutat lîngă pod?

— Da — spun eu. Ploua îngrozitor.

— Eşti imposibil!

— Nu eu. Întreaga noastră poveste. O poveste imposibilă. Ia-o drept născocire. Aşa va fi mai bine.

— Dar nu-i o născocire. Nu vreau să fie o născocire.

— Ce doreşti tu şi ce doresc eu...

De undeva, din direcţia locomotivei se aude un şuierat. Edith face doi paşi spre vagon, fără să-şi desprindă ochii de la mine. Pare cu totul deprimată şi eu rămîn surprins că observ acest lucru abia acum.

„Nu sta ca un buştean! îmi spun. Nu vezi cît e de deprimată? Şi ce dacă-i deprimată? Poate că şi eu sînt deprimat, dar nimeni nu m-a trimis aici să-mi revărs sentimentele. Toată povestea asta n-are nici un rost. Cel mai bun lucru ar fi să închizi ochii, ca la dentist, pînă trec cele zece secunde critice..."

Aşa e mai bine. Şi totuşi, aş vrea să-i spun un ultim cuvînt de adio, dar ca să-l spun ar trebui să fac mai întîi doi paşi şi s-o îmbrăţişez pe Edith, iar lucruri ca „adio, fata mea", nu trebuiesc spuse în văzul lumii. Şi iată că ne îmbrăţişăm spontan, la început mai reţinut, apoi nebuneşte. Îi răvăşesc părul rebel, castaniu, simţind pe obraz mîngîierea buzelor dragi, iar îmbrăţişarea noastră este tot mai înfrigurată. De fapt nu mai este o îmbrăţişare, ci un fior al disperării şi dintr-o dată, prostindu-ne ca nişte oameni normali, o sărut cu aceeaşi pasiune ca în seara aceea ploioasă, deşi s-ar spune că lucrurile frumoase nu se repetă. Trenul s-a urnit din loc şi Edith, reuşind să se urce abia în următorul vagon, continuă să stea pe scară şi să mă privească, iar eu mă uit în urma trenului cu ochii înroşiţi de nesomn şi vînt. Am mai rămas încă mult timp aşa, după ce trenul a dispărut, scrutînd fără rost depărtarea... Dumnezeu ştie ce mai aştept — un călător necunoscut, într-o gară necunoscută, în ţara aceasta străină, ploioasă...

colectia aventura

BOGOMIL RAINOV

Bogomil Rainov: un scriitor bulgar ale cărui cărți, traduse în mai multe țări, au întîlnit adeziunea unanimă a tuturor celor ce îndrăgesc literatura polițistă.

Afacerea Cometa: un roman polițist al scriitorului Bogomil Rainov, tradus în românește la „Editura pentru literatură universală" în 1969 și epuizat în cîteva zile.

FRUMOS E TIMPUL MOHORÎT

Frumos e timpul mohorît: un nou roman polițist de Bogomil Rainov, pe care Editura Albatros îl prezintă cititorilor săi, incluzîndu-l în „Colecția Aventura".

Cu ce fel de afaceri se ocupa firma „Zodiac"? Cine este Emil Boev? De ce e frumos timpul mohorît? Sînt întrebări al căror răspuns cititorul îl va afla numai parcurgînd paginile acestei cărți pline de dinamism.

Lei 7,50